

မင်းဘူး အရှင်ကဏ္ဍန

ဘာသာရေးပြဿနာ
အဖြေလွှာများ

BURMESE
CLASSIC
.com

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၂၁၅/၉၃/၃
မျက်နှာဖုံး ခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၁၁၈/၉၃/၅

ဒုတိယအကြိမ်၊ အုပ်စု - ၁၀၀၀၊

၁၉၉၃၊ ဩဂုတ်လ

ထုတ်ဝေသူ

ဦးမြသန်း (၁၀၀၅၀)၊ အသိုင်းအဝိုင်းစာပေ
အမှတ် ၃၅၊ ဇွဲစံရပ်၊ ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းစာသားပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်တင်မိ (မြ - ၀၂၇၇၄)၊ ဂန္ထဝင်ပုံနှိပ်တိုက်၊
အမှတ် ၇၇၊ လှည်းတန်းလမ်းမ၊ ကမာရွတ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

အဖုံးပုံနှိပ်သူ

ဦးစံကြည် (၁၃၁၈၁)၊ ပညာဂုဏ်ရည်ပုံနှိပ်တိုက်၊
အမှတ် ၄၅၅၊ ကောလိယလမ်း၊ ၁၃ ရပ်ကွက်၊
တောင်ဥက္ကလာပ၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖြန့်ချိရေး

စံလှစာပေ၊ အမှတ် ၁၈၀၊ ၂၉-လမ်း၊
ရန်ကုန်မြို့။ ၀၁-၂၄၆၆၂၁

ဇာတိကာ

မင်္ဂလာအမြင်	၁
ရှင်ရာဟုလာ၏အမှာစကား	၁၂
နိဂါန်းနှင့်မှတ်တမ်း	၁၉
အာစရိယဝန္တနာ	၂၄
ကျေးဇူးတင်မှတ်တမ်း	၂၆
သမန္တာဂတံပုဒ်	၂၈
စူဠသောတာပန်	၃၀
မန်းစက်တော်ရာအစစ်သာ	၃၂
အဂ္ဂနှစ်ပါးထပ်ဆင့်မေးဖြေ	၃၃
အာဇာနည်ခေတ်နှင့်ပိသေသခေတ်တို့၌ ၎င်း	
၃၁-ဘုံရှိသည်	၃၆
ရဟန္တာဟူက မပုပ်ရ	၃၈
တရားအားထုတ်တဲ့အခါ	၄၀
လောင်းတော်ဖျံစဉ် ပြိုင်မနှိုဝင်တာ	၄၄
နတ်သားတစ်ယောက် နတ်သမီးကညာ	
တစ်ဖက်ငါးရာ	၄၅
ဒါနပြုရာ ဝိပဿနာ ရှုသင့်-မရွံသင့်	၄၆
ငါးပါးသီလနှင့် အာရိဂ္ဂပကသီလ	၄၇
ငါးပါးသီလယူက အာဇီဝဂ္ဂမဂ၊ ရ-မရ	၄၉
အဝန္တနှင့် အဂ္ဂန္တ	၅၂
ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်သုတ်ရာဝယ်	၅၃
ဝိရောဓိနှင့် ပဋိပက္ခ အဓိကနှင့်ပဓာန	

တာဝန်နှင့် ဝတ္တရား	၅၆
ပိန်းမများ သက်န်း ဝတ်ထိုက်-မဝတ်ထိုက်	၅၈
ကျောင်းကဘုရား အိမ်ကိုပင့်ပြီး	
ပူဇော်ရန် သင့်-မသင့်	၆၀
ဘဒ္ဒကမ္ဘာမရှိခင်က သုညကမ္ဘာ ရှိ-မရှိ	၆၄
ဘုရားအသစ်ပြုပြင်သူတို့	၆၆
ဘုန်းကြီးများစာအုပ်အလှူခံထိုက်-မထိုက်	၇၀
ဘုန်းကြီးနှင့်ယပ်	၇၃
သိကြားသာသနာ	၇၅
ဇာတိအာဇာနည် ဝိသယာ သုံးဖြာလောကဓာတ်	၇၉
ဥပုသ်နေ့	၈၃
ဘုရားဆုပန်နှင့် ဝိပဿနာ	၈၅
ရဟန်းသာမဏေများက မိဘကိုရိုနှိုးထိုက်ပါသလား	၈၈
ဘုရားတည်လျှင် အဘယ်အကျိုးရပါသလဲ	၉၀
လူဝတ်ကြောင်နှင့် ရဟန္တာဖြစ်လျှင်	၉၂
သာသနံဟုသောပုဒ်	၉၄
ရဟန်းတော်များ ဘုရားတည်ခြင်းကိစ္စ	၉၆
အာဟုနေယျ ပါဟုနေယျ	၉၇
နမောဓုဂ္ဂါယ	၁၀၀
ဘုရားပွဲတော်နှင့် ဇာတ်ပွဲ	၁၀၂
လျှောက်ခံခန်း	၁၀၄
ဟောန္တလား-ဟောထလား	၁၀၇
ယမှီလား-ယမှီလား	၁၀၉
ရဟန္တာမလိင်ပြန်-မပြန်	၁၁၀

တဝေးသုံးထွေ အဖြေသုံးပါး	၁၁၂
ကမ္ဘာဦးအစ ပိန်းမနှင့်ယောက်ျား ဘယ်သူကစ	၁၁၇
ယောက်ျားဖြစ်ရန် မည်သို့ကျင့်	၁၂၀
ဆံပင်၌ အပြစ် ၁၆-ပါး	၁၂၂
အရက်သောက်လျှင်	၁၂၄
သူငယ်နှင့်သေရည်	၁၂၉
လူသေလျှင် ပရိတ်ရွတ်အဖြေ	၁၃၇
လူသေလျှင် ပရိတ်ရွတ်အဖြေ	၁၄၃
လူသေလျှင် ရေစက်ချ အရင်လား-နောက်လား	၁၄၇
တစ်သေချွေနှင့် တစ်ကမ္ဘာ	၁၅၁
အလောင်းတော် ဘာကြောင့် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ရ	၁၅၃
မာရ်နတ် ဘာကြောင့်ဖျက်	၁၅၄
ခန္ဓာမာန်	၁၅၆
လက္ခဏာတော်ကြီးငယ်နှင့် ဗုဒ္ဓ	၁၅၇
ဝိမ္ဗိသာရ တားခွဲခံရတဲ့အကြောင်း	၁၆၁
ခွေးရိုက်ကြောင်သေ အပြစ်ဘယ်လိုနေ	၁၆၃
စူဠသောတာပန်	၁၆၄
မယ်တော်မာယာနှင့် နိဗ္ဗာန်	၁၆၆
သံပုံစေတီ	၁၆၈
ရင့်မာကျိပ်	၁၇၂
ဖလသမာပတ်	၁၇၂
စေတနာသုံးတန် ကျွေးပေးဟန်	၁၇၄
ဣဿနှင့် မစ္ဆိရိယတရားကို မည်သည့်မဂ်က	
ပယ်သတ်ပါသနည်း	၁၇၈

အကုသလဝိပါတ်	၁၈၁
မန္တလေးမြစ် ပြစ်	၁၈၃
အနတ္တ နှစ်ပါး	၁၈၆
ဥတုသည် ကဘယ်ပစ္စည်းတွင်ပါဝင်	၁၈၈
မြတ်စွာဘုရား၏စိတ်နှင့် လူတို့၏စိတ်အနှေးအမြန်	၁၉၀
ဂေါ်တြဘူဝေါဒါန်နှင့် နိဗ္ဗာန်	၁၉၂
ဆဋ္ဌဂီတမင် (သို့) အဋ္ဌဂီတမင်	၁၉၈
အာပတ်နှင့်ငရဲကွာခြားပုံ	၂၀၂
ဒွန်ကမ္မဝါစာ ကေဝုဒ်-ဝဟုဝဉ်	၂၀၄
ရဟန်းသိက္ခာချသင့် မချသင့်	
ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ လူများနေထိုင်ပါသလား	၂၁၁
အာဂန္တုကရဟန်းနှင့် ယာဉ်စီးမှု	၂၁၃
သံဃိကသည် ပုဂ္ဂလိကဖြစ်-မဖြစ်	၂၁၅
ရှင်ရဟန်းပြုရာမှာ	၂၁၇
လက်ဖက်ရည်ကြမ်း အပ်-မအပ်	၂၂၀
ရှင်သာမဏေနှင့် ပရိက္ခရာ	၂၂၂
ပါရာဇိကကျသောသာမဏေ	၂၂၅
သိမ်ထပ်ခြင်း	၂၂၈
ကမ္မပါရှုတ်ဖတ်ပုံ	၂၃၅
ဝိနည်းဆိုင်ရာပြဿနာ	၂၃၉
ယာမကာလိကနှင့်သတ္တမာကာလိက	၂၅၀
ခမတိနှင့် ခမ္မတိ	၂၅၂
ထိုပုဂ္ဂိုလ် ရဟန်း ခံအပ်-မခံအပ်	၂၅၆
ပါရာဇိကကျသော ရဟန်း	၂၅၇

မင်္ဂလာအမြင်

ဘဝတု သဗ္ဗမင်္ဂလံ-
 “မသိလျှင် မေး၊ မစင်လျှင် ဆေး” ဟူသော စကားပုံသည် လူ့အဆင့်အတန်းမီလိုသော သူတို့အတွက် လိုက်နာကျင့်သုံးကြရမည့် စကားပုံဖြစ်ပါသည်။
 လူသည် တိရစ္ဆာန်တို့ထက် အကြောင်းအကျိုးကို သိတတ်သော အသိဉာဏ်ရှိသောကြောင့် “ဇန-လူ” ဟု ခေါ်ကြပါသည်။ သို့သော် သိသင့်သိထိုက်သောအကြောင်းအရာတို့ကို သိဖို့ရာ ပညာရှိတို့ထံ နည်းခံကြရပေဦးမည်။
 အမှန်ကတော့ လူသည် တိရစ္ဆာန်တို့ကဲ့သို့ အိပ်ကာ၊ စားကာ၊ ကာမဂုဏ်ခံစားကာမျှဖြင့် အချိန်ကို ဖြုန်းတီးပစ်ရန် မဟုတ်ပါချေ။ အရွယ်အားလျော်စွာ အတတ်ပညာရှာခြင်း၊ စီးပွားဥစ္စာရှာခြင်း၊ ကိုယ်ကျန်းမာ စိတ်ချမ်းသာအောင်ပံ့

၂ ဘာသာရေးဥပဒေနှင့် အခြေအကျများ

ကိုယ်ကို စောင့်ထိန်းခြင်း၊ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ထိုက်သူတို့ကို ဆည်းကပ်၍ ဘဝသံသရာခရီးလမ်းကြောင်း သာယာရေး အတွက် ကြားနာမှတ်သား လေ့လာကျင့်သုံးခြင်းစသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှု တွေးတော ဆင်ခြင် လေ့လာမှုတို့ကို ပြုလုပ် တတ်ကြရပေဦးမည်။

ဥပမာ-စာရေးဆရာလုပ်လိုသူသည် အကြားအမြင် ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝဖွဲ့ မှားစွာ လိုအပ်သည်ဖြစ်ရာ ကျောင်းပု သင်ကြားပေးလိုက်သော စာမျှဖြင့် လုံလောက်ပြီဟု မဆိုနိုင် သေးပါ။ လက်လှမ်းမီသမျှ စာပေအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖတ်ရှုခြင်း၊ ဒေသန္တရဗဟုသုတ လေ့လာမှတ်သားခြင်းတို့နှင့် လောကီ လောကုတ္တရာ ပညာရှိအမျိုးမျိုးတို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ သိသင့် သိထိုက်သမျှ ဗဟုသုတတို့ကို မေးတတ် စုဆောင်းတတ်ဖို့ လည်း လိုအပ်ပါသည်။

စီးပွားဥစ္စာရှာဖွေရာမှာလည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် လုပ်ရမည့်လုပ်ငန်းနှင့်စပ်သော အကြောင်းခြင်းရာ အမျိုးမျိုး တို့ကို ကြိုတင်သိထားဖို့ရာ တတ်ကျွမ်းနားလည်သူ ပညာရှိ တို့ထံ နည်းခံသင်ကြားကြရပေဦးမည်။

လူဆိုသည်မှာ စကားများများ မပြောတတ်လျှင် ရှိ၏ စေဦး။ သိလိုသည့် လိုအပ်သည့် အချက်အလက်တို့ကို မေး ကတ်ဖို့နှင့် အမေးခံရသူက ဖြေကြားသမျှတို့ကို မှတ်ယူတတ်ဖို့

မှတ်ယူထားသည့် ဗဟုသုတတို့ကို အကွက်ကျကျ အသုံးချ တတ်ဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တို့ ကိုးကွယ်ဆည်း ကပ်ကြသော ဗုဒ္ဓသာသနာ(ဗုဒ္ဓဘာသာ)ဝင်များဖြစ်ကြသည့် အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မနှင့် မဆန့်ကျင်သော ဗဟုသုတတို့ကို မေးမြန်းလေ့၊ စုဆောင်းလေ့ရှိရမည့်အပြင် ဘဝသံသရာ၏ အဆင့်မြင့်မားမှု၊ ကူးပြောင်းမှုတို့ကိုလည်း လေ့လာဆည်းပူး ကြရာ ကျင့်သုံးကြရပေဦးမည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြသူတို့ မည်သည်မှာ အောက်အောက်ဖြစ်သော အပါယ်လေးပုံသို့ မဆင်းလိုကြ။ အထက်အထက်ဖြစ်သော နတ်ပြည်ခြောက် ထပ် ဗြဟ္မာနစ်ဆယ်သို့ မတက်ရောက်နိုင်သေးလျှင် ရှိပါစေဦး တော့ ဤလူ့ဘုံ၌ပင် လှပြန်ဖြစ်လိုကြပါသည်။ အကယ်၍ များ အထက်ထက် ဘုံတို့သို့ တက်ရောက်နိုင်ကြမည်ဆိုလျှင် "အတိုင်းထက်အလွန် တံခွန်နှင့်ဘုရား၊ သိကြားနှင့်သူဘင်္ဂ၊ တာဝတိံသာနှင့်နတ်ဗြဟ္မာ" ဆိုသကဲ့သို့ အကြိုက်ဆုံး၊ အမြတ် နှီးဆုံး ဖြစ်ကြပါမည်။

ထိုမှတစ်ပါး ဗုဒ္ဓပြုဒုလ္လဘခေတ်ကြီးနှင့် ကြုံကြိုက် သည့်အခါဝယ် အခွင့်ကောင်းတစ်ရပ်အနေအားဖြင့် လက် မလွတ်ထိုက်သော အိုး နှင့်၊ သေရေး ဂုဏ္ဍတော်တို့မှ ကင်းဝေး

ရာ မင်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာမှုကို လွယ်ကူသောအကျင့် လျင်မြန်သောအသိဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရေးအတွက် မသိသေးသောလမ်းစဉ်ကိုလည်း သိအောင် မေးကြရာ နာကြား ကြရပေမည်။ မစင်ကြယ်သေးသော ကိလေသာတို့ကို စင် ကြယ်အောင်လည်း ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ဖြင့် ကျင့်သုံးဆေးကြော ကြရပေမည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ရွှေလက်ထက်တော်က လက်ဝဲတော် ချီ လက်ယာတော်ရံနှင့် အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက ဧတဒဂ် အထပ်ထပ်ရတော်မူကြသည့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ အရှင်ဥပါလီ၊ အရှင်မဟာ ကဿပ၊ အရှင်အာနန္ဒာ စသော ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီးတို့ သည်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓေါဒန၊ ဝိပိသာရ၊ ကောသလ စသော မင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ အနာထဝင်္ဂ၊ နန္ဒိယ၊ ဝိသာခါ စသော ကျောင်းဒါယကာ၊ကျောင်းအမတို့သည်လည်းကောင်း၊ မိတ္ထေးတော်ဂေါတမီ၊ ဓမ္မဒိန္နာ၊ ကုဏ္ဍလကေသာ၊ ကိသာ ဂေါတမိ စသော ဘိက္ခုနီမတို့သည်လည်းကောင်း တစ်ဘဝ တည်းဖြင့် ကျွတ်တမ်းဝင်နိုင်အောင် မင်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာ မှန်ကို လွယ်ကူသောအကျင့်၊ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရေးအတွက် မသိသေးသောကျင့်ဝတ် ပဋိ ပတ်လမ်းစဉ်တို့ကိုလည်း မေးမြန်းကြရာ နာကြားကြရပေသည်။

မစင်ကြယ်သေးသော ကိလေသာတို့ စင်ကြယ်လေအောင် လည်း ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ဖြင့် ကျင့်သုံး၍ ကိလေသာ အညစ် အကြေးတို့ကို ဆေးကြောခဲ့ကြရပေပြီ။

ထိုမှတစ်ပါး နတ်၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာ မြောက်မြားစွာတို့ သည်လည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်၌လည်း ကောင်း၊ အဂ္ဂသာဝက မဟာသာဝက အစရှိသော ရဟန္တာမြတ် ကြီးတို့၏ မျက်မှောက်တော်၌လည်းကောင်း၊ အမျိုးမျိုးသော ပြဿနာ၊ အဖြာဖြာသော ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်တို့ကို မေးမြန်း လျှောက်ထားကြရာ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ဖြင့် မစင်ကြယ်သေး သော ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့ကို ဆေးကြောခြင်းအား ဖြင့် မင်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခဲ့ကြရပေပြီ။ မသိသည် တို့ မေး၍ မစင်သည်ကို ဆေးကြောခဲ့သော သာဓကတို့ကား များပြားလှပါ၏။ ဒိဿနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သံယုတ္တနိ ကာယ် စသည်တို့၌ များစွာတွေ့နိုင်ပါသည်။

တစ်ခုသောသာဓက ထုတ်၍ပြရသော် ဒိဿနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂသက္ကပဉ္စသုတ်လာ သိကြားမင်းသည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့ အရှေ့ဘက် အဗ္ဗသဏ္ဍာရွာမြောက်ဘက်၌ရှိသော ဝေဒိယ တောင် ဣန္ဒုသာလလိင်္ဂကို သီတင်းသုံးနေတော်မူသော ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရားထံ နတ်အခြံအရံတို့နှင့်အတူ သွားရောက် မြှော်၍ ဤသို့ မေးလျှောက်၏။

၆

ဘာသာရေးပြဿနာ အဖြေကျမ်းများ

- သိကြားမင်းမေး ။ နတ်, အသူရား, နဂါး, ဝဋ္ဋဗ္ဗ စသော သတ္တဝါတို့သည် ရန်မရှိပါဘဲ ဖျော်ဖျော် ပါးပါးနေလိုကြပါသော်လည်း ရန်ရှိနေကြသည်မှာ အဘယ် အကြောင်း, အဘယ်အနှောင်အဖွဲ့ သံယောဇဉ်တို့ကြောင့်ပါလဲ ဘုရား။
- ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြေ ။ ကုဿာ (သူတစ်ပါးကြီးပွားတာ မနာလို မှ) မစ္ဆရိယ (ကိုယ့်ပစ္စည်းကို ပေးရမှာ ဝန်တိုမှု) သံယောဇဉ်တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။
- သိကြားမင်းမေး ။ ကုဿာ, မစ္ဆရိယ-သည် အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်းဘုရား။
- ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြေ ။ ချစ်ခြင်း, မုန်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
- သိကြားမင်းမေး ။ ချစ်ခြင်း, မုန်းခြင်းသည် အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်းဘုရား။
- ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြေ ။ ချစ်ခြင်း, မုန်းခြင်းသည် ကြံတွေးမှု ဝိတက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။
- သိကြားမင်းမေး ။ ကြံတွေးမှု-ဝိတက်သည် အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်းဘုရား။
- ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြေ ။ ကြံတွေးမှု-ဝိတက်သည် ချဲ့ထွင်တတ် သော (တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ) ပပဉ္စတရား

- သုံးပါးကြောင့် ဖြစ်သည်။ (တဏှာ-တပ်မက်မှု၊ မာန-တက်ကြွ မှု၊ ဒိဋ္ဌိ-အမြင်မှားမှု)
- သိကြားမင်းမေး ။ ပပဉ္စတရားသုံးပါး ချုပ်ငြိမ်းအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရပါမည်နည်းဘုရား။
- ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြေ ။ မှီဝဲသင့်သော သောမနဿ၊ မမှီဝဲသင့် သော သောမနဿ-ဟု နှစ်မျိုး၊ မှီဝဲသင့် သော ဒေါမနဿ၊ မမှီဝဲသင့်သော ဒေါမနဿ-ဟု နှစ်မျိုး၊ မှီဝဲသင့်သော ဥပေက္ခာ၊ မမှီဝဲသင့်သော ဥပေက္ခာ-ဟု နှစ်မျိုး၊ ဝမ်းမြောက်မှု-သောမနဿ ဝေဒနာကို မှီဝဲသောသူ အား အကုသိုလ်ပွားက မမှီဝဲအပ်၊ ကုသိုလ်ပွားက မှီဝဲအပ် သည်။
- ဝိဘက်, ဝိစာရနှင့်တကွ ဖြစ်ပါသော သောမနဿ ဝေ ဒနာသည် မြတ်သည်။ (ဒေါမနဿ နှစ်မျိုး၊ ဥပေက္ခာ နှစ်မျိုး၌လည်း နည်းတူဖြစ်သည်)
- ဤဆိုခဲ့သည်အတိုင်း ကျင့်သော ရဟန်းသည် သံ သရာကို ချဲ့ထွင်တတ်၊ (နယ်ချဲ့) ပပဉ္စတရားသုံးပါးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို ကျင့်သည်မည် သည်။
- ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားက "ဤသို့ ဖြေကြားပြီးသည်နှင့် တစ် ပြိုင်နက် သိကြားမင်းက ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား... ဖြေကြားသော

ပူဇော်သော ဘုရားတော်သည် ကောင်းမြတ်လှပါ၏။ အဖြေ
တို့ကို ကြားစာရပါသောကြောင့် တပည့်တော်အား သို့လော
သို့လော တွေးတောယုံမှားခြင်းမှ တူးမြောက်နိုင်ပါပြီဘုရား”
ဟု နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ လျှောက်ထားလေသည်။

သိကြားမင်းသည် ပါတိမေဝက္ခသံဝရစာတျင်း ကျွဲနွယ်
သံဝရစာကျင့် စသည်တို့ကို မသိ၍ မေးလျှောက်လေသော်
ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားက မြေကြားတော်မူသောကြောင့် ဂိဗို ဝိခိကိန္ဒာ
ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့မှ တင်းဝေးစင်ကြယ်ပြီး၍
တပည့်တော်သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏တပည့် သောကာပန်
ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးပါ။ မပါယ်လေးပါးသိ မကျရောက်တော့ပါ။ မြတ်
သော သုဂတိဘဝသာ ရောက်ဖို့ရာ ခို့ဝါတော့သည်ဟု ဗုဒ္ဓ
မြတ်ဘုရားအား လျှောက်လေသည်။ (အက္ခယ်၍လိုတ
သိကြားဥဒါန်းစာအုပ်တို့ ဖတ်ပါ)

ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစာစောင် ထွက်စ ၁၃၁၇ ခုနှစ်လောတိ
ပင် ဘာဠသု ဓမ္မမိတ်ဆွတို့ ဗဟုသုတကြွယ်ဝရေးတို့ ချော့
၍ မေးလိုရာပြဿနာတို့ကို မေးမြန်းနိုင်ရန် ဇဟုသုတ ပညာ
ရှင်တို့လည်း မြေကြားနှိပ်ကြရန် “မေးပါ-ဖြေပါ”ဟူသော
အခန်းတစ်ခန်းကို ဖွင့်ခဲ့ပါသည်။ ယင်း “မေးပါ-ဖြေပါ”ဟူ
သော အခန်း၌ မေးကြသူ သုတေသီတို့ထံမှ မေးခွန်းများ
တစ်စ-တစ်စ အပိုများလာသလို ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝကြသော

ပညာရှင်တို့ထံမှလည်း အဖြေလွှာများအပိုများလာပါ၍ ဗုဒ္ဓ
ဓမ္မစာစောင်မှာလည်း စိုစိုပြည်ပြည် ဖြစ်လာပါသည်။

အဖြေလွှာများကို အများဆုံးပိုကြသော ဆရာတော်
များမှာ ရွှေထီးကုန်ရာ (တည်တောဆရာတော်)၊ မင်းဘူး
အရှင်ကဉ္စန (မှန်ကင်းကျောင်းတိုက်) ဆရာတော်၊ ပခုက္ကူ
အရှင်ကေသရ (မြသိန်းတန်ကျောင်းတိုက်) ဆရာတော်တို့
ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဆရာတော်သုံးပါးသည် မင်္ဂလာနှင့် ငယ်
ရွယ်စဉ်ကပင် သိက္ခမားပြီးဖြစ်ပါ၍ ဖြေရန် ခက်သောမေးခွန်း
များကို စာစောင်၌ ကြိုတင်ဖော်မပြတ် ယင်းဆရာတော်များ
ထံမှ အဖြေလွှာများ ရလာမှပင် အမေးရော အဖြေပါ တစ်ပါ
တည်း စာစောင်၌ ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစာစောင်တိုက်မှ (၁၉၈၄-ခု၊ စက်တင်
ဘာလ)က ထုတ်ဝေခဲ့သော “ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အမေးအဖြေ
များ” စာအုပ်မှာ ပညာရှင်အမျိုးမျိုးတို့ မြေကြားခဲ့သော စာမူ
များကို စုစည်း၍ ထုတ်ဝေခဲ့သောစာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။ “ဤ
ဘာသာရေးပြဿနာ အဖြေလွှာများ” စာအုပ်မှာ မင်းဘူး
အရှင်ကဉ္စန (မှန်ကင်းကျောင်းတိုက်)ဆရာတော် တစ်ပါး
တည်း မြေခဲ့သော စာမူများကို စုစည်း၍ ထုတ်ဝေသော
စာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းလိုလိုပင် သာသနာရေး၊ ဘာသာရေး

စပ်၍ မသိသောအရာများ မှီတတ်ပါသည်။ လူဆိုသည်မှာ
 “မသိလျှင် မေး မစပ်လျှင် ဆေး” ဟူသော စကားပုံအရ
 မသိသောအရာ မှီတတ် သိလာအောင် မေးကြရမည်မှာ တိုးယုံ
 အလုပ်ဖြစ်သလို မစပ်ကြယ်သေးသော အညစ်အကြေး ချွံ
 နေပါက ယင်းအညစ်အကြေးတို့ကို စင်ကြယ်အောင် ဆေး
 ကြောရသည်မှာလည်း ကိုယ့်အလုပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို မေးမြန်းကြသော မေးခွန်း
 များမှာ အများအားဖြင့် သာသနာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမှစ၍
 မင်္ဂ၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် လွယ်ကူသောအကျင့် လျှင်မြန်
 သော အသိဉာဏ် တိုးပွားလာရေးအတွက် မေးမြန်းကြသော
 မေးခွန်းတို့ကို “မင်းဘူး အရှင်တဉ္ဇန(မှန်ကင်းဆရာတော်)”
 က တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းနှင့် လိုရင်းတို့ကိုသာ ဖြေကြားထားသော
 အဖြေတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို မင်းဘူး အရှင်ကဉ္စန၏စာပညာ ဗုဒ္ဓဓမ္မ
 လောက လက်ထောက်အယ်ဒီတာ ဦးချီးသက်အောင် (ဓမ္မာ
 စရိယ)က ဆရာတော်၏အမိန့်အရ စုစည်း၍ ထုတ်ဝေသော
 စာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို မတ်၍ကြရသော ခန္ဓမိတ်ဆွေအပေါင်း
 တို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်စပ်သော မသိသေးသည့် ဝဟု
 သုတများကို သိကြရ၍ အသိဉာဏ် ပညာစင်ကြယ်အောင်

ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့ကို ဆေးကြောနိုင်ကြပါစေ
 သော်။

မင်္ဂလာပါ ခင်ဗျာ

မင်္ဂလာ-အောင်မြင်

ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကအယ်ဒီတာချုပ်

အမှတ် ၈၊ ၁/အောင်ချမ်းသာလမ်း

ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ဆင်းရဲ၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့

၁၃၄၆-ခု၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် (၅)ရက်

၁၄-၉-၈၄၊ မင်္ဂလာအသက် ၇၅ နှစ်၊ တစ်လပြည့်နေ့

ရှင်ဟုလာ၏ အမှာစာ

ဗုဒ္ဓဂယုလောကစာအောင်၌ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ မေးမြန်းချက်များကို ဖြေဆိုထားသော ရိနည်းအကြောင်းဆိုင်ရာ မေးခွန်းများကို အဓိကထား၍ နှစ်ပေါင်းအတန်ကြာမျှ ငြိမ်းပမ်းဖြေဆိုလာသူ မင်းဘူး အရှင်ကဉ္စနက "ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကမေးခွန်းများအဖြေ" ကို စာအုပ်အဖြစ် ရိုက်နှိပ်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ငြိမ်းပမ်းသိရှိရသောအခါ ကျွန်ုပ် များစွာ ဝမ်းမြောက်မိသည်။ ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက စာဖတ်ပရိသတ်များကို ကျော်မြတ်၍ တိုင်းပြည်သို့ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကဏ္ဍတော် စာပေတစ်အောင်ချောင်း ချီတက်လာလေပြီဟု တွေးမိပြီး ဂုဏ်ယူရပါသည်။ ထိုထက်-

ယင်းစာအုပ်၌ အမှာစာမိတ်ဆက်ရေးပေးရန် အရှင်မြတ်၏ တိုက်တွန်းချက်ကို ကြားသိရသောအခါ ပို၍ ဝမ်း

မြောက်ရသည်။ သို့သော်-

ဝိနည်းအကြောင်းဆိုင်ရာကို ဖြေဆိုထားသော ဤစာတမ်းစာအုပ်၌ ကျွန်ုပ် မိတ်ဆက်ရေးပေးရန် နေရာမရှိဟု ထင်မြင်ယူဆမိသည်။ အကြောင်းသော်ကား ဤစာအုပ်စာတမ်း၏ စာမျက်နှာတိုင်း၌ မေးခွန်းများ အဖြေများသာ ဖော်ပြထားရာ မေးခွန်းနှင့် အဖြေကို ဖတ်ကြည့်လိုက်ရုံမျှဖြင့် စာဖတ်သူသည် တစ်ရွက်ပြီးတစ်ရွက် ဖတ်ချင်စိတ်ပေါက်လာမည်သာဖြစ်ရကား ကျွန်ုပ်၏အမှာစာမိတ်ဆက်သည် အပိုသက်သက်သာ ဖြစ်လိမ့်မည်ဖြစ်သောကြောင့်ပင်တည်း။

သို့ရာတွင် ဤ၌ ကျွန်ုပ်ပြောချင်သောအချက် လေးခုရှိပါ၏။ ယင်းမှာ-

- (က) ဝိနည်းဆိုတာ ခက်သလား။
- (ခ) ဝိနည်းကြောင်းအရ ဆုံးဖြတ်ရသည်မှာ လွယ်သလား။
- (ဂ) ဝိနည်းအရ ဆုံးဖြတ်သူ၏တာဝန်ဝတ္တရား။
- (ဃ) ဝိနည်းသည် ဝိမိမ္မေ၏ဆိုသည် အဘယ်နည်းဟူသော အချက်များပင်ဖြစ်၏။

(က) အဘိဓမ္မာဆိုသည်မှာ အလွန်အလွန် ခက်ခဲနက်နဲပါသည်။ သဒ္ဓါဆိုသည်မှာ သမုဒ္ဓရာကဲ့သို့ ကျယ်ပြန့်ပါ

သည်ဟု အမေးခံရသူတိုင်းက အသံတစ်ဖိုဟည်း ထွက်ကြမည် ဖြစ်၏။ သို့သော် ဝိနည်းဆိုသည်မှာ ခက်သလားဟု စာသင်သားရဟန်းဝယ်တစ်ပါးကို မေးကြည့်လျှင် ဝိနည်း ဆိုသည်မှာ မခက်ပါ။ စာမေးပွဲဖြေဆိုရာ၌ အလွယ်ဆုံးဘာသာ ဖြစ်ပါသည်။ လက်ဥျိုးကို နံကြားထောက်၍ ဖြေလျှင်ပင် အောင်မှတ်ရနိုင်ပါသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိမ့်မည်။ ဝိနည်းကို လေးစားသော ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးအား ဝိနည်းဟူသည်မှာ ခက်ခဲသလားဟု လျှောက်ထားကြည့်ပါက "ဟ-ဝိနည်းဆိုတာ ရဟန်းသံဃာအတွက် အခက်ခဲဆုံးပေါ့ မောင်ပစ္စင်း" ဟု မိန့်ကြားပေးလိမ့်မည်။ ယင်းသို့လျှင် ဝိနည်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အဖြေများသည် မတူညီဘဲ တစ်ဦးတစ်ဖိုစီ အဖြေထွက်နေကြောင်း နားလည်ရတော့သည်။ ယင်းသို့ အဖြေမတူညီခြင်းသည် ဝိနည်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးစီ၏ သုံးသပ်မှုမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော သံသယစိတ်ကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးသည် ဝိနည်းနှင့်ပတ်သက်၍ အာပတ်သင့်သလား-မသင့်သလား၊ အပြစ်ရှိသလား-အပြစ်မရှိသလား စသည့် ခွဲဟုများ တစ်မျိုးမဟုတ်တစ်မျိုး သံသယရှိနေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးက ဝိနည်း၌ ကျွမ်းကျင်သော ဆရာတော်ကြီးများသည် "ကခါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ၊ ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာ" စသော ကျမ်းများကို ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

(၁) မြက်ပင်ကလေးကို နုတ်မိသောရဟန်းတို့ တခြားရဟန်းတော်တစ်ပါးက မြက်ပင်နုတ်သည်မှာ အာပတ်သင့်၏ဟု စွပ်စွဲသောအခါ မြက်ပင်နုတ်သောရဟန်းသည် အဘယ်ကြောင့် မြက်ပင်မျှကို နုတ်မိသောရဟန်းအား အာပတ်သင့်မည်နည်းဟု မြန်လှန်၍ စောဒနာတက်၏။ ဤဝိဝါဒအမှုသည် ဘုရားရှင်ထံသို့ တိုက်ရိုက်ရောက်သောအခါမှ ကိစ္စပြီး၏။ ယင်းသို့လျှင် ဝိနည်းကြောင်းအရ ဆုံးဖြတ်ရသည်မှာ ခက်ခဲကြောင်း ထင်ရှား၏။ ဗုဒ္ဓသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က တိုက်ရိုက်ဆုံးဖြတ်ပေးသူ ရှိနေသော်လည်း ယခုလို သာသနာနောက်ကွယ်ခေတ်၌မူ ထိုထို ဝိနည်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကျမ်းများ ဆရာစဉ်ဆက်အဆိုအမိန့်များ စသည်တို့ကို အားကိုးအားထားပြုကြရ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိနည်းအရ ဆုံးဖြတ်ရသော ကိစ္စများ၌ ဆုံးဖြတ်သူပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ မိမိကိုယ်နှိုက်က ဆရာသမားကောင်းထံ နည်းနာနိဿယ ခံဖူးသူဖြစ်ရမည့်အပြင် ဝိနည်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကျမ်းများကိုလည်း မွေ့နှောက်ထားသူ ဖြစ်ရပေလိမ့်မည်။

(၂) ဝိနည်းကြောင်းအရ ဆုံးဖြတ်ပေးသူကို "ဝိနယဓရ(ဝိနည်းဓိုရ်)ပုဂ္ဂိုလ်"ဟု ခေါ်၏။ ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးသည် အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဝိနည်းကိစ္စအမျိုးမျိုးကို ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ အချက်အလက်ပေါင်းများစွာကို စူးစမ်း

၁၆ ဘာသာရေးဦးစားရာ အခြေတူများ။

မှားယွင်းမှု ဆုံးဖြတ်ရသည်မိမိ၏။ သို့ရာတွင် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မတတ်သက်သောအခါ အခြေတူမျိုးဖြစ်ပါက ကြီးလေးသော သံသယစိတ်များ မကရောက်နိုင်သော်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မတတ်သက်သော အခါ အခြေတူမျိုးဖြစ်မှု မိမိ(ပိဋကတ်)တွင် ကြီးလေးသော သံသယစိတ်များ ဝင်ရောက်လာတတ်သည်။ သို့ဖြစ်၍လည်း ရှေးဆရာတော်ကြီးများသည် ကြီးလေးသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်မတတ်သက်သော အမှုမျိုး၌ ဝိနည်းကြောင်း အထောက်အထား မည်မျှ တိကျမှန်ကန်နေစေကာမူ ကာယကံရှင်များ ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံမှသာ ဆုံးဖြတ်ပေးလေ့ရှိသည်။ ယင်းသည် သူများထံမှ မိမိသံသယစိတ် ပါလာမည် ဦးရသောကြောင့်တည်း။

(၁) ဝိနည်းသည် ကြမ်းတမ်း၏။ ထို့ကြောင့် သိမ်မွေ့သည်။ ဤမျှဆိုလျှင် ဝိနည်းကို ဆင်ကြားပြီးသော ရဟန်းတော်တို့၏ သဘောပေါက်မိလောက်၏။ ဝိနည်းစာဝါ ဦးဆိုင်ကာကာမပျားလာလျှင် ရုပ်ထားရ၏။ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များသည် အသေးစိတ်ပိုချင်လာ နေ၏။ နေ၏။ နေ၏။ မရန်ရင်း မကြမ်းတမ်းဘဲ အလွန်သိမ်မွေ့သည်လည်း ခို၏။ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ယောဒနာ၊ မဇ္ဈ ဝဏ္ဏိဝသော ဝိနည်းဆိုင်ရာတို့ကို ပါဠိတော်နှင့် တွဲဖက်၍ ဆရာသမားကျမ်းသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများထံတွင် တက်ရောက်သင်ကြားလေ ဝိနည်း၏

နတ်နိကြောင်း သိမှလေဖြစ်၏။
သို့ရာတွင် ဝိနည်းကြောင်းဆိုင်ရာ အခါအခြေတူများဖြစ်သော ဤစာတမ်းစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာရေးရာတွင် စာပြုသူပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤစာအုပ်၌ အချိန်ယူ၍ မည်မျှကြီးပမ်းထားကြောင်း နိုင်စားခံနိုင်သည်။

သို့ရာတွင် ဤစာအုပ်၌ မော်ပြထားသော ဗုဒ္ဓဓမ္မစာအုပ်များသည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက် ဖြစ်ပွားသော အဓိကရက်တစ်မျိုးမျိုးကို ဆုံးဖြတ်ထားသော အကြောင်းများမဟုတ်သဖြင့် စာပြုသူ၌ မိမိအဆုံးအဖြတ်အပေါ် သံသယဖြစ်လာစရာအကြောင်း မရှိချေ။ ထို့အပြင် ဤစာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများသည် တစ်စုံတစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်အတွက် တို့ကားဆုံးဖြတ်ရန်ကျမ်းလည်း မဟုတ်ချေ။ ဤစာအုပ်ပါ အကြောင်းကို မြေကြားသူ၏ စည်ရွယ်ချက်မှာ ဝိနည်းပုဂ္ဂိုလ် (သို့မဟုတ်) ဝိနည်းကို လိုက်စားနေကြရသော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးသည် ဤစာအုပ်ကို ဖတ်၍ လေ့လာပြီး မိမိသင်ကြားသိရှိထားသော ဝိနည်းအကြောင်းဆိုင်ရာ အထက်အလက်များနှင့် နှိုင်းနှိုင်းလျက် ပို၍တိကျမှန်အလို့ငှာ အထောက်အကူပြုစာတမ်းအဖြစ်သာ ရည်ရွယ်ရန် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် ဤဗုဒ္ဓဓမ္မဝိနည်းဆိုင်ရာ အမေးအဖြေ

ပြုစုသောဆရာတော်၏ဆန္ဒနှင့် နှလုံးသွင်းကိုလည်းကောင်း၊
ဤစာအုပ်စာတမ်းပါ အချက်များ မည်မျှတိကျခိုင်မာသည်ကို
လည်းကောင်း ဤစာတမ်းစာအုပ်ကို ဖတ်ရှုကြည့်ခြင်းဖြင့်
သိရှိပါလိမ့်မည်ဟု ကြိုတင်၍ သတင်းကောင်း ပါးလှိုက်ပါ
ရစေ။

နိဒါန်း နှင့် မှတ်တမ်း

ဘုန်းကြီးသည် ၁၃၃၂-ခုနှစ်မှ ၁၃၄၆-ခုနှစ်တိုင် ဗုဒ္ဓ
ဓမ္မလောကမှာ ပါရှိသည့် အမေးများ၏အဖြေလွှာများကို
ရေးသားပေးပို့ခဲ့ပါသည်။

ရေးသားပေးပို့ခဲ့သည့်အကြောင်းမှာ ဘုန်းကြီးသည်
(၁၄)နှစ်သားမှ (၂၅)နှစ်သားအထိ စာသင်ပြီး (၂၆)နှစ်သားမှ
(၃၀)ထိ စာသင် စာချကာ (၃၀)မှ အသက် (၅၀)တိုင် စာချ
အလုပ်ဖြင့် ပခုက္ကူရိုက်၊ ဂဏနိကာယ ပင်မတိုက်ကြီးနှင့်
တိုက်ခွဲများ၌ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်မြို့၊ ကြောက်ထပ်ကြီးတိုက်၌
၁၀-နှစ်တိတိ အဆက်မပြတ် ပံရိယတ်ကို သင်အံ့ပို့ချ နေ
ထိုင်လာခဲ့ပါသည်။

၁၃၂၀-ခုနှစ်မှာ မူလငယ်ဆရာ၏ အရိပ်အနှောင် စာ
သင်သားပရိသတ် (၅၀)မျှ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိနေသော မင်းဘူးမြို့

မှန်ကင်းကျောင်းတိုက်၌ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းများနှင့် နေထိုင်ရသောအခါ စာမေးပွဲခေတ်ဖြစ်သည်မှာ ကိုင်း စာမေးပွဲအောင်မှ စာတတ်သည်ဟု အများက ယူဆကြသည်ကို ထောက်ရှုပြီး တစ်နည်းဆိုရသော် စာမေးပွဲဝင်သူများမှ စာကြိုးစားကြသည်များကိုလည်း ကိုယ်တွေ့ဖြစ်နေရ၍ တပည့်များ စာကြိုးစားကာ နောင်တစ်ခေတ်မှာ ပရိယတ္တိဝန်ဆောင်သာသနာ့သူရဲကောင်းများဖြစ်လာကြစေရန် ရည်ရွယ်ကာ ငယ်၊ လတ်၊ ကြီးဆိုင်ရာ စာမေးပွဲစာများကို ပို့ချပြီး နေထိုင်လာခဲ့ရာ (၁၀)နှစ်မျှ ကြာသွား၏။ ထိုသို့ ကြာသောအခါ "ငါသည် ယခင်က သင်ကြားပို့ချလာခဲ့သော စာကြိုးပေးပြီးများကို ပြန်လည်လေ့လာခွင့်မရတော့ဘဲ ဤအတိုင်းသာ သွားနေလို့တော့ မတော်ဘူး။ စာကြိုးပေးပြီးများကို ပြန်လည်လေ့လာခွင့်ရအောင် မည်သို့ပြုလုပ်ရမည်နည်း" ဟု အကြံပြု စဉ်းစားနေမိ၏။ ထိုစဉ်ကမှာ ရန်ကုန်မြို့ရှိ ဘုန်းကြီး၏ ကျောင်းဒါယကာကြီး ဦးဘမောင်က ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစာစောင် တစ်နှစ်ဖက်တွက် ဓမ္မဒါနလှူဒါန်းသည့် စာစောင်များအနက် ပထမဆုံးရောက်လာသည့် စာစောင်မှာ ရွှေတီး-ကုန္ဒရာ အမည်ခံ (ပင်တိုင် ဆောင်းပါးရှင်)ဆရာတော်က လူများ ဥပုသ်သီလခံယူဆောက်တည်ကြသည့်အခါ ခွတ်ဆိုရသည့် "သမနာဂတ်" ပုဒ်သည် ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌

"သမနာဂတ်" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "သမ္ပန္နကတ်" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "သမန္တာဂတ်" ဟူ၍လည်းကောင်း အသီးသီးပါရှိနေရာ မည်သည့်ပါဠိက အနေအထားမှန်သည်ကို သမ္ပါပါဠိဓာတ်ပစ္စည်းအနေအထားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာအနေအထားများဖြင့်သော်လည်းကောင်း ကိုးကားဖြေဆိုတော်မူကြပါရန်ဟူသော အမေးကို ဖတ်ရှုရပါသည်။ ဤအမေးကို တွေ့ရသောအခါ အဖြေရေးသားရပါမူကား ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများကို ပြန်လည်ကြည့်ရှုဖြစ်မည်။ ရရှိထားသည့် အာစရိယဝါဒများကိုလည်း တစ်ဆင့်ဖြန့်ဖြူးခွင့်ရမည်ဟု ဉာဏ်ဝ၌ ထင်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအမေးကို ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများကို ကိုးကားပြီး အာစရိယဝါဒနှင့်တကွ ပထမဆုံးအဖြေ ရေးသားပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ မကြာမီ ၎င်းအဖြေစာစောင်မှာ ပါလာသည်။ အဖြေစာစောင်များရောက်သည့်နေ့မှာပင် မင်းဘူးမြို့ရှိ စာစောင်ကြည့်ပရိသတ်အချို့ ဘုန်းကြီးထံသို့ စာစောင်ကိုင်လျက် ဤအဖြေ ဘုန်းကြီးရေးတာလားလို့ မေးကြပါသည်။ ဖြေသူအမည်မပါဘူးလားဟု ဘုန်းကြီးက စာစောင်ကို မကြည့်ဘဲ ပြန်မေးလိုက်ပါသည်။ ပါပါသည် ဟု ဖြေကြပါသည်။ ပါလျှင် မေးစရာလိုသေးသလားဟု ထပ်ပြီး မေးလိုက်ပါသည်။ ထိုအခါ မေးလာသူများထံမှ ဓမ္မစရိယအောင်ပြီးသူ ရဟန်းတော်

၂၂ သာသနာရေးဥပဒေနှင့် အခြေပြုမှုများ

တစ်ပါးက တပည့်တော် ဤစာစောင်၌ (၁၀)ကြိမ်ထက်မနည်း ဆောင်းပါးများ ရေးသားပေးပို့ခဲ့ဖူးပါသည်။ တစ်ခါမျှ စာစောင်မှာ မပါဘူးပါ။ အရှင်ဘုရားအနေဖြင့် ဘယ်နှကြိမ် ရေးသားပေးပို့ဖူးပါသနည်းဟု မေးမြန်းပါသည်။ ဘုန်းကြီးအနေဖြင့် ယခုတစ်ကြိမ်သာ ရေးသားပေးပို့ဖူးပါသည်ဟု ဖြေလိုက်ရာ... ထိုအခါ ဆက်လက်ရေးသားတော်မူပါ။ မြို့အနေဖြင့် ဂုဏ်ယူပါသည်။ ဒုတိယ မင်းဘူး ဦးဩဘာသ ဖြစ်ပါစေ စသည်ဖြင့် တော်တော်များများ ပြောကြားပြီး ပြန်သွားကြပါသည်။

ထို့နောက်မှာလည်း သာရေးနာရေးကိုခွတို့၌ သက်ကြီးဝါကြီးဆရာတော်များနှင့် တွေ့တဲ့ ကြုံတဲ့ ဆုံတဲ့အခါ တွေ့တိုင်း ကြုံတိုင်း ဆုံတိုင်းလိုလို ဆရာတော်ကြီးများက အဆက်မပြတ် အခွင့်ရတိုင်း ရေးသားဖို့ရန် တိုက်တွန်းစကား ပိန်ကြားတော်မူကြပါသည်။ ထိုဆရာတော်ကြီးများမှ လိုအပ်သော စာအုပ်တော်တော်များများ ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူကြပါသည်။ တိုက်တွန်းတော်မူကြသည့်အတိုင်း အခွင့်အခါရတိုင်းလည်း အခြေများ ရေးသားပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော (၅)နှစ်တာကာလလောက်ကပင် ၎င်းအခြေများကို စုပေါင်းပြီး စာအုပ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်သင်ကြောင်း အကြံပြုလာသူများ မနည်းလှပါ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက

အယ်ဒီတာချုပ် မင်္ဂလာ ဦးအောင်မြင့်နှင့် (စာရေးဆရာ) ရှင်ရာဟုလာတို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။ ထိုစဉ်က အကြံပြုလာကြသော်လည်း ဘုန်းကြီးအနေဖြင့် မစွမ်းဆောင်နိုင်၍ ဤအတိုင်းပဲနေလာခဲ့ရာ ယခုအခါမှ ဘုန်းကြီး၏တပည့်ဖြစ်သူ ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစောင်တိုက်) လက်ထောက်အယ်ဒီတာ မောင်မျိုးသတ်အောင်က စာအုပ်ဖြစ်အောင် တာဝန်ပေးလျှင် ဆရာတော်၏ပါရမီ ကူညီသောအနေဖြင့် အစစတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပါမည်ဟု လျှောက်လာ၍ တာဝန်ပေးအပ်လိုက်ပါသည်။ ဤတား စာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းနိဒါန်းကော့ရပ်များ ဖြစ်ပါသတည်း။

အာစိယဝဋ္ဋနာ

ဤသို့ အပြေလွှာများရေးသားနိုင်ရန် မင်းဘူး(စတု) ပြို့နယ် မှန်တောင်ရွာကျောင်း ဆရာတော် ဦးသံဝဇ္ဇံသင်ပုန်းကြီး ဆယ်စောင်တွဲ အတ်ကြီးဆယ်တွဲ၊ သဒ္ဓါသုတ်ပြီး ရွတ်ပြီး သင်္ဂဟသရုပ်ခွဲနှင့် စတုတ္ထတန်းတောင်ဆည်အထိ) ထံတွင် လည်းကောင်း၊ ရေခဲနံ့ဆောင်ပြီး တွင်းကုန်းပုဗ္ဗာန်ကျောင်းတိုက်၌ သာမဏေဘဝဖြင့် (၅)ဝါတိတိ နေခဲ့ရာတွင် ဆရာတော် ဦးကုသလ (သဒ္ဓါ-ဓမ္မသိဒ္ဓိ သင်္ဂဟဋီကာကျော်၊ ပါတိမောက်ကင်္ဂါ ပုဂံစစ်၊ မာတိကာမာတုကထာ၊ ဘေဒနိန္ဒာ ကဗျာယန သာရ ဝစ္စဝါတေ) ဦးကောဝိဒ (သဒ္ဓါ၊ သင်္ဂဟ၊ ဝိသုဒ္ဓိစင်) ဦးသာဂရ (ဆန်း၊ အဘိဓာန်၊ အလင်္ကာ) ဦးဝေဝန (သုတ်ထံလကွန်၊ မဟာဝါ ပါ-၄) ဦးလာဘိက (သုတ်ပါဆေးယူ ပါ-၄) တို့ထံတွင်လည်းကောင်း၊ မနုဏ္ဏမြို့ မဟာဝိသုတာရာမ

တိုက်၌ (၄)ဝါတိတိ နေခဲ့ရာတွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော် ဦးပညာ(သင်္ဂဟ-ဋီကာကျော်၊ ပါတိမောက်-ကင်္ဂါ၊ အဋ္ဌသာလိနိုး၊ နေလဋီကာ) အဂ္ဂါဘိဓဇဆရာတော် ဦးသုန္ဒရ (အင်္ဂုတ္တရာ သံသုတ္တန်ကာယ) အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော် ဦးဂန္ဓမာ (ဝိနည်းငါးကျမ်း ပါ-၄) တို့ထံတွင်လည်းကောင်း၊ မန္တလေးမြို့ ဆုရှားကြီးတိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော် ဦးနာရာ (ချာသ) အမေပူရ တူးဖောင်းတိုက်ဆရာတော် ဦးနန္ဒိယ- (ဆန်း) မင်္ဂလာတိုက်ဟောင်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော် ဦးပိမလ (ပဋ္ဌာန်း-ဆိုဝါ) မင်္ဂလာတိုက်သစ် ဆရာတော် ဦးဓဋ္ဌသာမိ (ပဋ္ဌာန်း-ဆိုဝါ) ဆရာတော် ဦးဥက္ကံသ (ယဇ္ဇိကံဆယ်ကျမ်း-ဝါဆို) တို့ထံတွင်လည်းကောင်း၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး မှန်ကျောင်း (ယခု သုံးခွပုဗ္ဗိကာရီ) ဆရာတော် ဦးဝရသာမိ (သီလက္ခန္ဓ ပါ-၄ ဆိုဝါ) ထံတွင်လည်းကောင်း၊ စာပေကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ကြားခဲ့ပါသည်။ ၎င်းကျောင်းတိုက်တွင် စာသင်စာချအဖြစ် (၂)နှစ် သီတင်းသုံးခဲ့ပါသည်။

ထို့ပြင် မင်းဘူးမြို့ မှန်ကင်းတိုက်ဆရာတော် ဦးသာသန (သဏ္ဍတ၊ အင်္ဂလိပ်၊ သင်္ချာ) ထံတွင်လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ ခြောက်ထပ်ကြီးဘုရားကြီးတိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတညောင်တုန်းဆရာတော် ဦးကောဏ္ဍည (သံယုတ္တန်ကာယ) အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော် ဦးအာစိဏ္ဏ(ဝိသုဒ္ဓိမင်-၄) တို့ထံတွင်

တွင်လည်းကောင်း၊ ထပ်မံသင်ကြားဆည်းပူးခဲ့ပါသည်။ ၎င်း တို့ကိစ္စလည်း ဆယ်ဝါတိတိ စာချခဲ့ပါသည်။

အထက်ပါ ဓမ္မာဓိယဆရာတော်ကြီးတို့အား ဤစာ တမ်းဖြင့် ကျေးဇူးတင်ဖန် တွဲပြန်ပေးဆပ် ချီးနိုးဝန္တနာ ပူဇော် အပ်ပါသည်။

ကျေးဇူးတင်မှတ်တမ်း

အနန္တကျေးဇူးရှင် ဝိဘန္ဓပိတိ ရဟန်းဒါယကာ၊ ရဟန်းဒါယကာမ၊ ကျောင်းဒါယကာ၊ ကျောင်းဒါယကာဓ ပဋ္ဌလေဆိလျှော်ဂါရိနိဒ္ဓါအသော ဒါယကာ၊ ဒါယကာမျှားနှင့် စာအုပ်ဖြစ်အောင် စာမူများကို လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ကူးယူပေး ကြသည့် အောင်လံမြို့၊ တောင်ပေါ်ကျောင်း (ဒီယထာဝကဏ ဓမ္မာဓိယ)ဦးတော်ကနှင့် (ဓမ္မာဓိယ) ဦးပုညတို့အား လည်းကောင်း၊ မိတ်ဆက်စာလွှာ အမှာစာများ နေသာမေးမြို့ ခွဲကြသော အယ်ဒီတာချုပ် မင်္ဂလာ ဦးအောင်မြင့်နှင့် ရှင် ရာဟုလာတို့အားလည်းကောင်း၊ ဦးသိန်းအောင် (ဗုဒ္ဓဓမ္မ လောက အုပ်ချုပ်ရေးမှူး)အားလည်းကောင်း၊ မျက်နှာနှုံး

ဝမ်းရှိ မောင်မောင်ဝင်း(မောင်ဝင်းမောင်)အားလည်းကောင်း၊ အစတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးသော လက်ထောက်အယ်ဒီ တာ တပည့်(မင်းညွှား မျိုးသက်အောင်) မောင်မျိုးသက်ဟောင် အားလည်းကောင်း၊ စာအုပ်ဖြစ်ရေးအတွက် အဘက်ဘက်မှ ကူညီအားပေးကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်းကောင်း၊ ဘုန်းကြီး အနေဖြင့် အထူးပဲ ကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိပါကြောင်း ဝေ တနာကောင်းမြင့် မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

ဆရာတော်ဦးကဉ္စန မှန်ကင်းတောင်းတိုက် မင်းဘူးမြို့။

ခင်းဘူး
 အရှင်ကဋ္ဌန၏
 ဘာသာရေးပြဿနာ
 အဖြေလွှာများ

နမော တဿ သဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၀-သမန္တတပုဒ်

ရွှေထီးကုန္ဒရာ၏ အငွေ (၁၅) အမှတ် (၄၈) အမေးကို ဖြေသည်။

သံပုဏ္ဏ-ပဝ ဓာတ်၊ ဘာ ပုဏ္ဏ-ဂမ္ဘာတ်၊ တ-ပစ္စည်းဖြင့် ဖြီးသော သမန္တကတ-ပုဒ်၊ သံ+အနု+အာပုဏ္ဏ-ဂမ္ဘာတ်၊ တ-ပစ္စည်းဖြင့်ဖြစ်သော သမန္တကတ-ပုဒ်ဟူ၍ သွါအနေဖြင့်

ပါ၍ နှစ်တွေ စေ၍ထပ်သည်။

ထိုတွင် သမန္တကတ-ဟူ၍သောပါ၍ကား၊ မသင့်မြတ်။ သင်္ဂါတာဝဂ္ဂ-ဝဂီသသံယုတ်၊ သုဘာသိတာသုတ်-အဋ္ဌကထာနှင့် ဋီကာကို သတိမပြုမိဘဲ ဆိုဖို့ဟန်ရှိသည်။ သမန္တကတ-ပုဒ်သာ သင့်မြတ်၏-ဟု ပခုက္ကူနိကာယ မဟာဝိနာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ညောင်ဦးဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်ရှိသည်ကို မှတ်သားရမူပါသည်။

၎င်းဆရာတော်ကပင် ဝမောဒုဒန္တာနံ-သုတ် အစီအရပ်ဖြင့် ဝ-အက္ခရာနှင့် သမန္တကတ-ဟု အချို့သော ဝဂီသသံယုတ် သုဘာသိတာသုတ်-ဋီကာမှာရှိလေသေးရဲ့။ ၎င်းလည်း ကောင်းပါ၏။ သို့သော် မဂဓ၌ မထင်ဟုမိန့်ပါသည်။

(အဖော်ပါသော သမန္တကတကိုကား ပါ-ဋ္ဌတို့၌ သတိမမူပါ။) သမန္တကတပုဒ်သာ သင့်မြတ်၏-ဟု ယူဆနိုင်ရန် အကိုးကျမ်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဘောဇနောမတ္တညှု သတိသမ္ဗုဒ္ဓေနေ သမန္တကတော သန္တုဋ္ဌာ-ဟူသော (သီလကွန်ပါဠိတော်)

သမန္တကတောတိ သမနုအာဂတပဝတ္တာ ယုတ္တာစ-ဟူသော (သင်္ဂါတာဝဂ္ဂ-ဝဂီသသံယုတ်၊ သုဘာသိတာသုတ်၊ အဋ္ဌကထာ)။

ဝါဒာ ဟိ သဟဇာတာယ ဝိရတိယာ သမ္မာ အာ

ရူပတော အာဂတော ပဝတ္ထာတိ ဝုဇ္ဇတိ၊ သဟဇာတာပိ ဟိ စေတနာ ယထာသမ္မာ ဒိန္နာယ ဝိရတိယာ သမ္ဗ အနု ရူပတော ယုတ္တာတိ ဝတ္တံ အရဟတိ-ဟုသော ၎င်းဋီကာလာ စကားတို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤ၌ သဒ္ဓါအာစနေသာ ပဓာနမ္ဘိ ချွင်းချက်မထုတ် တော့ဘဲ ဤမျှဖြင့် နိဂုံးကမ္မတ် အဆုံးသတ်ပါသည်။
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ ၁၆၊ အမှတ်-၅)

၂-စုဋ္ဌသောတာပန်

အမေး ။ ။ စုဋ္ဌသောတာပန်သည် ဂတိခြံ-မမြဲ အပါယ် ကျနိုင်-မကျနိုင် သိလိုပါသည်။ မြေကြားပေး ပါရန် ပညာရှိအပေါင်းတို့အား လေးစားစွာဖြင့် မေတ္တာရပ်ခံ ပါသည်။

မောင်ညွန့်မောင်

အဖြေ ။ ။ စုဋ္ဌသောတာပန်သည် ခြံသောဂတိ ရှိ၏။ အပါယ်သို့ မကျနိုင်ဟု မုတ်ယူရပါမည်။

(သာဓက) ။ ။ ဣမိဇာ ပန ဉာဏောန သမန္နဂတော ဝိပဿ ကော ဗုဒ္ဓသာသနော လဒ္ဓိသာသော လဒ္ဓိ ပတိဋ္ဌော နိယက ဂတိကော စုဋ္ဌသောတာပန္နော နာမ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ)

(အဓိပ္ပာယ်) ။ ။ ဤနာမရူပပရိစ္ဆေဒ-ဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ် နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရအပ်သော သင်္ကေတရာ ထောက်ရာ တည်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ အပါယ်လေးပါးသို့ မကျမရောက်မူ၍ သူတော်ကောင်းတို့ လားအပ်သော ပြုသောကတိရှိသော စုဋ္ဌသောတာပန်မည်၏။

နောက်တစ်မျိုးကား... အပါယ်ပဋိသန္ဓေကို တကယ်ပေးနိုင်တာက အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဲ။ ရုပ်နှင့် နာမ်ကို အယုတ်အမှန်သိနေသော စုဋ္ဌသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် သည် အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပြုတ်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် အပါယ်သို့ မကျနိုင်တော့ပြီ။

(သာဓက) ။ ။ သဗ္ဗာနိ အပါယဂါမိက ကပ္ပာနိ နာမ အတ္တ ဒိဋ္ဌိယာ သတိယေဝ ဝိပစ္စန္ဓိ အသတိယာ န ဝိပစ္စန္ဓိ။

(အဘိဓမ္မာမဟာဋီကာ)
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၃၂ စာသားရှေးပြဿနာ အဖြေရှာများ

၃-မန်းစက်တော်ရာအစစ်သာ

မင်းဘူး မန်းစက်တော်ရာသည် အောက်ဖော်ပြပါ ကျမ်းဂန်များကို အထက်သော် "အစစ်သာ"ဟု မှတ်ယူသင့်ပါသည်။

နမ္မဒါနဂါးမင်း တောင်းပန်၍ အောက်စက်တော်ရာကို "ဘဂဝါ နမ္မဒါနဒီတီရေ ပဒေစေတီယံ ဒေသေသိ"ဟူ၍ လည်းကောင်း (ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင် ဘုရားရှင်သည် နမ္မဒါမြစ်(ချောင်း)နား၌ ပဒေစေတီတော်ကို ပြုထားတော်မူခဲ့သည်။)

သစ္စဗန္ဓရသေသည် သို့မဟုတ် ရဟန္တာသည် တောင်းပန်၍ အထက်စက်တော်ရာကို "သတ္တာယနပိဋိပါသာဇော အလ္လမတ္တိကပိဏ္ဏမိလဉ္ဇနိဝိယ ပဒေစေတီယံ ဒေသေသိ"ဟူ၍ လည်းကောင်း(နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အုရားရှင်သည် တစ်ခဲနက်သော ကောင်းအပြင်၌ စိတ္တဝိသေဇ ခြေစိုင်းခဲ၌ ရိုက်နှိပ်အပ်သော အမှတ်တံဆိပ်ဘုံသို့ ပဒေစေတီတော်ကို ပြုထားတော်မူခဲ့သည်။)

(ဥပရိပဏ္ဏာသ-၄၊ ၂၃၂၊ သဠာယဘနသံယုတ်-၄၂၅)

ထို့ပြင် ပုဏ္ဏောဝါဒသတ် ပါဠိတော်လာ စကားစပ်များနှင့်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာလာ စကားစပ်များကို နှီးနှောပေါင်းစပ်၍ မင်းဘူး-မောင်သော် ရေးသားပြုစုသည့်

ရွှေစက်တော်သမိုင်းသည်လည်း ကျမ်းဂန်အခေါ်အဝေါ် ဌာနအမည်များနှင့် ယခုမှတ်မှောက်ခေတ် အခေါ်အဝေါ်များသည် ဌာနအလိုက် အက္ခရာအဝေး ယုတ္တိယုတ္တာ ရှိလှပါပေသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၄-အဂ္ဂ နှစ်ပါး ထပ်ဆင့်မေးမြေ

မန္တလေး ဦးဘစံတံမှ မင်းဘူး အရှင်ကမ္မနသို့ . . .
မေး ။ အသီတိ မဟာသာဝက စာရင်း၌ အဂ္ဂသာဝက နှစ်ပါး ပါ-မပါ ဦးသောမဒတ္တ-မင်းလှက မေးရာတွင် (စာစောင် အတွဲ ၁၈၊ အမှတ် ၃၆ ၌) အဂ္ဂသာဝက နှစ်ပါးလည်း ပါဝင်ကြောင်းကို အရှင်ဘုရား၏အဖြေတွင် ဖတ်ရှုပေါ်သည်။ နောက်အဖြေ၏နိဂုံး၌ ဝါဒကွဲရှိမည်ထင်၍ ကျွမ်းပေါင်း(၆၅)ကျမ်းတိုင်အောင် ပြန်လှန်ရှာဖွေရာ မတွေ့ရကြောင်းကိုလည်း ဖတ်ရှုရပြန်ပါသဖြင့် မန္တလေးမြို့၊ နိန္ဒိသေနကျောင်းမှ အရှင်ပဏ္ဍိတကိုယ်တော်နှင့် ဆွေးနွေးနှီးနှောကြရာတွင် အရှင်ဘုရား ဆန္ဒရှိနေသောမူကွဲကို ယခု သင်ကြား ဝိဇ္ဇာဆဲဖြစ်သော ဝိပဿနာကျမ်းတွင် အသီတိမဟာသာဝက

စာရင်း၌ အာသာဝကနန်းပိး မပီဝင်ကြောင်းကို တွေ့သိရ၍ အရှင်ဘုရား ကွမ်းညှိ၍ ဝေပန်ပေးပါရန် အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြအပ်ပါသည်ဘုရား။

သာဝကေသ ပန အသီတိမဟာသာဝကာ အပ္ပ သတသဟဿံ သရန္တိ ဒွေ အဋ္ဌသာဝကာ ဧကမသမ္ဘေယျံ သတသဟဿဂ္ဂ။

(ပါရာဒိကဏ်-၄၊ ပ-စုစံ၊ ၁၃၀)

သို့

ဦးဘဇံ-

ဦးဘဇံထံမှ ပေးငွေကို စာစောင်တိုက်မှ ဘဏ်ဆင့် (၂၆-၂-၇၃)နေ့ပွဲဖြင့် ပေးငွေစာ ဘုန်းကြီးထံသို့ (၃-၃-၇၃)နေ့က ရောက်ရှိပါသည်။ ကျမ်းညှိ၍ ဝေပန်ပေးပါရန် ဦးဘဇံ တင်ပြလိုက်သော (ပါရာဒိကဏ်-၄၊ ပ-စုစံ ၁၃၀)၌ လာသောစကားရပ်များသည် အသီတိမဟာသာဝက စာရင်းတွင် အဋ္ဌသာဝကနန်းပိး မပီဝင်ကြောင်းကိုပြသော စကားရပ်များ မဟုတ်ပါ။ အသီတိမဟာသာဝကနှင့် အဋ္ဌသာဝကနန်းပိးတို့ ဆူတောင်းဆုယူပြုခဲ့ရသည့် (ပါရာဒိကဏ်-၄၊ ပ-စုစံ) သရန္တိဟူ၍ တို့ကို ပြည်လည် အောက်မှေနိုင်ကြောင်းကို ပြဆိုသော စကားရပ်များသာ ဖြစ်ပါသည်။

အထောက်သာကေး။ (ပက် ၂ ပါ ၃၃၈၊ ၎င်း၄၊ ၂၆၂ မှာ)

လက္ခဏာတော်ကြီး ၃၂ ပါးကို ရေတွက်ပြရာ၌ စတ္တာလိသဒန္တော-ဟု (၂၃)ပါးမြောက် လက္ခဏာတော်၌ ပြဆိုပြီးဖြစ်ပါလျက် တစ်ဖန် စွယ်တော် လေးဆူကို သုသုက္ကပါဌော-ဟု ၂၆ ပါးမြောက်လက္ခဏာတော်၌ ဆိုပြန်ပါသော်လည်း သွားတော် ၄၄ ချောင်းဟု မယူမူ၍ ၄၀ သာ 'ယုရသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ဂုဏ်ကြီးရှင်များ ဖြစ်တော်မူကြသည့် အာသာဝကနန်းပိးကို အသီတိမဟာသာဝက နန်းပိးတွင်လည်းပါ သီးခြားလည်း ရေတွက်ယူပါမူ ၈၂ ပါး ဖြစ်နေပါမည်။ ၈၂ ပါးယူသော် တစ်ပါးသော ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့နှင့် ဆန့်ကျင်နေပါမည်။ ၈၀ ယူမှသာ တစ်ပါးသော ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့နှင့် သံသန္ဓနဝါဒ မပြားတစ်သားတည်းဖြစ်ပါမည်။

ဤကား ဘုန်းကြီး၏အပြင် အယူအဆကို ငြမ်းညှိ၍ ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သဘောမကျသေးက တစ်ပါးသော ပညာရှင်များနှင့် ဆွေးနွေးနှိုးနှောကြည့်ပါဦး။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ ၁၈၊ အမှတ် ၁၈)

၅-အာဏာခေတ်နှင့် ဝိသယခေတ်တို့၌ ၃၁-ဘုံ ရှိသည်

(က) ဘဂဝါ စောဒဂေါဓ၊ ယာဝတာ အာနန္ဒ ခန္တိမသုရိ
ယာ ပဇိလာရိန္ဒ ပ။ သဟဿံ ဗြဟ္မာလောကာနံ၊ အယံ
ဝုဗ္ဗတာနန္ဒ ယဟဿိ ဝုဠန္တိကာလောကဓာတု။
(အင်္ဂုတ္တရ ပိ-၂၂၆)

ဤပါဠိတော်ကားရပ်သည် စကြဝဠာတစ်ခု၌ လ
တစ်ခု နေတစ်ခု မြင်းမိုရ်တောင်တစ်ခု ကျွန်းကြီးလေးထွန်း
မဟာသမုဒ္ဒရာလေးစင်း စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး လေး
ယောက်၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၊ ဗြဟ္မာပြည်နှစ်ဆယ်၌
ကျောင်းတို့ ညီတော်အာနန္ဒာအား အဘိညာဉ်ရ သာဝဏတို့
၏ အသံပျံ့နှံ့ရာ တစ်ထောင်အရေအတွက်ရှိသော ငယ်သော
လောကဓာတ်ကို မိန့်ကြားတော်မူသော စတားရပ်မြစ်ပါ
သည်။

ဤစကားတော်အရ ပရိတ်တော်၏ အာဏာစက်
ဖို့နှင့် အာဏာခေတ်နှင့် အဆုံးမရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်
တော်၏ ဟုက်စားရာအာရုံဖြစ်သော အဆုံးမရှိသော အနန္တ
စကြဝဠာ ဝိသယခေတ်တို့၏ အတွင်း၌လည်း ဘစ်ခုတစ်ခု
သော စကြဝဠာ၌ တစ်ခုတစ်ခုသော နေ၊ တစ်ခုတစ်ခုသော
လ၊ တစ်ခုတစ်ခုသော မြင်းမိုရ်တောင်၊ လေးခုလေးခုသော
ကျွန်းကြီး လေးစင်းလေးစင်းသော မဟာသမုဒ္ဒရာ၊ လေး

ယောက်လေးယောက်သော မဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးများ၊
ခြောက်ထပ်ခြောက်ထပ်သော နတ်ပြည်၊ နှစ်ဆယ်နှစ်ဆယ်
သော ဗြဟ္မာပြည်များ အသီးသီးရှိနေကြမည် ဖြစ်ပါသည်။
သို့ပါ၍ "အာဏာခေတ်နှင့် ဝိသယခေတ်တို့၌လည်း (၃၁)ဘုံ
ရှိသည်"ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

(ခ) နောက်တစ်မျိုးကား ဘုရားရှင်သည် ရွေးရွေးသော
ဘုရားရှင်တို့၏ ကံထွာ ဓမ္မတာအတိုင်း မဟာဝုန်
တောက်၍ မဟာသပေသုတ်ကို ဟောတော်မူစဉ်က မဟော
မီ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာမှ လာရောက်ကြကုန်သော
ပျားပြားလှသည့် နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏ စိတ်အကြံကို
သိတော်မူ၍ အတ္တိ ပန ကတ္ထမိ အညော ဗုဒ္ဓေါတိ အနန္တာ
သုလောက ဓာတုသု အနန္တ ဉာဏံ ပတ္ထရိတွာ ဩလော
ကေန္တော န အညံ ဗုဒ္ဓံ အဗ္ဗဿ။ (သုတ်မဟာဝါနှင့် သုတ္တနိ
ပါတ-၅)

တစ်စုံတစ်ခုသော စကြဝဠာ၌ တစ်ပါးသော ဘုရား
ရှိသေးသလောဟု စင်ကြယ်တော်မူ၍ အဆုံးမရှိသော စကြ
ဝဠာအနန္တလောကဓာတ်တို့၌အဆုံးမရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်
တော်ကို ဖြန့်တော်မူ၍ ကြည့်ရှုတော်မူသည်ရှိသော် မိမိမှ
တစ်ပါးသောဘုရားတော် မြင်တော်မူဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည့်

ဤစကားရပ်၌ "ကြည့်ရှုတော်မူသည်"ဟူသော
စကားတော်ကို ထောက်သော် အနန္တစကြဝဠာတို့၌ အကြည့်

ဥက ဘာသာရေးပြဿနာ အခြေလွှာများ

ရွှေခံ အာရမ္မဏီက ပြစ်ထိုက်သည် ၃၁-ဘုံသားတို့သည် ရှိ၏ ဟူ၍ပင် မှတ်ယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ (က) အမှတ်ပြုအခြေသည် ဒီဂရီဥယ ကျင်းလာ မိုင်းခိုင်းဆရာတော်၏ အခြေတို မိုး၍ ပြေဆို လိုက်ပါသည်။

(ဥဒ္ဓမ္မဇောက အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၄၄)

၆-ရဟန္တာဟူက မပုပ်ရ

(အတွဲ-၁၆၊ အမှတ်-၄၀၊ စာမျက်နှာ-၁၀၈ ဦးသောမဒတ္တ (မင်းလှ)၏ အမေကို... ဖြေဆိုသည်)

နိက္ကိလေသာနံ မတသဓီရဋ္ဌိ ဣဂ္ဂန္တံ န ဟောတိ။
(သုတ္တနိပါတ ၉၊ ပ-၃၀၃၊ အာမဝဇ္ဇသုတ်)

ကိလေသာမရှိကုန်သော ကိလေသာမှ ကင်းကုန် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလောင်းကောင် (အလောင်းတော် သည်) မကောင်းသောအနံ့(ပုပ်သောအနံ့) မဖြစ်(မရှိ) ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည်ကို ထောက်သော် ကိလေသာကင်းစင် ရဟန္တာအရှင်တို့၏ အလောင်းတော်ဟူက မပုပ်ရဟု မှတ်ယူ ရပါမည်။

ထို့နောက် မျက်မြင်ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိသေးသောကြောင့် ဒုတ်မှောက်ခေတ်ဟုပင် ဆိုထိုက်သော ဘုန်းတော်ကြီး ဦး သီလ၏ထေရုပ္ပတ္တိ၊ စွန်းလွန်းထေရုပ္ပတ္တိ၊ မိုးကုတ်ထေရုပ္ပတ္တိ များကို ဖတ်ရှုခြင်းနှင့် အလောင်းတော်များကို ကိုယ်တိုင် ဖူးတွေ့ရသူတို့၏ထံမှ သုတစကားတစ်ဆင့်ကြားသိရသည် များကို ထောက်သော် အဋ္ဌကထာလာစကားတော်နှင့်မပြား တစ်သားတည်းဖြစ်နေသည်ကို မှတ်သိရပါသည်။ အထူး သဖြင့် မိုးကုတ်ဆရာတော်၏ အနိမ္မိတ်များသည် ချိတ်ဆက် များဟု သိရပါသည်။ (ဒီယနိကာယ်နှင့် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပပါ- ဋ္ဌတိ၌) ဘုရားရှင်တို့မှာ သံကွင်းဆက်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါတို့မှာ ချိတ်ဆက်၊ ကုန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ တေ့ဆက်ဆက်ကြကြောင်းကို မိန့်တဖွင့်ပြသည်များကိုထောက်သော် မိုးကုတ်ဆရာတော်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်ကြောင်း မှတ်သိရပါမည်။

ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ၏ ထေရုပ္ပတ္တိမှာ ၁၂၆၉- မှ တဆုနိလဆုတ် ၄-ရက်၊ တနင်္လာနေ့ နံနက် ၇-နာရီခန့်မှာ စံလွန်တော်မူ၍ တပို့တွဲလဆုတ် ၃-ရက်နေ့ နံနက် ၈-နာရီမှ ၁၁-နာရီတွင် ဈာပနကိစ္စပြီးစီးသည်။ အညှော်နဲ့ အပုပ်နဲ့မရ။ ပုံသနဲ့သာရသည်ဟူ၍လည်းကောင်း (ဤလတစ်ရက် လော့မှုကာလကြာအောင်) အလောင်းတော်ကိုစောင့်ရှောက် ခြံသူများ၊ အသွားတော်၊ လက်သည်းတော်များကို အဖူး

အမြော်လာသူများ ချွတ်ယုတ္တယုတ်မည်သောကြောင့် နဝရတ် ဖြင့်ပြီးသော မှန်ခေါင်းကို ကြေးသေတ္တာခေါင်း၌ ထည့်ပြီးလျှင် သံတိုင် တံခါးအတွင်း ညောင်စောင်းသလွန်ထက်၌ တင့်တယ် စွာ ထားကြရလေသည်။ လေးဘက်လုံးတံခါးတို့၌ ယောက်ျား ငြီး ၄-ယောက် တစ်ယောက်ယောက် အမြီးစောင်းရလေသည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလောင်းခတ်မှာ ခေါင်းလဲစတွင် မူလ ခုပ်ပုံမှ ချွတ်ယွင်းချက်မရှိ၊ နောက်၌ ရွှေချလိုသလိုကြောင့် ရွှေတုံးငြီးသဖွယ် ဖြစ်နေ၏ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဖတ်ရှုရ သဖြင့် ထိုအရှင်မြတ်တို့သည် အဋ္ဌဘာထာလာ ဧကားတော်နှင့် အညီ မပုပ်သောရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့ပါပေတည်းဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာယုံကြည်စွာနှင့် မှတ်ချက်ချရမည်သာ တည်း။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မဇောတ)

၇-တရားအားထုတ်တဲ့အခါ

(အတွဲ-၁၈၊ အခွဲ-၁၂၊ စာမျက်နှာ-၂၊ အရှင်ဉာဏ (သာယာထွင်း)၏ အမေးကို... ဖြေဆိုသည်)
 အမေး၌ (၁) "ခန္ဓာတို့ထဲကို သက်သာသလိုနေ၍

တရားနှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်သူ" ဆိုရာတွင် ကာမသုခလ္လိကာနု ယောဂ အစွန်းမလွတ်အောင် သက်သာခိုလွန်းသူသည်လည်း ကောင်း (၂) "ခန္ဓာတို့ထဲကို အပင်ပန်းခံပြီး တရားနှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်သူ" ဆိုရာတွင်လည်း အတ္တိကိလမထာနုယောဂ အစွန်းမလွတ်လောက် အောင် အပင်ပန်းခံလွန်းသူသည် လည်းကောင်း၊ သမာဓိကို မရနိုင်ပါ။ သမာဓိကိုမရက သမာဓိ ရမှ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဝိပဿနာဉာဏ် မဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါ။ ဝိပဿနာဉာဏ်မှ မဖြစ်ပေါ်လျှင် ထိုသူနှစ်ဦးလုံး တရား မပေါက်နိုင်ဟု ဖြေဆိုရပါမည်။

ထိုအစွန်းနှစ်ပါးမှလွတ်အောင် တရားနှလုံးသွင်းသူ များဖြစ်ပါမူ (ယုန်နှင့်လိပ်ကို ပုံပြဆို ထိုထိုများ ကျွမ်းကျင်ဆိုတဲ့ ယုန်နှင့်လိပ် ၁၀-နံပါတ်လူသည် တရားပေါက်ရောက် စေတာမှ ဖြည်းဖြည်းမှ ပေါက်ရောက်ပါမည်။ ၂-နံပါတ်လူ သည် ၁-နံပါတ်လူထက် စောပြီး(မြန်ပြီး) တရားပေါက်ရောက် နိုင်မည်ဟု ဖြေဆိုရပါမည်။

ချဲ့ပါရစေ။ တရားအားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဇောဦးစွာ သဒ္ဓါ၊ အာရဒ္ဓဝိရိယ၊ ပညာဝါဟူသော ပဓာနိယာန် (၁)ပါးနှင့် ဗြည့်ဝံရမည်ဟူ၍ (ဝိယ ၃၊ ပါ-၁၉၈၊ ၎င်း ၄-၂၁၂၊ အံ ၅၊ ပါ-၅၆ ၎င်း ၄ ၂၆-၅) မိန့်ဟ ပြု၍မြတ်တော်မူပါသည်။ ၎င်း ၅-ပါးကိုပင် ပညာရှင်များက...

ယုံကြည် ကျမ်းမေး စိတ်ဖြောင့်ကာဖြင့်၊ သွန်စွာ
အားထုတ်၊ နှာခံနှင့်ရင်ကို၊ ဖြစ်ချုပ်ညက်မြင်၊ ညှိုင်းအင်
မှန်ပင်မဂ်ရကြောင်း...။

ဟု စပ်ဆိုတော်မူကြသည်။

ဤအမေးမှာ အာရွေဒီရိယ သွန်စွာအားထုတ်မှုဆို
သည့် အင်္ဂါနှင့် တိုက်ဖို့က ဆက်စပ်နေပေသည်။ ဤအာရွေ
ဒီရိယဟူသည် "ခလေးမတင်း ဖောင်းကြိုးညင်း" ဟူသကဲ့သို့
တရားအားထုတ်ရာ၌ အားကြီးသောလုံ့လ၊ မြဲမြံသောလုံ့လ၊
ဝန်မချသောလုံ့လရှိပြီး မြဲမြံမပျံ့ပေးကျအောင် ခန္ဓာကိုယ်
ကို အလွန်လည်း သက်သာမခိုး အလွန်လည်း ပင်ပန်းမခံဘဲ
အားထုတ်ဆဲ ကြွေးယာပုစိစာ အတော်အတန် တောင့်တင်း
ညောင်းညာ ကိုက်ခံ နာကျင် ထုံထိုင်းမှုစသည့် ဆင်းရဲကို
သည်းခံပြီး (ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါး အပေါ်၌
မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းဟူသော) သဒ္ဓါ အားထုတ်
ဆဲတရားကို ဆက်လက်အားထုတ် ရွှေ့ဖတ်ပွားများ၍ နေရပါ
မည်။

သို့မဟုတ် "တောင့်လွှင်တောင့်တယ်၊ တင်းလွှင်
တင်းတယ်" စသည်ဖြင့် ပေါ်လာသည့်ခေဒနာကိုပင် ရှုမှတ်
ပွားများ၍ နေရပါမည်။ မခံသာသည့်အဆုံးမှ သက်သာမည်
ထင်သည့် ကြွရိယာပုန်ဘစ်ပီးသို့ ပြောင်းလဲ၍ ဆက်လက်ပြီး

ပေါ်လာရာအာရုံကို ရှုမှတ်ပွားများ၍ နေရမည်ဟု ဆိုလိုပါ
သည်။ သို့မှသာမိမိတို့လိုလားသည့် တရားအဆင့်ဆင့်သို့
ရောက်နိုင်ပေမည်။ ဤစသည်ကို ရည်၍ (အနာခံမှ အသာခံရ
မည်၊ သုခလို ခုက္ခနှင့်ရင်းနှီးရမည်၊ အရိပ်မလာခင် နေပူမှ
တောင့်ရမည်) ဟူသော စကားပုံများကို ပညာရှိတို့ မိန့်ဆိုတော်
မူခဲ့သည်။

ထိုမှတစ်ပါး...

သုခံ ခုက္ခေန ကိနန္တိ၊ ခုက္ခာ တီတာ သုခံ နေဝ။
အဘီတာဝ သုခံ လဂ္ဂါ၊ တေန ခုက္ခေန ကိနာထ။
(လာဘမေခနိကျမ်းမှ)

သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ခုက္ခေန၊ ဆင်းရဲဖြင့်။ ကိနန္တိ၊
ဝယ်ယူကြရကုန်၏။ ခုက္ခာ၊ တရားကိုအားထုတ်ရာ၌ ဖြစ်ပေါ်
၍လာသော ဆင်းရဲခြင်းမှ။ ဘီတာ၊ ကြောက်ရွံ့၍ နောက်
တွန့်တာ နေကြပါကုန်မှကား။ သုခံ၊ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် ဟူသော
ချမ်းသာကို။ နေဝလဂ္ဂါ၊ ကြေကုန်သည်သာတည်း။ တေန၊
ထို့ကြောင့်၊ ခုက္ခေန၊ ပဓာနိယ အာရွေဒီရိယ ဟူသော ဆင်းရဲ
ဖြင့်။ သုခံ၊ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် ဟူသော ချမ်းသာကို ကိနာထ၊
မရမနေ ဝယ်ယူကြကုန်လော့။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

စ-လောင်းထော်ယိုးစဉ် မြိုင်မချိုက်သာ
နတ်၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာ စိုးထပ်မှာကြောင့်

(အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၃၊ စာမျက်နှာ-၁၊ အရှင်ကောသလ္လ
(နေမ္မိ)၏ အမေးတို့... ဖြေဆိုသည်)

ဘုရားလောင်းဟူ၍ သားတစ်ယောက်မျှ ကောဝ
မြိုင်လယ် ခိုကြွယ်၊ အခြားအသတ်ကား နုထွားယှိုစဉ်
တောသို့ဝင်လျှင် မသားနှင့်သား ထပ်ရှားလွှာ မရှိပါမှ
ဤသည့်သူကား နတ်လား၊ သိကြားလား၊ ဗြဟ္မာလား ဟု
ထင်မှားစရာ ကြောင်းပေါ်လာမည်။ နတ်လား သိကြားလား
ဗြဟ္မာလားဟု ထင်မှားစရာကြောင်း ပေါ်လာမှ အံ့အံ့ခြင်းငှာ
မထိုက်ရဟု ငိုလဲလှအများ အထင်မှားမည်။ ထင်မှားပါမူ
နာယုမပြုလုံကြည့်မှသာ ကမ်းသည်တာကြောင့် သစ္စာလေးပါး
မြတ်တရားကို သိထားခြင်းငှာ မရှင်းပါမူ ဘုရားဖြစ်ရ နိရုတ္တပို့
ဝန်မှထွက်ရာ မဟုတ်လာဘူး အကြောင်းထူးတို့ လောင်းထူး
(တော်) ဟူသမျှ ကြံသိကြ၍ ကြစ်ရာသက်လယ် မဆက်
သွယ်မီ မြိုင်ခပ်တောဝေခိုကြဟု မှတ်ကြလေပါ မဟာဝါ-၄
သုတ်မှာပြသည် နောင်လူနောင်လာအစဉ်တည်း။ (သုတ်
မဟာဝါ-၄ ၁၅ကို ငြိုးသည်)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၉-နတ်သားတစ်ယောက်နတ်သမီးကညာ

တစ်ဖက်ငါးရာ

(အတွဲ- ၂၊ အမှတ်- ၂၊ မှ အရှင်ဝါသဝ၏
အမေးကို... ဖြေဆိုသည်)

တၢဝတီနတ်ပြည်၌ မာလာတာရီမည်သော
နတ်သားတစ်ယောက်သည် နတ်သမီးတစ်ထောင်မြဲရုံလျက်
ဥယျာဉ်သို့ဝင်ရာငါးရာသောနတ်သမီးတို့က ပန်းပင်ပေါ်တက်
ပန်းခူး၊ ကျန်ငါးရာသောနတ်သမီးတို့က ကြွေကျလာသော
ပန်းတို့ကို ကောက်ယူပြီးနတ်သားကို တန်ဆာဆင်ကြကြောင်း
(ဓမ္မပဒ၊ ပုပ္ဖဝဂ်၊ ပတိပူဇိကာဝတ္ထု၌) လာသည်ကို ထောက်၍
လည်းကောင်း၊ နတ်သားတစ်ယောက်လျှင် အချို့မှာ
တစ်ထောင်မကဘဲ နတ်သမီးအမြဲအရံ ၂ ကုဋေ-၅ သန်း၊
အချို့မှာ ၉-ကုဋေပင်ရှိကြောင်း(မဇ္ဈိမနိကာယ် ၃-၄ ၁၁၁၅)
မိန့်ဆိုထားသည်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း အမှန်ကိုမြင်
အများပြင် ဉာဏ်တွင် ရှင်းကြပါစေသတည်း။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၁၀- ဝါနုပြုရာ၌ ဝိပဿနာ ဋ္ဌသင့်-မဂ္ဂသင့်

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၃၆၊ ဦးအောင်သန်း၊
(အောင်လံမြို့)၏ အမေးကို... ဖြေဆိုသည်)

ဝါနုပြုရာ၌ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ်ကို ကြည်ညို၍ မွန်မြတ်သော စေတနာဖြင့် လှူဒါန်းခြင်းထက် အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မိမိကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ လှူပေးဝတ္ထုပစ္စည်းကိုလည်းကောင်း၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို လည်းကောင်း မှတ်တမ်း၊ ခမ်းတရားတို့ကို မြစ်ပျက်ထင်အောင် ရှုမှတ်၍ လှူဒါန်းခြင်းက ပို၍ မြတ်သောအကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ သာဓက။ ။ ဘိက္ခုာလကံဘာရဝိတ္ထပရိနာရဒါမေဝ သေဋ္ဌန္တိ။

လှူဒါန်းတဲ့အခါမှာ သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာတို့ဖြင့် ခြံရံ၍ လှူဒါန်းအပ်သော အလှူသည်မှာ အမြတ်ဆုံးအလှူဖြစ်၏။ ဟူ၍ (မာရ်တ္တရ-အဋ္ဌကနိပါတ်၌) မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူသောကြောင့်ပါတည်း။

မှားထားချွတ်၊ ဝါနုနှင့်စပ်၍ တော်တော်ကလေး ခုံခုံလင်လင် ကြည့်ရှုလိုပါလျှင် အင်္ဂုတ္တရခြေမ်မာပြန်တတ်ယူအုံး၊ စာမျက်နှာ ၇၀ မှ ၇၆ အထိ ကြည့်ရှုပါလော။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၁၁- ငါးပါးသီလနှင့်အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ

(အတွဲ-၁၆၊ အမှတ်-၄၄၊ ဦးသောမဒတ္တ (မင်းလှ)၏ အမေးကို... ဖြေဆိုသည်)

ငါးပါးသီလယူကာမျှဖြင့် အာဇီဝဋ္ဌမက သီလမရပါ။ ကာယဥစ္စရိတ် ၃-ပါး၊ ဝစီဥစ္စရိတ် ၄-ပါးကို ပယ်၍ ကာယ၊ ဝစီ ဥစ္စရိတ်တရား ၂-ပါးကို ဖြည့်တူင့်မှသာ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလကို ပြည့်စေ၏။ (ဒိ-၁၊ သီလက္ခန္ဓ ၄-၂၈)

အာဇီဝဋ္ဌမကသီလသည် ရွှါရ ၂-ပါး၌ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အာဇီဝဋ္ဌမကသီလကို ပြုခြင်းငှာ သီးခြားဟောတော်မူ၏။ ဒီဃ-၂ မဟာဝဂ္ဂ-၃၂၇၀၌ ဖွင့်ပြထားသည်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌသာလိနိ စသော အဘိဓမ္မာကျမ်းများ၌လည်း ပိသုကဝါစာ၊ ဖရုသဝါစာ၊ သမပ္ပလာပဝါစာတို့ကို ကမ္မပထ မြောက်-မမြောက် အင်္ဂါလက္ခဏာဖြင့် ဖွင့်ပြထားသည်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ သီးခြားမယူဘဲ ငါးပါးသီလကိုယူကာမျှဖြင့် အာဇီဝဋ္ဌမကသီလကို မရနိုင်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

ပဋိသန္တိဒါမင် ပါဠိတော်၄၀-၌ သမာဝါစာကို ပြရာတွင် ငါးပါးသီလပါသော မုသာဝါဒလည်း ပါနေ၍ တစ်နည်းဆိုသော် ပိသုကဝါစာ၊ ဖရုသဝါစာ၊ သမပ္ပလာပဝါစာတို့သုံးခုသာဝါဒ၏ အသင်းအပင်းများ ဖြစ်နေပါ၍ ငါးပါးသီလ၌

အကုန်းဝင်သည်ဟု သာမန်အားဖြင့် မှတ်ဆင်သောကြောင့် ဤအဖြေလွှာရေးသူ အရှင်သည်ပင်လွှင် ၁၄၉၆-ခုနှစ် လောက်က ပခုက္ကူနိကာယ၊ ရေနံချောင်းမြို့တွင်းဘုန်း ပုဗ္ဗာရုံ ကျောင်းတိုက်၌ နှစ်စဉ်က ဓမ္မာစရိယ မြစ်တော်မူသော စာချ အကျော် ဆရာတော် ဦးကုသလသည် သီတင်းနေ့များ၌ ဒကာ-ဒကာမများကို ၉-ပါးသီလကို မပေးမီ အာရိဝဋ္ဌမက သီလကို စ၍ ပေးလေ့ရှိပါသည်။

ဆရာတော် ဦးကုသလအား တစ်နေ့သောည၌ ဝတ်ပြုစဉ် လျှောက်ထားမိသည်မှာ ၉-ပါးသီလထဲမှာ မုသာ ဝါဒ ပါပြီးဖြစ်ပါလျက် ရှေးဦးစွာ အာရိဝဋ္ဌမကသီလပေးသည် ကို သိလိုပါသည်ဘုရားဟု လျှောက်ထားရာ မုသာဝါဒ ပါပေ မယ့် ပိသုကဝါစာ စတဲ့သုံးပါးက မဝါသေးဘူး သူတို့တလဲ အင်္ဂါ သီးခြားရှိတယ်။ ဒါကြောင့် သီးခြားခွဲပြီး ပေးရတာပေါ့။ စင်စစ်တော့ အာရိဝဋ္ဌမကသီလဆိုတာ ငါးပါးသီလ၏ အဖွင့် တင် တန်ဆာဆင်သီလပါပဲ။ လောကလူများမှာ ငါးပါးသီလ သည် ဝတ်ပြုအဝတ်နှင့်တူ၍ အာရိဝဋ္ဌမကသီလသည် ပိုမို တင့်တယ်အောင် ဝတ်စားဆင်ယင်ခြင်းနှင့် တူ၏ဟု အဓိနဲ့ ရှိဖူးပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၁၂-ငါးပါးသီလယူကာ အာရိဝဋ္ဌမကသီလရ-မရ

အမေး ။ ပဉ္စသီလဆောက်တည်ကလျှင် အာရိဝဋ္ဌမက ရ-မရကို သာဓကဆောင် ပညာရောင် ငွေ့ မြန်ဘောင် လမ်းစည် အာဇာနည်တို့ ပြည်သူပြည်သား မယောင်ဝါး အောင် ဘုရားပါဠိလိုတော်သိသား နမတိဆရာ အဋ္ဌကထာကို ယထာဘူတ အာဘော်ချ၍ ပြုရန်နက်လေး ယခုမေး၏။

အဖြေ ။ အမြန်ဘောင် ဤစာစောင်သည် တဘောင်သိုက်စာ မဟုတ်ပဲဘဲ ဗုဒ္ဓဝါဒ သုတ်ဓမ္မနှင့် ဝိနယအဘိဓမ္မ၏ အတိဗ္ဗိ မသိဦးဝါး ရှင်လူများ၏ လေးစားယုံကြည် ခုံတရည်သည် မြန်ပြည်ဇောတိရသရူင်။

ဦးသောမဒတ္ထ-မင်းလှ (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

အဖြေ။ ။ ငါးပါးသီလ ယူခါမျှဖြင့် အာရိဝဋ္ဌ ရ-မရကို တင်ပြ ဖြေလွှာ ဤရွှေစာဖြင့် မြန်ဘောင်အတွင်း ဉာဏ် ဆောင်လင်းသည့် စာချင်းထိုထို မြတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သို့လားသို့လား မဦးဝါးဘဲ အမှန်ကိုဖြင့် အမှားပြင် ဉာဏ်တွင် ရှင်းကြပါစေ သတည်း။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်... ငါးပါးသီလမှာ ပါသည် မုသာဝါဒနှင့် အာရိဝဋ္ဌမသီလမှာပါသည့် ပိသုကဝါစာ...

ဝါစာ၊ သမ္မပ္ပလာပဝါစာတို့သည် ကိစ္စအားဖြင့်လည်းကောင်း၊
ဌာနအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါအားဖြင့်လည်းကောင်း၊
မဂ္ဂဝဂ္ဂအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိက္ခာပဒအားဖြင့်လည်းကောင်း၊
အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း မတူကွဲပြားခြားနားကြပါ
သောကြောင့်တည်း။

ရှင်းလင်းချက်

(ကိစ္စ၊ ဌာန၊ အင်္ဂါအားဖြင့်တော့ ရှင်းစရာ လိုဝံ့မထင်
ပါ။) မဂ္ဂဝဂ္ဂအားဖြင့် မုသာဝါဒကို သောတာပန်က ပယ်သည်။
ပိသုဏဝါစာနှင့် ဖရုသဝါစာကို အနာဂါမ်က ပယ်သည်။
သမ္မပ္ပလာပဝါစာကို ဇရာဋ္ဌာက ပယ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၄-၌
အကုသလကမ္မပထေသု ပါဏာတိပါတော။ ဝ။ သမ္မပ္ပလာ
ပါ-တိဇ္ဇာတေတုဏ္ဏဉာဏဝဂ္ဂာ-ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူသည်ကိုလည်း
ကောင်း။ အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် မုသာဝါဒသည် ဝိသံဝါဒန
ပုရေက္ခာမု ပိသုဏဝါစာသည် သောဒနာဓိပ္ပာယ်ဖရုသဝါစာ
သည် အက္ခောသာဓိပ္ပာယ်၊ သမ္မပ္ပလာပဝါစာသည် နိရုတ္တကာ
ဓိပ္ပာယ် ဤသို့အဓိပ္ပာယ် ကွဲပြားခြားနားသည်ကို လည်း
ကောင်း။ သိက္ခာပဒအားဖြင့် ပိသုဏဝါစာ၊ ဖရုသဝါစာ၊
ပမ္မပ္ပလာပဝါစာတို့ကို ဩဆိကာမူဖြင့် မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်
မဖျက်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ မုသာဝါဒဝေရမဏီ၊ ပိသုဏ

ဝါစာ ဝေရမဏီ၊ ဖရုသဝါစာ ဝေရမဏီ၊ သမ္မပ္ပလာပဝါစာ
ဝေရမဏီ ဤသို့အားဖြင့် အသီးသီးတစ်ခုစီ တစ်ခုစီ ခွါရ
သုံးပါးတွင် တစ်ပါးပါးဖြင့်ဆောက်တည်ရမည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ
၄-၌ မုသာဝါဒဝေရမဏီ တိအာဒိတ္တောရိ သိက္ခာပါဒနိ။ ပ။
သမုဋ္ဌတီ-ဟူ၍ ဖွင့်တော်မူသည်ကို လည်းကောင်း၊
ထောက်ဆပြီး ငါးပါးသီလနှင့် အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ တူ-မတူ
ငါးပါးသီလယူခါမျှဖြင့် အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ ရ-မရကို ပညာရှင်
များ စဉ်းစားဆင်ခြင်ဉာဏ် သက်ဝင်၍ ဆုံးဖြတ်တော်မူနိုင်ကြ
ပါစေရန် ထပ်မံ၍ တင်ပြအပ်ပါသတည်း။

အမှာ။ ။ ဤအဖြေရှင်သည်ပင် ဤအဖေးကို အတွဲ-၁၇၊
အမှတ်-၈ ၌ ဖြေဆိုခဲ့ဖူးပါပြီ။ အာဇီဝဋ္ဌမက
သီလနှင့်စပ်၍ အောက်ဖော်ပြပါကျမ်းများ၌ အကျဉ်းအကျယ်
မိန့်ဟုဖွင့်ပြ ထားသည်များလည်း ရှိပါသေးသည်။

(ဒီဃ ၁၊ ၄-၂၀၊ ဒီဃ ၂၊ ပါ-၂၂၊ ၄-၃၂၊
သုတ္တ ၄၊ ၃-၁၁၊ သူဝိသုပ္ပ ၁-၁၂၊ နေတ္တိ ပါ-၁၆၂၊ ၄-၂၆၆၊
ပဋိသံ ပါ-၄၀။ အဘိ ၂၊ ပါ-၂၅၅၊ ၄-၁၀၉၊ ၃၁၈။)
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၄)

၁၃-ဘဒ္ဒနှင့်ဘဒ္ဒန္တ

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစာစောင် အတွဲ-၂၆၊ အမှတ်-၃၀၊ ကုမ္ပဏီ
(မင်းလှ) ၏ အမေးကို... ဖြေဆိုသည်)

ရဟန်းတော်တို့ ဘွဲ့အမည်၏ ရှေ့မှာ အရှင်ဟူသော
မြန်မာစကားမှာ ဘဒ္ဒန္တ၊ ဘဒ္ဒန္တ၊ ဘဒ္ဒန္တဟူသော ပါဠိသဒ္ဒါတို့၏
အနက်ဟု မှတ်ပါ။ ဘဒ္ဒန္တနှင့် ဘဒ္ဒန္တ ၂-ပုဒ်ကို ကစွည်းသဒ္ဒါ
ကျင့်၍မတွေ့ရပါ။ ဘဒ္ဒန္တကိုသာ ဘောဂေတု ဟူသောသုတ်၌
တုသဒ္ဒါဖြင့် ဘဝန္တသဒ္ဒါကို ဘဒ္ဒန္တပြုစီရင်တာ တွေ့ရပါသည်။

ရူပသိပ္ပံ၌ ဘဒ္ဒန္တဿ ဘဒ္ဒန္တ ဘဒ္ဒန္တ-ဟူ၍ သုတ်စာည်
ရှိပါသည်။

(အနက်) ဂေ ဂ အမည်ရှိသော သိဝိဘတ်ကြောင့်
လည်းကောင်း၊ ယောသု၊ ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်လည်း
ကောင်း၊ ဘဒ္ဒန္တဿ၊ ဘဒ္ဒန္တသဒ္ဒါ၏၊ ဘဒ္ဒန္တဘန္တေ၊ ဘဒ္ဒန္တအပြု
ဘဒ္ဒန္တအပြုတို့သည်။ ဝါ၊ အနိဿဖြင့်၊ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏
ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဘဒ္ဒနိတိ၌ ဘဒ္ဒန္တဿ ဝါ ဘဒ္ဒန္တ ဂေ ဟူ၍
သုတ်ရှိပါသည်။

(အနက်) ဂေ ဂ-အမည်ရှိသော သိဝိဘတ်ကြောင့်။
ဘဒ္ဒန္တဿ၊ ဘဒ္ဒန္တသဒ္ဒါ၏၊ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဘဒ္ဒန္တအပြုသည်။ ဝါ၊
အနိဿဖြင့်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပြဆိုတော်

မူကြောင်းကိုထောက်သော် ဘဒ္ဒန္တနှင့် ဘဒ္ဒန္တသဒ္ဒါတို့သည်
သဒ္ဒါအနေတွဲပြားသော်လည်း(ရှေ့နောက်အပြန်အလှန် ကာရီ
ကာရီယပြုနိုင်ကြသည်ဖြစ်ပါ၍) အနက်သဘောအား ဖြင့်
မကွဲပြားဟု မှတ်ရပါမည်။

၎င်းဘဒ္ဒန္တပုဒ်ကို ဘဒ္ဒန္တောတိ ဂုဏဝိသေသယုတ္တော
ဟူ၍ (ထေရ ၄၊ ၃-၁၆၉၌) ဖွင့်ပြတော်မူသည်ကို ထောက်
သော် ဂုဏထူး ဝိသေသရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဘွဲ့အမည်
ရှေ့မှာသာ ဘဒ္ဒန္တ၊ ဘဒ္ဒန္တ = အရှင်ဟူသောပုဒ်များကို ထည့်၍
(ထား၍) သုံးသင့်ကြောင်း ဖြေကြားအပ်ပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၂၆၊ အမှတ်-၃၄)

၁၄-ဒိဋ္ဌိနှင့်-ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်သတ်ရာဝယ်

(အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၁၉၊ စာမျက်နှာ-၃၊ (ပန်းတနော်)
အရှင်သီလာစာရ၏ အမေးကို... ဖြေဆိုသည်)
အမေး၌ နှစ်ပိုင်းပါ၍ (က-၁) နှစ်ပိုင်းခွဲ၍ ဖြေဆိုပါ
မည်။

(က) ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်သတ်ရာ၌ ယောဝိ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကွေးခြင်း၊ ဆန်ခြင်း စသော ကိုယ်အမူအရာ

၅၄ ဘာသာရေးပြဿနာ အခြေလွှာများ

တစ်ခုတစ်ခုကို ရှုမှတ်ရာတွင် ခန္ဓာငါးပါးသည် တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်းပါဝင်ကြကုန်၏။ (ပါဝင်ပုံမှာ) ကွေးသောအမူ အရာသဘောတစ်ခုကို ကွေးတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌...

- ၁။ ကွေးတာ-ရွတ်ကွဲနွား။
- ၂။ ကွေးလို့ကောင်းတာ၊မကောင်းတာ-ဝေဒနာကွဲနွား။
- ၃။ ကွေးတယ်လို့မှတ်တာ-သညာကွဲနွား။
- ၄။ ကွေးမယ်လို့အားထုတ်တာ-သခါရကွဲနွား။
- ၅။ ကွေးတယ်လို့သိတာ-ဝိညာဏကွဲနွား။

ဤကဲ့သို့ကွေးသောအခါ ကွေးတယ်လို့မှတ်ရာမှာ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ပါဝင်လေ သောကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးတို့ ကွမ်းကန်များ၌လာသည့်အတိုင်း တစ်ပါးစီခွဲ၍ ရှုမှတ်နေရသည်မဟုတ်ပါ။ ခေါင်းစီးခွဲ၍ ရှုမှတ် နေရသည်မဟုတ်သောကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးလုံးပေါ်မှာရှိတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိကိုလည်း တစ်ပါးစီခွဲ၍ ပယ်သတ်နေရသည် မဟုတ်ပါ။

အကြောင်းပြ၍ ရှင်းလင်းချက်

(ကွမ်းကန်များမှာ ရုပ် ၂၈-ခုသည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ စေတသိက်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သညာ စေတသိက်သည် သညာက္ခန္ဓာ ကြွင်းသောစေတသိက် ၅၀-သည် သခါရက္ခန္ဓာ

စိတ် ၈၉(၁၂၁)ပါးသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူ၍ ပြဆိုကုန်၏။ ဤသို့ သန့်ကို ရေတွက်ခြင်းသည် ဒေသနာပရိယတ်မည်၏။ ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်ရာ၌ ဒေသနာနည်းကို လိုက် စာ၍မဖြစ်ပေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဒေသနာတိပညတ္ထ- ဟူသော စကားတော်အရ ဒေသနာဟူသည်မှာ ပညတ်မှုသာ ပြစ်၏။ ပရမတ်ကို ဉာဏ်ဖြင့် ထိမိအောင် ရှုမှတ်နိုင်မှဝိပဿ နာဟု ဆိုရလေသည်။ ပရမတ်အရာ၌ သဘောမျှကိုသာ ယူရ ၏။ ပရမတ်ကိုသိဖို့ရာ သဘောမျှသာဖြစ်၍ ပညတ်မျိုးကဲ့သို့ မဟုတ်။ မိမိကမသိသော်လည်း ကွေးသောအခိုက်၊ဆန့်သော အခိုက် စသည်တို့၌ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် မိမိသဘောအတိုင်း တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ပါဝင်ကြလေသောကြောင့် တည်း။

(ခ) ခန္ဓာပေါ်မှာရှိတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်သတ်ရာမှာ မှတ်တစ်ခုစီအတွက် ပယ်သတ်ရမည့်တရားကားတစ်မျိုးစီရှိနေ သည်မဟုတ်ပါ။ မည်သည့်မှတ်အဆင့်မှာပဲရှိရှိမရှိရှိ ပယ်သတ် ရှုမှတ်ရမည့် တရားကတော့ (က) အဖြေမှာပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်းစသော ရုပ်နာမ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း အမှုအရာတစ်ခုခုကို အစဉ်မပြတ် ရှုမှတ်ပွားများပယ်သတ်နေ ရပါမည်။ ဤသို့ ရှုမှတ်ပွားများ ပယ်သတ်နေရပါလျှင် ဘဝ ပါရမီစာတ်ခံရှိပါက ယခုဘဝမှာပင်၊ သို့မဟုတ် ဗုဒ္ဓိယဘဝ

မှာပင်၊ သို့မဟုတ် အလွန်ဆုံး ၃-ဘဝမြောက်မှာ မဂ်အဆင့်ဆင့် ဖိုလ်အဆင့်ဆင့် မြင့်သထက်မြင့်ပြီး နိဗ္ဗာန်တိုင်မြောက် မုချ ရောက်ရမည်သာတည်း။

(သတိပဋ္ဌာန်-ပါ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၄၊ အဂုံတ် ၄-ပါး၊ အဂုံတ်၁-၄) (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၁၅-ဝိရောမိနှင့်ပဋိပက္ခ အဓိကနှင့်ပဓာန၊ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရား

(အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၂၊ စာမျက်နှာ-၁၁၊ အကျိုးတော်ဆောင်၏ အမေးကို... ဖြေဆိုသည်)

၁-ဝိရောမိနှင့်ပဋိပက္ခအထူး

(က) လောက၌ သဘောအားဖြင့် မဖြစ်နိုင်သည့် အရာကို စကားအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုသုံးနှုန်းခြင်း သည်ဝိရောမိမည်၏။ ပုံစံ-တောင်ထိပ်ကြာပေါက်၊ အနောက် နေထွက်စသည်တည်း။

(ခ) လောက၌ ဖြစ်နိုင်သည်ကို သဘောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ စကားအားဖြင့်လည်းကောင်း ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ခြင်းသည် ပဋိပက္ခမည်၏။ (ပုံစံ-ဒီးနှင့်ရေလူတစ်ယောက်

နှင့်တစ်ယောက်၊ တစ်ဖွဲ့နှင့် တစ်ဖွဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခြင်း စသည်တည်း)

(အလင်္ကာ)

၂-အဓိကနှင့်ပဓာနအထူး

(က) အဓိကပုဂံကို လွန်ကဲသော၊ ပိုသောဟု မြန်မာ ပြန်။ ၎င်းပုဂံကို အများအားဖြင့် သင်္ချာအရာမှာ သုံးနှုန်းသည် ကို တွေ့ရပါသည်။ (ပုံစံ-သတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယာနိ (ဗုဒ္ဓဝင်) ကမ္ဘာတစ်သိန်း အလွန်ရှိသော လေးသင်္ချေတို့ပတ်လုံး)

(ခ) ပဓာနပုဂံကို ပြင်းထန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊ မြတ် သောလုံ့လ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သောဝီရိယ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သောအကျင့်၌ အားထုတ်ခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း၊ စိတ်ကို ဆောက်တည် ခြင်း၊ အကြီးဖြစ်သောဟု မြန်မာပြန်။ ၎င်းပုဂံကို အများအား ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် ယှဉ်ရာမှာ သုံးနှုန်းသည်ကို တွေ့ရပါသည် (အဘိဓာန်)။ သို့သော် ယခုမှတ်မှောက်ခေတ် သုံးနေကြသည် မှာကိစ္စတစ်ခုအစည်းအဝေးတစ်ခု၌ သူ့အဓိကပဲ၊ သူ့ပဓာနပဲ၊ သူမပါလျှင်မပြီးနိုင်၊ မဖြစ်နိုင်သည်ကို အဓိက ပဓာနဟု အတူ ပြု၍ သုံးနှုန်းနေကြပါသည်။

၃-တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားအထူး

ဝန်ကြီး၊ ဝန်လေးမှအစ လခစား၊ သက်တမ်းတိုသူချစ်သည် မိမိတို့လုပ်ရမည့် အလုပ်တာဝန်များကို မလုပ်မနေလုပ်ရမည်ကို တာဝန်ဟုဆိုသည်။ မိဘဝင်း၊ သားသမီးဝင်း၊ ဆရာဝတ်၊ တပည့်ဝတ် ၅-ပါးစီနှင့် ဘဝတ်များကို ပြုလိုပြုရသည်။ မပြုလိုက် မပြုဘဲနေနိုင်သည်။ ငင်းကို ဝတ္တရားဟုဆိုသည်။

(သိင်္ဂီ လောဝါဒ)

၁၆-မိန်းမများ သင်္ကန်း ဝတ်ထိုက်၊ မဝတ်ထိုက်

(အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၁၂ စာမျက်နှာ-၉ ရေးသားပြုဆိုသူ မသံဝေဂဇီ အေးအေးကို... ပြောဆိုသည်)

ဘိက္ခုနီ ၁၂မျိုး ရှိပါသည်။ ၎င်း ၁၂မျိုးတွင် ၁ နှင့် ၁၀ထိ ဘိက္ခုနီများမှာ အာဏာပိုင်မောက်ခေါ်သည် ဘုရားရှင်၏ ပညတ်ချက် သိက္ခာပုဒ်တော် (ဥပဒေ)နှင့် မသက်ဆိုင်၍ ချန်လှပ်ခဲ့သည်။

ဘိက္ခုနီသာသနာ၌ နောက်ဆုံးသက်ဆိုင်ခဲ့သည်မှာ ၁၂နံပါတ်မြောက် ဘိက္ခုနီပတ်တည်း။ ၎င်းမှာ စိတ်တူကိုယ်မျှ

ညီညွတ်ကြ၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော ဘိက္ခုနီသံယာ၊ ဘိက္ခုသံယာနှစ်မျိုးက ၀-ဝတ္ထု၊ ၂-ဥတ္တိ၊ ၃-အနုဿဝန၊ ၄-သီမာ၊ ၅-ပရိသာဟူသော ဤငါးမျိုး စင်ကြယ်သန့်ရှင်း ပြည့်စုံခြင်း ရှိခဲ့လျှင် ဘယ်သူဖျက်ဖျက် မပျက်စီးနိုင်သော ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်တည်းဟူသော အကြောင်းအား ထိုက်သော ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့် ဘိက္ခုနီမ(ရဟန်းမ)၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေနိုင်သည်။

ဤကဲ့သို့ သိက္ခာပုဒ်ပညတ်သည့် ဥပဒေထဲမှာ ပါဝင်သည့် ဘိက္ခုနီမ(ရဟန်းမ)ဖြစ်လိုလျှင် ပထမ ဘိက္ခုနီသံယာထံမှာ တစ်ကြိမ်ရဟန်းခံရမည်။ ဒုတိယ ဘိက္ခုသံယာထံမှာ တစ်ကြိမ်ရဟန်းခံရမည်။ ဤသို့ နှစ်ကြိမ်ရဟန်းခံပြီးမှသာလျှင် ဥပဒေဝင် ဘိက္ခုနီမ(ရဟန်းမ)ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဘုရားပညတ်ချက်ရှိသည်။ (ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂ၊ ပါစိတ္တိယ ပါ-၂၇၆) ဤသို့ ပညတ်တော်မူချက်များကို ထောက်သောအားဖြင့် ယခုအခါသာသနာမှာ ဘိက္ခုနီမျိုးဆက် (၄-၅)ပါးမျှ မရှိတော့၍ မိန်းမများ သင်္ကန်းမဝတ်ထိုက်ဟု ဖြေဆိုလိုက်ရပါသည်။

ဗုဒ္ဓအားချက်။ ။ ထက်သန် ပြင်းပြမှုသာ ပဓာနပါး ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က သာဝတ္ထိပြည်မှာ လူဦးရေ ၇-ကုဋေရှိသည့်အနက် ၅-ကုဋေဟာ အင်္ဂါယာတဲ့။ ယခုအခါမှာလည်း တကယ်တမ်း အားထုတ်လိုပါက-

ပထမ-သံယောဇနီယကို မြတ်။

ဒုတိယ-သံယောဇနီကို မြတ်ပြီး ဆရာကောင်းထံ နည်းတောင်းခံလျက် တကယ်တမ်းလုပ်က အဟုတ်တမ်းရနိုင် သည့် ခေတ်ရှိပါသေးတယ်ဆိုတာ မှာထားပါရစေ။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၁၇-ကျောင်းကတုရား အိမ်ကိုပင့်ပြီး

ပူဇော်ရန် သင့် မသင့်

အမေး။ ။ အိမ်မှာ ပူဇော်ရန်အတွက် ဘုန်းကြီးကျောင်း တစ် ကျောင်းမှ ဘုရားတစ်ဆူကို ပင့်ယူပူဇော်လိုပါ သည်။ ထိုကျောင်း၌ ဆင်းတုတော်တွေကလည်း အဆူများစွာ ရှိနေ၍ ဘုန်းကြီးကလည်း ပင့်ယူပူဇော်ခွင့်ပြုပါသည်။ သို့ပါ သော်လည်း အတွဲ(၁၉) အမှတ်(၄၈)၌ ပြည်မြို့ မောင်မြလင်း ၏အမေးကို ရွှေမန်းဆရာတော်ထံလာအရှင်ရေဝတ မြေဆို ထားသော ကျောင်းမှာထားသော ကျောင်းပစ္စည်း ပန်းကန် တွေ စေတီထိုက်သဖြင့် လူတွေ မသုံးဆောင်ကောင်းကြောင်း ပြောဆိုထားသဖြင့် တကယ်စေတီထိုက်သော ရုပ်ပွားတော်အား မိမိအိမ်သို့ ပင့်ယူပူဇော်ရန် စိတ်လေးနေပါသည်။ သို့ပါ၍

ကျောင်းပစ္စည်းဖြစ်သော ရုပ်ပွားတော်အား အိမ်သို့ ပင့်ယူ ပူဇော်ခြင်းငှာ သင့်-မသင့် မြေကြားပေးပါရန် အနူးအညွတ် ပန်ကြားအပ်ပါသည်။

မောင်စိုးသွင် (တိုက်ကြီးမြို့)

အဖြေ။ ။ ဘုရားနှင့် တရားဓမ္မတို့သည် အခြားသပိတ်၊ သင်္ကန်း ပန်းကန်-ခွက်ယောက် စသောပစ္စည်းများကိုသို့

ဘုန်းကြီးများအနေဖြင့် ရေစက်ချအလှူခံ၍ ကိုယ်ပိုင် ကိုယ် ဆိုင်အနေအားဖြင့် သိမ်းဆည်းထားအပ်သော ပစ္စည်းများ မဟုတ်ပါပေ။ ပူဇော်ဖို့ရန် ကြည့်ရှုသရဇ္ဈာယ်ဖို့ရန်၊ သင်အံ ပို့ချဖို့ရန်၊ မပျက်မစီးရအောင်စောင့်ရှောက်ဖို့ရန် ခါနုရှင်ဒကာ ဒကာမများက ကုသိုလ်ပွားအောင် အပ်နှံထားသော ပစ္စည်းများ သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဘုန်းကြီးပစ္စည်း ကျောင်းပစ္စည်း မဆိုနိုင်ပါ။

သို့ပါသောကြောင့် စောင့်ရှောက်နေသူ ဘုန်းကြီးက ခွင့်ပြုပါလျှင် စိတ်လေးမနေပါနှင့် ဒကာမောင်စိုးသွင်။ ရုပ်ပွား တော်အား အိမ်သို့ အမြန်ပင့်ယူ ပူဇော်သင့်ပါသည်။ အပြစ် မရှိနိုင်ပါ။ အကျိုးရှိမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆို သော် ရုပ်ပွားတော်သည် ဘုန်းကြီးပစ္စည်း ကျောင်းပစ္စည်းပင် ဖြစ်လင့်ကစား ပန်းကန်များကိုသို့ အယုတ်သဖြင့် အသုံးပြုရန် မဟုတ်။ အမြတ်တနိုးထား၍ ကိုးကွယ်ပူဇော်ရန်ဖြစ်သော ကြောင့်ပါတည်း။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ပန်းကန်စသောပစ္စည်းများကိုလည်း ရဟန်းတော်များအတွက် သက်သက်သုံးလျှင် ငှားရမ်း၍ အသုံးပြုကောင်းပါသည်။ လူများအတွက် သုံးလျှင်သာ အပြစ်ရှိကောင်းရှိနိုင်ပါသည်။ ဤနေရာ၌ ဋီကာဆရာအလိုအားဖြင့် ပန်းကန်တိုင်း မဟုတ်ပါ။ ကြေးဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော သံယိကပန်းကန်များကိုသာ ဆိုလိုပါသည်။

ထပ်ဆင့်ရှင်းလင်းချက်။ ။ ဤအထက်ပါ စကားရပ်များနှင့် စပ်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ဒကာဒကာမများအနေဖြင့် ဘယ်အသုံးအဆောင် ဘယ်ပစ္စည်းများ စေတီထိုက်သည်ကို သိလိုကြပါလိမ့်မည်။ သိလည်းသိထားသင့်ပါသည်။ အဋ္ဌကထာဆရာများက ရဟန်းတို့၏ အသုံးအဆောင်သည် လူတို့၏စေတီအရာ၌ တည်သည်မည်၏ဟု သာမန်သာ ဖွင့်ပြတော်မူကြပါသည်။ ဘယ်အသုံးအဆောင်ဘယ်ပစ္စည်းများဟုခွဲခြားမပြုခဲ့ပါ။ မပြသောကြောင့် ပရိက္ခရာ ၈-ပါး၊ သို့မဟုတ် ၁၂-ပါးနှင့်တကွ အသုံးအဆောင်တိုင်း စေတီထိုက်သလို အဓိပ္ပာယ်ရောက်နေပါသည်။

ဤနေရာ၌ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ဖွင့်ပြတော်မူခြင်းအကြောင်းရင်းမှာ ပဋိသန္ဓာရ အဆုံးအဖြတ်နှင့်စပ်၍ ဖွင့်ပြတော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဖွင့်ပြတော်မူပုံမှာ ရဟန်းတော်များအနေဖြင့်မသုံးသပ်အပ်သေးသော အနာမဋ္ဌဆွမ်းကို အဘယ်

သူအား ဖေးအပ်သနည်း၊ အဘယ်သူအား မဖေးအပ်သနည်းဟူ၍ စိစစ်ရာ၌ . . .

- ၁။ အမိအဖတို့အားလည်းကောင်း၊
- ၂။ အမိအဖတို့ကို လုပ်ကျွေးသောသူတို့အားလည်းကောင်း၊
- ၃။ မိမိ၏ အမှုကြီးငယ်ကို ဆောင်ရွက်သောသူ အားလည်းကောင်း၊

၄။ သာမဏေလောင်းအားလည်းကောင်း ပေးအပ်၏။ ထိုသူအပေါင်းတို့တွင် သာမဏေလောင်းအား ခွက်၌ (ဝါ) သပိတ်၌ထည့်၍သော်လည်း ပေးခြင်းငှာအပ်၏။ ထိုသာမဏေလောင်းကို ထား၍ တစ်ပါးကုန်သော အိမ်၌နေသော လူတို့အား အမိအဖတို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း ခွက်၌(ဝါ) သပိတ်၌ထည့်၍ ပေးခြင်းငှာမအပ်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် (ရဟန်းတို့၏ အသုံးအဆောင်သည် လူတို့၏ စေတီအရာ၌ တည်သောကြောင့်တည်း) ဟု သာမဏေဖွင့်ပြတော်မူ၏။

၎င်းအဋ္ဌကထာစကားရပ်ကို ဝိမတိဋီကာ ဆရာက (ပ ၂၃၇-၅) ထာလကေတိ သံယိကကံသာဒိမယေ ထာလကေ၊ ပတ္တောပိစ္ဆေ သင်္ဂယုတိ ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။ ၎င်းဋီကာစကားရပ်ကို ဝိနယသာရဂဏ္ဍိကျမ်းဆရာက (သုဓမ္မ၇၀-၅) သံယိကကြေးဖြူစသော ခွက်၊ သပိတ်၊ သင်္ကန်း ဤမျှသော လူတို့၏အသုံးအဆောင်နှင့်မတူသော ရဟန်းတို့၏ အသုံး

အဆောင်သည်သာ လူတို့၏စေတီ ထိုက်သည်ဟု ဆရာတို့
ယူကြကုန်၏ ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထင်မြင်ချက်။ ။ဤနေရာ၌ စာရေးသူ၏အနေဖြင့်ဦးကာဆရာ
ဂဏ္ဍီဆရာတို့၏ အယူဝါဒသည်သာ လျော်
ကန်သင့်မြတ်လိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၁၈-ဘဒ္ဒကမ္ဘာမရှိခင်က သုညကမ္ဘာ ရှိ-မရှိ

အမေး။ ။ယခုဘဒ္ဒကမ္ဘာနောက် သုညကမ္ဘာ၊ သုညကမ္ဘာ
နောက် နောက်အဘယ်မည်သော ကမ္ဘာနှင့် ဘဒ္ဒ
ကမ္ဘာမရှိခင်က သုညကမ္ဘာရှိခဲ့ မရှိခဲ့၊ အကယ်၍ရှိခဲ့လျှင် သုည
ကမ္ဘာမည်မျှပြီးခဲ့ကြောင်းကို အရေအတွက်နှင့်တကွ ကျမ်းခိုင်
လုံစွာဖြင့် ဖြေကြားပါရန်။

မောင်စိုးမြင့် (မန်း)

အဖြေ။ ။(အမေးမရှင်းလှ) ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာကို ချန်ထား၍ ဤ
ဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ နောက်ဆုတ်ပြန်၍ ရေတွက်သော်
ကမ္ဘာတစ်သိန်းလွန်ခြင်းရှိသော လေးသင်္ချေထက်တွင်ပထမဦး
သင်္ချေ သာရမဏ္ဍကပ်ကမ္ဘာ၌ တဏှက်ရာစသော ဆုရား

လေးဆူ ပွင့်တော်မူ၏။ ဒုတိယသင်္ချေသာရကပ်၌ ကောဏ္ဍည
ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တော်မူ၏။ တတိယသင်္ချေသာရမဏ္ဍကပ်၌
မင်္ဂလစသော ဘုရားလေးဆူ ပွင့်တော်မူ၏။ စတုတ္ထသင်္ချေ
ရကပ်၌ အနောမဒဿီ-စသော ဘုရားသုံးဆူ ပွင့်တော်မူ၏။
ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက် သာရကပ်၌ ပဒုမုတ္တရဘုရားတစ်ဆူ
ပွင့်တော်မူ၏။ ကမ္ဘာသုံးသောင်းထက် မဏ္ဍကပ်၌ သုမေဓာ၊
သုဇတာဘုရားနှစ်ဆူ ပွင့်တော်မူ၏။ တစ်ရာတစ်ဆယ့်ရှစ်
(၁၁၈) ကမ္ဘာထက် ဝရကပ်၌ ပိယဒဿီ စသော ဘုရား
သုံးဆူ ပွင့်တော်မူ၏။ ကိုးဆယ့်လေးကမ္ဘာထက် သာရကပ်၌
သိဒ္ဓတ္ထဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တော်မူ၏။ ကိုးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာထက်
မဏ္ဍကပ်၌ တိဿ၊ ဖုဿ ဘုရားနှစ်ဆူ ပွင့်တော်မူ၏။
ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက် သာရကပ်၌ ဝိပဿီဘုရား တစ်ဆူ
ပွင့်တော်မူ၏။ သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက် မဏ္ဍကပ်၌ သီဒီ၊
ဝေဿဘူ ဘုရားနှစ်ဆူ ပွင့်တော်မူ၏။ ထို့နောင်၌ကား
ဘုရားပွင့်တော်မူသည် မရှိတော့ပြီ။ ယခု ဘဒ္ဒကပ်သို့ရောက်မှ
သာ ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဿပ၊ ဂေါတမ ဘုရားရှင်တို့
ပွင့်တော်မူကြောင်း (ဗုဒ္ဓဝင် ပါ+၄၊ အပဒါန် ပါ+၄၊
အဋ္ဌသာလိန် ၄-တို့၌) မိန့်ဟုဖွင့်ပြတော်မူသည်များကိုထောက်
၍ ဖြေဆိုရသော် ဘုရားပွင့်သည့် အသုညကမ္ဘာ(၁၀)ကမ္ဘာမှ
ကပ်ပါး ဘုရားမပွင့်သော ကမ္ဘာပေါင်း လေးအသင်္ချေ

ကိုးသောင်း ကိုးထောင် ကိုးရာ ရှစ်ဆယ့်ကိုး (၉၉၉၈၉)ကမ္ဘာသည် သုညကမ္ဘာမည်၏။ ထိုသုညကမ္ဘာများနောင် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာသည် ရှိခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ မရှိခင်က သုညကမ္ဘာပေါင်း လေးအသင်္ချေနှင့် (၉၉၉၈၉) ကမ္ဘာ ရှိပြီးခဲ့ပြီးဟု ဖြေဆိုရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ အချို့သောဆရာတို့က (ဂုဏဝန္တပုဂ္ဂလသုညတ္တာ သုညကပေတိ ဝုစ္ဆတိ ဟူ၍ ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓဝံ ဝဏ္ဏနာဌ်လာသော စကားရပ်ကိုထောက်၍ ဂုဏ်ကြီးရှင် ဖြစ်တော်မူမည့် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားမပွင့်သော်လည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားငယ်ပွင့်သော ကမ္ဘာစကြဝတေးမင်းတို့ဖြစ်သော ကမ္ဘာများကိုလည်း အသုညကမ္ဘာဟု ဆိုကြသေး၏။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၁၉-ဘုရားအသစ်ပြုပြင်သူတို့

အမေး။ ။ ဘုရားစေတီဟောင်းကို ဖြိုပြီး အသစ်ထပ်မံ၍တည်ကောင်းပါသလား။ သို့မဟုတ် စေတီဟောင်းကို မဖြိုကဲ မျို၍ တည်ရပါမည်လား။ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊

ဋီကာများဖြင့် ညှိနှိုင်း၍ ဖြေကြားပါရန်။

အညာမြေ ဝင်းဝင်း

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၃၈)

အဖြေ။ ။ (က) ဝေရီစိတ္တဿ ဒေဝဒတ္တဿ ရဟိတိယဒကမ္ပံ အာနန္တရိကံ အဟောသိ၊ မေတ္တစိတ္တဿ ဇီဝကဿ ဂဏ္ဍာဖာလနံ ပုညမေဝ အဟောသိ။

(ဗုဒ္ဓအပဒါန ၄-၁၃၈)

ရန်ငြိုးဖွဲ့သော စိတ်ထားရှိသော ဒေဝဒတ်အား သွေးစိမ်းတည်စေသောအနာသည် အနန္တရိယကံထိုက်၊ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ပြုပြင်ကုသသော ဆရာဇီဝကအား ကောင်းမှုကုသိုလ်သာလျှင်ဖြစ်ပြီဟု မိန့်ဆိုအပ်သော စကားရပ်နှင့်အညီ ဖြစ်မှားလိုသော စိတ်ရှိမှု မကောင်းမှုဖြစ်ရာသည်။ မေတ္တာ၊ သဒ္ဓါပြုငှာန်းသောစိတ်ဖြင့် ပြုသောသူအား မကောင်းမှု မဖြစ်၊ ကောင်းမှုသာ ကေန်ဖြစ်ရာသည်။

(နောက်တစ်မျိုးကား) ဇီဝကော ပန တထာဂတဿ ရူပိယာ သတ္တကေန စမ္ပံ သိန္နိတွာ တမှာ ဌာနာ လောဟိတံ နိဟရိတွာ ဖာသုကံ အဟောသိ၊ တထာ ကရောက္ခဿ ပုညကမ္မမေဝ ဟောတိ။ (သာရတ္ထသင်္ဂဟ)

ဆရာဇီဝကသည် မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော်အတိုင်း ဓားဖြင့် အရေတော်ကို ခွာ၍ ထိုအရပ်မှ ခဲသော

သွေးစိမ်းကိုထုတ်၍ ချမ်းသာအောင်ပြု၏။ ထိုအတူပင် ကောင်းသောစိတ်ဖြင့် ပြုသောသူအား ကောင်းမှုသာလျှင် ဖြစ်ရာသည်။ ဤအထက်ပါ စကားတော်များကိုထောက်သော် ပဒုဋ္ဌစိတ်ထားမရှိပူ၍ ပဿန္နစိတ်ထားဖြင့် ကောင်းသည်ကင် ကောင်းအောင် ကြည်ညိုဖွယ် ရှိသည်ထက်ရှိအောင် ဘုရား စေတီဟောင်းကို ဖြိုပြီး(မူလထက်ကြီးအောင်) အသစ်ထပ်မံ ၍ တည်သော် တည်ကောင်းသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

မျက်မှောက်သာကေ။ ။၁၃၁၉-ခုနှစ်က ရန်ကုန်မြို့၊ ခြောက် ထပ်ကြီး၊ ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက် အတွင်းရှိ (အတောင်၁၀၂ တောင်ခန့်ရှိ) ဘုရားကြီးမှာ ကြည်ညိုဖွယ်မရှိအောင် ပုံသဏ္ဍာန်တော်ရှိနေပါ၍ ကြည်ညိုဖွယ် ရှိအောင် အသစ်တစ်ဖန်တည်လိုသောကြောင့် မူလ ဘုရားကြီးကို ဖျက်သင့်-မဖျက်သင့်၊ ဖျက်ကောင်း-မဖျက် ကောင်း ရန်ကုန်မြို့လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်များ အဖွဲ့သို့ တင်ပြဆွေးနွေးတော်မူခဲ့ကြရာတွင် -

မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ။
 တတော နံ ဒုက္ခမဇ္ဇေတိ၊ စက္ကံ ဝဟတော ပဏံ
 ဟူ၍ လည်းကောင်း။

မနသာစေ ပဿန္နေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ။
 တတော နံ သုခမဇ္ဇေတိ၊ ဆာယာဝံ အနုပါယိနိ

ဟူ၍ လည်းကောင်း ဓမ္မပဒ၌လာရှိသည့် ဂါထာများအရ ပဓာနအားဖြင့် ကိုးကားတော်မူကြပြီးလျှင် ဖျက်ဆီး၍ အသစ် တစ်ဖန် တည်ထောင်သင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်တော်မူခဲ့ကြ ပါသည်။ ထိုအဆုံးအဖြတ်အတိုင်း ဖျက်ပြီး အသစ်တစ်ဖန် တည်ခဲ့ရာ ယခုအခါ (၁၄၄ တောင်ခန့်ရှိ) ဘုရားကြီးမှာ ပြီးလုနီးပါးရှိနေပါပြီ။

(၁) ရွှေတိဂုံဘုရား၊ ရွှေမော်ဓောဘုရားတို့မှာ ရှေးမင်း အဆက်ဆက်တို့ ငုံ့၍မြှဲ၍ တည်ထောင်ခဲ့ပုံများကို မှန်နန်း ရာဇဝင်၊ မဟာရာဇဝင်၊ မွန်ရာဇဝင်၊ ရွှေတိဂုံသမိုင်း၊ ရွှေမော် ဓောသမိုင်းတို့၌ ကြည့်ရှုတွေ့သိရပါသည်။ ထိုသို့ ငုံ့၍မြှဲ၍ တည်ကြသည့်အတွက် ရှေးပညာရှိတို့အနေဖြင့် အပြစ်ရှိသည် ဟု အဆိုအမိန့် အဆုံးအဖြတ် တစ်စုံတစ်ခုမှ မတွေ့မသိရပါ။ သို့ပါသောကြောင့် စေတီဟောင်းကို မဖြိုဘဲ ငုံ့၍မြှဲ၍ တည်ကောင်းသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

(ပုဗ္ဗဓမ္မလောက အတွဲ-၁၉၊ အမှတ်-၃)

၂၀-ဘုန်းကြီးများ စာအုပ်အလှူခံထိုက် ခံမထိုက်

အမေး။ ပိဋကသုံးပုံ စာပေလှူဒါန်းရာ၌ ဘုန်းကြီးများစာအုပ် အလှူမခံထိုက်၊ အလှူမခံကောင်း၊ ပူဇော်ရုံသာ ပူဇော်ရသည်ဟု ကြားသိနေရပါသည်။ သို့ပါ၍ တိကျစွာ စာပေအထောက်အထားနှင့် ဖြေကြားပေးပါရန်။

မောင်စိုးမြင့် (မန်း)
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

အဖြေ။ တရားရတနာကို ပူဇော်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်က ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားရာတွင် ဘုရားရှင်က ဗဟုသုတရှိသော ရဟန်းကိုပူဇော်လေဟု ပိန်ကြားတော်မူကြောင်းကို (ပဏ်ပါ ၁-၂၇၃၊ ၎င်း ၄-၂၇၅၊ ၅-၄၂၉) တို့၌ မိန့်ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည်ကို လည်းကောင်း။

ဓမ္မံ ပူဇေဿာမီတိ ဓမ္မဓရေ ဘိက္ခု ပစ္စယေတိ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ပူဇေန္တာ ဓမ္မံ စိရဋ္ဌိတိကံ ကရောန္တာ ဓမ္မေ ဒါနံ ဒဒန္တိ နာမ။ (အ်-၄)

တရားတော်ကို ပူဇော်တဲ့ဟု အာရုံပြု၍ တရားတော်ကို ဆောင်ရွက်ကုန်သော ရဟန်းတော်တို့အားပစ္စည်းလေးပါး တို့ဖြင့် လုပ်ကျွေးပြုစု ပူဇော်ကုန်သောသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ တရားတော်ကို ကြာမြင့်စွာ စည်အောင်လက်ခတ်

ကျွေးပေး၍ ရေးကူးစသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပိဋကသုံးပုံ၌ အကျုံးဝင်သော စာအုပ်စာတမ်း လှူဒါန်းသောသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ တရားတော်အား လှူဒါန်းပူဇော်သည် မည်၏ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူသည်ကိုလည်းကောင်း။

ရှေးရှေးသော ဆရာတော်များမှအစ ယခုအခါ ကျအောင် ဓမ္မဒါနကျမ်းစာအုပ်များ လှူဒါန်းကြရာတွင် ရေစက်ချရာ၌ . . .

“ဓမ္မစေတီယဉ္စ၊ အက္ခရာ တစ်ပါး မြတ်ဘုရားဟု စိတ်ထားစွဲမှတ် ယုံကြည်အပ်သော ပိဋကတ်ကျမ်းစာ အင်္ဂါအညီ ဓမ္မစေတီကိုလည်း၊ ကရောမေ၊ စွမ်းနိုင်သမျှ လက်ခတ်ကျွေး ထိုက်လျှောက်ပေး၍ ကူးရေးကိုးကွယ်ခြင်းကို ပြုပါကုန်၏။ ဣပံ ဓမ္မစေတီယံ၊ ဤစေတီတော်ကို။ အာယသ္မတော၊ အရှင်ဘုရားအား။ နိယျာဒေမ၊ ဆောင်နှင့်ပေးအပ်ပါကုန်၏။ အာယသ္မာ၊ အရှင်ဘုရားသည်။ အမှာကံ၊ တပည့်တော်တို့၏။ ပုညဿ၊ ကောင်းမှု၏။ ဥဋ္ဌာရာယ၊ မြတ်သောအကျိုး ပွားတိုးပါစေခြင်းငှာ။ ပတိသရဏံ၊ ကိုးကွယ်ခြင်းကို။ ကရောတု၊ ပြုတော်မူပါစေသတည်း”ဟူ၍ လည်းကောင်း။

“ပိဋကတ္ထယေ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ၌။ ပရိယာပနံ၊ အကျုံးဝင်သော။ ဣပံ ပကရဏံ၊ ဤကျမ်းစာအုပ်အလှူခံ

အာယသ္မတော၊ အရှင်ဘုရားအား။ ပတိသရဏတ္ထာယ၊ ကိုးကွယ်ခေါ်ဝေါ်အကျိုးငှာ။ နိယျာဒေမ၊ မပျောက်မပျက် ရအောင် စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းဖို့ရန် ဆောင်နှင်းပေး အပ်ပါကုန်၏။ အာယသ္မ၊ အရှင်ဘုရားသည်။ ဣမံ ပက ရဏံ၊ ဤကျမ်းကို။ ဩလောကေန္တေန၊ ကြည့်ရှုသဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝါစေန္တေန၊ ဝိဒ္ဓိသဖြင့်လည်းကောင်း။ သဇ္ဈာယန္တေန၊ သရဇ္ဈာယ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ မနုဿိကရောန္တေန၊ နှလုံးသွင်းသဖြင့်လည်းကောင်း။ သရဏံ ကိုးကွယ်ခြင်းကို။ ကရောတု၊ ပြုတော်မူပါလော့" ဟူ၍ လည်းကောင်း လာရှိသည်များကို ထောက်၍ ဖြေဆို ရသော်...

တရားတည်းဟူသော ကျမ်းစာအုပ်များသည် ဘုရား ကဲ့သို့ပင် အလှူခံအပ်သော အရာဝတ္ထုမဟုတ်ကြောင်းသိသာ လှပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုန်းကြီးများအနေဖြင့် ဒကာ ဒကာမတို့က ဓမ္မဝါနပြုကြရာတွင် ကျမ်းစာအုပ်များကို ဘုရားကဲ့သို့ ကိုးကွယ်ဖို့ နှလုံးသွင်းဖို့ရန်သာလက်ခံသိမ်းဆည်း ထားအပ်ပါသည်။ အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သော သဝိတ် သင်္ကန်းစသည့် ဝတ္ထုပစ္စည်းများကဲ့သို့ကိုယ်ပိုင်ကိုယ်ဆိုင်အနေ အားဖြင့် အလှူခံအပ်၊ အလှူခံကောင်းပါ ဟူ၍ ဖြေဆိုရပါ မည်။

၂၁-ဘုန်းကြီးနှင့်ယပ်

အမေး။ ။သံဃာသုံးပရိက္ခရာ ရှစ်ပါးထဲမှာ မပါသော ယပ် တောင်များကို ဘယ်ခေတ်လောက်ကစ၍ သံဃာ တော်များ သုံးစွဲလာကြောင်းကို သိလိုပါသည်။

ဆင်ကျုံး ရှင်ကွာဝိန္ဒ၊ ရမည်းသင်း

၁။ ရဟန်းသာမဏေများသည် ဗြူဒ္ဓါအတွင်းသို့ သွား လာသည့်အခါ ယပ်မကိုင်လျှင် မည်သည့်အဖြစ်ရှိပါ သနည်း။

၂။ ယပ်မကိုင်ဘဲ သွားကောင်းပါသလား။

၃။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် ယပ်မကိုင်ဆောင်၍ သွားရ မည်ဟု ပညတ်ချက်ရှိပါသလား။

၄။ ကြည်ညိုဖွယ် တင့်တယ်ဖွယ်ဖြစ်သော ကိုင်ဆောင် ရခြင်းသဘောမျိုးလား။ ပညာရှင်များ ဖြေကြား ပါရန်။

အရှင်ဇနက-ကသစ်ဖြေ

အဖြေ။ ။ယပ်တောင်ကို မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်ကပင် သံဃာတော်များ သုံးစွဲ၍လာခဲ့ပါသည်။ ချဲ့ဦးအံ့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌သီတင်း သုံးတော်မူစဉ် ဝိသာခါသည် လေးထောင့်ယပ်ကိုလှူဒါန်း

ကောင်း၊ ထန်းရွက်ယပ်ကိုလည်းကောင်း လှူ၏။ ဘုရားရှင်သည် အလှူခံပြီးနောက် တရားဟောတော်မူ၏။ တရားဟောတော်မူပြီးနောက် ရဟန်းတို့အားလည်း လေးထောင့်ယပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထန်းရွက်ယပ်ကိုလည်းကောင်း ခွင့်ပြု၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထို့နောက် ခြင်နှင့်ယပ်ငယ်ကို သုံးစွဲကြ၏။ ထိုအကြောင်းကို သိတော်မူသောအခါ ရဟန်းတို့အား ခြင်နှင့်ယပ်ကို ခွင့်ပြု၏ဟု မိန့်တော်မူပြန်၏။

ထို့နောက် ရဟန်းတို့က စာမရိသားပြီးယပ်ကို သုံးစွဲကြပြန်၏။ ထိုအကြောင်းကို သိတော်မူသောအခါ ရဟန်းတို့... စာမရိသားပြီးယပ်ကိုမဆောင်အပ်။ ဆောင်သောရဟန်းအား ခုတ္တင်္ဂအာပတ်သင့်စေဟု ပညတ်တော်မူ၏။ ထို့နောက် လျှော်ဖြင့် ပြီးသောယပ်၊ ပန်းရင်းမြက်ဖြင့်ပြီးသောယပ်၊ ဥဒေါင်းပြီးဖြင့် ပြီးသောယပ် ဟူ၍ ယပ်သုံးမျိုး ခွင့်ပြုတော်မူကြောင်းကို (ဝိဂု၊ ပါ-၂၆၈)၌ မိန့်တော်မူသည်။

(၎င်း ၄-၅၂-၅၂လည်း) ဝါးဖြင့် ပြုလုပ်သောယပ်၊ ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြုလုပ်သောယပ်၊ နွဲ့ဖြင့်လုပ်သောယပ်၊ သားရေအထူဖြင့် ပြုလုပ်သောယပ်အားလုံးသည်အပ်၏။ ခြင်နှင့်ယပ်ငယ်ကိုကား ဆင်စွယ်နွဲ့၊ သားဦးခွံနွဲ့ဖြင့်လည်းအပ်၏။ လျှော်ဖြင့် ပြုလုပ်သောယပ်၊ ဆပ်သွားပါးပျဉ်းတန်း နွဲ့နွဲ့ရွက် စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်သောယပ်များကိုလည်း ထည့်သွင်းရေတွက်အပ်၏ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

- ၁။ အထက်ပါ ပါ-၄၅တို့၏ စကားကိုထောက်သော်... မည်သည့်အပြစ်မှမရှိ။
- ၂။ သွားကောင်းပါသည်။
- ၃။ ပညတ်ချက်မရှိပါ။
- ၄။ ကြည်ညိုဖွယ် တင့်တယ်ဖွယ်ဖြစ်အောင် ကိုင်ဆောင်ရခြင်းမျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ မှက်၊ခြင်၊ယင်၊နေ၊လေတို့ကို ကာကွယ်ရန်အလို့ငှာလည်းကောင်း၊ ဝိသဘာဝအာရုံများနှင့်တွေ့ကြုံသည့်အခါ မိမိက မကြည့်လိုသော် မမြင်ရအောင် သူတစ်ပါးက ကြည့်လိုသော်လည်း မမြင်ရအောင် ကာကွယ်ရန်အလို့ငှာလည်းကောင်း ကိုင်ဆောင်ခြင်းမျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစာစောင် အတွဲ-၁၉၊ အမှတ်-၃၃၄)

၂၂-သိကြားသာသနာ

အမေး။ ။ဘုရားသာသနာတော်အနှစ်(၅၀၀၀) ထားခဲ့ရာ၌ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များက ဘုရားသာသနာ ကုန်ဆုံး၍ သိကြားသာသနာသာ ကျန်တော့သည်ဟုပြောကြသည်မှာ မှန်ပါသလား။

အရှင်ဥက္ကံသမာလာ (ပြည့်ဝကျောင်း)

အဖြေ။ ။ ဘုရားရှင်အနေဖြင့် “သာသနာတော် အနှစ်(၅၀၀၀) ထားခဲ့သည်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူသောအရာများ ပါဠိတော်များ၌ မတွေ့မိပေ။ ဘုရားရှင် ဝါတော်ငါးဝါအရမှာ မိထွေးတော် ဂေါတမီအား ဂရုမိရစ်ပါးတို့ကို ဝန်ခံစေသဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်ကိုမရပါလျှင် မြတ်သောအကျင့် သာသနာတော်သည် ကြာမြင့်စွာ တည်တံ့ရာ၏။ အနှစ်တစ်ထောင်ပတ်လုံး သူတော်ကောင်းတရား တည်တံ့ရာ၏။

အာနန္ဒာ . . . မာတုဂါမသည် ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရဟန်းအဖြစ်ကိုရသောကြောင့် ယခုအခါ၌မြတ်သော အကျင့်သာသနာတော်သည် ကြာမြင့်စွာ တည်တံ့မည်မဟုတ်တော့။ အနှစ်ငါးရာတို့သာလျှင် သူတော်ကောင်းတရားသည် တည်တံ့လတ္တံ့ဟု (ဘိက္ခုနီခန္ဓာ၊ စူဠဝါပါဠိတော်-၄၄၆)၌ မိန့်ကြားတော်မူသည်ကို တွေ့မိပါသည်။

အဋ္ဌကထာများ၌သာ အောက်ပါအတိုင်း သာသနာ (၅၀၀၀)ကို ဝါဒနှစ်မျိုးဖြင့် ဖွင့်ပြတော်မူကြပါသည်။

- ၁။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀။
- ၂။ ဆဋ္ဌာဘိညရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀။
- ၃။ တေဝိလူကရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀။
- ၄။ သုက္ကဝိပဿရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀။
- ၅။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀။

ပေါင်း(၅၀၀၀)ဟူ၍ ဒီယ-၁၊ ၄-၂၆+၄၈။ ဒီယ-၃၊ ၄-၈၃၌ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

- ၁။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀။
- ၂။ သုက္ကဝိပဿကရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀။
- ၃။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀။
- ၄။ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀။
- ၅။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀။

ပေါင်း(၅၀၀၀)ဟူ၍ ဝိ-၄၊ ၄-၁၂၇။ ဝိ-၂၊ ၄-၁၄၅။ အဘိ-၁၊ ၄-၂၈။ အံ-၈၊ ၄-၂၉၈ တို့၌ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

အထက်ပါအတိုင်း ဘုရားရှင်၏အလိုကို သိတော်မူကြသည့် ဗုဒ္ဓမတညကျမ်းပြုဆရာတို့ ဖွင့်တော်မူသည့်အတိုင်း ယခုအခါ သာသနာတော်သည် ထင်ရှားရှိနေပါသေးသည်။ မကုန်ဆုံးသေးပါ။ ဝိနယေဋ္ဌိတေ သာသနံဋီတံ ဆိုသည့်အတိုင်း ဝိနည်းလည်းတည်လျက် ရှိပါသေးသည်။

သီကြားသာသနာဆိုသည်ကား အသီးအခြား မဟုတ်ပါ။ ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ဗောဓိပင်အနီး၌ ပင်လျှင် ကုဏ္ဍိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်တော်ဖြင့် နောင်သော အခါ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အရှင်မဟာမဏိန္ဒမထေရ်သည်သာသနာ ပြုလတ္တံ့ ထိုအခါမှာ သာသနာတော်ကို ကူညီစောင့်ရှောက်ရန် ဘုရားရှင်က သီကြားပင်းအားမိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပုံကို (ဝိ-

၄၊ ၅-၅၃)၌ ဖွင့်ပြတော်မူသည်ကိုလည်းကောင်း၊ နောက် (ဒီဃ-၁၊ ၄-၂၃)၌ မြတ်စွာဘုရားက အဗ္ဗန္ဒလူလင်အား ပြဿနာကို မေးရာ မဖြေဘဲနေ၍ သိကြားမင်းက မြတ်စွာဘုရားဘက်မှနေပြီး ကြောက်မက်ရွယ်သောအဆင်းတို့ ဖန်ဆင်း၍ ခြိမ်းခြောက်ခဲ့ပုံနှင့် မြတ်စွာဘုရားက ငါဘုရားတရားဟောသော်လည်း ငါဘုရား၏တရားကို တစ်ပါးသောသူတို့မသိကုန်နု။ ထို့ကြောင့် တရားမဟောဘဲအပေါ်သွက်ကြောင့်ကြမ့်နေတော့အံ့ဟု အကြံပြုပေးတော်မူ၏။ ထိုအခါမှာ သိကြားမင်းသည် သဟဗ္ဗတိဋ္ဌဟာမင်းနှင့်အတူလာ၍ မြတ်စွာဘုရား... တရားကို ဧဟာတော်မူပါ။ အရှင်ဘုရားတို့က ဓမ္မစက်သည်သာဖြစ်ပါစေ။ တပည့်တော်တို့က အာဏာစက်ဖြစ်ပါစေမည်ဟု ဝန်ခံလျှောက်ထားဆုံးမရာတို့ အကြောင်းပြု၍ သို့မဟုတ် ကိုးကား၍ သိကြားသာသနာဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုနေကြခြင်းသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏သာသနာတော်နောက်ပိုင်းမှာ ရဟန်းရှင်လူတို့ အကျင့်သီလပျက်ပြား ဒုဓမ္မိတ်တွေများလွန်း၍ သိကြားမင်းကမုဆိုးယောင်ဆောင်စေပြီး ခြိမ်းခြောက်ရတဲ့ အဆင့်မြှီးရောက်နေလျှင်တော့ သိကြားသာသနာဟု ခေါ်ဆိုလိုက် ခေါ်ဆိုနိုင်ပါသည်။ ယခုမူ ထိုအဆင့်မျိုးသို့ မရောက်တတ်သေးဟု ယူဆပါသဖြင့်လည်းတောင်း သာသနာတော်သည် အဋ္ဌကထာဆရာများအလို တစ်ဝက်သာရှိသေး၍

နောက်ပိုင်းဟု မဆိုနိုင်သေးသဖြင့်လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာဟုပင် မှတ်ယူကြရပါမည့် အကြောင်း စေတနာကောင်းဖြင့် ဖြေကြားအပ်ပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကဓာစောင် အတွဲ-၁၉၊ အမှတ်-၃၆)

၂၃-ဇာတိအာဏာဝိသယာ သုံးမြှာလောကဓာတ်

- အမေး။ (က) ဇာတိခေတ် ဤစကြဝဠာမှအပ အနန္တစကြဝဠာတိုက်တိုင်းမှာ (၃၁)ဘုံ ရှိပါသလား။
 (ခ) ဇာတိခေတ် ဤစကြဝဠာမှအပ အခြားသော လောကဓာတ် အနန္တစကြဝဠာတို့တွင် တစ်ဆူသော ဘုရားပွင့်ပါသေးသလား။
 (ဂ) အမေးနှစ်ရပ်၏ အဖြေလွှာကို သိလိုသည်အတိုင်း ဤစာစောင် အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၁၅၅ ဖတ်ရပါသဖြင့် ဝမ်းသာစွာဖြင့် သာဓုခေါ်ဖိပါသည်။
 ဦးဘဝံ (မန္တလေး)

ထပ်ဆင့်၍ မေးပါရစေ
 အကယ်၍ အနန္တစကြဝဠာတိုက်တိုင်းမှာ (၃၁)ဘုံ ရှိခဲ့သော် သောတာပန်မှစ၍ အနာဂါမ်ရဟန္တာတို့သည် ဆိတ်သုဉ်းခြင်းမရှိပေရာ။ သို့ဖြစ်ရာကား အနိယာစခန်းရေ

အောင်ထိုဝိသယခေတ်သို့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်
ကြွရောက် တရားဟောပါသလား။ သို့မဟုတ်ထိုပြဿနာတို့ပင်
ဤစကြဝဠာတိုက်သို့ လာရောက်တရားနာသဖြင့် အနာဂါမ်
ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်ပါသလား။ အသို့မှတ်ရမည်နည်း။
ဦးဘစ် (မန္တလေး)

ဝိသယခေတ် (၃၁)ဘုံမှာ ပုထုဇဉ်တို့သာ

အဖြေ။ ဦးဘစ်၏အမေးကို နှစ်ပိုင်းခွဲ၍ ဖြေပါမည်။

၁-အဖြေ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိသယခေတ်ဟုဆိုအပ်သော
စကြဝဠာတစ်ပါးသို့ ကိုယ်တော်တိုင်ကြွရောက်၍
တရားဟောတော်မူပါသည်။ ထိုသို့ ကြွရောက်ရာမှာ ဒုတ္တိယ၊
ပြဗ္ဗဟ၊ ဂဟပတိ၊ သမဇေ၊ စတုမဟာရာဇိက၊ တာဝတိံသာ၊
မာရုဗြဟ္မာဟူသော ပရိသတ် ၈-မျိုးသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုချဉ်းကပ်
လာသော ပရိသတ်၏ အဆင်း၊ အသံ၊ ဘာသာစကားအတိုင်း
ဖြစ်စေတော်မူသောကြောင့် ချဉ်းကပ်ခံရသော ပရိသတ်က
နတ်လော၊ သို့မဟုတ် လူလောလော၊ မည်သူမည်ဝါဟူ၍ခွဲခြား
ပြီး မသိနိုင်ကြကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဟောကြားတော်မူ
အပ်သော တရားတော်၏အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မသိကြ
ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ မသိပါဘဲလျက် ဝါသနာ (အထုံ)
ပါစေရန် ဤသို့တရားတော်ကို ကြားနာရသဖြင့် နောင်အခါ

အထောက်အပံ့ အခွဲအမှီရစေရန်ရည်သန်၍ဟောကြားတော်
မူကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ (မူလပဏ္ဏသ ၄၊ ၃၃၉ ၌
အလားတူပင် ပဋိသန္ဓိဒါ ၄၊ နိဒါနသံယုတ် ၄ တို့၌) ဖွင့်ပြ
တော်မူသည်။

၂-အဖြေ။ တစ်ပါးသော စကြဝဠာမှ နတ် ပြဗ္ဗဟတို့သည်
ဤစကြဝဠာသို့တရားနာ လာရောက်ကြသည်ကို
မတွေ့မိသေးပါ။ တွေ့မိသည်ကား- သမန္တာ၊ ဝန်းကျင်ပတ်ချာ
ရပ်ဒိသာမှ။ စက္ကဝါဠေသု၊ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင် အမြင့်
ဆောင်သည့် စကြဝဠာတောင်ရစ်ဝိုက် တစ်သောင်းသော
လောကဓာတ်တိုက်တို့၌။ ဝသန္တာ၊ ကြည်သာချမ်းမြေ့ နေထိုင်
ကြကုန်သော၊ ဒေဝတာ၊ ရောင်ဝါတန်ခိုး ကမ်းကြီးမား နတ်
ပြဗ္ဗဟအများတို့သည်။ အပြု၊ ပရိတ်တော်မြတ် ရွတ်ဖတ်နေ
ကြ ဤဌာနသို့။ အာဂစ္ဆန္တု၊ ညီညာဖျဖြေစည်းဝေးကာ လာ
ရောက်ကြကုန်လော့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ကျောင်းသားအရွယ်
ခပ်ငယ်ငယ်က နှုတ်တက်ရသည့် ပရိတ်ကြီးအနက်)

“စက္ကဝါဠေဝ ဇာနန္တိ၊ အညဋ္ဌာနေ န ဇာနန္တိ” ဤစကြ
ဝဠာ၌ဖြစ်ကြကုန်သော သူတို့သည်သာ ကုသိုလ်-အကုသိုလ်၊
သုခ-ဒုက္ခ၊ ဝဋ်-ဝိဝဋ်မှန်းသိကြကုန်၏။ ဤစကြဝဠာမှတစ်ပါး
သော စကြဝဠာ၌ ဖြစ်ကြကုန်သော သူတို့သည် ဦးစဉ်းမူသည့်

ပိုင်ကြကုန်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဣဒ ဝိပေဓ ဇနန္တိ၊ အည-
ပိပေ န ဇနန္တိ” ဤဗျူဟိဝိကုန်၌ဖြစ်ကြကုန်သောသူတို့သည်
သာလျှင် ကုသိုလ်-အကုသိုလ်၊ သုခ-ဒုက္ခ၊ ဝဋ်-ဝိဝဋ်မှန်းသိကြ
ကုန်၏။ တစ်ပါးသောကုန်၌ ဖြစ်ကြကုန်သောသူတို့သည်
မသိကြကုန် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (သောဏ္ဍဝုဆရာတော်
ဘုရားကြီးစီရင်တော်မူသောအဿာသလဘာ မေဒနီကျမ်းမှ)

ဤသို့ အထက်ပါကျမ်းလာ စကားတို့ကို ထောက်
သော် အမေးရှင် ဒါယကာကြီး ဦးဘစံထင်မြင်သည့်အတိုင်း
ဤစကြဝဠာမှ တစ်ပါးသော ဝိသယခေတ်အနန္တစကြဝဠာတို့၌
၃၁-ဘုံ ရှိပါသော်လည်း ထို ၃၁-ဘုံတို့သည် ဘုရားကိုပင်
ဘုရားမှန်း မသိကြ။ ဘုရား၏တရားကို နာကြားရသော်လည်း
အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မသိကြ၍ တရားထူးမရကြ။ ပုထုဇဉ်တို့
သာတည်းဟု မှတ်ယူရပါမည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ဤစကြ
ဝဠာမှ တစ်ပါးသောစကြဝဠာတို့၌ သောတာပန်စသော
အနိယာပုဂ္ဂိုလ်များ ဆိတ်သည်းသည်ဟု မှတ်ယူကြရပါမည်။
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစာစောင် အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၁၆)

၂၄- ဥပုသ်နေ့

အမေး။ ။ ဥပုသ် သီတင်း ဆောက်တည်ကြရာဝယ် (၈)ရက်၊
(၁၄)ရက်မနဲ၊ (၁၅)ရက်စုံတို့ကိုသာ အဘယ်ကြောင့်
ဥပုသ်နေ့ (ဝါ) သီတင်းနေ့ ခေါ်ဆိုကြောင်းနှင့် ၎င်းနေ့တို့ကို
သာ အဓိကထားကာ ဥပုသ်သီတင်းနေ့ဟု သတ်မှတ်ပြီး သီလ
ဆောက်တည်ကြခြင်းကို အထောက်ပြု၍ ဖြေဆိုတော်မူ
ကြပါ။

သိလိုသူ

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစာစောင်၊ အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၂၃)

အဖြေ။ ။ (က)နှင့်(ခ) နှစ်ပိုင်းခွဲ၍ ဖြေဆိုပါမည်။
(က) ၁-၁၄-၁၅ ရက်တို့၌ ရှစ်ပါးသီလဖြင့် လည်း
ကောင်း၊ အစာအာဟာရကို မရှာမှီးသဖြင့်လည်းကောင်း၊
ရတနာသုံးပါးတို့၏အထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး သီတင်းသုံးနေတတ်
သောကြောင့် (နေရာဖြစ်သောကြောင့်)လည်းကောင်း၊ (၈-
၁၄-၁၅)ရက်တို့ကိုပင် ဥပေါသထ-ဥပုသ်နေ့ဟု ခေါ်ဆိုပါ
သည် (ဝါ) သီတင်းနေ့ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

အထောက်သာဓက

ဥပဝသန္တိ ဇတ္ထာတိ ဥပေါသထော၊ ဥပဝသန္တိတိ စ
သီလေန ဝါ အနသနေန ဝါ ဥပေတာ ဟုတ္တာ ဝသန္တိတိ

အတ္တော။ သောပနေသ ဥပေါသထဒိဝသောအဋ္ဌမိစာတုဒ္ဓသီ
ပန္နရသီ ဘောဒေနတိဝိစော။

(သဂါထာဝဂ္ဂသံ ၄၊ ပဝါရဏာအဖွင့်၊ အံ ၃-ဋီ၊
မဟာဝဂ်အဖွင့်)

တစ်နည်း

အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော အလုံးစုံသောနေ့တို့၌
လူတို့သည်စောင့်သုံးအပ်သော သီလကိပ်င်ဥပေါသထ-ဥပုသ်
ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

သာဓက

ဥပေါသထပဝုစ္စတိ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နဂတံ သဗ္ဗဒိဝသေသု
ဂဟေဋ္ဌေတိ ရက္ခိတဗ္ဗသီလံ။ (သုတ်မဟာဝါဠိကာ)

(ခ) လဆန်း (၈)ရက်၊ လဆုတ် (၈)ရက် ဥပုသ်နေ့၌
စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးတို့၏အမတ်၊ ၁၄-ရက် ဥပုသ်နေ့၌
စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးတို့၏သား၊ ၁၅-ရက် ဥပုသ်နေ့၌
စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးတို့ကိုယ်တိုင် လူ့ပြည်သို့ဆင်း၍
ထိုထိုမြို့တို့ကိုလှည့်ကာ ကောင်းမှုစာရင်းတို့ကို ရွှေသား
ပုရပိုက်ပေါ်တွင် ဆေးဒန်းမြင်းသီလာဖြင့် ရေးမှတ်ကောက်ယူ
ကြကြောင်းကို အကြောင်းပြု၍ လဆန်း၊ လဆုတ် ၈-၁၄-
၁၅ရက်တို့ကိုသာ အဓိကထားကာ ဥပုသ်ဆောက်တည်ကြ
သည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

အဋ္ဌမိလံ ပက္ခဿ စတုန္တံ မဟာရာဇုနံအမတ္တာ ။ပ။
အနဝိစရန္တိ၊ (အံ-၃၊ပါ-၁၄၁။ ၎င်း ၄-၁၂။ သု
မဟာဝါ-၄၊ သုတ္တသင်္ဂဟ-၄တို့၌လည်း နည်းတူ ဖွင့်ပြတော်မူ
သည်)

၂၅-ဘုရားဆုပန်နှင့် ဝိပဿနာ

အဖေး။ ။ဘုရားဆုပန်ဆိုသူ အချို့လူတို့ တရားအားမထုတ်ဘဲ
နေ၍ မေးကြည့်ရာ တရားထူးရသွားလျှင် ပန်ထား
သောဆု ပျက်သွားမည်ကြောက်၍ အားမထုတ်ပါဟု ပြောကြ
ပါသည်။ ထိုသူတို့ပြောသည်အတိုင်း မှန်-မမှန်ကိုကျမ်းဂန်နှင့်
အညီ မြေကြားပါရန်။

အဘိုးဦးသိုက်ထွန်း (ယောဂီ)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစာစောင် အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၄၉)

အဖြေ။ ။ဘုရားအလောင်းကို ဖြည့်ကျင့်ရသော ပါရမီ(၁၀)ပါး
အပြား၃၀တို့တွင် ပညာပါရမီအရာ၌ ပရမတ္ထ ရုပ်
နာမ်နှင့် စပ်သော ဝိပဿနာပညာသည်သာ အကြီးဆုံး
အမြတ်ဆုံးဖြစ်လေသည်။ ပညာပါရမီကို မဖြည့်သော ဘုရား
အလောင်းတို့မှာ ပညာပါရမီသည် အလိုလိုပြည့်လိမ့်မည်။

မဟုတ်ပေ။ ဘုရားဆုပန်သောပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဝိပဿနာ တရားအလုပ်ကို အစွမ်းကုန် အားထုတ်ကြသော်လည်း မိမိတို့ ပန်ဆင်ထားအပ်သော ဘုရားဆုကတားဖြစ်နေသဖြင့် မဂ်ဖိုလ် သို့ မဆိုက်မရောက်နိုင်ပေ။ လွန်စွာအဆိုး အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါ်တြဘူဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်ရုံသာ (ဝါ) သင်္ခါရ ပေက္ခာ ဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်ရုံသာ ဆိုက်ရောက်နိုင်လေသည်။ ရှေ့သို့မတက်တော့ဘဲ ၎င်းဉာဏ်တို့၌ပင် တန်းနားရပ်ဆိုင်း၍ နောက်သို့ပြန်နစ်ရလေတော့သည်။

အထောက်သာခဏများ

၁။ တတော ပုရိမပုရိမေသု ဟိ ဘဝေသု သဗ္ဗညု တဗောဓိသတ္တာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ တိဏိပိဋကနိ ဥဂ္ဂဟေတွာဂတပစ္စာ ဂတဝတ္ထံ အာရုယျကမ္မဋ္ဌာနံ အနုလောမ ဂေါတြဘုံ အာဟစ္စ ဌပေန္တိ။ (ပုဂ္ဂလပညတ်-၄)

၂။ သမဏမဗ္ဗကရောန္တော ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ ယာဝ အနုလောမဉာဏ် အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ။ (ပဇ္ဇိမပဏ္ဏသ-၄)

၃။ ပုဗ္ဗယောဂေါ နာမ ပုဗ္ဗဗျူဟိ သာသနေ ယောဂါ-ဝစရတာ ဂတာပစ္စဂတိကသာဝေန ယာဝ အနုလောမဂေါတြ ဘု သပိပံ ပတ္တဝိပဿနာနုယောဂေါ။ (ပဏ္ဍိသမ္ဘိဒါမဂ်-၄)

၄။ အနုလောမဂေါတြဘုသပိပဇ္ဇိ အနုလောမဂေါတြ ဘုနံ သပိပေ အာသန္ဓေ သင်္ခါရပေက္ခံ။ (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ဂဏ္ဍိ)

ဤအထက်ပါ ကျမ်းဂန်လာ သာခဏခဏများအရ ဘုရားဆုပန်ဆင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည်အမှန်ကိုသိကြရပြီး ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ရှေ့အခါက မိမိတို့၏အယူအဆ ဝါဒ အမှားများကို စွန့်လွှတ်ပြီး ပါရမီဉာဏ်ရင်သန်ရန်အတွက် ဝိပဿနာတရားအလုပ်ကို ကြိုးစား၍ အားထုတ်ကြကုန်ရာ သည်။ မဂ်ဖိုလ် ရမည့်အတွက် ဦးရိမ်ဖက်၍ မကြောက်သင့် ကြတော့ပေ။ အကယ်၍များ ဝါဒမှားကို မစွန့်မလွှတ်ဘဲ ကြောက်မြဲကြောက်နေကြပါမူကား...

၁။ မြေကြီးကုန်သွားမှာကြောက်၍ မြေကိုမစားသော တိကောင်။

၂။ မြေကြီးပြိုမှာကြောက်၍ ခြေတစ်ဖက်သာ ထောက် လျက်ရပ်သော ကောန္တမည်သောငှက်။

၃။ ဦးပြိုလာမည်ကြောက်၍ ခြေကိုထောင်ကာ ပက် လက် အိပ်သော တစ်တီတူးငှက်။

၄။ လောကကြီးမှာလူပြတ်သွားမှာကြောက်၍ တရား ကျင့်သော ပုဏ္ဏား။

ဤလေးဦးသားတို့သည် မကြောက်သင့်သောအရာ ကို ကြောက်ကြကုန်၏ဟူ၍ (ဥပနိပဏ္ဏသ ၄ ၁၄-၅) ဖွင့်မြ တော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ စကားကိုထောက်၍ (ဗုဒ္ဓကံ ရောဗောဓိသတ္တော ဘယာဝိပဿနံ န အဓမ္မတိ 'မာ မဂ္ဂဖလန္တိ'။

လဘီ' ဟူ၍များ ဖြည့်စွက်ဖွင့်ပြပြီး) မဂ်ဖိုလ်ရသွားမှာ ကြောက်၍ ဝိပဿနာတရားအလုပ်ကို အားမထုတ်ဘဲနေသော ဘုရားအလောင်းကိုပါ ထည့်သွင်း ရေတွက်ခဲ့သော် မကြောက်သင့်သောအရာ၌ ကြောက်သွင်းဦးဖြစ်၍နေရ၏။ ဖြစ်ကားမဖြစ်သင့်ပေ။ မကြောက်ကြပါလေနှင့်ဟူသာ တိုက်တွန်းလိုက်ပေ၏။ (မှာထားချက်)

၂၆-ရဟန်းသာမဏေများက မိဘကို ရှိခိုးထိုက်သလား

အမေး ။ဘုရားဝတ်ပြုရာ၌ အနန္တောနန္တငါးပါးတို့၌ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ-ဟူသော ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးပြီးသည်နောက် မာတာပိတုဂုဏောအရ အမိအဖတို့အားရဟန်းသာမဏေများသည် ရှိခိုးထိုက်ပါသလော။ ကြောင်းတို့သိမြင်ပညာရှင်များ ဖြေကြားပေးပါရန်။

(ထီလာ၊ ညီညီနိုင်)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၂၈၊ အမှတ်-၂၄)

အဖြေ ။ရဟန်းသာမဏေများ မိဘကို ရှိမခိုးထိုက်ပါ

(သာဓက) မြတ်စွာဘုရားသည် ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူခိုက် အဓိယာဖြစ်သည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များက ပုထုဇဉ်ရဟန်းသာမဏေများကို ရှိခိုး

ထိုက် မထိုက်ကို ပုထုဇဉ်များဖြစ်ကြသည့် သာကီဝင်ပျိုးတို့ အငြင်းပွားကြသည်များကို ဆွမ်းခံရင်း ကြားသိရသူ ရဟန်းတော်အဖို့က လျှောက်ထားလို့ မြတ်စွာဘုရားက "အနာဂါမိပိစေ ဘိက္ခုဝေ ဂိဟီ ဟောတိ၊ တေန တဒဟု ပဗ္ဗဇ္ဇတဿ သာမဏေ ရဿ အဘိဝါဒနာဒိနိ ကတ္တဗ္ဗာနေဝ" ဟု (မုနိသုတ္တန်မှာ) ဟောတော်မူခဲ့သည်ကိုထောက်သော်၊ ရဟန်းသာမဏေများက မိဘကို ရှိမခိုးထိုက်ပါ။ မိဘများကသာ (သား) ရဟန်းသာမဏေကို ရှိခိုးထိုက်ပါသည်။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ ဂိဟီ၊ ကိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေသောသူသည်။ အနာဂါမိ၊ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည်။ စေ ပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ပင်ဖြစ်စေကာမူ၊ တေန၊ ထိုအနာဂါမိတည်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည်။ တဒဟုပဗ္ဗဇ္ဇတဿ၊ ဝိယနေရှင်ပြုသစ်စဖြစ်သော သာမဏေလေးအား။ အဘိဝါဒနာဒိနိ၊ ရှိခိုးခြင်း၊ အရိုအသေပြုခြင်း၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ နေရာထိုင်ခင်းပေးခြင်း... စသည်တို့ကို။ ကတ္တဗ္ဗာနေဝ၊ မုချမသွေပြုအပ်၊ ပြုသင့်၊ ပြုထိုက်လှပေသည် သာတည်း။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၂၇-ဘုရားတည်လျှင် ဘယ်အကျိုးရပါမလဲ

အမေး။ ။ဘုရားတည်ခြင်း၊ ဌာပနာထည့်ခြင်းသည် ပစ္စည်းများကို အလဟဿ ဖြန့်တီးသည်ဟု အချို့သော လောကီကျောင်းမှ ကျောင်းသားများက ဆိုကြလေရာ ၎င်းတို့၏ယူဆချက်သည် မှန်-မမှန်၊ ဘုရားတည်သဖြင့် အဘယ်သို့သောအကျိုး ရှေ့ ငွေအစရှိသည်တို့ကို ဌာပနာထည့်သဖြင့် အဘယ်အကျိုးများရရှိပါသနည်း။ ပညာရှင်အပေါင်းတို့ဖြေကြားတော်မူပါ။

မောင်ဝင်းညွန့်ဦး (ရတနာမြေ)

အဖြေ။ ။ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်တော်များ ကိန်းဝပ်တော်မူရန် ရွှေအုတ်တို့ဖြင့် စေတီတည်ထားခဲ့ခြင်း၊ ကုဋေနှင့်ချီ၍ ငွေများကို ဌာပနာခဲ့ခြင်း စသော ကောင်းမှုကြောင့် နှစ်ဆူသောဘုရားရှင်တို့၏တစ်ခုသောအကြားကာလပတ်လုံး နတ်ပြည်၌သာ ကျင်လည်ကြရကုန်လျက် ဂေါတမဘုရားရှင်၏လက်ထက်၌ သူဌေးသမီး-သူဌေးသမက်၊ သူဌေးမြေး၊ သူဌေးချွေးမများဖြစ်ကြကုန်လျက် ၁၆-ဦးသားတို့ မဂ်ဖိုလ်သို့ မျက်မှောက်ပြုကြရကြောင်းကို (ဓမ္မပဒ ၄၊ ၃-၁၅၅၊ ကုက္ကုဋမိတ္တနေသာဒဝတ္ထ၌) အကျယ်ဖွင့်ပြသည်ကိုလည်းကောင်း။

နောက်တစ်မျိုးကား မဟာကစ္စာနထေရ်အလောင်းသည်ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးသောကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ရွှေစေတီတည်ရာဌာနသို့ အဖိုးတစ်သိန်းထိုက်သောရွှေအုတ်ဖြင့် လျှာခါန်းပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသောဘဝ၌ ရွှေ၏အဆင်းကဲ့သို့သော အဆင်းရှိရပါလိမ့်ဟု ဆုတောင်းခြင်းပြုခဲ့ဖူး၏။ နှစ်ဆူသောဘုရားရှင်တို့၏ တစ်ခုသောအကြားကာလပတ်လုံး လှူပြည်နတ်ပြည်တို့၌သာလျှင် ကျင်လည်ရပြီး ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော်မှာ ဥဇ္ဇေနီပြည်စက္ကပလ္လေတမင်း၏ ပုရောဟိတ်၏သားဖြစ်လာ၏။ သူ၏ဆုတောင်းအတိုင်း ရွှေ၏အဆင်းကဲ့သို့သော အဆင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ကဉ္စနမာကဏ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကြကုန်၏။ နောက်တွင်အနွယ်၏အစွမ်းဖြင့် ကစ္စာနဟုတွင်၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရား၏တရားကို နာကြားရ၍တရားတော်၏အဆုံး၌ ပဋိသန္တိဒါလေးပါးနှင့်တကွ ရဟန္တာ၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားကဗေတိဘိက္ခုခေါ်တော်မူ၍ အဝါ ၆၈ ရပြီး မထေရ်ကြီးကဲ့သို့ဖြစ်၏ ဟူ၍ (အပဒါနိ ၄၊ ၃-၅၃-၄-၅) အကျယ်ဖွင့်ပြသည်ကိုလည်းကောင်း ထောက်သော်ဘုရားတည်ခြင်း၊ ရွှေငွေစသည်ကို ဌာပနာခြင်းသည် အပါယ်လေးပါးမှလွတ်၍ လူနတ်တို့၏ စည်းစိမ်ကိုခံစားရပြီး နောက်ဆုံးဘဝ၌ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုပရိ

မျက်မှောက်ပြုရခြင်းအကျိုးများ ရရှိနိုင်သည်ဟု မှတ်ယူ
ရပါမည်။

(ဗုဒ္ဓမေဃလောက အတွဲ-၁၉၊ အမှတ်-၃၉)

၂၈-လူဝတ်ကြောင်းနှင့် ရဟန္တာဖြစ်လျှင်

အမေး။ လူဝတ်ကြောင်းနှင့် ရဟန္တာဖြစ်လျှင် ၇-ရက် နေနိုင်
ပါသလား။

သုတေသီတစ်ဦး၊ ပဲခူး။

(ဗုဒ္ဓမေဃလောက၊ အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၁)

အဖြေ။ လူဝတ်ကြောင်းနှင့် ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့သော် နေ့ချင်း
ရဟန်းပြုလျှင်ပြု မပြုလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ခံရကြောင်းနှင့်
လူဝတ်မှာ ယုတ်ညံ့သောကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့သော် လူ၏
အဝတ်ဖြင့် မတည်နိုင်ကြောင်းကို (မဇ္ဈိမပက္ကသ-ပါ-၄။
မိလိန္ဒ-ပါ-၄။ အပဒါန်-၄။ အင်္ဂုတ်-၁-၄။ ဒီယ-ပါထိတ-၄။
အဘိ-ဝိဘင်္ဂ-၄။ ဇာတက-၄ တို့၌) မိန့်ဟဖွင့်ပြတော်မူသည်
များကိုလည်းကောင်း၊ ဗာဟိယဒါရုစီရိယသည် မြတ်စွာဘုရား
သာဝတ္ထိပြည်တွင်းသို့ ဆွမ်းခံကြစဉ် လမ်းခရီးအကြား၌ တရား
ဟောတော်မူပါရန် သုံးကြိမ်မြောက်အောင် လျှောက်ထားရာ

တွင် ဘုရားရှင်က ယသ္မာတိယ တေ ဗာဟိယ ဝေသိက္ခိတဗ္ဗံ
ဒီဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တ ဘဝိဿတိ စသည်ဖြင့် အနည်းငယ်မျှသော
တရားစကားကိုဟောကြားတော်မူစဉ်မှာပင်(ကဿပဘုရားရှင်
လက်ထက်က ၇ရက်မျှ တောင်ကလာပ်ပေါ်သို့တက်၍ ဆွမ်း
မစား၊ ခေမသောက်ဘဲ ရဟန်းတရားကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်
ဖွားထုတ်ခဲ့ဖူးသော အကျိုးဆက်ကြောင့်) အာသဝေါ
ကင်းကွာ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့၏။ ရဟန္တာဖြစ်သော
ခဏ၌ပင် ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်၏။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်
က (ဗာဟိယသည် ရှေးရှေးသောဘုရားရှင်တို့၏ သာသနာ
တော်မှာ သပိတ်သင်္ကန်း လျှာဝါန်းခဲ့ဖူးသူ ဟုတ်-မဟုတ် ကြည့်
ရှု ဆင်ခြင်တော်မူရာ တစ်လုံးသော သပိတ်၊ တစ်လည်သော
သင်္ကန်းကိုမျှ လျှာဝါန်းခဲ့ဖူးသူမဟုတ်၍ "ဧဟိဘိက္ခု" ရဟန်း
မဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို မြင်တော်မူသဖြင့်) "သင့်အား သပိတ်
သင်္ကန်း ပြည့်စုံလော"ဟု မေးတော်မူရာ "မပြည့်စုံသေးပါ
ဘုရား"ဟု လျှောက်ထား၏။ ဝါဖြင့် သပိတ်၊ သင်္ကန်းရှာချေဦး
လော့ဟု မိန့်တော်မူပြီး ဆွမ်းခံဆက်၍ ကြွတော်မူသည်။
ဗာဟိယသည်လည်း သပိတ်၊သင်္ကန်းရှာခြင်းငှာလှည့်
အလာတွင် အဘိတ်ဘဝက မိမိပြုခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှုက
ကြောင့် ရန်ငြိုးဖွဲ့ခဲ့သော ဘီလူးမတစ်ယောက်က နွားမယောင်
ဆောင်၍ (သို့မဟုတ်) နွားမသို့ ပူးဝင်၍ လက်ဝဲပေါင်ကို

ဝေပေးသည့်အပြင် အသက်၏ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်စေ၏ဟူ၍ (ဓမ္မပဒ-၅၅) ဖွင့်ပြတော်မူသည်ကို ထောက်သော် လူဝတ်ကြောင်နှင့် ရဟန္တာပြစ်သောသူများသည် ဂုဏ်မခံ့ထားဘိ တစ်ရက်မျှပင် အချိန်ပြည့် အသက်ရှင်လျက် မနေရတော့ကြောင်းကို အထက်ပါ ငကျွမ်းလာစကားတို့ဖြင့် မှတ်သားကြကုန်ရာသတည်း။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၂၉-သာသနံ ဟူသော ပုဒ်

အမေး။ ပတိဋ္ဌာပိတမတ္တိကံ သာသနံ ခုရဗုဒ္ဓိယ လဉ္ဇေ န္ဇောဝိယ ဟူသော ဓမ္မပဒ အရှင် စက္ခုပါလထေရ်၏ ဝတ္ထု၌လာသော စကားရပ်တွင် သာသနံဟူသောပုဒ်၏အနက် အဓိပ္ပာယ်မှန်ကို သိလိုပါသည်။

ဓမ္မသောတုဇနတစ်စု (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၈)

အဖြေ။ ပတိဋ္ဌာပိတမတ္တိကံ သာသနံ ခုရဗုဒ္ဓိယ လဉ္ဇေ န္ဇောဝိယ ဟူသော စကားရပ်၌ သာသနံဟူသောပုဒ်ကို

နိဿယဆရာတော်၊ဘာသာပြန်ဆရာတော်များက နောက်ပုဒ်များကို ကြည့်၍ သတင်းစကားကိုဟူ၍လည်းကောင်း၊သဝက်လွှာကိုဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနက်ပြန်ဆိုတော်မူခဲ့ကြတဲ့အတွက် ဘုရားရှင်၏စကားတော်ပဟုတ်သလို အဓိပ္ပာယ်တောက်ယူစရာ အကြောင်းရှိနေပါသည်။ ဤဝတ္ထု၌ အရှင်စက္ခုပါလထေရ် စကြိုလျှောက်၍ ပိုးများသေခြင်း၊ အရူးဝတ္ထုဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းဥပနိဿယရှိပါလျက်နှင့် မျက်စိနှင့်ကွင်း အလင်းမရခြင်း၏အကြောင်းကို ချားနားများက လျှောက်ထားကြရာတွင် ဘုရားရှင်က ပိုးများကို သေစေလိုသော စေတနာမရှိ၍ အပြစ်မရှိကြောင်း၊ မျက်စိနှင့်ကွင်း အလင်းမရသည်မှာ ဆေးသမားဘဝက မျက်စိဝေဒနာရှင်တစ်ဦးအား ဆေးဖိဝါးခဲ မရ၍ စေတနာနှင့်တကွ မျက်စိတန်းဖောက် ပြုခဲ့ဖူးသည်မကောင်းမှုကြောင့် မျက်စိတန်းရကြောင်းကို အရှင်စက္ခုပါလထေရ်၏ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုများကို အပြည့်အစုံမိန့်ကြားပြီးနောက် စကားအနုသဗ္ဗေ ဆက်စပ်လျက် ဇယန်းတို့အား ကုသိုလ်-အကုသိုလ်အရာတို့၌ စိတ်စေတနာသာလျှင် ဩဇာနိုးကြောင်းကို "မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာ" စသော ဝါထာဖြင့် အဆုံးအမ ဩဝါဒပေးတော်မူသော အရာဖြစ်၍ "သာသနံ"ဟူသော ပုဒ်ကို အဆုံးအမဟု အနက်လေးမြန်မှာပြန်လျှင် အဓိပ္ပာယ်အပြောင့်တောက်ယူနိုင်ပါမည်။

၎င်းအဆုံးအမစကားကို (မင်း၏တံဆိပ် စတင်နှိပ်၍ထားအပ်
သော သက်ရှိသက်မဲ့ အရာဝတ္ထုဟူသမျှကို လူအများတို့
လေးစားလိုက်နာကြရတန်သကဲ့သို့) လေးလေးစားစား
လိုက်နာကြရန် မိန့်တော်မူသည့်အရာ ဖြစ်ပါစေသည်ဟူသော
ညွှတ်စီသလောက် အဖြေပေးရေးသားလိုက်ရပါသည်။
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၃၀-ရဟန်းတော်များ ဘုရားတည်ခြင်းကိစ္စ

အမေး။ ယခုခေတ်မှာ ရဟန်းတော်များကိုယ်တိုင်ကြီးကြပ်၍
ဘုရားတည်နေကြပါသည်။ တည်ကောင်း မတည်
ကောင်းကို ကျမ်းဂန်အတိုးအကားဖြင့် ဖြေကြားပေးတော်မူ
ပါရန်။

အရှင်ဝါသဝ (ကြာတမ်းဆိပ်ကြီး)
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၄၄)

အဖြေ။ မုချတိုက်ရိုက် ခေဒိုင်းသည်ကိုသာ အဋ္ဌကထာဆရာ
ပယ်တော်မူသည်။ တံခါးစောင့်အရုပ်ကို အဘယ်
ကြောင့် မပြုလုပ်သနည်း။ ပြုလုပ်သော်ကောင်း၏။ ဤသို့

စသည်ဖြင့် ဝရိယာယ်အားဖြင့် ဆိုအပ်ပါ၏ဟူ၍ ဝိနယသာရ-
၄၁၇၊ ဝိမတိ ဒု-ဇမ္ပူရိတ်၊ ၁၈၃ နှ့်ပင် မိန့်ဆိုသည်ကိုလည်း
ကောင်း။ သူတစ်ပါးကို ပြုစေခြင်းငှာရ၏။ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်မှု
ဘုရားဆင်းတုတော်ကိုပင်သော်လည်း မပြုလုပ်အပ်ဟူ၍
ဝိမတိ ဒု၊ ၁၈၃ နှ့်ပင် မိန့်ဆိုသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ရဟန်းများ
ဘုရားတည်ကိစ္စာဖိဝဟူ၍ သမ္မောဟဝိနောဒနီ၊ ဇမ္ပူ၄-၂၉၃
၌ မိန့်ဆိုသည်ကိုလည်းကောင်းထောက်သော်...။

ရဟန်းတော်များအနေဖြင့် ဘုရားပုံတော်၊ ဆင်းတု
တော်၊ ဗေတီတော်ကိုပင် မရေးအပ်၊ မထုလုပ်အပ်၊ မတည်
အပ်ဟုမှတ်ယူရပါမည်။ ရေးသော်၊ ထုလုပ်သော်၊ တည်သော်
ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ရောက်ပါမည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၃၁-အာဟုနေယျ-ပါဟုနေယျ

အမေး။ ရတနာသုံးပါးဂုဏ်တော် ၂၄ပါးအနက် ဘုရားဂုဏ်
တော် ၉ ပါး၊ တရားဂုဏ်တော် ၆ ပါး၊ သံယာ
ဂုဏ်တော် ၇ ပါးကို စာလေးအနက် သဘောပေါက် ကြည်ညို
နိုင်ပါသည်။

အာဟာရနေယျ အလေးမှဆောင်ယူအပ် လျှူအပ်သော အလျှူကိုခံတော်မူလိုက်သည်။ (သပြေကန်ဆရာတော်အနက်) ပါဟုနေယျ၊ ဧည့်သည်တို့အတွက် စီမံထားသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ခံတော်မူလိုက်သည်။ (သပြေကန်အနက်) ဟူသော သံယာဂုဏ်တော် ၂ပါးကိုပင် အလေးအနက် သဘောမပေါက်ပါ။ ဆရာ ဆရာတို့၏ ဂုဏ်တော်အဖွင့်ဖိုးနွဲ့ကို ဖတ်ရှုပြီးပါပြီ။ ယနေ့တိုင် အလေးအနက် သဘောမပေါက်နိုင်ပါ။

ဂုဏ်ဆိုသည်မှာ ယေဘုယျထက် ထူးခြားမှုဟု သဘောပေါက်ပါသည်။ တစ်ဖန် တော်ဆင့်၍ ဂုဏ်တော်ဟု ဆိုသောအခါ အများတကာထက် ပို၍ထူးခြားမှုဟု သဘောပေါက်ရပါသည်။ အလေးမှဆောင်ယူအပ် အလျှူဟုသည် အဘယ်ပုံ ထူးခြားပါသနည်း။ ဧည့်သည်တို့အတွက် စီမံထားသော ပစ္စည်းဝတ္ထုဟူသည် အဘယ်ပုံထူးခြားပါသနည်း။ ဤဂုဏ်တော် ၂ပါးကို အခြား ၂ပါးသော ဂုဏ်တော်များကဲ့သို့ အလေးအနက်ကြည့်ညှိနိုင်အောင် ဖွင့်ဆိုပေးသနားကြပါရန် ဟူသော ဥပါသကာတစ်ဦး...

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၂၉၊ အမှတ်-၂၄)

အဖြေ။ ။ အာဟာရနေယျ-အလေးမှဆောင်ယူအပ်သော အလျှူကို ခံတော်မူလိုက်သည်ဟု ဆိုရာမှာ သံယာ

ဂုဏ်တော် ၉ ပါးရှိသည်တွင် ရှေ့ ၄ပါးက အကြောင်းဂုဏ်၊ နောက်၅ပါးက အကျိုးဂုဏ်များဖြစ်သည်။ အာဟာရနေယျသည် (၁) နံပါတ်အကျိုးဂုဏ်တည်း။ (အာ-ဟု-နေ-ယျ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်) အာ (အာရကာ) အလေးမှ၊ ဟုန (ပူဇာယံ) ပူဇော်အပ်သော ပစ္စည်း၊ ဧယျ-ခံယူလိုက်သည်။ အနီးအရပ်မှသာမဟုတ်၊ အဝေးအရပ်မှ ဆောင်ယူလာသောပစ္စည်းများကိုပင် အလျှူခံလိုက်သောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ကျမ်းဂန်အရ သာဓက-မှ (ဓမ္မပဒ၌) အခါတစ်ပါး အရှင်မဟာကဿပသည် နိရောဓသမာပတ်မှတစ်ဆင့် ဆင်းရဲသူများကို ခိုးမြှောက်ရန်အလို့ငှာ ဆွမ်းခံကြွတော်မူရာမှာ သိကြားမင်းနှင့် သုဇာတာမိဖုရားတို့က ဝေးလှသည့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ ကောင်းကျိုးစကန် အမှန်ပြန်၍ ရမည်ကိုသိ၍ သူဆင်းရဲဟန်ဆောင်ပြီး ဆွမ်းလောင်းသောဝတ္ထုနှင့် ယခုမျက်မှောက် လောကဝယ် ဝေဘူ၊ တောင်ပုလ၊ မဟာစည်၊ အရှင်ဝိစိတ္တသာရ စသော ဆရာတော်များရှိရာ ရောက်ရာ အရပ်တွေမှ ဒါယကာ ဒါယိကာမများက သူ့ထက်ငါ မိမိတို့ တတ်နိုင်သလောက် အတတ်နိုင်ဆုံး၊ အကောင်းဆုံး ဆွမ်းနှင့် တကွ ရဟန်းအသုံးအဆောင် လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို ဝေးကွာလှသည့်အရပ်မှ လာရောက်ပြီး လှူကြတာတွေဟာ ထိုအရှင်မြတ်တို့မှာ အာဟာရနေယျဂုဏ်ရှိလို့ (ရှိတယ်ထင်လို့) လာရောက်ပြီး လှူကြတာဟု မှတ်ယူရပါမည်။

၂။ ပါဟုနေယျ-ဧည့်သည်တို့အတွက် စီမံထားသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ခံတော်မူထိုက်သည်ဟု ဆိုရာမှာလည်း (၂) နံပါတ်အကျိုးဂုဏ်တည်း။ (ပ-အာ-ဟုန-ဇယျ-ဗုဒ္ဓိဗြတ်။) ပ(ပရ)-အရပ်တစ်ပါးမှ၊ အာ(အာဝဇ္ဇန္တာနံ)-လာသော ဧည့်သည်တို့အား၊ နဟု (ပုဇေယျ)-ပူဇော်အပ်သောပစ္စည်း။ ဇယျ-ခံယူထိုက်သည်။

သာဓက။ ။ လောကမှာ မိမိတို့၏အိမ်၊ ကျောင်းသို့ ဧည့်သည်အာဂန္တုရောက်လာလျှင် ကျွေးမွေးပေးစို့၊ ကပ်ဖို့လှူဖို့၊ စားဖွယ်၊ သုံးဖွယ်ပစ္စည်းများကို တတ်နိုင်သမျှ အသိတရားနှင့် သဒ္ဓါတရားရှိသူတို့ အိမ်မှာ၊ ကျောင်းမှာ ထားတတ်၊ ရှိတတ်ကြပါသည်။ ဤသို့ လောကမှာ လာရိုးလာစဉ် မကြာခဏ လာတတ် ရောက်တတ်သည့် ဧည့်သည်များအတွက် စီမံချက် ပြုတ်၍ ထားအပ်သောပစ္စည်းများကို ကမ္ဘာ့အားစွာ လွန်လေပါလည်း ဘုရားတစ်ဆူပွင့်တော်မူမှ တစ်ခါတစ်ရံသာ လာရောက်တော်မူကြတဲ့ အနိယာသံယာ ကမ္ဘာဧည့်သည်တော် အထူးတွေပါတကား။ . ဟု နှလုံးမြဲ၍ လှူဒါန်းအပ်သည်ကို ခံယူခြင်းမှာ ထိုက်တန်စွာသော (ပါဟုနေယျ) ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာဒါယကာ အလေးအနက် သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ။ ပေါက်နိုင်ပါစေ။

၃၂-နမောဗုဒ္ဓါယ

အမေး။ ။ ပရိယတ္တိစာပေထဲမှာ အာယစတုတ္ထေကဝစနဿတု သုတ်ဖြင့် အာယုပြု၍ သ-ဝိဘတ်ဖြင့် အတ္တာ ယ-ဟိတာယ အစရှိသောပြယုတ်များရှိသလို ဗုဒ္ဓါယ ဟုကား ရဟန်းတော်များ သင်နေတဲ့ စာပေဘာသာထဲမှာ တစ်ခါမျှ မတွေ့ရပါ။ တချို့ဆရာတွေ၊ ဘဝတူစာသင်သားတွေနှင့် နီးနှောကြည့်ပြန်တော့ ဘုရားဟောကျမ်းဂန်များမှာ ဗုဒ္ဓါယ ဟုသ-ဝိဘတ်ကို အာယ-ပြု၍မရှိကောင်းဟုသဒ္ဓနီတိဆရာက အဆိုရှိပါတယ်လို့ အဲဒီလို အဖြေပေးကြပါတယ်။ ရှေးခေတ် လူကြီးများ ဘုရားဝတ်တက်နေသည့် (နမော ဗုဒ္ဓါယ သိဒ္ဓိ အအာဏုဤဥဉိဇဩ)ဟူသော ဤပါဠိတော်နှင့်သဒ္ဓနီတိဆရာ အဆိုသည် အလွန်တရာ ဆန့်ကျင်နေပါမည်လား။ ဗုဒ္ဓါယနှင့် သိဒ္ဓိပုဂံတို့သည် မကိုက်ညီဘဲ အနက်လွဲကြပါတယ်။ သို့ အတွက်ကြောင့် ဗုဒ္ဓါယဟုလည်းကောင်း၊ ဤဘုရားဝတ်တတ် သော ပါဠိသည်လည်းကောင်း သာသနာတော်နှင့် ကိုက်ညီ မကိုက်ညီ အဖြေပေးတော်မူကြပါရန် ဘဝတူ စာသင်သားတို့ အား ရှေးရှုလျက်...။

အရှင်အရိယဝံသ (မြောင်းမြမြို့) (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက) အတွဲ-၂၇၊ အမှတ်-၃၃)

အဖြေ။ ။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ အမေးရှင်၏အဘော်ကျ လိုရင်းကို ပြေရသော် ဗုဒ္ဓါယဉ် ဗုဒ္ဓဟူသော ပုလ္လိင်အကာရန္တနောင် စတုတ္ထိသဝိဘတ်ကို အာယုပြု၍ ဗုဒ္ဓါဟူသောပုဒ်မျိုး ဗုဒ္ဓစာမေဋ္ဌိ မတွေ့မပေ။ သက္ကတဘာသာစာပေ၌သာ ပုလ္လိင်အကာရန္တနောင် စတုတ္ထိသဝိဘတ်ကို အာယုပြုရိုးရှိကြောင်းကို ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ သဒ္ဓါအခြေပြုကျမ်းအာယ စတုတ္ထေကဝစနသတု သုတ်၌ရေးသားထားသည်ကို ထောက်သော် ဗုဒ္ဓါယုပုဒ်သည် ဘာသာကျမ်းတစ်ပါး၌သာ လာသည်ဖြစ်၍ သာသနာတော်နှင့် မကိုက်ညီဟု မှတ်ယူစရာ ရှိပါသည်။ အ၊အာ၊ဣ၊ဤ၊ဥ၊ဦ၊ဧ၊ဩ ဟူသော သရရှစ်လုံးတို့ကား ဗုဒ္ဓ၏အလိုကျ သရများဖြစ်၍ သာသနာတော်နှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၃၃-ဘုရားပွဲတော်နှင့် ဇာတ်ပွဲ

အမေး။ ။ ဘုရားပွဲတော်များကျင်းပရာတွင် ဇာတ်ပွဲများ ထည့်၍ ကျင်းပခြင်းသည် အကျိုးရမည်လား။ သို့မဟုတ် အပြစ်ရမည်လားဆိုတာ သိလိုပါသည်။ ပညာရှင်များ အဖြေပေးတော်မူပါရန်...

ဦးကုန္ဒဝံသ (ပန်းတောင်းမြို့နယ်)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၂၁)

အဖြေ။ ။ မြတ်စွာဘုရားသည် အပျော်အပါး ကိလေသာ ပွားများခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤဇာတ်ပွဲများကို အလိုတော်မရှိသောကြောင့်ပင် နစ္စု-ကခြင်း၊ ဂီတ-သီဆိုခြင်း၊ ဝါဒီတ-တီးမှုတ်ခြင်း၊ ဝိသုကဒဿန-သာသနာတော်၏ ဆူးငြောင့်သဖွယ်ဖြစ်သော ထို ကခြင်း၊ သီဆိုခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းတို့ကို ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း ကိစ္စများကို တပည့်သာဝကတို့အား သိက္ခာပုဒ်ပညတ်၍ တားမြစ်တော်မူခဲ့သည်။ ဤမျှသာမက လူတို့စောင့်သုံးကြသော ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလတို့၌ပင် ဤသိက္ခာပုဒ်များ အထင်အရှားပါလျက်ရှိနေပေသည်။ ထိုအချက်တို့ကို ကြည့်ရခြင်းအားဖြင့် ဇာတ်ပွဲသဘင် ထည့်ဖို့ရာ ကျင်းပခြင်းကို မဆိုထားနှင့် ဇာတ်ပွဲသဘင် ထည့်ဖို့ရာ တိုက်တွန်းခြင်း၊ နှိပ်စားခြင်း၊ သဘောတူခြင်းမျှကိုပင် မပြုအပ်ကြောင်းကို အောက်ပါကျမ်းများ၌ မိန့်ဟဖွင့်ပြထားသည်များကို ထောက်သော် အကျိုးမရ အပြစ်ရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဝိ-ပါစိတ်၊ ပါ-၃၅၀ ၌လည်းကောင်း၊ ဋ-၂၀၀၊ ဝိနယသင်္ဂဟ ၄-၄၃၉။ သဠာယတနဝဂ္ဂ၊ ဂါမဏိသံယုတ်ပါဠိတော်၊ ကာလကုဋသုတ်နှင့် သံဝေဂဝတ္ထုဒီပနီကျမ်း၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံအဆုံးအဖြတ်ကျမ်းတို့မှာ အကျယ်ကြည့်ရှုပါလေ။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၃၄-ဇမ္ဗူပတိဇ္ဈတ်ခန်း

အမေး။ မြတ်စွာဘုရားပုံတော်တစ်ချို့မှာ မင်းမြောက်တန်ဆာများနှင့် ပုံတွေ ဖူးတွေ ရပါ၏။ အထင်အရှားဆုံးကို ဆိုရလျှင် မန္တလေးမဟာမြတ်မုနိရုပ်ရှင်တော်မြတ်စွာဘုရားမှာ ဖူးမြင်နိုင်ပါသည်။ အားလုံးပြောကြတာကတော့ ဇမ္ဗူပတိမင်းဇ္ဈတ်ခန်းပုံတော်လို့ သိရပါသည်။ ဘယ်စာအုပ်မှာကြည့်လျှင် သိရပါမလဲ။ ဘယ်ကျမ်းမှာ ပါတယ်ဆိုတာ ပညာရှင်အများပြေကြားပါရန် မေတ္တာရပ်ခံခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အရှင်ပညာဇောတ (မကွေး)
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၂၂ အမှတ်-၁၉)

အဖြေ။ မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာကို မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်မှာ အာနန္ဒာငါဘုရားသည် စကြဝဠာတစ်ပါးသို့ ကြွသွားတော်မူရာ၌ မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ရဟန်းဟူသော လူပရိသတ် ၄ပါး၊ စတုမဟာရာဇ်၊ တာဝတိံသာ၊ မာရ်နတ်၊ ဗြဟ္မာ ဟူသော နတ်ပရိသတ် ၄ပါး၊ ပေါင်း ပရိသတ် ၈ ပါး အစည်းအဝေးများသို့ တက်ရောက်ခဲ့ဖူး၏။ ငါသည်သူတို့နှင့်အတူ ထိုင်နေဖူး၏။ စကားပြောဆိုဖူး၏။ ဆွေးနွေးဖူး၏။ ထိုမင်းတို့၏အဆင်းကဲ့သို့ပင် ငါ၏အဆင်းသည်လည်း ဖြစ်၏။ ငါသည် ထိုမင်းတို့ကို

အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်သော တရားစကားကို ဟောကြားခဲ့၏။ ဤသို့ ဟောကြားသော်လည်း သူတို့သည် ငါ့ကို လူလော၊ နတ်လော မသိကြကုန်ဟု မိန့်တော်မူ။

အဋ္ဌကထာကတော့ မြတ်စွာဘုရားသည် စကြဝဠာတစ်ပါးရှိမင်း၊ ပုဏ္ဏား စတဲ့ ပရိသတ်အစည်းအဝေးသို့ ကြွတော်မူတဲ့အခါမှာ ပကတိသော အသွင်အပြင်၊ အဆင်းအရောင်၊ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်တော်အတိုင်း သင်္ကန်းရုံလျက် ကြွသွားတော်မူကြောင်း၊ အဲဒီ မင်း၊ ပုဏ္ဏားစတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ သူတို့ရဲ့အသွင်အပြင်၊ အဆင်းအရောင်၊ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်နှင့်တူတယ်လို့ ထင်ကြမြင်ကြကြောင်း၊ ဤသို့ထင်ကြမြင်ကြသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ ပကတိသော အဆင်းတော်ကတော့ ရွှေရောင်အဆင်း ဝါဝင်းသော အသရေတော်ရှိတယ်။ မင်း၊ပုဏ္ဏား စသော သူတို့၏အဆင်းကတော့ အချို့ကတော့ ဖြူတယ်၊ အချို့ကတော့ မည်းတယ်၊ အချို့ကတော့ ညိုတယ်လို့ ဖွင့်ပြပါတယ်။ ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိလက္ခလူမျိုးလိုပုံသဏ္ဍာန်ရှိသူလဲမဟုတ်။ ပတ္တမြားနားတောင်းတွေ ဝတ်ဆင်ထားသူလည်းမဟုတ်ပါ။ ထိုခေတ်က မင်းများသည် မြန်မာဘုရင် မင်းတုန်းမင်း၊သီပေါမင်းတို့ကဲ့သို့ ဘောင်းတော်၊ နားတောင်းတော်၊ လက်ဝတ်လက်ကြပ်၊ ဓလွယ်စသည်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကြဘိသကဲ့သို့(ဇမ္ဗူပတိပုံတော်ကဲ့သို့) ဝတ်ဆင်

ကြဟန်တူပါသည်။ ဒါပေမယ့် မင်းပရိသတ် အစဉ်းအထေးသို့ ကြွတော်မူတဲ့အခါ မင်းမြှောက်တန်ဆာတွေ ဝတ်ဆင်ထားတဲ့ သူတို့ရဲ့ အကြီးအကဲမင်းကဲ့သို့ ထင်ကြမှတ်ကြတယ်။ ပုဏ္ဏား စတဲ့ပရိသတ်ရှိရာသို့ ကြွတော်မူတော့လည်း ပုဏ္ဏားစတဲ့ ပရိသတ်က သူတို့ရဲ့ အကြီးအကဲပဲလို့ ထင်ကြမှတ်ကြတယ်လို့ ဖွင့်ပြပါတယ်။ (ဒီယ ၂ ပါ ၉၁၊ ၄-၁၅၀) (နိ ပြည်၊ ၁၄၆-၇)

ငါဦတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ နိကာတို့မှာတော့ ဇမ္ဗူပတိ ချွတ်ခန်းရယ်လို့ သီးခြားမတွေ့ပေသေးပါ။ သို့သော်ကျမ်းဂန်နှင့် မဆန့်ကျင်အောင် ယူမည်ဆိုလျှင်တော့ မြတ်စွာဘုရား စကြဝဠာတံစံပေးသို့ ကြွစဉ်က မင်းပုဏ္ဏား စတဲ့အစဉ်းအစေး ပရိသတ်သို့ ကြွဝင်တဲ့အခါမှာ ပရိသတ်က သူတို့ရဲ့ မင်းပဲလို့ ထင်မှတ်တဲ့ ပုံစံနားသဏ္ဍာန်ကို ထုလုပ်ရေးဆွဲကိုးကွယ်ကြတယ် လို့ ယူဆကြလျှင်တော့ ထေရဝါဒကျမ်းဂန်နှင့် မဆန့်ကျင်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

ဇမ္ဗူပတိချွတ်ခန်းပိတဲ့စာအုပ်ကို ကြည့်လိုပါလျှင် ဒီပဲယင်းဆရာတော်ရေး တထာဂတဥဒါနီကျမ်း တတိယ တွဲ စာမုတ်နာ (၄၂ မှ ၇၀ အထိ) ကြည့်ရှုပါလော။ (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၃၅-(က)။ ဟောန္တလား-ဟောထလား

အမေး။ ပရိတ်ကြီး ပုဗ္ဗကုသုတ် အဆုံးဂါထာ "တေ အတ္ထ လမ္ဗါ သုခိတာ ဝိဇ္ဇန္တာ ဗုဒ္ဓ သာသနော အရောဂါ သုခိတာ ဟောန္တ (ဟောထ) သဟသဗ္ဗေဟိ ဉာတိတိ ဂါထာ၌ ဟောထဟုအများခွတ်သည်ကို ကြားရပေါင်းများခဲ့ပါပြီ။ မိမိတို့ ငယ်စဉ်က သင်ပေးခဲ့သောဆရာက ဟောန္တဟု သင်ပေးခဲ့ပါ သည်။ ဟောန္တဟောထ၊ အသုံးနှုန်းရပ်တွင် အဘယ်အသုံးက မှန်သည်ကို ဖြေကြားတော်မူပါရန်။ အကယ်၍ဟောန္တသာ မှန်ကန်ပါလျှင် ဟောထဟု မှီနေသော ဆဋ္ဌမူပရိတ်ကြီးကို လည်းခြန်လည်သုံးသပ်ကြရန်လိုမည် မဟုတ်လော့ ပညာရှင် များ ဖြေကြားကြပါရန်။

အများအကျိုးရှေးရှုသူ။ (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ- ၂၆၊ အမှတ်-၁၆)

အဖြေ။ ပရိတ်ကြီးဂါထာ အဆုံး၌ပါသော တေ-ဟူသော တ-သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်ကို ရွတ်ဆိုကြရာဝယ် ရွတ်ဆိုသူ၏ အာဘောဂ နှလုံးသွင်းအားလျော်စွာ တေ ထိုသူတို့သည်လို့ နာမယောဂနှင့် ရွတ်ဆိုခဲ့သော် နောက်ကိရိယာကလည်း သောဝလိုက်အောင် အာသိဋ္ဌအနက်၌ ပဉ္စမဗဟုဝစ်၊ နာမ ယောဂ အန္တဝိဘတ်ဖြင့် "ဟောန္တ"ဟု ရှိရပါမည်။ ရှိမှန်မဟုတ်မိမိ

အကယ်၍ ခွတ်ဆိုသူက တေ ဟူသော တ၊ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်ကို တေ၊ တုမေ၊ သင်တို့သည်လို့ တုမုယောဂနှင့် ပြင်၍ ခွတ်ဆိုခဲ့သော် နောက်ကိရိယာကလည်း ယောဂလိုက်အောင်အာသိဋ္ဌ အနက်၌ ပဉ္စမိဗဟုဝဇ် တုမုယောဂ၊ ထာဝိဘတ်ဖြင့် "ဟောထ" ဟု ရှိရပါမည်။ ရှိမှမှန်မည်။

မှာထားချက်။ ပါရာဇိကဏ်စသော ပါဠိတော်များ၌ ပင်လျှင် ကတ္တားပုဒ်နှင့်ကိရိယာပုဒ်တို့ ယောဂမကိုက်၍ အဋ္ဌကထာဆရာများကယောဂကိုက်အောင် ပြင်၍ဖွင့်ပေးရသော အရာများ ရှိပါသည်။

ဝဲစကား။ သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိညုဒ္ဓေ

။ပ။ သော အနေကဝိတိတ် ပုဗ္ဗေနိဝိသံ

အနုဿရာမိ ဟု (ဝိ ၁၊ ပါ ၅) ၏၌၊ သောဟူသော တ၊ သဗ္ဗ နာမ်နာမယောဂပုဒ်ကို အနုဿရမိက အမှ'ောဂ ပါ၊ ဝိဘတ်နှင့် ယောဂကိုက်အောင် အဋ္ဌကထာဆရာက သောတိ သော အဟံ ဟု အမှယောဂ ပြင်၍ ဖွင့်ပြတော်မူရသကဲ့သို့ မှတ်ပါလေ။

ဤအထက်ဖော်ပြပါ စကားရပ်တို့ကို ထောက်သော် အမေးရှင်ဆန္ဒပြုသည့်အတိုင်း ဆဋ္ဌမူကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကြ ရန် လိုမည်။ မဟုတ်ပါကြောင်း စေတနာကောင်းဖြင့်ဖြေကြား အပ်ပါသတည်း။

(ပုဗ္ဗဓမ္မလောက အတွဲ-၂၆၊ အမှတ်-၂၄)

၃၅-(ခ)။ ယမှိလား-ယဉ္ဇိလား

အမေး။ ။ပရိတ်ကြီးပါဠိတော် မေတ္တာသုတ်၌ ရတနာဝါဒီ စာအုပ်ဆိုင့်မှ ရိုက်သော ပရိတ်ကြီးစာအုပ်မှာ 'ယမှိ' ဟု ဆိုထားပါသည်။ ပုဗ္ဗသာသနာ့အဖွဲ့မှ ရိုက်သော စာအုပ်မှာ 'ယဉ္ဇိ'ဟု ဆိုထားပါသည်။ ၎င်းနှစ်ပုဒ်သည် မည်သည့်ပုဒ်က အမှန်ဖြစ်သည်ကို ပညာရှိများ ဖြေကြားပေးစေလိုပါသည်။
ရှင်ဣန္ဒောဘာသ (သံတွဲ)

(ပုဗ္ဗဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၂၁၊ အမှတ်-၂၂)

အဖြေ။ ။'ယမှိ'ကို 'ယံဟိ'ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ မဒါသရေသုတ်၌ မဒါဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် နောက် ဟ-ဗျည်းကြောင့် ရှေ့ ယ-ထက်၌ရှိသော နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-ပြု၍ ဟ-ကပ်ပြီး'ယမှိ' ဟု ရုပ်ပြီးနေသည်။ (ရှု-ရှုငါ) အနက်ပေးသောအခါ "ယမှိ စေ"ဟု အနိယပုဒ်ထား၍ တံ ပရိတ္တံ-ဟု နိယပုဒ်ထားပြီး ပေးတော်မူကြသည်။

'ယဉ္ဇိ'မှာ 'ယံဟိ'ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ ဧဟေ ညံ-သုတ်ဖြင့် နောက် ဟ-ဗျည်းကြောင့် ရှေ့ယ-ထက်၌ရှိသော နိဂ္ဂဟိတ်ကို ၂-ပြု၍ ၂-ဟ-သို့ကပ်'ယဉ္ဇိ'ဟု ရုပ်ပြီးသည်။ အနက်ပေး သောအခါ ဘိ-ကို ဒဠိ-အနက်ပေး၍ ယံ ပရိတ္တံ-တံ ပရိတ္တံ-ဟု အနိယ-နိယ စွဲပေးတော်မူကြသည်ကို ထောက်သော် "ယမှိ"ထက် "ယဉ္ဇိ"က ပို၍ အရင်းကျသည်။ ရုပ်ပြီးရာ၌လည်း

သုတ်ရင်းဖြင့် ငြီးခြင်း၊ နိယ-အနိယ စားစွဲညွတ်ခြင်းတို့ကြောင့် "ယမ္ပိ"က ဝိညီ ကောင်းသည်၊ မှန်သည်ဟု ယူစရာရှိပါသည်။ ဆိုကြောင့် ဆဋ္ဌမူ၌ "ယမ္ပိ"ဟု ပြင်ထားတော်မူကြပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ရှေးမူများ၌ "ယမ္ပိ"ဟုသာ အများရှိပါသည်။

ဤဘာရေးသုသည် "ယမ္ပိ"ဟုပင် နှုတ်တက်နေပါသည်။ အများစုပုဂ္ဂိုလ်တို့အနေဖြင့်လည်းသာရေး-နာရေးတို့၌ ပရိတ်ရွတ်ရာတွင် "ယမ္ပိ"ဟုပင် နှုတ်တက်နေကြကြောင်း သိနေရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမှားတို့ပြင်အမှန်ပြင်ဉာဏ်တွင် ရှင်းကြပါစေသတည်း။

၃၆-ရဟန္တာမ လိင်ပြန်-မပြန်

အခြေ။ ။ အမေ့ရှင်သည် ဣန္ဒြိယ ယမက၊ ပဝတ္တိ၊ ဥပ္ပါဒဝါရ-၌ ယဿ ဗေဠ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-စသည်ဖြင့် မိန့်ဆိုထားသော စကားရပ်များကိုထောက်၍ ကြည့်၍ ဤအမေ့ကို မေးဟန်တူပဲ သည်။ ထိုမှတစ်ပါး ယခုအခါ အများသုံးနေကြသည့် ထန်းစ. ခံပင်ဆရာတော်ရေး ယဇိကိနိဿယ၌ အဓိသာပြစ်သောမိန်း တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်ခါနီး၌ ပုရိသလိင်ပြန်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု ဘုန်း၏ ဟူ၍ ဆရာတော်မြတ်တို့

မိန့်မှာထော်မူကြကုန်၏ဟု (ကေစိ ဝဒန္တိ ထိုး၍) မှတ်ချက်ရေးခဲ့သည်ကို ထောက်၍ကြည့်၍လည်း မေးစရာအကြောင်းရှိနေ၍ မေးခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

သို့သော် သုတ္တန်ကျမ်းများ၌ အထူးသဖြင့် ရဟန္တာထေရီမများအတွက် သက်သက်ဟောမြှောက်ဖော်ပြထားသော ထေရီအပေါ်နိဋ္ဌိတား-မိတ္ထေးတော် ဂေါတမိထေရီ၊ ယသောစကားထရီ စသော ထေရီမကြီးများသည် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်ခါနီးမှာ ပြတ်စွာဘုရား၏ တိုက်တွန်းမှုဖြင့် ဗြဟ္မာမင်း၊ သိကြားမင်း၊ လင်၊ မြင်း၊ တော၊ တောင်၊ သမုဒ္ဒရာ၊ မြင်းမိုရ်တောင်၊ နေမင်း၊ လမင်းတို့၏ အသွင်သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးကို ဖန်ဆင်းပြသည်ကိုသာ တွေ့ရ၍ ယုတ်နိမ့်သော ဣတ္ထိဘဝဖြင့် နိဗ္ဗာန်မခံဘဲ နှိပ်မြတ်သည့် ပုရိသဘဝဖြင့်သာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရမည်ဟု (ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်ဟု) ဖော်ပြ၊ ဟောပြထားသည်များကို မတွေ့ရ၍ "ရဟန္တာမများ လိင် မပြန်"ဟုသာ မှတ်ယူသင့်ပါကြောင်း ပြကြားအပ်ပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၃၇-အမေး ၃ထွေနှင့် အဖြေ ၃ပါး

အမေး။ (၁) သိက္ခာချ လူထွက်ပြီး သူ့ကို သိမ်ထင်ပါက (နောက်ထပ်သိမ်ထင်သော ဒကာများသည် ပထမ ရဟန်းဒကာလို) ရဟန်းထပ်ခံရကျိုးကုသိုလ်ထူး ရနိုင်-မရနိုင်။

(၂) ရဟန်းတော်များ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသတ်သေပါက ဖြစ်နိုင်ရနိုင်သောအဖြစ် အာပတ်။

(၃) လူတစ်ဦး တစ်ယောက် ကွယ်လွန်မည့်ဆဲဆဲ အချိန်၌ နိမိတ်ကောင်း ထင်လာစေမို့ ရဟန်းတော်များက အားပေးစကားပြောကြားသင့်-မသင့်။

ခန္တီပါလ (မင်္ဂလာသုခ)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၂၊ အမှတ်-၄၀)

အဖြေ-၁။ (က) သိမ်ထင်ရာ၌ ဖြစ်စေ၊

(ခ) ပဉ္စသင်(ရဟန်းလောင်း)သိမ်ထင်ရာ၌ဖြစ်စေ

(ဂ) လူထွက်ပြီး တစ်ဖန် ရဟန်းခံရာ၌ ဖြစ်စေ သင်္ကန်း၊ သဝိတ်၊ ပရိက္ခရာစုံလင်စွာ လှူဒါန်း

ပြီး ရဟန်းခံပေးခြင်း ဓမ္မာနုဂ္ဂဟအမှုပြုလုပ်ပေးသူသည်ပထမ ရဟန်းဒါယကာကဲ့သို့ပင် ဓမ္မနုဂ္ဂဟအကျိုးကုသိုလ်မျိုးရရှိနိုင်ပါ ကြောင်းကို အောက်၌ ဖော်ပြလတ္တံ့သော သာဓက ဝတ္ထုများ ဖြင့် သိပါလေ။

သာဓက။ မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ဆယ့်လေးဝါမြောက် ရောက်သောအခါ သာဝတ္ထိပြည်မှန် ဧတေဝန် ရွှေကျောင်း၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူစဉ် သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဏ္ဏားသူကြွယ်တစ်ယောက်က မြတ်စွာဘုရား ထံပါးသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး အရှင်မြတ်ဘုရား... လောကမှာ သတ္တဝါတို့၏ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားကောင်းသံဃာ ရတနာသုံးပါး ။ တွင် ဘုရားရတနာနှင့် သံဃာရတနာမှာ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ထင်ရှားရှိသည်ဖြစ်ပါ၍ လှူဒါန်းရပါပြီ။ ကရားရတနာမှာ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ထင်ရှားမရှိ၍ အဘယ်သို့လှူဒါန်းမှ တရားတော် ကို ပူဇော်လှူဒါန်းသည်မည်ပါသနည်း ဘုရား... ဟု မေးလျှောက်ရာတွင်-

ဘုရားရှင်က... ဒါယကာပုဏ္ဏားငါ့ဘုရား၏သာသနာ တော်၌ အမျိုးကောင်းသားသမီးတို့သည် တရားတော်ကိုပူဇော် အံ့ ဟု အာရုံပြု၍ သွာက္ခာတတာ အစပြောသော နိယာနိက မြတ်ဓမ္မတို့ နှုတ်တက်ရွံ့ သင်အံ့ပို့ချ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြကုန်သော ရဟန်းသံဃာတို့အား ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး လေးပါးသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကြည်ဖြူရွှင်လန်း လှူဒါန်းသောသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ငါ့ဘုရားဟောကြား တော်မူအပ်သော သုံးပုဂ္ဂိုလ်ကတိပရိယတ်တို့ကို စွမ်းနိုင်သည် အလျောက် မပျောက်မပျက်စေခြင်းငှာ လက်ခက်ကျွေး

သလောက်ပေး၍ ရေးကူးခိုက်နှိပ် ဝယ်ယူကုန်ကြွယ်ပူဇော်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း ငါဘုရား၏သာသနာတော်ကို ဓမ္မာ နုဂ္ဂဟဖြင့် နှီးမြှောက်ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းပူဇော်ကြသောသူတို့ မည်ကုန်၏-ဟု မိန့်တော်မူလေလျှင် ပုဏ္ဏားကြီးသည် ဝမ်း မြောက်ဝမ်းသာဖြင့် တရားတော်ကို ဆောင်ရွက်ပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အထူးဆောင်ရွက်နိုင်ပေသော ညီတော်အရှင် အာနန္ဒာအား တရားတော်ကို ရည်ရော်၍ အသပြာ တစ်ထောင် ထိုက်သော သင်္ကန်းအစုံဖြင့် တပ်လှူပူဇော် ကြောင်းကို (ဂေါသိင်္ဂသာလသုတ်နှင့် ၎င်းအဋ္ဌကထာတို့၌ လာရှိသည်ကို)ထောက်သော် အထက်ဖော်ပြပါ (က၊ ခ၊ ဂ) သိမ်ထပ်၊ သိမ်ဝင် ကုသိုလ်ရှင် ဒကာ ဒကာမတို့မှာလည်း တရားတော်ကို ဆောင်သူဆောင်မည်သူများကိုလှူဒါန်းသည် မည်ပါသောကြောင့် ဓမ္မာနုဂ္ဂဟအကျိုးတူသိုလ်ဖျိုးကို အတူတူ ပင်ရရှိနိုင်သည်ဟုမှတ်ယူရပါမည်။ (ထိုမှတစ်ပါး အ-၄ ဓမ္မပဒ-၄ တို့၌လည်း အကျိုးတရားများကိုပါ အကျယ်ဖွင့်ပြထားပါ သည်)

- အဖြေ-၂။ ။ ဝပါ-စာမျက်နှာ ၉၀၊ အပိုဒ် ၁၆၆-နှင့် ၎င်း
- ၃-၄ ၃၆-အရ ရလဒ်းတို့သည်
 - (က) မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မိမိ၏အသက်ကိုသတ်ခြင်း။
 - (ခ) အချင်းချင်းသတ်ခြင်း -

(ဂ) တစ်ပါးသော မိဂလတ္တိကရဟန်းတို့ကို သပိတ်၊ သင်္ကန်းပေး၍ သတ်စေခြင်းတို့သည် အာဒိကမ္ပိကပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်၍ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်ဟုမှတ်။

ဝိ ၁ပါ-စာမျက်နှာ ၁၀၄၊ အပိုဒ် ၁၈၃-နှင့် ၎င်း ၃-၄ ၆၃-အရ ရဟန်းတစ်ပါးသည် သာသနာတော်၌ မပျော်ပိုက်၍ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သေကြောင်းကြံပြီး ဝိဇ္ဇကုန် တောင်ပေါ်မှ ခုန်ချရာ ကိုယ်မသေ၊ တောင်အောက် နေသူ မိုးထိုးသမားသေ၍ ခုက္ကုန်ဟုမှတ်။ မူလသိက္ခာ ဂါထာ နံပါ ၈၆ အရ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေက ခုက္ကုန်ဟုမှတ်။ အဖြေ- အဖြေ-၃။ ။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက် ကွယ်လွန်မည့်ဆဲဆဲအချိန် တွင် (သေစေလိုသောစေတနာမရှိဘဲ) ကျန်းမာ လာစေလိုသော စေတနာ၊ နိမိတ်ကောင်းထင်လာစေလိုသော စေတနာ စိတ်ထားမျိုးဖြင့် အားပေးစကားပြောကြားခြင်းနှင့် ဗေဇ္ဇကံသုတ် သတိပဋ္ဌာနသုတ် စသည်တို့ကို ရွတ်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ကောင်းပါသည်။ အပြစ်မရှိနိုင်ပါ။

သာဓကများကား

ပထမဂိလာနသုတ်၌ အရှင်မဟာကဿပ၊ ဂုတိယ ဝိလာနသုတ်၌အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန၊ တတိယဂိလာနသုတ်၌ ဘုရားရှင်တို့ မကျန်းမမာဖြစ်စဉ်အခါ ဟောဇ္ဇကံသုတ်ကို အသီးသီးနာယူကြသောကြောင့် ရောဂါမှကင်းပျောက်တော်မူ

ကြကြောင်းကို (မဟာဝဂ္ဂ-သံ ပါ-၉ နှင့် ဥဒါန ၅-တွဲ) မိန့်ဆိုထားပါသည်။

ဓမ္မပဒ ၉ ခြံလည်း မဟာဓမ္မိတဥပါသကာသည် သေရာညောင်စောင်းလျောင်းစက်နေစဉ်မှာပင် သတိပဋ္ဌာနသုတ်ကို နာကြားလို၍ ဘုရားရှင်ထံသို့ ရဟန်းတော် ၁၆ပါး စေလွှတ်ပေးပါရန် လျှောက်ထားစေပြီး သတိပဋ္ဌာနသုတ်ကို နာကြားနေစဉ်မှာပင် နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်က နတ်ရထားခြောက်စင်းဆိုင်ရောက်လာခြင်း၊ သူတော်ကောင်းအလောင်းတကာတို့နေထိုင်ရာ တုသိတာနတ်ပြည်သို့ လျှပ်သံမှ စုတိပြီး လိုက်သွားခြင်းတို့ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

ထိုမှတစ်ပါး အင်္ဂုတ္တနအဋ္ဌကထာ၌လည်း မဟာဓမ္မိတဥပါသကာနည်းတူ ဥဒ္ဓဂါမဏိမင်းကြီးသည်လည်း တုသိတာနတ်ပြည်သို့ လိုက်သွားကြောင်းနှင့် သီဟိုဠ်ကျွန်း မုဒုအင်္ဂါရွာသားတံငါသည် တံခါးစောင့်ကျေးကုလားလှမျိုး ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် သေစဉ်ဆဲဆဲ အိပ်ရာထဲမှ မထနိုင်သော အခါ ဂိရိဝိဟာရ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော ဓူရိဝိညာပါတိကတိဿ မဟာထေရ်သည် တံငါသည် တံခါးစောင့်ယောက်ျားအားသနားလှ၍ သရဏဂုံလုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်စေရာ ဆောက်တည်အပြီးမှာ စုတိစိတ်ကျပြီး စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်၌ ပြစ်ရာကြောင်းနှင့် နတ်ပြည်မှ

သက်ဆင်းလာပြီး ထိုမထေရ်အား ကျေးဇူးတင်စကား လာရောက်လျှောက်ထားကြောင်းကိုလည်း ဖွင့်ပြထားပါသည်။

ရဟန်းတော်များ သတိပြုရန်ရှိသည်မှာ ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော် အပိုဒ် ၁၈၀၊ ဝိနိတဝတ္ထုမှာ သေခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ခန့်ကျားစကားပြောကြားခြင်းကြောင့် (တတိယသိက္ခာပုဒ်အရ) ပါရာဇိက အပြစ်ကြီး ရရှိပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

အမေး။ ၁။ ကမ္ဘာဦးအစ မိန်းမနှင့်ယောက်ျား ဘယ်သူကစ၍ ပြစ်ပေါ်လာပါသနည်း။

၂။ မိန်းမများ ဘုရားဆုပန်နိုင် မပန်နိုင်။

၃။ မိန်းမများ ယောက်ျားဘဝရအောင် ဘယ်ကဲ့သို့ ကျင့်ကြံနေထိုင်ရပါမည်နည်း။

မေးသူ မကွေး-သီရိ

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၅၀)

အခြေ။ ။ ကမ္ဘာဦးအစ၌ မိန်းမကစ၍ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။

(သာဓက)။ ။ ပဌမကပ္ပိကကာလေ ဣတ္ထိလိင်ဿ ပဌမံ ဓါတု-
ဘူတတ္တာ။ ပဌမံ နိဗ္ဗတ္တာတိ အတ္ထော။

(အသီတိနိပါတ်။ မဟာဟံသဇာတ်-၄)

၂။ မိန်းမများ ဘုရားဆုကို တိုက်ရိုက်ပန်ဆင်နိုင်ပါ။
အကြောင်းကား... ဘုရားအလောင်းတော်များ
ဗျာဒိတ်ခံယူနိုင်သော အင်္ဂါ ၈ ပါရှိသည်တွင် လိင်သမ္ပတ္တိအရ
ဗျာဒိတ်ခံယူသော ယောက်ျား၏အဖြစ်လည်း အင်္ဂါတစ်ပါး ပါဝင်
နေသောကြောင့်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားဆုကို ဖန်ဆင်လို
သော မိန်းမသည် ပထမဦးစွာ ယောက်ျားဆုကို ပန်ဆင်ရပါ
မည်။ ယောက်ျားအဖြစ်ကိုရသောအခါမှ ဘုရားဆုကိုပန်ဆင်
ရပါသည်။

သာဓက။ ။ လိင်သမ္ပတ္တိ ပုရိသဘာဝေါ မနုဿေသုဒိ ဓာတု
ဂါမာဒိနိ ပကိဓိ န ဣန္ဒြေတိ။။ တတ္ထ ဌတ္တာ ပကိဓိ
ကာတဋ္ဌာ။ (သာဌသင်္ဂဟ-၄)

နောက်တစ်မျိုးကား... ဂေါတမဘုရားအလောင်း
သည် သင်္ချေနှစ်ဆယ် ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက် မိန်းမတစ်ဖြင့်
မောင်တော်ပေါရာဇာကတဒိပင်္ကေရာ မြတ်စွာဘုရားထံမှ ဘုရား
ဆုကို တောင်းခဲ့ဖူးသည် မောင်တော်ဘုရားက လိင်သမ္ပတ္တိ
စသော အင်္ဂါများ ချီးတုံ့သောကြောင့် အနိယတ ဗျာဒိတ်မျှကို

သာပေးတော်မူကြောင်းကို သင်္ဂါယနာတင်ကျမ်း မဟုတ်သော
စဉ်းမယ်ဥက္ကာသ-ဝဒီပဂါနဇာတ် ၄၃၆-၌ တွေ့ရပါသည်။

၃။ မိန်းမများ ယောက်ျားဘဝကို ရလိုပါလျှင်

(၁) ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ရမည်။

(၂) ငါးပါးသီလပြုရမည်။

(၃) မိန်းမ၏အဖြစ်၌ ငြီးငွေ့ရွံ့မှန်းငြီး ယောက်ျား
ဖြစ်လိုသောဆန္ဒ ပြင်းပြရမည်။

ဤအင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင် အိမ်ထောင်မရှိသော
မိန်းမများ ယောက်ျားဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အိမ်ထောင်ရှိလျှင် အင်္ဂါ
တစ်ပါးအနေဖြင့် မိမိ၏ လင်ယောက်ျားအပေါ်၌ မယားဝတ်
ငါးပါး ကျေပွန်ရမည်။ (ဒီယ ၃၊ ပါ ၂၀၆၊ ၎င်း ၄-၂၉၈)

နောက်တစ်မျိုးကား-အိမ်ထောင်မရှိသောမိန်းမသည်
မိန်းမ၏အဖြစ်၌ ငြီးငွေ့ရွံ့မှန်းသောစိတ်ဖြင့် ဝါနစသော
ကောင်းမှုတို့ပြု၍ ယောက်ျားဆုကိုတောင်းက ယောက်ျားဖြစ်
နိုင်ပါသည်။

(ဓမ္မပဒ၊ သောရေယျဝတ္ထု)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မယောက အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၅၀)

၃၉-ယောက်ျားဖြစ်ရန် မည်သို့ကျင့်

အမေး။ ။အိမ်ထောင်မရှိသော အမျိုးသမီးများ ယောက်ျား ဖြစ်ရန် အဘယ်ကုသိုလ်ပြုရပါမည်နည်း။ သိပါရ ဝေ။ အထောက်အထားနှင့်တကွ ပညာရှင်များက ဖြေကြား ပေးပါရန် အနူးအညွတ်ထောင်းပန်ပါသည်။

မိန်းမ ရတနာပုံရိပ်ထား၊ ဥပ္ပာ (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၆၊ အမှတ်-၁၂)

အဖြေ။ ။ရဟန်းတို့... အကြင်မိန်းမသည် (၁) ကုတ္တိန္ဒိယ မိန်းမ၏ကုဗ္ဗေ (၂) ကုတ္တိကုတ္တမိန်းမ၏ အမူအရာ၊ (၃) ကုတ္တကပ္ပ မိန်းမ၏ အသွင်အပြင် (၄) ကုတ္တိဝိဓမိန်းမ၏ ဗာန်၊ (၅) ကုတ္တိန္ဒ မိန်းမ၏အလိုသန္တ (၆) ကုတ္တိယရမိန်းမ ၏အသံ၊ (၇) ကုတ္တလင်္ကာရ မိန်းမ၏အဝတ်စားဆင်ယင်မှု သော ဤတရား ၇ ပါးတို့၌ နှလုံးမသွင်း၊ မတပ်မက်၊ မနှစ်သက်၊ မမွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍ ယောက်ျားတစ်ပါးတို့၏ အပေါ်၌ လည်း မေထုန်မှုဖြင့် အလိုမရှိ၊ မေထုန်မှုနှင့်ယှဉ်မှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာမှုဝမ်းမြောက်မှုတို့လည်း အလိုမရှိ၊ မိန်းမ၏အဖြစ်၌လည်း မမွေ့လျော် ထိုမိန်းမသည် မိန်းမ၏အဖြစ်မှလွန်မြောက်နိုင်၏။

အကြင်မိန်းမသည် ဤတရား ၇ ပါးတို့၌ နှလုံးသွင်း

ခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း၊ မွေ့လျော်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ် ၍ ယောက်ျားတစ်ပါးတို့အပေါ်၌လည်း မေထုန်မှုဖြင့် အလိုရှိ ၏။ မေထုန်မှုနှင့်ယှဉ်မှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှုတို့လည်း အလိုရှိ၏။ မိန်းမ၏အဖြစ် ၌လည်း မွေ့လျော်ငြားအံ့၊ ထိုမိန်းမသည် မိန်းမ၏အဖြစ်မှ မလွန်မြောက်နိုင်ဟု အပြန်အားပြင့်လည်းဟောတော်မူသည်။ (အင်္ဂုတ္တရ သတ္တကနိပါတ်၊ သံယောဂသုတ် ပါဠိတော်၊ စာမျက်နှာ ၄၇၀)

မိန်းမတို့မည်သည်ကား အလှပေးခြင်း အစရှိသော တောင်းမှုတို့ကို ဖြု၍ မိန်းမအဖြစ်၌ တပ်မက်နှစ်သက်ခြင်း ကင်းရှင်းလျှင် ဤကောင်းမှုကံသည် ငါတို့အားယောက်ျား၏ အဖြစ်ကို ရပါစေမည်ဟု စိတ်တည်တံ့ခိုင်မြဲစွာ ထားနိုင် ကြလျှင် စုတေသေလွန်သောအခါ ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရနိုင် ကြကုန်၏။

(ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ၊ ပထမအုပ်၊ စာမျက်နှာ ၂၀၈)

အိမ်ထောင်မက်ရှိသော မိန်းမများမှာ မိမိ၏လင် ယောက်ျားအပေါ်၌ အိမ်ဦးနတ်ကဲ့သို့ ရှိရှိသေသေ လုပ်ကျွေး လျှင်၊ အကျင့်စာရိတ္တလည်း ကောင်းလျှင် ယောက်ျား၏အဖြစ် ကို ရနိုင်ကြကုန်သည်သာတည်း ဟု ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ပင် တစ်ဆက်တည်း ဖွင့်ပြထားပါသည်။

အကြင်မိန်းမသည် ယောက်ျား၏အဖြစ်ကို အလိုရှိ
ငြားစုံ ထိုမိန်းမသည် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ဘဝ၌
သိကြားမင်း၏ခြေရင်း အလုပ်အကျွေးဘဝကိုသို့ မိမိ၏အရှင်
သခင်ဖြစ်သော လင်ယောက်ျားကို လုပ်ကျွေးရာ၏ဟု ဟော
တော်မူသည်။

(ဇာတကပါဠိတော်၊ ခုတိယအုပ်၊ စာမျက်နှာ ၂၆၈)

အထက်ပါ သံယောဂသုယ-၄-၁၆၈ နှင့် ဇာတ် (၇)
အုပ် ၄-၁၃၂ တို့မှာလည်း မိန်းမများ၊ ယောက်ျားများဘဝကို
ရနိုင်ရန်ညွှန်ပြချက်များကိုလည်း ဖွင့်ပြပါသေးသည်။ ဤမျှဖြင့်
လုံလောက်အံ့ထင်၍ မရေးလိုက်တော့ပြီ။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၄၀-ဆံပင်၌ အပြစ် ၁၆ပါး

အမေး။ ကေသစ္ဆေဒနံ ကာသာဝစ္ဆာဒနံ သရဏဒါနန္တိ-ဟူရာ
၌ ဆံပင်ရိတ်ခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ကို သိလို
ပါသည်။ အပြစ် ၁၆ ပါး သက်သာသည်ဟု သာမညကြားဖူး
ပါသည်။ ဟုတ်-မဟုတ်၊ မှန်-မမှန်၊ ကျမ်းဂန်ညီ၍ အတိအကျ
ရှင်းလင်းဖြေကြားပေးပါရန် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

အရှင်ကုန္ဒာစာရ (ရေစကြိုမြို့)

အဖြေ။ ။ အရှင်နာဂသေနထေရ်အလောင်း သူငယ်က မေး၍
အရှင်ရောဟနထေရ်က ဖြေကြားသော ဆံပင်၌
ပလီတောကြောင့်ကြဖွယ်အပြစ် ၁၆ ပါးရှိသည်မှာ ဟုတ်မှန်
ပါ၏။

၁၆ ပါးကား . . .

- ၁။ တန်ဆာဆင်ရခြင်း၊
- ၂။ ပြေပြစ်ချောမွေ့အောင် ပြုပြင်ရခြင်း၊
- ၃။ ဆီလိမ်းရခြင်း၊
- ၄။ ခေါင်းလျှော်ရခြင်း၊
- ၅။ ပန်းပန်ရခြင်း၊
- ၆။ အမွှေးသုတ်လိမ်းရခြင်း၊
- ၇။ ခေါင်းလျှော်ရန် ကင်ပွန်သီး ဆီ စသည်တို့ဖြင့်
(ထုံရ) နှဲရခြင်း၊
- ၈။ သဖန်းခါးသီးရွာရခြင်း၊
- ၉။ သျှစ်သျှားသီးရွာရခြင်း၊
- ၁၀။ ဆံပင်နက်အောင် ဆိုးရည်ဆိုးရခြင်း၊
- ၁၁။ ဦးသျှောင်ထုံးရခြင်း၊
- ၁၂။ ဘီးဖြင့် ဖြီးရခြင်း၊
- ၁၃။ ပြုပြင်ရခြင်း။

၁၄။ ထုံးပြီးဦးသျှောင် ပြန်ပြင်ခြင်း။

၁၅။ သန်းရှာခြင်း။

၁၆။ ဆံပင်ကျွတ်ခဲ့သော်၊ ပြတ်ခဲ့သော် နှိုးရိမ်ခြင်း။

ပင်ပန်းခြင်း၊ ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်း၊ ရင်ဘတ်စည်တီး-ညည်း
တွားခြင်း၊ လွန်စွာ တွေဝေခြင်းတို့ ပါတည်း။

(မိလိန္ဒပဉ္စပါဠိတော် ၁၁)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၄၀-အရက်သောက်လျှင်

အမေး။ ။ အရက်သောက်လျှင် အခြစ်နှိုသည်ဟု သိပါသည်
ဘယ်လိုအပြစ်ရှိသည်။ ဘယ်ငရဲသို့ကျရောက်
သည်။ ဘုရားရှင်က မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုအကြောင်းပြု၍ မည်
သည့်ပါဠိတော်မှာ ဟောတော်မူထားကြောင်း အကိုးအကား
နှင့် ဖြေကြားစေလိုပါသည်။

(ဦးဘိုစန် တောင်ညို)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၆၊ အမှတ်-၂၉)

အဖြေ ။ အမေး၍ အချက် သုံးချက် ပါရှိ၍ (က၊ ခ၊ ဂ) ၃
ပိုင်းခွဲ၍ ဖြေဆိုပါမည်။

(က) အရက်သောက်ခြင်းဖြင့် မျက်မှောက်ဘဝမှာ
အပြစ် ၆ ပါးရှိပါသည်။

၁။ မျက်မှောက်၌ ဥစ္စာပစ္စည်းဆုံးရှုံးပျက်စီးတတ်ခြင်း။

၂။ အငြင်းအခုံ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်း။

၃။ အနာဟောင်းအနာသစ် ဖြစ်ပေါ်တတ်ခြင်း။

၄။ မအပ်သောအမူအကျင့်ကို ပြုကျင့်၍ မကောင်း
သတင်းထွက်တက်ခြင်း။

၅။ အရှက်အကြောက်ကင်းမဲ့တတ်ခြင်း။

၆။ ပညာအဆင်အခြင်ကင်းမဲ့တတ်ခြင်းဟူ၍ ၆ ပါး
ရှိပါသည်။ (ဒီယနိကာယ၊ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိတော်
၁၄၈)

(ခ) တမလွန်ဘဝမှာ ငရဲ၌ ဖြစ်စေနိုင်၏။ တိရစ္ဆာန်
မျိုး၌ဖြစ်စေနိုင်၏။ ပြိတ္တာမျိုး၌ ဖြစ်စေနိုင်၏။ အပေါ့ဆုံးအပြစ်
ကား လူဖြစ်သော် လူ့ဇာတိဖြစ်စေနိုင်၏ ဟု ရဟန်းအများ
ကို ဟောတော်မူသည်။ (အင်္ဂုတ္တပါဠိတော် တ-အုပ်၊ ၇၈)
(မှတ်ချက်။ ။ ဘယ်ငရဲ၌ ကျရောက်သည်ဟု သီးခြားဟော
တော်မူသောအရာကို မတွေ့မိသေးပါ။ မူလဋီကာ၊ အနုဋီကာ၊
ဋီကာကျော်၊ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာဆရာတို့ မိန့်ဟုဖွင့်ပြသည်များ

ကို ထောက်ဆသော် အပါယ်ပဋိသန္ဓေတို့ကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ ဤ သူရာပါနိသည် ပါဏတိပါတ-စသော ကံ ၄ပါးကို ကျွန်ုပ်တို့မြင်၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရနှင့် သဘောချင်းတူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တံသိခြားမဆိုဟု မှတ်ယူရပါမည်။ ကံသီးခြားမဆိုသောကြောင့် ငရဲသီးခြားမဆိုသာ၊ ကျွန်ုပ်တို့သော ထိုထိုကံ၏ အစွမ်းပြင့် ထိုထိုငရဲဘုံသို့ တွေ့ရောက်ရမည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

(၁) အရှင်သာဂတကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူပါသည်။

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က လောတီဇာန် အဘိညာဉ်ရ တန်ခိုးကြီးလှသည့် မုထုဇဉ်ရဟန်း အရှင်သာဂတသည် အခါတစ်ပါး၌ အမှတ်ထွ နဂါးနှင့် တန်ခိုးခြင်းပြိုင်ရာ နဂါးကံအနိုင်ရကြောင်း ကောသုဋ္ဌိ ပြည်သူ့အပေါင်းတို့ ကြားသိ၍ ကြည်ညိုလှသဖြင့် ဆွမ်းခံဝင်အလာတွင် ခိုချေအဆင်နှင့်တူသော သေရည်ကိုလှူ၍ သောက်လေရာ မူးပြီး မြို့တံခါးဝမှာ လဲနေရာသည်။ ရရှိပြီး ချာန်အဘိညာဉ်များလည်း ကွယ်ပကုန်သည်။

ထိုအခိုက် ဘုရားရှင်သည် ဆွမ်းခံရာမှ ထွက်ကြွတော်မူအလာတွင် တွေ့မြင်ရ၍ ရဟန်းတို့အား ဆွဲခေါ်ခဲ့ရန် မိန့်မှာ

ချွတ်ဖြင့် တွဲခေါ်လာပြီးနောက် ဘုရားရှင်၏ ရှေ့တော်မှောက် အရောက်တွင် ဘုရားဘက်ဦးခေါင်းထား၍ ချထားကြလေလျှင် ချွတ်ချင်းပင် ပြန်ထပြီး ဘုရားဘက်ခြေပြထားပြန်သည်။

ထိုအခါ ဘုရားရှင်က ရဟန်းတို့... သာဂတသည် ရှေး၌ ငါတူရားကို ရှိသေ၏။ ယခုမရှိသေတော့၊ ရှေး၌ နဂါးတို့ပင် နိုင်ခဲ့၏။ ယခု ရေမြွေကိုပင် နိုင်တော့မည်မဟုတ်။ ရဟန်းတို့... ဤသို့သဘာဝင်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည့် သေရည်ကို သောက်ခြင်းငှာ သင့်၏လောဟု မေးလျှင် ဘုရားသေဋ္ဌိပါဘုရားဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဘုရားရှင်က သာဂတမထေရ်အား ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီးလျှင် ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ “သေရည်ကို သောက်ခြင်းကြောင့် ပါဏိတ်အာပတ်သင့်စေ”ဟု သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူ၏။

(ဣထပါနိ ဇာတက ပါ ၁၉၊ ပါဏိတ်ပါဠိတော် ၁၄၄)

ဤအမေးရှင်သည် အရက်သောက်မိ၍ သို့မဟုတ် သောက်လိ၍ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးအမေးရှိ၍ ဤစာစောင်မှ နေ၍ မေးခြင်းဖြစ်ကောင်း ဖြစ်မည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ မေးသင့်သောအရာပင် ဖြစ်ချေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤအရက်သောက်မှုနှင့် စပ်၍ ပညာရှင်များ အယူအဆ ကွဲပြားလွှတ် မှီသောကြောင့်တည်း။

ကွဲပြားပုံမှာ အချို့က ဆေးဝါးအဖြစ် သောက်လျှင် အပြစ်မရှိ။ အချို့ဆေးဝါးအဖြစ်ပင် မသောက်အံ့။ အချို့က သောက်ရုံသောက်ပြီး စုစုပျက်ပျက်ပြုစု အပြစ်မရှိ စုစုပျက်ပျက် ပြုစု အပြစ်ရှိသည်။ အချို့က ဆေးဝါးအဖြစ် သောက်လျှင် အပြစ်မရှိ သောက်လိုက်၍ သောက်မအပြစ်ရှိသည်ဟု အမျိုးမျိုး ဆုံးဖြတ်တော်မူကြသည်။

ဤခေတ် ကုမ်းတတ်ကုမ်းရေး အကျော် ဆရာဝန် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ အဆုံးအဖြတ်ကား သူ့ရာပါနုသမ္ပ သက် ကမ္မပထမခြောက်၊ ကမ္မပထမခြောက်လျှင် အပါယ်ပဋိ သန္ဓေကျိုးကို မပေးနိုင်။ အချို့သူ၏ သောက်စားမှုသည် အပါယ်ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မပေးနိုင်။ အချို့သူ၏ သောက်စားမှုကို အပါယ်ပဋိသန္ဓေကျိုးကိုပေးနိုင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်။

မဟာဝိသုဒ္ဓိ ရုံဆရာတော်၏ အဆုံးအဖြတ်ကား အဘိဓမ္မာကျမ်းပုဒ်၏ အဆိုအမိန့်ကို ထောက်၍ ဆေးဝါး အဖြစ် မမှူးယစ်လောက်၊ အနည်းငယ်မျှ သောက်ခြင်းကိုပင် မပြုစား။ ဝိနည်းကျမ်းများ၏ အဆိုအမိန့်ကို ထောက်၍ ရဟန်းတို့မှာ သေစာရက်မှန်းသိသည်ဖြစ်စေ၊ သိသည်ဖြစ်စေ မသောက်အံ့။ သောက်လျှင် သိက္ခာပျက်ပျက်၏။ လူ သာမဏေတို့ကား သိမှ သိလျက်သည်။ မသိလျှင် မပျက်။ အကုသိုလ်ဒိတ်ကား ဖြစ်တော့သည်သာ မှတ်ရမည်ဟု

ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်။

ထို့ပြင် သူ့ရာပါနုနှင့်စပ်၍ မှတ်သားဖွယ်ရာများကို အကျယ်အကျယ်ပြုစု အောက်ကျမ်းညွှန်းများအတိုင်း ရှုတော် မူကြပါလော့။

၁။ သိကြားမင်းသူရာရောင်းပုံ-ကမ္ဘာတက ပါ- ပ အုပ် ၃၆၁။

၂။ သေရည်မှု ချေးပိုးစားက ဆင်ပြောင်ကြီးကို ဝေဟိုက်ရန် ခေါ်ပုံ - ဂူထပါနုဇာတက၊ ပါ-ပ အုပ် ၆၂။

၃။ သေသောက်ကြား သူဌေးသား ခိုကိုးရာမဲ့ သေရပုံ ပါ-ပ အုပ် ၁၃၃။

၄။ သေရည်မူးနေစဉ် သားငယ်ကို သတ်၍ စားမိ သော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်၏အမလောင်း တာရာဏသီ မင်း အမူးပြေ၍ သတိရသောအခါ သေရည်ကို ဘယ်ဘဝမှ မသောက်တော့ပါဟု အမိဋ္ဌာန်ပြုပုံ - ၎င်း ၄၅၊ ပုံ ၁၇၇။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၆၊ အမှတ်-၄၀)

၄၂-သူငယ်နှင့်သေရည်

အမေး ။မဟာသုတကာရီ မေဒေဝလင်္ကာသစ် ပုဒ်ရေး ဌာန၌ "မွေးစရာသည်၊ ငယ်မူငယ်ရာ၊ သညာနံနံ။

အမှတ်မဲ့လည်း၊ သူငယ်ခံတွင်း၊ မယွင်းမုန်စွာ၊
နို့သားဝင်လျက်၊ သေအန်ထွက်သား"ဟု ပါရှိပါသည်
မွေးစဉ်သုဇာတ်ခံတွင်းသေရည်သွင်းလျက် အန်ထွက်
ကြောင်း ဤလင်္ကာ၏မို့ရာ သာဓကကျမ်းဂန်ကို တွေ့ပါက
ဤဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစာစောင်၌ ဖော်ပြပါရန် လေးစားစွာ
ပန်ကြား အပ်ပါသည်။

ရွှေထီးကုဏ္ဍရာ(ထီးချိုင့်မြို့၊)
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၆၊ အမှတ်-၄၅)

အဖြေ။ ။အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘဝတစ်ပါး၌သော်လည်း
ကောင်း အသက်မွေးခြင်းဟူသော အကြောင်း
ကြောင့်မိမိအသက်ပင် သေစေကာမူ သူတစ်ပါး၏အသက်ကို
မသတ်ဖြတ် သေရည်ကိုလည်း မသောက်တော့ပေ။ အကယ်
၍ သေရည်နှင့် နို့ရည်ရော၍ တိုက်စေကာမူ ကြီးကြာငှက်
နို့ရည်နှင့်ရေ ရော၍ တိုက်စေလျှင် နို့ရည်သာဝင်၍ ရေမဝင်
သကဲ့သို့ အရိယာတို့မှာ (မသိသော်လည်း) နို့ရည်သာဝင်၍
သေရည်မဝင်တော့ကြောင်းကို သီလက္ခန္ဓာဝဂ္ဂ ၄၊ ၂၇၃-၌
လည်းကောင်း။

ဘဝပြောင်း၍ မိမိကိုယ်ကို အရိယာမှန်း မသိသော်
လည်း အသက်ကို စွန့်ရစေကာမူ ငါးပါးသီလကို လုံးဝ မလွန်

ကျားတော့ကြောင်းကို (မူလပဏ္ဏာသ ပါ-၉၂၊ ၎င်း၌ပ-အုပ်
၃၁၄)တို့၌ လည်းကောင်း မိန့်ဆိုဖွင့်ပြတော်မူသည် များကို
ထောက်၍...

မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားသည် တစ်မင် တစ်ဖိုလ်
သာရ၍ လှူပြည်သို့ ပြန်လာသော သောတာပန် အရိယာ
သူငယ်များကို ရည်၍ မယဒေဝလင်္ကာသစ် ပုဒ်ရေ ၅၂၈၌
စပ်ဆိုတော်မူသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤအဖြေရှင်အနေဖြင့်မည်သည့်ကျမ်း၌မည်သည့်
သူငယ်ကို နို့နှင့်သေရည် ရောစပ်တိုက်ရာတွင် နို့သာဝင်၍
သေရည်မဝင်ကြောင်းကို တိုက်ရိုက်မတွေ့မိသေးသောကြောင့်
ဤသို့ပင် ဖြေဆိုရပါသည်။

(ဆရာတော် ရေးသားသော လင်္ကာများမှာ အများအားဖြင့်
ကျမ်းပေါင်းစုံမှ အဓိပ္ပာယ်များကို ပေါင်းစပ်ရေးသားထားသည်
ကို စာပေဝါသနာရှင်တိုင်း သိပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဤအရှင်
သည် မယဒေဝလင်္ကာပုဒ်ရေ ၃၈၀ အထိ အကိုး သာဓက
ကျမ်းများကို လွန်ခဲ့သည့် ၁၀-နှစ်ခန့်က ရှာဖွေ မှတ်သားထား
ဖူးသည်။)

အမေး။ ။သေသူကိုဖိတ်ကြား ရည်စူး၍ ရက်လည်ဆွမ်း
ကပ်လှူရာတွင် ရေစက်မချခင် ပရိတ်ရွတ်ခြင်းနှင့်
ရေစက်ချပြီး အမျှဝေပြီးမှ ပရိတ်ရွတ်ခြင်းတို့သည် မည်ကဲ့သို့

ဆောင်ရွက်ခြင်းက မှန်ကန်၍ အကျိုးများမည်ကို ဝတ္တုသက်သေဖြင့် ဖြေကြားပေးပါရန်။

ဦးလှစင် (ပျဉ်းမနားမြို့)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၉၊ အမှတ်-၂၄)

အဖြေ။ ။ သမန္တာ အစချီသောပရိတ်သည် ဘေးရန်ကို ဖြစ်စေတတ်သော နတ်ဆိုး နတ်ရွာ၊ နတ်ယုတ်မာများ လောမကပ်နိုင်ရန် အရံအတားပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အန္တရာယ်ကင်းစေသော ကောင်းကျိုးများကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ နတ်ကောင်း၊ နတ်မြတ်များကိုလည်း တရားနာရအောင် ဖိတ်ကြားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဤသို့သော အနက်သဘောမျှလောက်ကိုသာ သိသူ အချို့လူတို့က သေသူကို ရည်မှန်း၍ ရက်လည်ဆွမ်းလှူဒါန်းရာ၌ ပရိတ်ကို အလျင်ရွတ်သော် ပရိတ်၏အာနုဘော်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တန်ခိုးကြီးသောနတ်များတရားနာရန် ရောက်နေကြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွားသောသူသည် အကယ်၍ ယုတ်နိမ့်သော ဘဝဇာတ်ရှိသော သင်္ချိုင်း ပြိတ္တာ - ပရဒတ္တာပဇီဝိတ ပြိတ္တာမျိုးမှာ ဖြစ်၍ နေခဲ့သော် အနီးအနားသို့မကပ်မဝင်နိုင်၊ အပူဝေသော် သာဓုမခေါ်နိုင်မည်စိုး၍ ရေစက်ချအပူဝေပြီးမှ ပရိတ်ကို ရွတ်ဖတ်စေလိုကြသည်။

ဤဝါဒကို အများစုက လက်မခံကြပါ။ အကြောင်းသော်ကား လူများသည် များသောအားဖြင့် သေခါနီးမှာ သံယောဇနိယဟု ဆိုအပ်သော ဝဲစွန်းဥစ္စာ၊ သားသမီး၊ လင်သား၊ မိဘ စသည်တို့အပေါ်၌ သံယောဇနိယဟု ဆိုအပ်သော လောဘနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် တပ်မက်မှုရှိပြီး သေဆုံးတတ်ကြပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် သေဆုံးသူသည် ပြိတ္တာပင်ဖြစ်ပါမည်။

ပြိတ္တာဖြစ်ခဲ့သော် ကျန်ရစ်သူ သားသမီး၊ မိဘ၊ ဆွေမျိုးများက ဒါနပြု၍ ပေးဝေသော အဖို့ဘာဂအမျှကို သာဓုခေါ်နိုင်ရန် လိုလားတောင့်တပြီး အိမ်၏အနီးအပါး ပတ်ဝန်းကျင်မှာပင် စောင့်မှော်၍ နေတတ်ခြင်း၊ သေသူကို ရည်မှန်း၍ ပြုလုပ်သော ဒါနပွဲလည်းဖြစ်ခြင်း၊ သေသူကို အထူးတလည် ဖိတ်ခေါ်ထားခြင်းဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့် (သဒ္ဓါနည်းမှာ စေ-လည်းထိုင်၊ စ-လည်းထိုင်၊ လှဲကိုင်ခွေးခေါ် နည်းဟူသော နိယံစကားမှာကဲ့သို့) ပရိတ်ကို အလျင်ရွတ်သော်လည်း နတ်ကောင်းနတ်မြတ်များ တရားနာရအောင်ရောက်နေသော်လည်း သေသူသည် အနှောင့်အယှက်ပေးရအောင်လာသူမဟုတ်၊ သာဓုခေါ်ရအောင် လာစေလို၍ ဖိတ်ခေါ်ထားသောသူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အနီးအနားမှာပင် လာရောက်နေနိုင်သည်။ သာဓုခေါ်နိုင်သည်ဟု ယူဆသောကြောင့်ပါတည်း။

ထို့ကြောင့် ယနေ့တိုင်ကောင် အများအားဖြင့် ပရိတ်
ရွတ်မှုက အရင်၊ ရေစက်ချအမျှဝေမှုက နောက်ထား၍
ပြုလုပ်နေကြပါသည်။ (နောက်ပိုင်း၌ ထုတ်ပြုလတ္တံ့သောဝတ္ထု
သက်သေများဖြင့် ထင်ရှားလတ္တံ့) ဤနေရာ၌ သေသူကို
ရည်မှန်း၍ လျှာခါန်းပြီး အမျှဝေလျှင် အမျှဝေတိုင်း သေသူ
ခံစားရအံ့လောဟု မေးဖွယ်ရှိပါသည်။

အဖြေကား။ ။ အမျှဝေတိုင်း သေသူမခံစားရပါ။ အကြောင်း
မှာ သေသွားခြင်းတည်းဟူသော ဂတိသည်-

- ဒေဝဂတိ - နတ်ဖြစ်သွားခြင်း။
- မနုသာဂတိ - လူဖြစ်သွားခြင်း။
- တိရစ္ဆာနဂတိ - ငရဲသို့ကျခြင်း။
- ပေတဂတိ - ပြိတ္တာဖြစ်ခြင်း - ဟူ၍ ငါးမျိုးရှိသည်။

၎င်းငါးမျိုးအနက် ပေတဂတိ-ပြိတ္တာဖြစ်သွားသူသည်
သာလျှင် ကျန်ရစ်သူ အဆွေခင်ပွန်း ချစ်ကွမ်းဝင်သောသူတို့
ကသော်လည်းကောင်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကသော်လည်း
ကောင်း ပေးလှူအပ်သော ကုသိုလ်ဝါနအဖို့ကို သေသူအား
ရည်မှန်း၍ အမျှဝေမှသာ သေသူခံစားရပါသည်။ ခံစားရ
သည်ဆိုရာ၌လည်း သေသူကို ရည်မှန်း၍ ဆွမ်းစသော
အာဟာရ အစားအစာကို လျှာခါန်းမှ အစာစားရသည်။
သက်န်းစသော အဝတ်အထည်ကို လျှာခါန်းမှ အဝတ်ဝတ်

ရသည်ဟူ၍ ကျမ်းဂန်တို့၌ အဆိုအမိန့် ရှိပါသည်။ 'လျှာ'
ဆိုရာ၌လည်း ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းအားလျှာ၍ သေသူ ခံစားရသည်
မဟုတ်ပါ။ သီလရှိသူကို လျှာမှသာ သေသူခံစားရပါသည်။

စူဠသေဋ္ဌိပေတဝတ္ထု၌ သေသူကို ရည်မှန်း၍ လျှာပင်
လျှာသော်လည်း ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လျှာခါန်းသောကြောင့်
သေသူမခံစားရကြောင်းကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့နောက်
ထိုဝတ္ထုမှာပင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဒေဝဒတ်၏တိုက်တွန်း
ချက်ဖြင့် ခမည်းတော်ကို သတ်၍ နန်းတက်ပြီး နောက်မှ
နောင်တကြီးစွာရ၍ စက်တော်ခေါ် ပျော်တော်မမူနိုင်ဘဲ ရှိနေ
သဖြင့် ပြာသာဒ်အထက်ဆင့်၌ စကြိုသွားနေစဉ်ကောင်းကင်၌
ဦးခေါင်းပြောင်ပြောင် ပြိတ္တာတစ်ကောင် သွားသည်ကို ဈာန်
ဖြင့် ကြွသွားသော တိတ္ထိရဟန်းတစ်ပါးဟု အထင်မှားပြီး
လှမ်း၍ မေးမိရာ ပြိတ္တာဖြစ်နေသည်ကို သိရသည်။ ပြိတ္တာက
ဗာရာဏသီပြည်ရှိ သူ၏သမီးထံသို့သွားပြီး ရည်ညွှန်း၍
လျှာခါန်းအပ်သော ကုသိုလ်အဖို့ကို ခံယူရန် သွားမည့်
အကြောင်း ပြောပြသည်။

အဇာတသတ်မင်းက ဒါဖြင့် အပြန်ဝင်ခဲ့ပါဦးဟု
မှာလိုက်သည်။ အပြန်တွင် ဝင်လာသောအခါ ကုသိုလ်အဖို့ကို
ရခဲ့ရဲ့လားဟု မေးရာ ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လျှာပြီး ရည်ညွှန်း
သောကြောင့် ကုသိုလ်အဖို့ မရခဲ့ပါဟု ပြောသည်။ ထိုအခါ

“မင်းကြီး... ရပေအံ့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “ဤသို့ရပါမူ တပည့်တော်သည် ယနေ့ပင် အလျှောက် ဖမ်းပါအံ့။ ထိုပြိတ္တာ တို့အား ရည်ညွှန်း၍ အချွေဝေပေးပါအံ့” ဟု လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။ မင်းကြီးသည် နန်းတော်သို့ ပြန်သွား၍ ကြီးစွာသောဝါနကို စီရင်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကြား၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် မင်း၏ နန်းတော်သို့ ကြွ၍ ခင်းထားအပ်သော နေရာ၌ ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုပြိတ္တာတို့သည် “ယနေ့ပင် မင်းကြီး၏ ကောင်းမှု အဖို့ကို ရကြကုန်ခြားအံ့လည်းမသိ” ဟု လာကြကုန်၍ တံတိုင်းတစ်ဖက် နံရံကပ်ဖက် စသည်တို့၌ ရပ်တည်၍ နေကြ ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြိတ္တာအားလုံးကို မင်းကြီး အားမြင်အောင် တန်ခိုးဖြင့် ပြတော်မူ၏။ မင်းကြီးသည် အလျှ ရေစက်တို့ပေး၍ “ဣဒံမေ ဉာတိနံ ဟောတု • ဤအလျှသည် ငါ၏ဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာတို့အား ပြစ်စေသတည်း” ဟု ရည်ညွှန်းကာ အမျှဝေလေ၏။ ထိုခဏ၌သာလျှင် ပြိတ္တာတို့ အား ကြာနီ ကြာညိုပန်းတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ဖွဲ့လွှမ်းအပ်သော ရေကန်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုပြိတ္တာတို့သည် ထိုရေကန်တို့၌ ရေချိုး၍လည်း ကောင်း၊ ရေသောက်၍လည်းကောင်း ပူလောင်ခြင်း၊ ပင်ပန်း ခြင်းနှင့် မွတ်သိပ်ခြင်းတို့ ငြိမ်းကုန်သည်ဖြစ်၍ ရွှေအဆင်းနှင့်

တူသော အဆင်းရှိကုန်၏။ မင်းကြီးသည် ယာဂုစသော ခဲဖွယ်ဘောဇင်တို့ကို ပေးလှူ၍ ရည်ညွှန်းအမျှဝေ၏။ ထိုပြိတ္တာ တို့အား ထိုရည်ညွှန်းအမျှဝေသော ခဏ၌သာလျှင် နတ်၌ ဖြစ်သော ယာဂုခဲဖွယ်ဘောဇင်တို့သည် ရကုန်၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုပြိတ္တာတို့သည် ထိုခဲဖွယ်ဘောဇင်တို့ကို စားသောက်ရ၍ ပြည့်မြီးသော ကျွဲခြေရှိကြကုန်၏။

ထို့နောက် အဝတ်ပုဆိုး အမျိုးမျိုးနှင့် အိပ်ရာနေရာ တို့ကို ပေးလှူ၍ ရည်ညွှန်း အမျှဝေ၏။ ထိုပြိတ္တာတို့အား နတ်၌ဖြစ်သော အဝတ်ပုဆိုးအမျိုးမျိုးနှင့် ပြာသာဒ်၊ အခင်း၊ အရုံ၊ အိပ်ရာစသော တန်ဆာတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ထိုဖြစ်ပေါ်လာတိုင်းသော စည်းစိမ်အဆောင်အယောင်တို့ကို လည်း မင်းကြီးမြင်အောင် မြတ်စွာဘုရားသည် အဓိဋ္ဌာန်ပြု တော်မူ၏။ မင်းကြီးသည် ထိုအခြင်းအရာကို မြင်၍ အလွန် လျှင် ဝမ်းမြောက်တော်မူ၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသည်ရှိသော် ဝိမ္ဗိသာရမင်းကြီးအား ဆွမ်း အနုမောဒနာ အကျိုးငှာ တိရေကုဋ်ပေတဝတ္ထုကို ဟော တော်မူ၏။

ထင်မြင်ချက်။ ။ဤဝတ္ထု၌ ပြိတ္တာတို့သည် သူတို့၏ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာအတွက် သက်တော်ထင်ရှား ဘုရား ရှင်တို့ အထံသို့ပင် ချဉ်းကပ်လျှောက်ဝံ့သည်များကို တောင်း

သော် ယခုခေတ် သံဃာတော်များ ရွတ်ပတ်သည့် ပရိတ်၏ အာနုဘော်ကြောင့် အနီးကပ်မနေနိုင်စေကာမူ သာဓုခေါ်နိုင်လောက်သည့် မနီးမဝေးအရပ်မှာနေကြမည်မှာ သေချာပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိတ်တော်သည်လည်း (ကံကြီးငါးပါးမထိုက်သူမှန်သမျှ) ယုံကြည်နွှားဖြင့် နာကြားကြပါလျှင် နိယာနိတဓမ္မသံသရာဝဋ်မှ လွတ်ကြောင်းတရားဖြစ်၍ ပြိတ္တာများသည်လည်း နာကြားသင့်ပါသည်။ သို့ကြောင့် “ပရိတ်ရွတ်ပြီးမှ ရေစက်ချ အမျှဝေနည်းက ပို၍ အကျိုးရှိမည်” ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

ဤအမေး၌ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက်၊ အရပ်ခလေး၊ ရွာထုံးစံများ ရှိနေသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကျမ်းဂန်များ၌လည်း ဓမ္မနောက်အစဉ် တိတိကျကျ မတွေ့ရသဖြင့်လည်းကောင်း ပရိတ်ရွတ်မှုကအရင်၊ ရေစက်ချမှုက နောက်လုပ်မှ မှန်ကန်၍ အကျိုးရှိမည်ဟူ၍ကား မဖြေဆိုဝံ့ပါ။ အထက်ပါအတိုင်း ထင်မြင်ချက်လောက်သာ ဖော်ပြပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၀၉၊ အမှတ်-၂၅)

၄၅-လူသေလျှင် ပရိတ်ရွတ်အဖြေ

ထိုမှတစ်ပါး ဝတ္ထုသက်သေတစ်မျိုးကား...
 ဝေါတမဘုရားရှင်လက်ထက် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ မယ်တော် ငါးဘဝတိုင်တိုင်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော သူသည်တစ်ခုသော ဘဝ၌ အလှူမူပြီး ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်ရလေသည်။ ထိုမယ်တော် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော သင်္ချိုင်းပြိတ္တာမသည် ကမ္ဘာရှည်ကြာ ငတ်မွတ်သည့် ဝေဒနာက ပြင်းစွာနှိပ်စက်သောကြောင့် သည်းမခံနိုင်သည့်ဖြစ်၍ အစာနှင့်အဝတ်တောင်းရန် အရှင်သာရိပုတ္တရာ အထံသို့ လာခဲ့ရာ ကျောင်းမှန်ဝသို့အရောက်တွင် မုခ်ပ၌ နေသောနတ်က ဝင်ခွင့်မပေး။ “သင်္ချိုင်းပြိတ္တာမ... သင်ကား ဘယ်အရပ်မှ လာခဲ့သနည်း၊ ဝေးရာအရပ်သို့ ဖဲသွားလေလော့” ဟု နှင်ထုတ်လေသည်။

“အကျွန်ုပ်ကား... ရှင်သာရိပုတ္တရာ၏မယ်တော်ပါ။ သား၏အထံမှာ အစာနှင့်အဝတ်ကို တောင်းရအောင် လာခဲ့တာပါ။ သားတော်ထံသို့ ဝင်ခွင့်ပြုပါ၊ ဝင်ပါရစေ” ဟု ဝင်ခွင့်တောင်းသည်။ ထိုမှခန့်စောင့်သောနတ်က မိမိ၏တန်ခိုး အဘိညာဉ်ဖြင့် ကြည့်ရှုသော် သင်္ချိုင်းပြိတ္တာမသည် အမှန်ပင် ငါးဘဝတိုင်တိုင် မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်းသိမြင်လေလျှင် သားတော်ရှိရာသို့ ဝင်ခွင့်ပြုလေသည်။ ထိုသို့ ဝင်ခွင့်ရသော အခါ ဘုန်းကံကြီးမားသူနှင့် ဘုန်းကံနည်းပါးသူတို့ အ

အကပ် မနေအပ်၊ မနေစကောင်းသောကြောင့် ကျောင်းအောက်မှ နေပြီး ညဉ့်အချိန်မှာ ပြင်းစွာသောအသံဖြင့် "သားတော် ရှင်သာရိပုတ္တရာ... ဆင်းရဲခြင်း ခံနေရသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် မကြည့်မရှုဘဲနေဘိသနည်း၊ အစာနှင့်အဝတ်ကို ပေးပါ" ဟု တောင်းလေသည်။

ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ညဉ့်တော်ဖြင့် ကြည့်ရှုလေသော် အမှန်ပင် ငါးဘဝတိုင်တိုင် မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်းကို သိမြင်တော်မူ၍ "မယ်တော်... ယခုကား ညဉ့်အခါဖြစ်နေသည်၊ နံနက်မိုးသောက်ရောက်သောအခါမှ လာခဲ့ပါ။ အစာနှင့်အဝတ် ပေးပါမည်" ဟု မိန့်ဆိုလေသော် သင်္ချိုင်းပြိတ္တာမသည် ပြန်သွားလေသည်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်လည်း နံနက်မိုးသောက်ရောက်သောအခါ အရှင်မောဂ္ဂလာန်အထံသို့ သွားပြီး အကြောင်းစုံ ပြောပြလျှောက်ထားရာ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကလည်း "မယ်တော်ဖြစ်ဖူးသောသူဖြစ်ပေသည်၊ မေ့လျော့ မနေသင့်ပေ" ဟု ပြောကြားပြီးနောက် မထေရ်နှစ်ပါးတို့သည် ပဿေနဒီ ကောသလမင်းကြီးထံသို့ သွားပြီးလျှင် "ဒကာတော်မင်းကြီး... အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ မယ်တော် ငါးဘဝတိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသောသူသည် တစ်ခုသောဘဝ၌ အယူမှားခြင်းကြောင့် သင်္ချိုင်းပြိတ္တာမ ဖြစ်၍ ပြင်းစွာသောဆင်းရဲကို

ခံနေရသည်။ ထိုအမိဖြစ်သော ပြိတ္တာမအား ရည်မှတ်၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုပြီးလျှင် ရေစက်ချ အမှုပေးဝေမှ သင်္ချိုင်းပြိတ္တာမအဖြစ်မှ လွတ်၍ နတ်၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစား စံစားရမည်" ဟု အမိန့်ရှိကြလေသည်။

မင်းကြီးက "ကိုယ်တော်အရှင်မြတ်တို့နှင့်တကွ သံဃာတော်ငါးရာတို့သည် နက်ဖြန်နံနက် တပည့်တော်၏ နန်း-တံသို့ ကြွရောက်ပြီး ဆွမ်းနှင့် သက်န်းကို အလှူခံတော်မူပါ" ဟု လျှောက်ထားလေသောကြောင့်မထေရ်မြတ်တို့သည် သံဃာတော်ငါးရာနှင့်တကွ မင်းကြီး၏နန်းတော်သို့ ကြွ၍ ဆွမ်းနှင့်သက်န်းကို အလှူခံတော်မူကြ၏။ မင်းကြီးသည် ဆွမ်းနှင့်သက်န်း လှူဒါန်းပြီးသောအခါ ရေစက်ချ၍ အမှုပေးဝေသော ခဏ၌ပင်လျှင် ထိုသင်္ချိုင်းပြိတ္တာမအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ကြီးစွာသော နတ်တို့၏ စည်းစိမ်ကို ရရှိခံစားရလေ၏-ဟူ၍ (ပေတဝတ္ထုပါ-၄-တို့၌) လာရှိလေသည်။

တိုက်တွန်းချက်။ ။ သေသူကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းကြရသော အလုပ်သည် အနုမာန • မှန်းဆ၍လုပ်ရသော အလုပ်မျိုးဖြစ်ပေသည်။ အကယ်၍ သေသူသည် အထက်၌ ဖော်ပြပါ ဂတိငါးမျိုးတို့တွင် သာဓုမခေါ် နိုင်သည့် ဂတိလေးမျိုးသို့ ကျရောက်နေပါမူ သာဓုမခေါ် နိုင်ပေ။ သာဓုမခေါ်

မခေါ်နိုင်၍ ထိုသူမခံစားရပါလျှင် သူ့သူငါငါ၊ ဘဝသံသရာ ရှည်လျားလှသဖြင့် တစ်ပါးသောဆွေမျိုးဟောင်းပြိတ္တာများ မရှိ ဟူ၍ မဆိုနိုင်ပေ။ ဆွေမျိုးဟောင်းပြိတ္တာများကိုပါ လျှာပါးနပ်စဉ် က ရည်ညွှန်း၍ အမျှပေးဝေပါလျှင် ထိုဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာ များခံစားရရာ၏။ အကယ်၍ မည်သူမျှ မခံစားရစေကာမူ အလှူရှင်များ အကျိုးမဲ့ မဖြစ်နိုင်ပေ။

အလှူရှင်သည် အကယ်၍ အကုသိုလ်မှုတစ်ခုခု ဖြစ် သောကြောင့် သေလွန်သည့်အခါ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ရောက်စေ ကာမူ တိရစ္ဆာန်တို့၏ အစားအစာ အသုံးအဆောင်တို့ကို ရလွယ်ခြင်း၊ လူဖြစ်လျှင်လည်း လူတို့၏အစားအစာ အသုံး အဆောင်၊ နတ်ဖြစ်လျှင်လည်း နတ်တို့၏အစားအစာ အသုံး အဆောင်များ ရလွယ်ပုံများကို (အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်၊ ဒသက နိပါတ်၊ ဇာဏုဿောဏီသုတ်၌) ဇာဏုဿောဏီပုဏ္ဏားကို ဘုရားကိုယ်တိုင် ဟောကြားတော်မူသောအရာ ရှိလေသည်။

သို့ပါသောကြောင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်သေဆုံးသည့် အခါမှာ စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးမြည်တမ်း၍ နေကြမည့်အစား ဘဝတစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွားသောသူ၏ အကျိုးငှာလည်း ကောင်း၊ မိမိတို့၏အကျိုးငှာလည်းကောင်း တတ်အားသမျှ ပါန-စသော ကောင်းမှုကို ငြုပြီး အမှုဝေနိုင်ကြပါစေကုန် သတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဤအမေးကို အကြောင်းပြု၍ ရက်လည်ဆွမ်းနှင့် စပ်သောလူတို့ သိမှတ်ဖွယ်ရာအလုံးစုံတို့ကို ပြည့် ပြည့်စုံစုံ ရေးသားပေးပါရန် ဟူသော ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစာစောင် အယ်ဒီတာ မင်္ဂလာဦးအောင်မြင့်၏ စာရေးလျှောက်ထားချက် ဖြင့် ဤမျှရှည်လျားအောင် ရေးသားလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအမေးမျိုးကို အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၁၅ ၌ အကျဉ်း ချုပ် ဖြေဆိုခဲ့ဖူးပါပြီ။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၉၊ အမှတ်-၂၆)

အမေး။ ။ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်များ ယုံကြည် ယူဆချက်အရ လူသေလျှင် ရက်လည် ဆွမ်းသွတ်သည့်အခါ ဘုန်းတော်ကြီးများအနေဖြင့် အချို့အရပ်၌ ပရိတ်မရွတ်မီ ရေစက်ချကြပါသည်။ အချို့အရပ်တို့၌ ပရိတ်ရွတ်ဆိုပြီးမှ ရေစက်ချကြပါသည်။

၎င်းလုပ်ဆောင်ချက်နှစ်မျိုးတွင် မည်သည်က ပိုမို တိကျမှန်ကန်ကောင်းမွန်သည်ကို သိလိုပါသည်။ ဖြေဆိုတော် မူကြပါ။

ညောင်စာရေး ဘေးထွန်း (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၂၆)

အဖြေ။ ။ ရေစက်ချဟူသည်-

၁။ လှူဒါန်းပုံအစီအစဉ်၊

၂။ ဆုတောင်း၊

၃။ အမျှဝေ၊

၄။ မြေကြီးကိုတိုင်တည် သက်သေထားခြင်းတည်း။

(ဒါနရှင်ကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ရမည့် တာဝန်တည်း။

သို့သော် ယခုခေတ်မှာ ဘုန်းတော်ကြီးများက ကိုယ်စားပြုလုပ်ပေးနေရသည်။ ဤနေရာမှာ အချို့က ရေစက်ချ၍လှူပူ ဒါနမြောက်သည်ဟု ထင်မှတ်နေကြသည်။ ရေစက်မချသော်လည်း (၁) ဒါနရှင်၏သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ (၂) လှူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းရှိခြင်း၊ (၃) အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ရှိခြင်း၊ ဤအင်္ဂါသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံလျှင် ဒါနမြောက်ကြောင်းကို ကျမ်းဂန်တို့၌ အဆိုအမိန့်ရှိပါသည်။

ပရိတ်-ဟူသည် အနှောင့်အယှက်ပေးတတ်သည် နာနာဘာဝ ဝိနာဘာဝ နတ်ဆိုး နတ်ရွေး အောက်တန်းစား နတ်ယုတ်မာများ မလာမရောက် မဝင်မကပ်နိုင်ရန် အရံအတား ပြုလုပ်ထားခြင်းတည်း။

အချို့က လူသေ၍ ရက်လည်ဆွမ်းသွတ်ရာ၌ ပရိတ်ကို အရင်ရွတ်လျှင် ဘဝတစ်ပါးပြောင်းသွားသူသည် အနီးသို့ မကပ်ဝင်နိုင် အမျှဝေသော်သာစုမခေါ်နိုင်မည်ဖို့၍ ရေစက်ချ

အမျှဝေပြီးမှပရိတ်ကိုရွတ်ဆိုစေလိုကြသည်။ ဤဝါဒကိုအများစုက လက်မခံကြပါ။

ဤစာရေးသူတို့၏ မြို့ရွာနယ်ပယ်မှာ သေသူကို ရည်မှန်း၍ ရက်လည်ဆွမ်း ဒါနပြုလုပ်သည့်အခါမှာ သေသူတရားနာနိုင် သာဓုခေါ်နိုင်အောင် တစ်ယောက်ယောက်က သုသာန်သို့သွားပြီး (အသက်ကောင်း၊ ဝိညာဉ်ကောင်း၊ လိပ်ပြာကောင်ရှိသည့်အနေဖြင့်) သေသူ၏ အမည်ကိုခေါ်လျက် တရားနာဖိတ်ရင်း သစ်ခက်စိမ်းတစ်ခုကို ချီးယူခဲ့ပြီး သေသူကျန်ရစ်ခဲ့သည့် အဝတ်အထည်တစ်ခုပေါ် တင်လျက် ဘုန်းကြီးများ၏ရှေ့မှာ ချထားကြသည်။ ဤသို့ အထူးတလည်ဖိတ်ခေါ်ထားသူ၊ ကျေနပ်စွာဖြင့် လက်ခံထားသူဖြစ်ရကား (ဝေနှင့်စ၊ လုံကိုင်ခွေးခေါ် နည်းကဲ့သို့ဖြစ်၍) ပရိတ်ရွတ်သော်လည်း အနီးအနားမှာပင် နေနိုင်သည်၊ တရားနာနိုင်သည်သာဓုခေါ်နိုင်သည်ဟု အများစုက ယူဆပြီး ယနေ့တိုင်အောင် ပရိတ်ရွတ်မှုက အရင်၊ ရေစက်ချမှုက နောက် ပြုလုပ်နေကြပါသည်။

(ဓမ္မပဒ ၄-၌) ၉၁-ကမ္ဘာထက်က ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် လက်ထက်ပိဋိသာရမင်းကြီး၏ ဆွေမျိုးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်သည် သံဃာအားရည်၍ လှူဒါန်းအပ်ပြီးသော ဆွမ်းဦးကို စားမိသောကြောင့် ထိုဘဝမှစုတိကျ သေလွန်ကြ

သည်အခါမှာ အားလုံး အစာမစားရ အဝတ်မဝတ်ရသည် ပရဝတ္ထုပုဒ်ဝိက ပြိတ္တာမျိုးမှာ ဖြစ်ကြပြီး ဤဘဝကမ္ဘာမှာ ဖွင့်တော်မူကြသည် ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဿပ မြတ်စွာ ဘုရားတို့ အထံမှာ တပည့်တော်များ ဘယ်သောအခါမှ အစာ စားရပါအံ့နည်း။ အဝတ်ဝတ်ရပါအံ့နည်း ဘုရား။” ဟု ကိုယ်ထင်ပြုကာ လျှောက်ထားလာကြသည်များကို ထောက်သော် ယခုအခါ သံဃာတော်များ ရွတ်ဖတ်တော်မူကြသည့် ပရိတ်တော်များအတွက် အနီးအနားကို မကပ်မရောက်နိုင်ဘဲ ရှိပါအံ့နည်း။ ကပ်ရောက်နိုင်ကြမည်မှာ သေချာသည်။ မှတ်ချက်။ ။ဤအမေး၌ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် အရပ်ရပ်လေ့ ရွာထုံးစံများ ရှိနေသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကျမ်းဂန်များ၌ လည်း ဆွမ်းလှူလျှင် ဆွမ်းအနုမောဒနာ၊ သက်န်းလှူလျှင် သက်န်းအနုမောဒနာ ပြုတော်မူသည် ဟူ၍မျှလောက်သာ ပါရှိပြီး သီလပေး၊ ပရိတ်ရွတ်၊ ရေစက်ချ စသည်ဖြင့် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား အစဉ်အားဖြင့် မပါသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရိတ်ရွတ်မှုကအရင် ရေစက်ချမှုကနောက် ပြုမှသာ တိကျမှန်ကန်သည်ဟု ဖြေဆိုခြင်းငှာ မပုံပါ။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၄၇-တစ်သင်္ချေနှင့် တစ်ကမ္ဘာ

အမေး။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရအောင် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကြာအောင် စုဆောင်းဆည်းပူးတော်မူခဲ့ရ၏။

- (၁) တစ်သင်္ချေလျှင် နှစ်ပေါင်းဘယ်လောက်ရှိသနည်း။
- (၂) တစ်ကမ္ဘာလျှင် နှစ်ပေါင်းဘယ်လောက်ရှိသနည်း။ သီလီပါ၍ ပညာရှင်အပေါင်းတို့ ဖြေကြားပေးတော်မူရန် တောင်းပန်လိုက်ပါသည်။

ဘိုးပု (လားရှိုးမြို့)

အဖြေ။ ။ တစ်သင်္ချေမှာ နှစ်အရေအတွက်ကို မဆိုထားနှင့် တပ်ကမ္ဘာအရေအတွက်ကိုပင် ရေတွက်၍ မပြနိုင်ပါ။

(ဒီဃ-၂ ၅-၄-၅)

၂။ လူတို့၏အသက် အသင်္ချေယျတန်းမှ စ၍ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်လာခဲ့ရာ အသက်၁၀-နှစ်တန်းသို့ ရောက်၏။ တစ်ဖန် ၁၀-နှစ်တန်းမှ တရားကျင့်၍ အသက်ရှည်လာပြန်ရာ အသက်အသင်္ချေယျတန်းသို့ ရောက်လေ၏။

ဤသို့ ဆုပ်ကပ် တက်ကပ်နှစ်ခုအနက်သည် “အန္တရကပ်” မည်၏။ ၎င်းအန္တရကပ် ၆၄-ကပ်သည် (တစ်နည်း) အန္တရကပ် ၂၀-သည် “အသင်္ချေယူကပ်တစ်ကပ်” ဖြစ်၏။ ၎င်းအသင်္ချေယူကပ် ၄-ကပ်သည် (မဟာကပ်ခေါ်) “တစ်ကမ္ဘာ” ဖြစ်၏။ ၎င်းမဟာကပ်ခေါ် တစ်ကမ္ဘာ၏သက်တမ်းကို ရေတွက်ပြဖို့ရာကား ပို၍ပင် ခဲယဉ်းလှ၏။

ကျမ်းဂန်များ၌ မဟာပြထားသည်ကား အလျား-အနံ့ယူဇနာ ၁၀၀-ကျယ်သော တိုက်ခန်း(ဂိုဒေါင်ကြီး)တစ်ခုအတွင်း၌ မုန်ညင်းဖြူစေ့ကလေးများကို အပြည့်အသိပ် ထည့်သွင်းပြီးနောက် အနှစ်တစ်ရာမှတစ်စေ့၊ အနှစ်တစ်ရာမှတစ်စေ့ ယူ၍ပစ်သော် မုန်ညင်းစေ့ကလေးများ အားလုံး ကုန်သွားသော်လည်း (ထိုမဟာကပ်ခေါ်) တစ်ကမ္ဘာ၏ သက်တမ်းကား မကုန်ဆုံးသေးဟု မှတ်ရာ၏။

သာဝက။ ။အန္တရကပ္ပဿ ဝေသန စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပမဟာဏော၊ ဝိသတိအန္တရကပ္ပမဟာဏောတိ စဝဒန္တိ။ (ဋီကာကျော်)

(ကမ္ဘာနှင့်စပ်၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ အဋ္ဌသာလိနီ၊ သာရတ္ထဋီကာတို့၌ အကျယ်လာ၏)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၄၈-အလောင်းတော် ဘာကြောင့် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ရ

အမေး။ ။ဘုရားလောင်းတော်သည် ပါရမီအဆင့် အတော်အတန်မြင့်ကာမှ ဘယ်အတွက်ကြောင့် ဆင်မင်း၊ ငှက်မင်း၊ ယုန်မင်း၊ နဂါးမင်း စသော အဟိတ်တိရစ္ဆာန်မျိုးမှာ ဖြစ်ရသည်ကိုသိလိုပါသည်။ ပညာရှင်များ ဖြေကြားတော်မူကြပါရန် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

အရှင်သီရိက္ကန္တဝံသ ရွှေဘုံသာ တ/က မူလတန်းကျောင်း (ပန်းတောင်း)

အဖြေ။ ။အလောင်းတော်သည် ပါရမီအဆင့် အတော်အတန် မြင့်ခါမှ တိရစ္ဆာန်မျိုးဖြစ်ရသည်မှာ “ထိုထိုတိရစ္ဆာန်တို့ကို ခိုးမြှောက်လိုသောကြောင့် ဖြစ်ရပါသည်။

(စရိယာ ၄-၁၀၄)

တိပိဋကဓရ အရှင်ဝိစိတ္တသာရဘိဝံသ၏ (ကထိန်တရား) တုဏှိလဇာတ်ကို ဟောတော်မူရာ၌ အလောင်းတော်သည် သံသရာဘဝကျင့်လည်ရာ၌ အပရပရိကံ၏ အကျိုးပေးခွင့် ဤ၍ တုဏှိလဝဂ်မင်း ဖြစ်ရကြောင်းကို ထည့်သွင်း ဟောကြားတော်မူသည်ကို ထောက်သော် “အပရပရိကံကြောင့် တိရစ္ဆာန်မျိုးမှာ ဖြစ်ရသည်” ဟုလည်း တစ်နည်း မှတ်ယူရပါမည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၄၉-မာရ်နတ် ဘာကြောင့်ဖျက်

အမေး။ ။ ဤဘမ္မာလောကကြီး၌ အတုမရှိသော ဂုဏ်တော် တန်ခိုးတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဘုရားရှင် တို့သည် ဂင်္ဂါသဲလုံးမျှမက ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်တော်မူကြ ကုန်၏။ သို့ရာတွင် မာရ်နတ်မင်းသည် မိမိအတွက် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ထိုဘုရားရှင်တို့အား နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးပါသနည်း။

မေးသူ-သူတေသီ
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၆၊ အမှတ်-၃၆)

အဖြေ။ ။ မာရ်နတ်မင်းသည် ဘုရားရှင်များကိုသာ ဖျက်ဆီး သည်မဟုတ်ပါ။ တဏှာကျော့ကွင်း သူလက်တွင်းမှ လွတ်ငြိမ်း၊ လွတ်ဆဲ၊ လွတ်အောင်အားထုတ်နေတော်မူကြသော အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်၊ အရှင်အာနန္ဒာ၊ ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီ၊ သေလာထေရီစသော ဘိက္ခုဝဘိက္ခုနီများကိုလည်း အနည်း၊ အကြမ်းနည်း၊ စကားဖြင့် တစ်မျိုး၊ ဖန်ဆင်း၍ တစ်ဖုံ၊ နည်း မျိုးစုံတို့ဖြင့် နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသည်များကို တွေ့ရပါသည်။ ရဟန္တာဖြစ်မှ သူပိုင်နက်က လွတ်မြောက်နိုင်ကြောင်း ကိုလည်း (ဣတိဝုတ် ပါ-၄၅၀၅၅) မိန့်ဟ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ သူပိုင်နက်မှ ဗြဟ္မာတစ်သောင်း လွတ်မြောက်သွား၍

ဘုရားရှင်အပေါ်၌ ဒေါပွဲပွဲ၊ ဘုရားရှင်အား တရားမဟောရန် တောင်းပန်ပုံများကိုလည်း (မူလ ပဏ္ဏာသ ပါ ၄ တို့၌) မိန့်ဟ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

အကျိုးမဲ့ဖြစ်လျက် ဘယ်အတွက်ကြောင့် နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးပါသနည်းဆိုသည်ကို ကျမ်းဂန်များမှာပြထားသည့် သူ အမည်များကိုလည်း ကြည့်ပါဦး။ ပါပိမ-အန္တက-ကဏ-နမ္မိ-ပမတ္ထဗန္ဓု၊ အဓိပတိတုံ။ ပါပိမ-အန္တက ဆိုသည့်အတိုင်း မိုက်သောသူသည် အရာရာတိုင်းမှာ အကျိုးရှိ-မရှိကို မကြည့် ပါ၊ မသိပါ။ မကြည့်-မသိသောကြောင့် နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီး သည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။

ယခု ဖျက်မြင်လောကမှာပင် သက်ရှိသက်မဲ့အရာ ဝတ္ထုများကို အကျိုးမဲ့ဖျက်ဆီးသူများကို ကြည့်ပါ။ လောကမှာ လွန်ကဲသည့်ပုဂ္ဂိုလ်လေးဦးရှိသည်။ (၁) ခန္ဓာကိုယ် အလွန် အကဲကြီးရာတွင် ရာဟုအသူရိန်၊ (၂) ကာမဂုဏ်ခံစားမှု၌ လွန်ကဲသူတို့တွင် မန္ဒာတုကြောမင်း (၃) နေရာတိုင်းမှာအကြီး အကဲလုပ်ချင်သူများတွင် မာရ်နတ်မင်း၊ (၄) သတ္တဝါများတွင် ဘုရားရှင်။

(အင်-၄၊ ပါ-၄)

ဤလေးပါးတွင် မာရ်နတ်၏ အဓိပတိ ဟူသော အမည်နှင့်လိုက်အောင် အကြီးအကဲလုပ်ချင်သည့်ဆန္ဒကြောင့်

လောကမှာ သူထက်သာ၍ အကြီးအကဲဖြစ်နေသည့် ဘုရားရှင်အပေါ်မှာ ကြွယ်ဝစွာ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

ထို့ပြင် ဝေရုဏ္ဏပြည်တွင်ဝါဆိုစဉ်က ဆွမ်းမရတောင် နှောင့်ယှက်ပုံကို (ပါရာဇိကဏ် ပါ ၄ တို့၌) မိန့်ဟ ဖွင့်ပြထားသည်ကို ထောက်သော် ရှေးကကြွင်း ဝိပင်္ကတော်ကြောင့် နှောင့်ယှက်ခံရသည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၅၀-ခန္ဓာမာရ်

အမေး။ (မြတ်ဗိနံ) မာရ်ငါးတန် အောင်မြင်ပြီရယ်လို့ များလူတို့ ဆိုကြတာ။

(ရုပ်ခန္ဓာ) ကိုယ်တော်မှာ ထင်စွာ ရှိစဉ်က ခန္ဓာမာရ်အောင်ရန် ခက်ပါဘိ၊ ကျွမ်းမြတ်ကာ ဖြေဆိုကြတော့၊ များကဝိသဟာ။

သုခမိန့် (ထီလာ)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၁၅)

အဖြေ။ (မြတ်ဗိနံ) ခန္ဓာမာရ် အောင်ရန် ခက်ပါဘု၊ နောင်ဘဝက အမှန်ပျက်မှာဖို့၊ ကျွမ်းအမည် ကြောင်းမှာ တင်ကာ မြှက်တယ်၊ ကျွမ်းထွက်စကား။

(ရုပ်ခန္ဓာ) နေကဇာ ထိုပါဠိမှာလ၊ ပုန ဂေဟံ နကာဟ သိက္ခိကုယံ၊ ဟောမြှက်လို့ထား။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ယခုအခါ အနေကဇာတင်ခေါ်နေကြတဲ့ ပထမဗုဒ္ဓဝစန-စကားတွေထဲမှာ ပုန ဂေဟံ

နကာဟသိ။ ပုန၊ နောက်ထပ်တစ်ဖန်။ ဂေဟံ အတ္တဘောတည်းဟူသော ခန္ဓာအိမ်ကို။ န ကာဟသိ၊ သင်မပြုရ မဆောက်လုပ်ရတော့ပြီ။ ဟူသော စကားတော်ကို ထောက်၍ ဘုရားမဖြစ်မီက ရရှိထားအပ်သော ထင်စွာရှိနေသည့် ခန္ဓာကိုယ်ကို မိန့်ဆိုသည်မဟုတ်။ နောင်ဘဝတစ်ဖန် ခန္ဓာပြန်၍ မဖြစ်ရတော့ပြီကို ခန္ဓာမာရ်ကို အောင်မြင်တော်မူသည်ဟု မိန့်ဆိုတော်မူခြင်းဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူရပါမည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၃၀)

၅၁-လက္ခဏာတော်ကြီးငယ်နှင့်ဗုဒ္ဓ

အမေး။ (မြတ်စွာဘုရား၏ စက်လက္ခဏာတော်ကြီး ၃၂-ပါး၊ စက်လက္ခဏာတော်ငယ် ၈၀ တို့သည် မွေးမွေးချင်း

ပေါ်လာပါသလား။ သို့မဟုတ် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်မှ ပေါ်လာပါသလား။

ဦးကေလာသ (မြတ်မြို့)

အဖြေ။ (က) ဘုရားအလောင်းတော်၏ စက်လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ကို မြင်၍ မချွတ်ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု အနာဂတ်သ ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ ဤယောက်ျားကား အံ့ဩဖွယ်ရှိစွာတကားဟူ၍ လည်းကောင်း။

(ခ) ဖွားမြင်၍ ငါးရက်မြောက်သောနေ့၌ ရာမ- စသော ရှစ်ယောက်သောပုဏ္ဏားပညာရှိတို့ စက်လက္ခဏာကို ကြည့်၍ ဟောကြရာတွင် ခုနစ်ယောက်သောပုဏ္ဏားတို့က လူ့ဘောင်နေလျှင် စကြဝတေးမင်းဖြစ်အံ့၊ ရဟန်းပြုလျှင် ဘုရားဖြစ်အံ့ဟု လက်နှစ်ချောင်းကို ထောင်၍ စကားနှစ်ခွဲ ဟောခဲ့ကြ၏။ အငယ်ဆုံးဖြစ်သော ကောဏ္ဍညပုဏ္ဏားကား ဗောဓိသတ္တဿ လက္ခဏာရသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ စေတဿ အဂါမဇ္ဈေ ဌာနကရဏံ နတ္ထိ၊ ဧကန္တေနဝ ဝိဝဋ္ဌေ ဒေါပုဇ္ဈေါ တဝိဿတိတိ ဧကမေဝ အင်္ဂုလိဧက္ခိပိတာ ဥကသဗျာကရဏံ ဗျာတာသိ။

(ဗုဒ္ဓဝံသ၊ ၄-၃၂၄)

"ဘုရားအလောင်းတော်၏ မြတ်သောစက်လက္ခဏာ

တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကိုမြင်၍ ဤသူကား လူ့ဘောင်၌နေရန် အကြောင်းမရှိ စကန်မုချသသရာဝင်္ဂဖြစ်ကိုမြတ်သော ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့ဟု တစ်ချောင်းတည်းသော လက်ကိုထောင်၍ မှန်သည်ကို ဟောကြား၏" ဟူ၍လည်းကောင်း။

(ဂ) ဘုရားအလောင်းတော်သည် အစာအာဟာရကို မသုံးဆောင်ဘဲ အားလုံးသောယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာ တို့ကို ဖုံးကွယ်ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။

(ဃ) နောက်အစာအာဟာရကို သုံးဆောင်သော အခါမှာ အထဿဝေတ္တိံသ မဟာပုရိသ လက္ခဏာနိ ပါကတိ-ကာနိ အဟေသံ။

(ဗုဒ္ဓဝံသ၊ ၄-၃၃၆)

"သုံးဆယ်နှစ်ပီးသောယောက်ျားမြတ်တို့၏လက္ခဏာ တို့သည် ပြကတိအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏" ဟူ၍ လည်း ကောင်း။

(င) နောက်ဘုရားဖြစ်၍ တရားဦးဟောရမည့် ပဉ္စဝဂ္ဂိ တို့ထံသို့ ကြွလာသောအခါ ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့က တော်တော်ဝေးဝေး ကပင်ကြသည်ကို မြင်၍ "ဤရဟန်းဂေါတမအား ရှိခိုးခြင်း၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း စသည်ကို မပြုကြစတမ်း၊ နေရာကိုသာ ခင်းပေးကြရမည်" ဟု ကတိကဝတ်ပြုကြကုန်၏ ဟူ၍ လည်း ကောင်း။

(ဗုဒ္ဓဝံသ ၄-၅၇၅)

ဤဤသို့ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ကပြောကြခြင်း၊ ကတိကဝတ်ပြုကြခြင်းမှာ (မူလအသွင်အပြင်လက္ခဏာမှ မထူးခြားသဖြင့်သာ) ဘုရားဖြစ်လာမှန်း မသိကြ၍သာ ဖြစ်သည်။ အကယ်၍သာ ဘုရားဖြစ်မှ စက်လက္ခဏာကြီးငယ်တို့ ပေါ်လာပါလျှင် (လက္ခဏာဖတ်တတ်သူ ကောဏ္ဍည အပါအဝင် ဖြစ်သော) ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့က ဘုရားဖြစ်လာမှန်း သိကြပြီး ဤကဲ့သို့ ပြောကြမည်မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့သည် မူလအစကပင် အလောင်းတော်ဘုရားဖြစ်လျှင် တရားဦးနာရအောင် မျှော်လင့်ချက်နှင့် ဥစ္စာဝေလတောမှာ အတူနေပြီး အလုပ်အကျွေးပြုခဲ့သူများ ဖြစ်သောကြောင့်ပါတည်း။

(စ) စက်လက္ခဏာတော်ငယ် စဉ် သား ဣတိ ဣမေဟိ တေသံ ပရိဝါရေဟိ အသီတိ အနုဗျဉ္ဇနလက္ခဏေဟိ သမ္ပန္နာ။

(ပရိတ်ကြီးငိုကာ၊ ၎င်းနည်းတူ စက္ကဝတ္တိသုတ် ငိုကာ၊ ဇိနာလင်္ကာရငိုကာ၊ အနာဂတဝဂ်ငိုကာ)

ဤသို့ ထို ၃၂-ပါးသော လက္ခဏာတော်ကြီးတို့၏ အခြေအခံဖြစ်ကုန်သော ဤရှစ်ဆယ်သောလက္ခဏာတော်ငယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဤ အထက်ပါ စကားရပ်များကို ထောက်သော် ခြတ်စွာဘုရား၏လက္ခဏာတော်ကြီးငယ်တို့သည် ဗြဟ္မာယုဂကြီးနှင့် တပည့် ဥက္ကရလလင်တို့ ခုနစ်လတိုင် ခုံစမ်းမှ

သိရှိရသည်အတွက် (ဒီဃ-၂၊ ဗြဟ္မာယုသုတ်) ဘုရားဖြစ်မှ ပေါ်လာသည် မဟုတ်ပါ။ “မွေးမွေးချင်း ပေါ်လာသည်” ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၃၈)

၅၂-ဝိပိဋိသာရ ဓားခွဲခံရတဲ့အကြောင်း

အမေး။ ။ဝိပိဋိသာရမင်းကြီး ခြေဖဝါးများခွဲခံရတာ ကျောင်းပိုင်းထဲမှာ ဖိနပ်စီးခဲ့လို့လား၊ စေတီရင်ပြင်မှာ ဖိနပ်စီးခဲ့လို့လား၊ ၎င်းမင်းကြီးသေတော့ငရဲကျသလား၊ ဘယ်ဘဝရောက်သလဲ၊ ပညာရှင်များ ဖြေကြားတော်မူပါရန် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

မောင်ကံရွှေ (ကျောင်းပိုင်းထဲ ဖိနပ်စီးလို့သူ)

အဖြေ။ ။၁။ ရာဇ ကိရ ပုဗ္ဗေ စေတိယင်္ဂဏေ သဥပါဟနော အဂမာသိ။ နိသန္ဓတ္တာယပညတ္တ ကဋသရကဂ္ဂ အမောတေဟိ ပါဒေဟိ အက္ကပိ။

၂။ စတုမဟာရာဇိက ဒေဝလောကေဝေဿဝဏဿ ပရိစာရကော ဇနဝသဘော နာမယက္ခော ဟုတ္တာ နိဗ္ဗတ္တိ။

(ဒီဃ-၁၊ ၄-၅၆)

ဝေသဝဏ္ဏဿ မဟာရာဇဿ သဟဗျတ် ဥပပဇ္ဇာမိ။

(ဒီယ-၂ ပါ-၁၆၇)

၁။ အထက်ပါ ၄-စကားရပ်များကို ထောက်သော် ဝိဒ္ဓိသာရမင်းကြီး ခြေဖဝါးစားခွဲခံရသည်မှာ ကျောင်းဝိုင်းထဲမှာ ဖိနပ်စီး၍ မဟုတ်ပါ။ စေတီတော်ရင်ပြင်မှာဖိနပ်စီးခဲ့ခြင်းနှင့် နေထိုင်ရန် ခင်းထားအပ်သော သံယိကဖျာအခင်းအပေါ်၌ ခြေမဆေးဘဲ ခင်းမိခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ခြေဖဝါး စားခွဲခံရသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

၂။ မင်းကြီးမှာ သေတော့ ငရဲသို့ မကျပါ။ စတုမဟာ ရာဇ် နတ်ပြည်၌ ဝေသဝဏ္ဏ နတ်မင်းကြီး၏ အလုပ်အကျွေး၊ (ဝါ) အပေါင်းအဖော် “ဇနဝသဘနတ်သား” သွား၍ ဖြစ်ရ သည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝိုင်းထဲမှာ ဖိနပ်စီးဖို့ရန်မှာ လူဝါယကာများကို မဆိုထားဘိ ဘုန်းကြီးများပင် ဘာဂန္တက အနေဖြင့် တစ်ပါးသော ကျောင်းတိုက် ကျောင်းဝင်းအတွင်း မှာ ဖိနပ် မစီးအပ်ကြောင်းကို ဤအခြေရင်သည်ပင် ဤစာစောင် အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၂၉၊ စာမျက်နှာ-၈ မှာ ဖြေဆိုခဲ့ဖူးပါပြီ။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၅၃-ခွေးရိုက် ကြောင်သေ အပြစ် ဘယ်လိုနေ

အမေး။ ။ ကျွန်ုပ်တို့ အိမ်မှာ ခွေးနှင့်ကြောင် မွေးထားပါသည်။ တစ်နေ့မှာ ခွေးက ကြောင်ကို ကိုက်ရာ အနီးရှိတုတ်ဖြင့် ခွေးရယ်လို့ ရိုက်လိုက်ရာ ကြောင်ကို ရိုက်မိပြီး သေသွားပါ သည်။ အဲဒါ ကျွန်ုပ်တို့ အပြစ် ရှိပါသလား။ ရှိလျှင် ကြောင် နှင့်ခွေး မည်သူ့အတွက်ရှိမည်ကို သိလိုပါသည်။ ပညာရှင်များ အဖြေပေးတော်မူကြပါစို့။

စိတ်မကောင်းဖြစ်နေသူ ယဉ်ယဉ် (ရေနံချောင်း)

အဖြေ။ ။ စိတ်မကောင်းမဖြစ်ပါလင့်- ပါဏာတိပါတ စေတနာမှာ-
၁။ သတ္တဝါဖြစ်ခြင်း၊
၂။ သတ္တဝါဟု အမှတ်ရှိခြင်း၊
၃။ သတ်လိုသောစိတ်ရှိခြင်း၊
၄။ လုံ့လပြုခြင်း၊
၅။ ထိုလုံ့လဖြင့်သေခြင်း ရယ်လို့ အင်္ဂါငါးပါး ရှိတယ်။ ၎င်းအင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပါဏာတိပါတ စေတနာရှိမှသာလျှင် ဇနကသတ္တိဖြင့် အပါယ်ပဋိသန္ဓေအကျိုး ကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ တစ်ပါးပါးအို့တွဲလျှင် အပါယ် ပဋိသန္ဓေ ကျိုးကိုမပေးနိုင်ဟူ၍ (အဋ္ဌသာလိနိ၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ ပဋိသန္ဓေ)

မဂ် ၄-တို့၌ အညီအညွတ်ဖြင့်ဆိုတော်မူသည်ကိုလည်းကောင်း။
ယံဥဒ္ဓိဿ ပဟရတိ တဿေဝ မရဏေန ကမ္မနာ
ဗန္ဓတိ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါကို ရည်မှတ်၍ ပုတ်ခတ်၏။
ထိုရည်မှတ်၍ ပုတ်ခတ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏သာလျှင်
သေသဖြင့် (သေမှသာ) ကံဖြင့်ဖွဲ့၏။ (ပါဏာတိပါတကံထိုက်
၏) ဟူ၍ (ကင်္ခါနှင့်ဓုဒ္ဓက ၄-တို့၌) ဖွင့်ဆိုတော်မူသည်ကို
လည်းကောင်း ထောက်သော်...

မိမိတို့အိမ်မှာ မွေးထားသော ခွေးက ကြောင်ကို
ကိုက်၍ တုတ်ဖြင့် ခိုက်ရာမှာ သေစေလိုသောစေတနာပါမည်
လည်းမဟုတ်။ ရည်မှတ်၍ ခိုက်အပ်သောသတ္တဝါ သေသည်
လည်းမဟုတ်သောကြောင့် ခွေးနှင့်ကြောင် နှစ်ကောင်လုံး
အတွက် အပြစ်မရှိနိုင်ဟု မှတ်ယူပါလော။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၅၄-စူဠသောတာပန်

အမေး။ စူဠသောတာပန်သည် ဂတိမြဲ-မမြဲ၊ အပါယ်ကျနိုင်
မကျနိုင် သိလိုပါသည်။ ဖြေကြားပေးပါရန် ပညာရှိ
အပေါင်းတို့အား လေးစားစွာဖြင့် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

မောင်မောင်ညွန့်

အဖြေ။ စူဠသောတာပန်သည် မြဲသောဂတိ ရှိ၏။ အပါယ်သို့
မကျနိုင်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

သာဓက။ ။ ဣမိနာ ပန ဉာဏေန သမန္နဂတော ဝိပဿ
ကော ဗုဒ္ဓသာသနော လုဒ္ဓဿသောလဒ္ဓပတိဋ္ဌော
နိယတဂတိကော စူဠသောတာပန္နော နာမ။

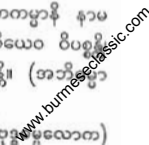
(ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ)

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤ နာမရူပရိစ္ဆောဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်
နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရအပ်သော သက်
သာရာ၊ ထောက်ရာတည်ရာ၊ မှီရာရှိသည်ဖြစ်၍ အပါယ်
လေးပါးသို့ မကျမရောက်မှု၌ သူတော်ကောင်းတို့ လားအပ်
သော မြဲသောဂတိရှိသော စူဠသောတာပန်မည်၏။

နောက်တစ်မျိုးကား... အပါယ်ပဋိသန္ဓေကိုတကယ်
ပေးနိုင်တာက အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဲ။ ရုပ်နှင့်နာမ်ကို
အဟုတ်အမှန်သိနေသော စူဠသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အတ္တ
ဒိဋ္ဌိနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် အပါယ်သို့
မကျနိုင်တော့ပြီ။

(သာဓက) သဗ္ဗာနိ အပါယဂါမိတကမ္မာနိ နာမ
အတ္တ ဒိဋ္ဌိယာ သတိယေဝ ဝိပဇ္ဇနိ
အသိယာ နဝိ ပစ္စန္တိ။ (အဘိဓမ္မာ
မဟာဋီကာ)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၀၆၆ ဘာသာရေးပြဿနာ အခြေကျားများ

၅၅-မယ်တော်မာယာနှင့်နိဗ္ဗာန်

အမေး။ မြတ်စွာဘုရား၏ မယ်တော်ကြီးသည် နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ပါပြီလား။ နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်-မရောက်၊ နိဗ္ဗာန် မရောက်သေးပါက ဘယ်ဘုံမှာရှိသည်။ ဘယ်အချိန် ရောက်မှ နိဗ္ဗာန်ရောက်မည်ကို အထောက်အထားနှင့် တကွ သိလိုပါသည်။

မောင်တင်သောင်း (အောင်လံမြို့)
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၆၊ အမှတ်-၃၀)

အဖြေ။ တာဝတိံသာဘဝနေ အဘိဓမ္မဒေသနာပရိယော သာနေ။ (ဗုဒ္ဓဝံသ-၄) မဟာမာယာပိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ သံတု-သိတဒေဝပုဏ္ဏော (ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ) စသည်ဖြင့် လာရှိသည်များကို ထောက်သော် မြတ်စွာဘုရား၏ မယ်တော်ကြီးသည်-

- ၁။ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌တည်သည်။
- ၂။ တုသိတာနတ်ဘုံမှာ ရှိနေသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။
- (၁) မှတ်ချက်။ မယ်တော်ကြီးသည် ၉၁-ကမ္ဘာထက်က

ဝိပဿီဘုရားရှင်၏ လက်ထက်တော်မှာ

ဗုဒ္ဓပတိမင်းကြီး၏ သမီးတော်ဖြစ်စဉ် အဖိုးများစွာထိုက်တန် ဝလှန် မွေးကူးနှစ်ကိုအမှန်ပြု၍ ပူဇော်ပြီး ဤကောင်းမှုကြောင့်

နောင်သောအခါ အရှင်ဘုရားကဲ့သို့သော ဘုရားရှင်၏ မယ်တော်ဖြစ်ရပါလို၏” ဟု ဆုတောင်းသည်ကိုသာ တွေ့ရ သည်။ ကျွတ်တမ်းဝင်ဖို့ အထူးဆုတောင်းသည်ကို မတွေ့မိ၍ ဘယ်အချိန်မှာ နိဗ္ဗာန်မရောက်မည်ဆိုတာကိုတော့ အတိအကျ မသိရပါ။ သို့သော်... နတ်ဘုံထဲမှာ တုသိတာနတ်ဘုံသာ သူတော်ကောင်းတရား အားထုတ်ခွင့်အရဆုံးဟု ဆိုသဖြင့် မယ်တော်ကြီးသည် ဆက်လက်အားထုတ်ပါက အနာဂါမ် သို့ ကူးနိုင်ပါသည်။ သို့မဟုတ်ပါက နောက်ဆုံး သာသနာ ငါးထောင်ပြည့်၍ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်အခါမှာ တော့ မယ်တော်ကြီးသည် မုချနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရှိပါလိမ့်မည်။ (အနာဂတဝင်)

(၂) မှတ်ချက်။ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၂၅၁၄-နှစ်သာ ရှိသေး၍ အောက်ဆုံးဖြစ်သည် စတုမဟာရာဇ်နတ်သက်နှင့်ပင် တွက်သော် ၅၀ရက်သာသာ ရှိသေးသည်။ တာဝတိံသာမှာ ၂၅ရက်သာသာ၊ ယာမာမှာ ၁၂ ရက်ခွဲသာသာ၊ တုသိတာမှာ ၆ ရက်နှင့် ၆ နာရီသာသာ မျှသာ ရှိသေးသည်ကို ရည်၍ မယ်တော်ကြီးသည် တုသိတာ ဘုံမှာ ရှိသည်ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ (စတုဂ္ဂဏနည်း)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၅၆-သဲပုံစေတီ

အမေး။ ။ပညာရှိတို့ခင်ဗျား...

- ၁။ သဲပုံစေတီအစ ဘယ်တုန်းက၊
 - ၂။ တပေါင်းလ၌သာ သဲပုံစေတီ တည်ကောင်းပါသလား၊
 - ၃။ သဲပုံစေတီ တည်ခြင်းအကျိုး-တို့ကို သိလိုပါသည်။ ဖြေကြားတော်မူကြပါ။
- ကွဲကျောင်းသား (ပျဉ်းမနား)

အဖြေ။ ။ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ အထံ၌ တောင်းအပ်ပြီးသော ဆုတောင်းခြင်းရှိသော အရှင် သကစိန္တနိယ ထေရ် အလောင်းသည် ၉၁-ကမ္ဘာထက်က ပွင့်တော်မူသော ဝိပဿီ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူအပြီးမှာ ရသေ့ရဟန်းပြု၍ ဟိမဝန္တာတော၌နေစဉ် ဆိတ်ငြိမ်၍ ဓမ္မလျော်ဖွယ်ရှိသော တစ်ခုသောတောသို့အရောက်တွင် သဲများကို ဝါးခြမ်းစိတ် တို့ဖြင့် အဆင့်ဆင့်ပြု၍ သဲပုံစေတီတည်ပြီးလျှင် သက်တော် ထင်ရှား ပြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ကဲ့သို့ ထိုမိမိတည်ထားအပ်သော သဲပုံစေတီကို အလွန်ရှိသောစွာရှုခိုးလျက် အမျိုးမျိုးသောတောပန်းတို့ဖြင့် ကြဲဖြန့်ပူဇော်ခြင်းအမှုကိုပြု၏။ ထိုကောင်းမှုကြောင့် သံသရာဘဝကျင်လည်ရာတွင်

အပါယ်လေးပါးသို့ မလားမရောက်ခြင်း၊ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည် တို့၌သာ ကျင်လည်ခြင်း၊ လေးကျွန်းသေဋ်နင်း စကြဝတေး မင်းဖြစ်ခြင်း၊ ဂေါတမဘုရားရှင်လက်ထက်၌ ပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါး၊ ဝိမောက္ခရှစ်ပါး၊ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာဖြစ်ခြင်းဟူသော အကျိုးများကို ခံစားရကြောင်း (အပဒါနိပါ-၁၂၄၊ ၎င်း ၄၊ ၃-၈၇ တို့၌) မိန့်ဟု ဖွင့်ပြတော်မူပါသည်။

- အထက်ပါဝတ္ထုကိုထောက်သော်
- ၁။ သဲပုံစေတီသည် ၉၁-ကမ္ဘာထက်က စခဲ့သည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။
 - ၂။ တပေါင်းလ၌သာ သဲပုံစေတီတည်ကောင်းသည် မဟုတ်ပါ။(သဲပုံစေတီတည်ကြသည်မှာ အများအားဖြင့် တောလက်ကျေးရွာများ၌သာ ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်) ကျေးလက်နေ တောင်သူဦးကြီးများသည် တပေါင်းလ၌ အလုပ်ကိစ္စနည်းပါးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရွှေတိဂုံ၊ မန်းစက်တော်ရာ စသော တန်ခိုးကြီးဘုရားပွဲတော်များသည်လည်း တပေါင်းလ၌သာ ကျင်းပကြသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင်အား ကဝိလဝတ်ပြည်သို့ ကြွလာပါရန် ဖွားဖက်တော် ကာဠုဒါယီ ပင့်လျှောက်စဉ်က ခရီးလမ်းပန်းသာယာသည့် တပေါင်းလမှ ကြွလာသည်ကိုလည်းကောင်း ထောက်ထားပြီး တပေါင်းလ၌

သာ သံပုံစေတီ တည်ထားကိုးကွယ်မှုကို ပြုနေခြင်းဖြစ်သည် ဟူ၍သာ မှတ်ယူရပါမည်။

၃။ အပါယ်လေးပါးသို့ မလားရခြင်း၊ လူ့ပြည် နတ်ပြည် တို့၌သာ ကျင်လည်ရခြင်း၊ စကြဝတေးမင်းဖြစ်ရခြင်း၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ရခြင်း အကျိုးများကို ခံစားရပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၅၇-ရင့်မာတစ်ကျိပ်

အမေး။ ကျွန်တော်တို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားများ၏ ဖြစ်တော် စဉ်များတွင်... နမာ-၅၀၀၊ ရင့်မာ တစ်ကျိပ်၊ နောင်လာရှစ်သောင်း ဘုရားပေါင်းဟူသော အဆိုအမိန့်ထဲမှ ဘုရား(ရင့်မာတစ်ကျိပ်)တို့၏ အမည်တော်များနှင့် ဘုရား လောင်းတော်များ ဗျာဒိတ်ပန်း ဆင်မြန်းရာ၌ မည်သည့်အင်္ဂါ ရပ်တော်များနှင့် ပြည့်စုံမှ ဗျာဒိတ်တော်ခံယူနိုင်ကြောင်း အစရှိသည်ကို ကျွန်တော်မသိရှိပါ။ ကျွန်တော်ကဲ့သို့ပင် မသိရှိ သူများလည်း ရှိနေဦးမည် ထင်ပါသဖြင့် အလျဉ်းသင့်သည့် အချိန် ဤစာစောင်၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးပါရန် မေတ္တာ ရပ်ခံပါသည်။

ဦးစိန်မောင် (ဝတ္တလစ်၊ ရန်ကုန်)

ရင့်မာတစ်ကျိပ်။ မေတ္တာ၊ ရာမ၊ ကောသလနှင့်၊ ဝင်၊ ဝင်္ဂီ နာဠိ၊ ဘိသူး၊ အသုဒေါဒေါ၊ တထေပုလဲ၊ မှတ်မြရင့်မာ၊ တစ်ကျိပ်သာရှင် ဟူသည်နှင့်အညီ...။

- ၁။ မေတ္တာယူ။
- ၂။ ရာမမင်း။
- ၃။ ကောသလမင်း။
- ၄။ ဝင်ကပုဏ္ဏား။
- ၅။ ဝင်္ဂီကပုဏ္ဏား။
- ၆။ နာဠာဂီရိဆင်။
- ၇။ အဘိဘူနတ်။
- ၈။ အသုရိန်နတ်။
- ၉။ ဒေါဒေယျပုဏ္ဏား။
- ၁၀။ ပုလဲလဲဆင် ဟူ၍ တစ်ကျိပ်တည်း။

ဗျာဒိတ်ရကြောင်း အင်္ဂါ (၈)ပါး

- မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊
- ဟေတု သတ္တာရဒဿနံ။
- ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊
- အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ။
- အဋ္ဌ ဓမ္မသမောဓာနာ၊
- အဘိနိဟာရော သမိဇ္ဇတိ ဟူသည်နှင့်အညီ...။

(၁) လူစင်စစ်ဖြစ်ခြင်း၊ (၂) လောကီဂျားဟူသော ပုလ္လင်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ (၃) တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်ခြင်း၊ (၄) ဘုရားကိုလည်း ဖူးမြင်ရခြင်း၊ (၅) ရသေ့ရဟန်းလည်းဖြစ်ခြင်း၊ (၆) ဈာန်သမာပတ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံခြင်း၊ (၇) ဘုရားဆုကို လည်း တောင်းယူခဲ့ခြင်း၊ (၈) ဘုရားဆုကို အလိုရှိသောဆန္ဒ လည်း ရှိခြင်း-ဟူ၍ စ-ပါးတည်း။

(ပဏ်-၃၊ ၄-၈၆၊ အံ-၁၊ ၄-၃၆၊ ၂၊ ၂၅၊ ၄-၁၁၇။ ကျတိ ၄-၁၁၅။ စရိယာ ၄-၁၆။ ထေရ ၂၊ ၄-၁၁။ ဗုဒ္ဓဟိ-၃၁၁။ နေတ္တိ ၄-၁၅၉။ သုတ္တ ၂၊ ၄-၄၃)

၅၈-ဖလသမာပတ်

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ ၁၈၊ အမှတ် ၁၄၊ ဦးစိန်မောင်၊ (မန္တလေး)၏အမေးကို ဖြေဆိုသည်။) ၁။ ဖလသမာပတ်သည် လောကုတ္တရာသာ ဖြစ်ပါသည်။ (သာဓက) ကာ ဖလသမာပတ္တိတိ ယာ အရိယဖလ သာ နိရောဓေ အပ္ပနာ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

၂။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ ဝင်စားနိုင်ပါသည်။ (သာဓက) အရိယာ ပန သဗ္ဗေပိ သမာပတ္တိ။ ကသ္မာ အဓိကတတ္တာ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

မှတ်ချက်။ ။ ဝင်စားသောအခါမှာ မိမိတို့ရရှိဆဲ ဖိုလ်နှင့်သာ ဆက်ဆံသည်။ အောက်နှင့်အထက် ဖိုလ်များကို မဝင်စားနိုင်ပါ။

(သာဓက)။ ။ ဥပရိမာ ပန ဟေဋ္ဌိမံ နသမာပတ္တိ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

၃။ က္ကရိယာပုတ်လေးပါးတွင် မည်သည့်က္ကရိယာပုတ်နှင့်မဆို ဝင်စားနိုင်ပါသည်။ သို့သော် များသောအားဖြင့် ထိုင်ခြင်း က္ကရိယာပုတ်ဖြင့်သာ ဝင်စားပေက်မူကြသည်။ အကြောင်းကား... ဖျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းအကျိုးငှာ ဝင်စားတော်မူအပ်သော သမာပတ်ဖြစ်သောကြောင့်ပါတည်း။

၄။ (က) ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားလိုလျှင် ဝင်စားခါနီး၌ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ-ဟု ရုပ်နာမ်တစ်ခုခုကို ဝိပဿနာ ခြုမှတ်ရပါမည်။

(သု-သင်္ဂဟ-၁၃၃)

(တစ်နည်း) ဝင်စားလိုလျှင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ဝိပဿနာဉာဏ် ကိုးပါး အစဉ်အားဖြင့် သင်္ခါရမေက္ခာဉာဏ်

တိုင်အောင် ပထမဦးစွာ ရုပ်တို့ကို ချွတ်ရပါမည်။

(သရူပအနုဝဏ္ဏနာ)

(ခ) လူ့ပြည်မှာ "ထမင်းအသက် ခုနစ်ရက်"ဟု ဆိုသောကြောင့် ခုနစ်ရက်အတွင်း အလိုရှိသလို အဓိဋ္ဌာန်ပြုရပါမည်။

(သာရတ္ထပီပနီ)

(တစ်နည်း) နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသကဲ့သို့

(၁) နာနာဗန္ဓုအဝိကောပန။

(၂) သံယပဋိမာနန။

(၃) အတ္ထပက္ကောသန။

(၄) အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒ-တို့ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် ၎င်းငြိတာ)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၉၊ အမှတ်-၈)

၅၉-စေတနာသုံးတန် ကျိုးပေးတန်

အမေး။ ။ပုဗ္ဗ၊ မုဗ္ဗ၊ ပရ စေတနာသုံးတန်ရှိရာ ဘယ်စေတနာသည် ပဋိသန္ဓေကျိုးဘယ်စေတနာသည် ပဝတ္တိကျိုးပေးသည်ကို ကျွမ်းဝန်အကုံးအကားနှင့် ဖြေကြားကြပါရန်။

အရှင်ကေသရ (ရွှေထည်ဖြေ)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၁၃)

အဖြေ။ ။စေတနာသုံးတန်တို့တွင် မုဗ္ဗစေတနာသည်သာ မုဗ္ဗ

အားဖြင့် ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးပါသည်။ ပုဗ္ဗ

စေတနာ၊ ပရစေတနာနှစ်ပါးတို့သည်ကား အလွန်အား

ကောင်းသော ငလောစေတနာဖြစ်ပါမှ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးနိုင်

ပါသည်။ စေတနာတစ်ပါးက ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးပါလျှင်

ကျန်နှစ်ပါးသည် ပဝတ္တိကျိုးကို ပေးပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။၀ါနု စသောကံ၊ ပါဏာတိပါတ စသောကံကို

ပြုလုပ်ရာ၌ ထမြောက် အောင်မြင်ဖို့ရာမှ . .

၁။ ပုဗ္ဗ၊ မုဗ္ဗ၊ ပရစေတနာသုံးပါး။

၂။ ဝိထိတစ်ခု၌ပါဝင်သော ဇော ၇ ကြိမ်။

၃။ ထိုဇော၏အစွမ်းအားဖြင့်အကျိုးပေးရာကာလဟု

ဆိုအပ်သော ကံလေးပါး။ သို့မဟုတ် ကံသုံးပါးတို့ ပါဝင်ရပါ

သည်။

ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်သော မုဗ္ဗစေတနာမှာ

ကံအထမြောက်သည် တဝိထိ၌ပါသော ဇောစေတနာတည်း။

ကံအထမမြောက်မီ ရှေးအဖို့က ဝိထိပေါင်းများစွာ၌ ပါရှိသေး

စေတနာများသည်ပုဗ္ဗစေတနာများတည်း။ ကံအထမြောက်ပြီး

နောက်အဖို့၌ဖြစ်သော စေတနာများသည်အပရစေတနာများ

တည်း။ ထို့တွင် မုဗ္ဗစေတနာ၌ပါဝင်သော သတ္တမဇော

စေတနာသည် ဒုတိယသဝမှာ ပဋိသန္ဓေကျိုးပေးပြီး

စေတနာ၊ ပရစေတနာတို့တွင် ဝီထိတစ်ခုခုရှိပါသော လော စေတနာ တစ်ခုခုက ပဝတ္တိကျိုးကိုပေးပါသည်။

ဤနေရာ၌ စေတနာကို "ကံ" ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား သည် (ဆက္ကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်၌) ဟောတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ ဟောတော်မူခြင်းဖြင့် စေတနာနှင့်ကံ အတူတူဟူ၍ မှတ်ထင်စရာရှိပါသည်။ စင်စစ်မှာ မတူပါ။ စေတနာသည် ပုဗ္ဗဘာဂ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော တရားသဘောတည်း။ ကံသည် ပစ္ဆာဘာဂ နောက်အဖို့၌ဖြစ်သော တရားသဘော တည်း။ ဤသို့ပင် မတူခြားနား ရှေ့နောက်ကွဲပြားပါသော် လည်း စေတနာလျှင် အရင်း၌သော ကံတရားဖြစ်သော ကြောင့်သာလျှင် စေတနာကို "ကံ" ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ကွဲပြားခြားနားသော်လည်း မကွဲမပြား မခြားမနားဘိသကဲ့သို့ အဘေဒ-နည်းအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ သည်။ ထို့ကြောင့်...

ကဿာ စေတနာ ကမ္မဒိက္ခာ၊ စေတနာ မူလကတ္တာ ကမ္မဿ ဟူ၍ (ပကံ ၂ ၄-ဥပါလိသုတ်၌) ဖွင့်ပြတော်မူပါ သည်။ အဋ္ဌသာလိနိဋ-၌လည်း ဧကာယ စေတနာယ ကမ္မေ အာယု-ဟိတေ-ဟူသောပါဠိဖြင့် "စေတနာ" ဟူသည် ဇောနှင့် ယှဉ်သော စေတနာစေတသိက်တည်း။ "ကံ" ဟူသည်ကား ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့၏အမူအရာတည်းဟု ဖွင့်ပြထားပါသည်။ (ဤကား ကံကိုစေတနာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဇောဟူ၍လည်း

ကောင်း ယူရပုံကို ပြခြင်းတည်း) ထို့ကြောင့် ကံတစ်ခုခုကို ပြုလုပ်ရာ၌ ထိုကံကို လောစေတနာတစ်ခုတည်းဖြင့် ထမြောက် အောင် အားမထုတ်နိုင်ပါ။ ဝီထိတစ်ခုတွင် ပါဝင်သော လော ၇ ကြိမ်ဖြင့် အားထုတ်ပါမှ ကံတစ်ခု ထမြောက်အောင်မြင်နိုင် ပါသည်။

သို့ပါ၍ အကျိုးပေးရာ၌ ဇောဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရသော် လေး ၇ ကြိမ်တို့တွင် ပထမဇောစေတနာသည် (ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒ နိယကံ မည်၏) ပစ္စုပ္ပန်မျက်မှောက်သောဘဝ၌ အကျိုးပေး သည်။ ပဝတ္တိအကျိုးကိုသာ ပေးသည်။ သတ္တမဇောစေတနာ သည် ("ဥပပဇဝေဒနိယကံ" မည်၏) ဒုတိယဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေ ကျိုးကိုပေးသည်။ ပဝတ္တိကျိုးကိုလည်း ပေးပါသည်။ သို့သော် ပဋိသန္ဓေကျိုးမပေးမူ ပဝတ္တိကျိုးကို ပေးပါသည်။ အလယ်ဇော ငါးချက် စေတနာသည် ("အပရာပရိယဝေဒနိယကံ"မည်၏) တတိယဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်မရမီအကြား ဘဝများ၌ အခွင့်သာ သောအခါ ပဋိသန္ဓေကျိုး ပဝတ္တိကျိုးနှစ်မျိုးကို ပေးပါသည်။ အထက်ပါစကားရပ်တို့ကို ထောက်၍ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရသော်...

ပထမဇောနှင့်ယှဉ်သော ပုဗ္ဗ၊ မုဋ္ဌ၊ ပရစေတနာ သည် ပဝတ္တိကျိုးကိုသာ ပေးပါသည်။ သတ္တမဇောနှင့်ယှဉ် သော ပုဗ္ဗ၊ မုဋ္ဌ၊ ပရစေတနာသည် ပဋိသန္ဓေကျိုး၊ ပဝတ္တိကျိုး

နှစ်မျိုးကိုပေးပါသည်။ အလယ်ဇောငါးချက်နှင့်ယှဉ်သော ပုဗ္ဗ၊
မုဗ္ဗ၊ ပရစေတနာသည် ပဋိသန္ဓေကျိုး၊ ပဝတ္တိကျိုး နှစ်မျိုးကို
ပေးပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၉၊ အမှတ်-၄၅)

၆၀- က္လဿာနှင့် မစ္ဆရိယတရားကို မည်သည့်မဂ်က
ပယ်သတ်ပါသနည်း။

အမေး။ ။ က္လဿာနှင့် မစ္ဆရိယတရားနှစ်ပါးကို သံယောဇဉ်
၁၀။ အဘိဓမ္မာနည်း၌ သီးခြားဖော်ပြပါရှိပြီးလျှင်
သုတ္တန်နည်းအရ သီးခြားဖော်ပြခြင်းမရှိ၍ ယင်းတရားနှစ်ပါး
သည် မည်သည့်သံယောဇဉ်ထဲ၌ ပါဝင်ကြောင်းကို သုတနည်း
သူများ သိရှိနိုင်ရန် ထည့်သွင်းဖော်ပြပါရန်။ ပရိယတ္တိ-
ပဋိပတ္တိနည်းပါးသူများပင် က္လဿာနှင့် မစ္ဆရိယတရားနှစ်ပါးကို
သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်က ပယ်သည်။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကမူ ပယ်
သည်။ ရဟန္တာကမူပယ်သည်ဟု အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံပြောဆိုကြ
သောကြောင့် ဘုရားဟောပါဠိတော်အရ က္လဿာနှင့်မစ္ဆရိယ
တရားနှစ်ပါးကို မည်သည့်မဂ်ကပယ်သတ်ကြောင်း ဖြေကြား
ပေးတော်မူကြပါရန် ရှိသေစွာ တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

မောင်သီလိ (ချောက်မြို့)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၆၊ အမှတ်-၁၆)

အဖြေ။ ။ အမေး၌ အချက် ၃ ချက်ပါရှိ၍ (က-ခ-ဂ) သုံး
ပိုင်းခွဲ၍ ဖြေဆိုပါမည်။

က။ အဘိဓမ္မာနည်း၌ပါသော က္လဿာနှင့် မစ္ဆရိယကို
သုတ္တန်နည်း၌ ပဋိပသံယောဇဉ်၌ လည်းကောင်း။

ခ။ က္လဿာနှင့် မစ္ဆရိယတရားတို့ကို ကိလေသာ
၁၀-ပါးတွင် ခေါ်သက်လေသာ၌လည်းကောင်း သွင်းယူရပါ
သည်။

ဂင်း(က-ခ) အဖြေများမှာ အောက်ပါ (ဂ)အဖြေဖြင့်
ပို၍ ထင်ရှားလတ္တံ့။

ဂ။ ဤ(ဂ)အဖြေမှာ သုတနည်းပါးသူတို့ သိရှိနိုင်ရန်
မဂ် ၄-ပါးတို့ ပယ်သတ်အပ်သော ကိလေသာနှင့်တကွ
စိတ္တုပ္ပါဒ်ခုစိုက်တို့ကိုပါ ထည့်သွင်းဖြေဆိုလိုက်ပါသည်။

၁။ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်သတ်အပ်သော
ကိလေသာကား... “ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ” ၂-ပါး ဖြစ်သည်။
စိတ္တုပ္ပါဒ်ကား ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်၄-ပါး၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ၁-ပါး
ပေါင်း ၅-ပါးဖြစ်သည်။

၂။ သကဂါဂါစိမဂ်သည် ပယ်သတ်အပ်သောကိလေ
သာကား... ကြမ်းတမ်းသော “ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ” ဖြစ်
သည်။ စိတ္တုပ္ပါဒ်ခုစိုက်တို့မှာ သောတာပတ္တိမဂ်နှင့်အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

ဖြစ်သည်။

၃။ အနာဂါမ်သည် ပယ်သတ်အပ်သော ကိလေသာကား... "ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ" ဤ ၄-ပါးဖြစ်ပါသည်။ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကား... ဒေါသမူဒွေး ဖြစ်သည်။ ဒုစရိုက်ကား... ပိသုဏဝါစာ၊ ဖရသဝါစာ၊ ဗျာပါဒ ဤ ၃-ပါး ဖြစ်သည်။

၄။ အရဟတ္တမဂ်သည် ပယ်သတ်အပ်သော ကိလေသာကား... "လောဘ၊ မောဟ၊ မာန၊ ထိန၊ ဝိဒ္ဓ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ" တို့ဖြစ်သည်။ ဒုစရိုက်ကား... သမ္ပပလာပ၊ အဘိဇ္ဈာတို့ ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ အနာဂါမ်မဂ်သည် ပယ်သတ်အပ်သော ကိလေသာတို့၌ ဣဿာနှင့် မစ္ဆရိယတို့ ပါရှိ၍ စိတ္တုပ္ပါဒ်မှာလည်း ဒေါသမူဒွေးကို ကောက်ယူရသည်ကို ထောက်သဖြင့် (က) အဖြေ 'အဘိဓမ္မာနည်းမှာပါသည်' ဣဿာနှင့် မစ္ဆရိယကို "သုတ္တန်နည်း၌" ပဋိယသံယောဇဉ်မှာ သွင်းယူရပါ။ (ခ) အဖြေ ဣဿာနှင့် မစ္ဆရိယကို "ကိလေသာ ၁၀-ပါးတို့တွင်" ဒေါသကိလေသာ၌ သွင်းယူရပါ ထင်ရှားပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယှဉ်ဖက်စာရားများ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အမေး၌ ဘုရားဟောပါဠိတော်အရ ဖြေကြားရန်ဟု

ပါရှိရာ ဤအဖြေများသည် ဘုရားဟောပါဠိတော်နှင့် ဘုရားအလိုတော်ကျဖွင့်ပြသည့် အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာဆရာတို့ ဝါဒကွဲမရှိ အဘိဓမ္မာကျမ်းများစွာမှာ တစ်သဘောတည်း ပါရှိကြပါသည်။ ထို့ပြင် ဣဿာနှင့် မစ္ဆရိယကို အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်က ပယ်သတ်ကြောင်းကို ဘုရားကျောင်းတော်မှာ အနာဂါမ်တည်လာသည့် ဝိသာခ-သုဋ္ဌေးကြီးက သုဋ္ဌေးကတော်ဓမ္မဝိဇ္ဇာအား ပြောပြပုံများကို သုတ္တန်အပါအဝင် အင်္ဂုတ္တရဓကကနိပါတ်အဋ္ဌကထာ (၂၇၈)မှာလည်း ဖွင့်ပြထားသေးသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၆၁-အကုသလဝိပါတ်

အမေး။ ။ အဘိဓမ္မာကျမ်းတွင် တခြားစိတ်များမှာ ဝိပါက်ကြိယာပါရှိပြီး အကုသိုလ်စိတ်တွင် ဝိပါက် မပါရှိသဖြင့် ထိုအကုသိုလ်အတွက် အကျိုးမပေးသယောင် ဖြစ်နေပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာမှ ဖြေရှင်းပေးပါရန် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

ဦးဘကျော် (မြို့မ-ကြံခင်း)

အဖြေ။ အဘိဓမ္မာကျမ်းပြု အရှင်အနုရုဒ္ဓိမထေရ်သည် ကျမ်းပြုဆရာတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း အကုသိုလ်စိတ်၏အခြားမှည့် အကုသလဝိပါက်စိတ်ကို ပြုလုပ်သောကြောင့် ဥပေက္ခာသဟဂတံအစရှိသည်ဖြင့် အဟိတ်စိတ်၏အစမှာ မိန့်ဆိုထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်စိတ်မှာလည်း ဝိပါက်ရှိသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် အဟိတ်စိတ်၏အစ ဝိပါက်၇-ပါးသည် အကုသလဝိပါက်စိတ်များ ဖြစ်ပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ကာမာဝစရစိတ်၏ ကုသလဝိပါက် အဆုံးမှာ "ကုသလ ဝိပါကာ ဟေတုက စိတ္တာနိ" ဟု အဟေတုက သဒ္ဓါဖြင့် အထူးပြု၍ မိန့်ဆိုထားပါသည်။ အကုသလဝိပါက်စိတ်၏အဆုံးမှာတော့ အဟေတုကသဒ္ဓါဖြင့် အထူးမပြုဘဲ "အကုသလဝိပါကစိတ္တာနိ" ဟုသာ မိန့်ဆိုထားပါသည်။ ဤသို့ မိန့်ဆိုခြင်းသည် ကုသိုလ်မှာ အခြားဝိပါက်များနှင့် မှားစရာရှိ၍ အဟေတုကသဒ္ဓါဖြင့် အထူးပြု၍ မိန့်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပြီး အကုသိုလ်မှာတော့ အခြားဝိပါက်မရှိ၍ မှားစရာမရှိသောကြောင့် အဟေတုကသဒ္ဓါဖြင့် အထူးမပြုဘဲ မိန့်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၆၂-မစ္ဆရိယ ဖြစ်-မဖြစ်

အမေး။ ၁။ သံယာဇယံအချို့သည် လူငယ်ရေးရာ ညကျောင်း၌ (၈)တန်း (၉)တန်း (၁၀)တန်းတို့တွင် ဝင်ရောက် သင်ကြားနေကြပါသည်။ ၎င်းသံယာဇယံအချို့သည် သံယာဇယံဖြစ်သော ဂန္ထရုရ ဝိပဿနာရုရ အလုပ်မဟုတ်သော လူမှုရေးလောကီပညာသင်နေ၍ အချို့ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ကြီးများက ၎င်းသံယာဇယံများကို မိမိ၏ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ နေရန် ခွင့်မပြုခြင်းသည် (ဘာဝါသမစ္ဆရိယ ဖြစ်-မဖြစ်)။

၂။ လူတစ်ဦးထံမှ အချို့လူများ ငွေလာချေးကြပါသည်။ သို့သော် ထိုလူက ပြန်ပြောသည်မှာ "ငွေတော့ ရှိပါတယ်။ မိမိမှာ သုံးရန်ကိစ္စများ အများအပြားရှိသည်။ အစိုးရဥပဒေနှင့်လည်းမလွတ်ဟု ထင်သည်။ ဒါကြောင့် မချေးနိုင်ပါ" ဟု ပြောလျှင် ထိုလူသည် (လာဘမစ္ဆရိယ ဖြစ်-မဖြစ်)။

၃။ ၎င်းပြင် အကယ်၍ အလျှာသုတား တစ်ခါတစ်ရံ အကြောင်းမညီမညွတ်၍ဖြစ်စေ၊ စေတနာ သဒ္ဓါတရားမရှိ၍ဖြစ်စေ မပေးမလျှာလိုက်ခြင်းသည်လည်း (လာဘမစ္ဆရိယဖြစ်-မဖြစ်)။

၄။ အထက်ပါ အမေးပုစ္ဆာများကို ဗုဒ္ဓသာသနာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အမှန်တရား သိနားလည်စေရန် ဝိနည်းမိတ်

ဆရာတော်ကြီးများကသော်လည်းကောင်း၊ အခြားပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကသော်လည်းကောင်း ဤတရားသတင်းစာမှ ဖြေရှင်းပေးကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

အဘိဓမ္မတ္ထ ပေါက်စ

အဖြေ။ ။၁။ မစ္ဆရိယဝါးပါးတို့တွင် အရံတွင်းဖြစ်စေ၊ အိမ်၊ ကျောင်း၊ ဇရပ်ဖြစ်စေ၊ ညဉ့်သန့်ရာ နေ့သန့်ရာအရပ်ဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ခုသော အရိပ်အာဝါသတို့ သီလရှိသော ရဟန်းရှင် လူတို့ လာရောက်နေထိုင်ခြင်းကို အလိုမရှိ။ လာရောက် နေထိုင်သော် မနေစေလိုခြင်း၊ လျှင်စွာ သွားစေလိုခြင်းသည် အာဝါသမစ္ဆရိယဖြစ်၏။ သို့သော်...

ဘဏ္ဍာနကာရကဒိန် ပန တတ္ထဝါသံ အနိစ္ဆတော အာဝါသ မစ္ဆရိယံ န ဟောတိ ဟူသော(အဘိ-၁၊ ၄-၃၄၆) စကားတော်အရ ငြင်းခုံခြင်း၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော ရဟန်းဆိုး ရှင်ဆိုး၊ လူဆိုးတို့၏ လာရောက် နေထိုင်ခြင်းကို အလိုမရှိခြင်း၊ မနေစေခြင်း၊ နေသော်နှင့်ထုတ် ခြင်းသည် မစ္ဆရိယမဖြစ်ဟု မိန့်ဆိုဖွင့်ပြထားသည်ကို ထောက် သော် ဓုရန္တပါးကိုအားမထုတ်ဘဲ လောကီပညာကိုသင်ကြား နေသော သံဃာငယ်များကို ကျောင်း၌နေထိုင်ခွင့် ဖြေခြင်း ကြောင့် အာဝါသမစ္ဆရိယ မဖြစ်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

(မှတ်ချက်) မန္တလေး၊ ပခုက္ကူ၊ ရန်ကုန် စသောမြို့များရှိ စည်းကမ်းကြီးသော ကျောင်းတိုက်များမှာ လောကီပညာ သင်သောရဟန်းများကိုလက်မခံပါ။ သင်မှန်းသိလျှင် ကျောင်း တိုက်မှ နှင်ထုတ်ပါသည်။

၂။ မစ္ဆရိယ လက္ခဏာ၌ မိမိရပြီး-ရလတ္တံ့သော စည်းစိမ်ဂုဏ်သိန်အမျိုးမျိုးကိုလျှို့ဝှက်ခြင်းလက္ခဏာရှိကြောင်း ကို...

တံလဒ္ဓါနံ ဝါ လဘိတဗ္ဗာနံ ဝါ အတ္တနော သမ္ပတ္တိနံ နိဂုလာနလက္ခဏံ ဟု (အဘိ ၁-၅၂ပင်) မိန့်ဆိုသည်ကို ထောက် သော် ယခုအမေး၌ လျှို့ဝှက်ခြင်း လက္ခဏာ မပါ မရှိသော ကြောင့် လာဘမစ္ဆရိယ မဖြစ်နိုင်ဟု မှတ်ရပါမည်။

၃။ မစ္ဆရိယဟူသည် ကဋ ကဿကတာ ဝုစ္စတိ ကဋ္ဌေ ဂါဟာ ယောက်မများဖြင့် ယူ၍ ဆိတ်ဆွန်း ဆိတ်ဆွန်းသော ပူဇော်ပေးကမ်းတတ်သည်၏အဖြစ်ဟု မဓုဋီကာဆရာ ဖွင့်ပြ သည်ကို ထောက်သော် မဓမ္မပဒ၌လာသည့် မစ္ဆရိယကောဋိယ သူဌေး၊ အပုတ္တကသူဌေး အဝိနုပုပ္ဖကပုဏ္ဏားတို့လို မိမိဥစ္စာကို တစ်ပါးသောသူတို့နှင့် လုံးဝမဆက်ဆံလို၊ မပေးလိုသည့် သဘော မဖြစ်လို့ ဆက်ဆံရ ပေးရပြန်သော် တွန့်တွန့်တိုတို ဖေးဖေးနဲ့နဲ့ ဆက်ဆံရပေးရသည့် သဘောမျိုးကိုသာ မစ္ဆရိယ ဆိုလိုပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံအကြောင်းမညီညွတ်၍ ပေးလှူလို

သောစေတနာ သဒ္ဓါတရားမရှိသေး၍ မပေးလှူခြင်းသည် လာဘမစ္ဆရိယ မဖြစ်နိုင်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၆၃-အနတ္တ ပါး

အမေး။ ။အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၃၃၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက စာစောင် မျက်နှာဖုံး၌ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ-အရ ခန္ဓာငါးပါး နှင့် နိဗ္ဗာန်ကိုပါ အရကောက်ထားသည်ကို ဖတ်ရှုရပါသည်။ ၎င်းစကားအရ တစ်ဆင့်တက်၍ သိလိုသည်မှာ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် ခန္ဓာကိုလည်း အနတ္တ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း အနတ္တ-ဟု ဟောတော်မူခဲ့ပါသနည်း။ ၎င်းနှစ်ပါးတို့၏ သဘောသွား ခြားနားချက်ကို သိပါရစေ။

စကု-မြဝတီကျော်

အဖြေ။ ။အနတ္တဟူ၍ ဟောတော်မူခြင်းသည်-

(၁) သင်္ခတတရားတို့နှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ ဟောသောအရာ။

(ပဋိသံ-ပါ၊ ၎င်း ၅-ဂဏ္ဍိ)

(၂) လောကီ သင်္ခတ သဘာဝတရားတို့နှင့် ပညတ်

ကိုသော ဟောသောအရာ။

(အ-၁၊ အဋ္ဌနသုတ် ပါ-၅၊ သမ္မော-ဉာဏဝိဘင်း ပါ-၅)

(၃) သင်္ခတဓမ္မသဘာဝတို့ကိုသာ ဟောသောအရာ။ (ဓမ္မပဒ-၅)

(၄) သင်္ခတတရားတို့နှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ် နှစ်ပါးလုံးကိုပင် ဟောသောအရာ။ (ပရိဝါ-ပါ၊ ဝိမတိ ဋီကာ)ဟူ၍ ၄-မျိုး၊ ၄-ဌာန၊ ၄-ချက် ရှိပါသည်။ ၎င်းအထက်ပါ ဟောဖော် ဖွင့်ပြတော်မူသည့် အကြောင်းရပ်တို့ကို ပေါင်းစပ်ပြီး အချုပ်အားဖြင့် ဖြေဆိုရသော်... .

ခန္ဓာကို အနတ္တဟု ဟောတော်မူခြင်းကား... . ခန္ဓာတရားတို့သည် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ ဘာဟာရ-တည်းဟူသော အကြောင်းတရား ၄-ပါးတို့ပေါင်း၍ ပြုပြင်စီရင်အပ်သော သင်္ခတတရားမျိုး ဖြစ်သောကြောင့် ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင်နှင့် အစဉ်မပြတ်သဖြင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ စင်စစ်ကေန် အမှန်ဖြစ်ကုန် သောကြောင့်တည်း။ နိဗ္ဗာန်တရားသည်ကား အကြောင်းတရား ၄-ပါးတို့ မပြုပြင် မစီရင်အပ်သော အသင်္ခတတရားမျိုး ဖြစ်သောကြောင့် ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင် အစဉ်ကင်းသဖြင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဟူ၍ မဆိုအပ်။ နိစ္စ၊ သုခ ဟူ၍သာ ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း အနတ္တဟု

ဟောတော်မူခဲ့ပါသည်။

(နက်နဲခက်ခဲလေစွ)

မှာထားချက်။ ဤအဖြေမှာ အကိုးသာဓက ပါ-၄ ဇီတို့ များလွန်း၍ အကျဉ်းချုံးပြီး ဖြေဆိုပါသဖြင့် ပရိယတ် ပဋိပတ် နှစ်ရပ်ဖြစ်သော ပညာမျက်စိရှိသူတို့သာ သဘောပေါက် လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရာရှိပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၆၄-ဥတုသည် အဘယ်ပစ္စည်းတွင်ပါဝင်

အမေး။ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ-တည်းဟူသော ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည့် အကြောင်းတရား ၄ ပါးတို့တွင်...

၁။ ဥတုသည် အဘယ်ပစ္စည်းသတ္တိဖြင့် အဘယ်ရုပ်ကို ဖြစ်ပွားစေပါသနည်း။

၂။ ၂၄ပစ္စည်းတို့တွင်အဘယ်ပစ္စည်း၌ ပါဝင်သနည်း- ဤအချက်နှစ်ချက်ကို ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ လေ့လာကြည့်ရာ မတွေ့မသိရပါ၍ တွေ့သိသူ ပညာရှင်များက အဖြေစကား ရေးသားကြပါရန်။

မြေလတ်မောင် (မကျေး)

အဖြေ။ ။ရာသီဥတုဥဏှာဥတုဟုဆိုအပ်သော တေဇောဓာတ်သည် ဥတုမည်၏။ ထိုဥတုဟူသည် တေဇောဓာတ်ပင်တည်း။ ထိုတေဇောဓာတ်ဟူသောဥတုသည် မဟာဘူတ်လေးပါးတွင် ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇကလောင်စည်းများမှာ ပါဝင်သော တေဇောဓာတ်သည် ဥတုမည်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (သင်္ဂဟ ဣသယုဋ္ဌာန) တစ်နည်း၊ ဂစ္ဆသေယျကပဋိသန္ဓေမှာ ကာယ၊ ဘာဝ၊ ဝတ္ထုဒသကလောင် ၃ စည်းမှာ ပါဝင်သော တေဇောဓာတ်သည် ဥတုမည်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။

သံသေဒဇ၊ ဩပပါတိကပဋိသန္ဓေတို့မှာ ကလောင် ၇စည်းမှာ ပါဝင်သော တေဇောဓာတ်သည် ဥတုမည်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပဋိသန္ဓိတွာဏ ဥပ္ပန္နာနံ သမတိံ သကမ္မဇဇ္ဈပါနံ အန္တက္ခရာ တေဇောဓာတု (သဗ္ဗော-၄)

ဥတုသဗ္ဗဒ္ဓာနံ ဧကံ မဟာဘူတေ ပဋိစ္စတယော မဟာဘူတာ။ပ။မဟာဘူတေ ပဋိစ္စဥပါဒါဇ္ဈဝံ- ဟူ၍လည်းကောင်း (သဟဇာတ-ပါ၊ ပဋိစ္စဝါရ-၂၂)

ဥတုသဗ္ဗဒ္ဓာနံ ဧကံ မဟာဘူတံ တိဏ္ဍံ မဟာ

ဘူတာနံပ။ ဥပါဝါရူပါနိ သဟဇာတပစ္စယေန ဟူ၍ လည်းကောင်း (သဟဇာတ-ပါ၊ ပဉ္စာဝါရ ၁၄၁)။ ပြဆိုအပ်သော အထက်ပါ ကျမ်းလစာစကားတို့ကို ထောက်သော် တေဇောဓာတ်ဟူသော ဥတုပစ္စည်းတရားက ဥတုဇရုပ်တို့အား ထိုက်သလို ကျေးဇူးပြုနိုင်ကြောင်း ထင်ရှား လှပါသည်။ ထို့ကြောင့်...

- ၁။ ဥတုသည် သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ဥတုဇရုပ်အား ဖြစ်ပွားစေသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။
- ၂။ နှစ်ဆယ့်လေးပစ္စည်းတို့တွင် သဟဇာတပစ္စည်း တွင် ပါဝင်သည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၃၅)

၆၅-မြတ်စွာဘုရား၏စိတ်နှင့် လူတို့၏စိတ် အနှေးအမြန် အမေး။ ။ အခြားသူများ၏စိတ်နှင့် မြတ်စွာဘုရား၏စိတ်သည် အနှေးအမြန်တူပါသလား၊ ပို၍မြန်ပါသလား၊ မြန် လျှင် အဘယ်မျှလောက် ပို၍မြန်ပါသနည်း။
မောင်သူတ၊ (မင်းလှ)
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၄၃)

အဖြေ။ ။ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက် လက်ဖျစ်တစ်တွက် ကာလအတွင်း၌ စိတ်သည် ကုဋေတစ်သိန်းမျှ ဖြစ်ပျက်နိုင်သည်။ (ပုံစံ) စိတ္တက္ခဏတစ်ခုခုကို စပါးစေ့ တစ်လုံးတစ်လုံးချ၍ ရေတွက်သည်ရှိသော စပါးတင်းပေါင်း ရှစ်ထောင်ငါးဆယ့်ကိုး (၈၀၅၉)တင်း ၆ ပြည်ရှိ စပါးစေ့ ပေါင်းသည် ကုန်ခမ်းနိုင်ရာ၏။ ထိုမျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ် ပြက် လက်ဖျစ်တစ်တွက် ကာလအတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သော စိတ္တက္ခဏတား မကုန်ခမ်းနိုင်ရာ။ ဤမျှသော စိတ္တက္ခဏ အပေါင်းသည်လည်း ပကတိသော ပုထုဇဉ်တို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ပမာဏဖြစ်သည်။ ထို့ထက် သောတာပန်၊ ထိုထက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သောစိတ်တို့သည် လျင်မြန်စွာ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သခင် ဘုရားရှင်၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သောစိတ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိတော့ပြီ။ ဤထက် အဆအရာ အဆအထောင်မကသာအောင် လျင်မြန်လှသည် သာတည်း။

(မိလိန္ဒ ပါ-၁၀၉၊ နိဝါန သံဂ-၉၂)

ထိုကဲ့သို့စိတ်သည် လျင်မြန်သည်ဖြစ်၍ စကားပြော ရာ တရားဟောရာတို့၌လည်း လူတို့တစ်ခွန်းပြောချိန်တွင် အရှင်အာနန္ဒာက ၈ ခွန်း ပြောနိုင်သည်။ အရှင်အာနန္ဒာက တစ်ခွန်းပြောချိန်တွင် ဘုရားရှင်က ၁၆ ခွန်းပြောနိုင်သည်။
(မုလပဏ္ဏာသ ၄-ပ ၅၅)

ဤသည်ကို ထောက်၍ "ယာဂုပါန သောက်ကာလမျှ ဟောပြောပေးရယ် နိကာယ်ဒီယ ပမာဏလောက်" ဟူသော လင်္ကာစကားရပ်ကို ပညာရှင်တို့ စပ်ဆိုတော်မူခဲ့ဟန်ရှိသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၁၉)

၆၆-ဂေါတြဘူ ဝေါဒါန်နှင့် နိဗ္ဗာန်

အမေး။ ။ဂေါတြဘူ၊ ဝေါဒါန်၊ အောက်မင်၊ အောက်ဖိုလ်တို့ မြင်သော နိဗ္ဗာန်သည် သဗ္ဗပါဒီသေသနိဗ္ဗာန် ဟုတ်-မဟုတ်နှင့် သဗ္ဗပါဒီသေသနိဗ္ဗာန်ပေးသည် တရားကိုယ် တူ-မတူ သိလိုပါသည်။ ထို့ပြင် အဘာဝညွတ် ကို နိဗ္ဗာန် ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်သောဝါဒကို လက်ခံသင့်-မခံသင့် လည်း သိလိုပါ၍ အများအကျိုးငှာ ပညာရှိများ ရှင်းပြတော် မူပါရန် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

ကိလေသာ မကုန်သေးသူတို့ အလေးပြု ထိုနိဗ္ဗာန်၊ သဗ္ဗပါ၊ ဟုတ်-မဟုတ် ထုတ်ပြပါရန်၊ သနှင့်အနု ထို နှစ်တန် အမှန်ကွယ် တရားကိုရှင်း၊ အဘာဝဆိုသည့် ထိုနိဗ္ဗာန် ပညတ်နည်းကိုလဲ ချီးမြှောက်လျှင် တော်-မတော်ဟု နိုင်ငံကျော်ဆရာတစ်ရယ် ယုတ္တိဆောင်နှင်း။

ဦးဩဘာသ (မင်းလှ)

အဖြေ။ ။(က) အောက်မင် အောက်ဖိုလ်တို့ မြင်သောနိဗ္ဗာန် သည် သဗ္ဗပါဒီသေသနိဗ္ဗာန် ဟုတ်ပါသည်။

(ရှင်းလင်းချက်)

၁။ မင်ခဏ၌ ကိလေသာတို့၏ ကုန်ခြင်းသည် ဘဉ္စ ပါဒီသေသနိဗ္ဗာန်။

၂။ စုတိ၏အခြားမဲ့၌ ခန္ဓာတို့၏ မဖြစ်ခြင်းသည် အနု ပါဒီသေသနိဗ္ဗာန် မည်၏။

တစ်နည်း။ ။၁-နိဗ္ဗာန်သည် ကိလေသာနိဗ္ဗာန်။

၂- နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓနိဗ္ဗာန် မည်၏။

တစ်နည်း။ ။၁-နိဗ္ဗာန်သည် ဒိဋ္ဌဓမ္မိကနိဗ္ဗာန်။

၂- နိဗ္ဗာန်သည် သမ္ပရာယိကနိဗ္ဗာန်။

တစ်နည်း။ ။၁-နိဗ္ဗာန်သည် ပရမတ်နိဗ္ဗာန်။

၂- နိဗ္ဗာန်သည် ပညတ်နိဗ္ဗာန် မည်၏။

(ဒုကနိပါတ်၊ ဣတိဝုတ်ပါဠိတော်၊ ၁၆၃-၄)

လောကုတ္တရာမင်၊ ဖိုလ်စိတ်သည် ပညတ်ကို အာရုံ မပြု၊ ပရမတ်ကိုသာ အာရုံပြုကြောင်းကို သင်္ဂဟနှင့် ဋီကာ ကျော်စေသော အဘိဓမ္မာကျမ်းများစွာတို့၏ အဆိုအမိန့်ကို ထောက်၍ သဗ္ဗပါဒီသေသ နိဗ္ဗာန်ဟုတ်သည်ဟု ဖြေဆိုခဲ့ သည်။

ထပ်ဆင့်ရှင်းလင်းချက်

မြတ်စွာဘုရားသည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် အခါတစ်ပါး ရောဟိတနတ်သားက “ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား-ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၊ အိုရခြင်း၊ သေရခြင်း၊ ရွှေ့လျားရခြင်း၊ တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း ရှိသည့် ဤဩကာသလောက၏ အဆုံးသို့ သွားခြင်းဖြင့် သိခြင်းငှာ၊ မြင်ခြင်းငှာ၊ ရောက်ခြင်းငှာ၊ စွမ်းနိုင်ပါသလား-ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “ဒါဃကာ ရောဟိတနတ်သား-ပဋိသန္ဓေမနေရခြင်း၊ မကိုရခြင်း၊ မသေရခြင်း၊ မရွှေ့လျော့ရခြင်း၊ တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေမနေရခြင်းသဘောရှိသည့် သင်္ခါရလောက၏အဆုံးသို့သွားခြင်းဖြင့်သိအပ်၏၊ မြင်အပ်၏၊ ရောက်အပ်၏ ဟူ၍ ငါဘုရား ဟောတော်မမူ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဤ၌အမှား။ ။ မေးသည်က ဩကာသလောကအဆုံးသို့၊ ဖြေသည်က သင်္ခါရလောကအဆုံးသို့။

(မနောရထပုရကီ-၄)

ထို့နောက် ဆက်လက်၍ မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ “ရောဟိတနတ်သား.. . အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း စသော ခုက္ခာပေါင်းဖြစ်ရာ၊ ရောက်ရာ ခုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊

ထိုခုက္ခသစ္စာ၏ဖြစ်ကြောင်း တဏှာဟု ဆိုအပ်သော သမုဒယသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ထိုခုက္ခသမုဒယချုပ်ရာအမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော နိရောဓသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ထိုနိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ရှစ်ပါးဟုဆိုအပ်သော မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ သညာဝိညာဉ်နှင့်တကွ ဤကိုယ်၌သာလျှင် ငါဘုရားပညတ်တော်မူ၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ (အံ-၄၊ ပါ-၂၅၅၊ ဇမ္ဗူ။ သဂါထာသံ၊ ပါ-၃၆)

ဤသို့ မိန့်ဆိုရာ၌ “အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌ငါဘုရားပညတ်တော်မူ၏” ဟု မိန့်တော်မူရာတွင် ကိုယ်၌ဖြစ်သော ခုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို ရသဖြင့် ချုပ်ရပေသည်။ ထို့ကြောင့် “အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်သည် ကိုယ်၌ ရှိပေ၏” ဟု ဟောကြားတော်မူသည်ကိုလည်းကောင်း။

ထိုမှတစ်ပါး အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သိအပ်ရအပ်သော၊ ပရမတ္ထအစစ်ဖြစ်သောအမြိုက်နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်သည် အာရုံအားဖြင့် ကိုယ်ကို အစွဲအားမရှိပြု၍ ဖြစ်သောကြောင့် ဂေါစရတ္ထ အမည်ရကြောင်းကို မူလဋီကာဆရာ အရှင်အာနန္ဒာသည် မူလဋီကာ ၄၇-၌ “အဇ္ဈတ္တရတေတော်

ဂေါစရဗ္ဗတ္တ နိဗ္ဗာနရတော” ဟု မိန့်၏။ အဗ္ဗတ္တရတောတိ ဟူသည်ကား၊ ဂေါစရဗ္ဗတ္တ၊ မိမိကို စွဲ၍ ဖြစ်သောအာရုံဟု ဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာန၊ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်တရားမြတ်၌။ ရတော၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်၊ ကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် စိတ်ဖြင့် မွေ့လျော်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤအထက်ပါ ကျမ်းလာစကားရပ်တို့ကို ထောက်၍ ဂေါတြဘူ၊ ဝေါဒါန်၊ အောက်မဂ်၊ အောက်ဖိုလ်တို့မြင်အပ်သော နိဗ္ဗာန်သည် သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ဟုတ်၏ဟု ဖြေဆိုခဲ့ပါသည်။

(ခ) သဥပါဒိသေသ၊ အနုပါဒိသေသ နှစ်ပါးသည် တရားကိုယ် အားဖြင့် တူပါသည်။ သို့မဟုတ် မတူ-ထူးပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ အဘယ်သို့ တူပါသနည်းဆိုသော် ထိုနိဗ္ဗာန် နှစ်ခုလုံးမှာ သင်္ခတတရားဟု ဆိုအပ်သော ဒုက္ခသစ္စာ တေဘုမ္မကတရားမရှိ၊ ချုပ်ငြိမ်း၍နေကြသော ကြောင့် သန္တိသုခချင်း တူကြပါသည်။

အဘယ်သို့ထူးပါသနည်းဆိုသော် သဥပါဒိသေသဟု ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထနိဗ္ဗာန်ကား ဘယ်သောအခါမှ ဒုက္ခနှင့် မတွေ့ရဘဲ အမြဲပင်သန္တိသုခ ဖြစ်နေရသည်။ အနုပါဒိသေသ ဟု ဆိုအပ်သော ပညတ်နိဗ္ဗာန်သည်ကား သံသရာဒုက္ခ အမျိုးမျိုးကို ခံရပြီးမှ သန္တိသုခနှင့်တွေ့ရသည်။ သန္တိသုခနှင့်

တွေ့ပြီးသည့်နောက်၌ကား တစ်ဖန် ဒုက္ခနှင့် ဘယ်တော့ အခါမှ မတွေ့ရတော့ပြီ။

တစ်နည်း။ သဥပါဒိသေသ ပရမတ်နိဗ္ဗာန်မှာ အစလည်းမရှိ အဆုံးလည်းမရှိပါ။ အနုပါဒိသေသ ပညတ် နိဗ္ဗာန်မှာ ပရိနိဗ္ဗတပုဂ္ဂိုလ် ပရိတ်နိဗ္ဗာန်ပြုပြီးမှ ပေါ်လာသော ကြောင့် အစသာရှိသည်။ အဆုံးမရှိပါ။

(ဂ) သဥပါဒိသေသဖြစ်သော အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကို အဘာဝပညတ်ဟု ဆုံးဖြတ်သောဝါဒကို လက်မခံသင့်ပါ။ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ကိုတော့ အဘာဝပညတ်ဟု ဆုံးဖြတ်သောဝါဒကို လက်ခံသင့်ပါသည်။ ရှင်းလင်းချက်။ “အသင်္ခတဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည် ပရမတ္ထ တရားတည်း” ဟု ဆိုရာ၌ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန် သည် စိတ်၊စေတသိက်၊ရှုပ်ဟူသော အသင်္ခတပရမတ်တရား မည်သည့်အခါမျှမဖြစ်လာဘဲ မိမိအလိုအလျောက် အသင်္ခတ ပရမတ်တရားအဖြစ်ဖြင့် နိစ္စ-ထာဝရ၊ ဓူဝ-သဘောအားဖြင့် (သင်္ဂဟ၌လည်း “တဒေတသဘာဝတော ဧကဝိဒ္ဓိ” ဟုခိန့် ဆိုသည့်အတိုင်း) သန္တိလက္ခဏာကို ဆောင်သော ပရမတ် တရားတစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် တည်နေသောကြောင့် အဘာဝပညတ် ဟု ဆုံးဖြတ်သောဝါဒကို လက်မခံသင့်ဟု ဖြေဆိုခဲ့ပါသည်။

အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ကို

၁၉၈ အာသာရေးပြဿနာ အမြေလွှာများ

ပညတ်ဟူ၍ ဆိုရာ၌ မူလကပင် ၎င်းနိဗ္ဗာန်သည် အသင်္ခတ အစစ်ကဲ့သို့ အသင်္ခတတရားစစ် မဟုတ်ချေ။ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ဟူသော ပရမတ္ထခန္ဓာ ၅ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရား အဖြစ်ဖြင့် သံသရာ၌ ကျင်လည်ပြီးမှ အသင်္ခတအစစ် ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ မဂ်ပေါ်လာပြီး မဂ်အစွမ်းကြောင့် ခန္ဓာကုန်ခန်းမှ ပေါ်လာသော နိဗ္ဗာန်ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း နိဗ္ဗာန်ကို အဘာဝပညတ်ဟု ဆုံးဖြတ်သောဝါဒကို လက်ခံသင့်သည်ဟု ဖြေဆိုပါသည်။ (သစ္စယဇိတ်ပါးနှင့် ပဉ္စမကြိတ် ယမိုက်-၄၊ ၂၅၉ ကို မှီသည်)

၆၇- ဆဋ္ဌဂီတမင် (သို့) အဋ္ဌဂီတမင်

အမေး။ လောကီသေသုပန ကာမာဝစရကုသလေသွေဝ ကာမိသန္နိဿန္တိ ဝိသုံ ဝိသုံ။ (အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ) အနုပုဗ္ဗေန ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ နိသိန္နဿ ပုဗ္ဗဘာဂေ အဋ္ဌဂီကဿ ဝိပဿနာမဂ္ဂဿ ဒဿနံ။ (နိဒါန ဝဂ္ဂ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ မဟာဝင်၊ ပဉ္စမသုတ် အဖွင့်၊ စာမျက်နှာ-၁၀၀) ဆိုလိုရင်းမှာ သင်္ဂြိုဟ်အဋ္ဌကထာက လောကီကုသိုလ်

ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခုမှာ ဝိရတိစေတသိက် သုံးခု တစ်ပြိုင်နက်မယှဉ်၊ တစ်ခုသာယှဉ်သည်။

နိဒါနဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာက လောကီကုသိုလ်ဖြစ်သော ဝိပဿနာကုသိုလ်မှာ ဝိရတိစေတသိက် သုံးခုလုံး တစ်ပြိုင်နက် ယှဉ်သည်။

ဤအဋ္ဌကထာနှစ်ခုကွဲပြားနေသည်ကို ဗဟုသုတ ဖြစ်လိုသူများအတွက်ပညာရှိများဖြေကြားပေးတော်မူကြ ပါရန် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

ညောင်တန်း၊ ကိုကိုကြီး (ဗုဒ္ဓမွေ့လောက၊ အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၇)

အဖြေ။ (က) သင်္ဂြိုဟ်အဋ္ဌကထာ ဆရာက လောကီကုသိုလ် ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခုမှာ ဝိရတိစေတသိက် သုံးခုတစ်ပြိုင်နက်မယှဉ်၊ တစ်ခုသာယှဉ်သည်ဟု ပြတော်မူခြင်းမှာ ဤမျှသောစိတ်သည် ဤမျှသောစေတသိက်တို့နှင့် ယှဉ်၏ဟူ၍ စိတ်စေတသိက်တို့၏အရေအတွက်ကိုပြခြင်းဖြစ်၍ ဒေသနာ ပရိယတ်မည်၏။ သံယုတ်အဋ္ဌကထာဆရာက (အနုပုဗ္ဗေန ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ နိသိန္နဿ ပုဗ္ဗဘာဂေ အဋ္ဌဂီကဿ ဝိပဿနာမဂ္ဂဿ ဒဿနံ)ဟုပြတော်မူခြင်းမှာ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်ရံ

မှ ဇောဝိပလ္လင်အထိ ပါရမီပြည့်ကုန်တော်မူငုံတို့ ခရီးသွား
ယောက်ျား၏ဥပမာဖြင့် ပြတော်မူသောအရာဖြစ်၍ ဒေသနာ
ပဋိပတ်မည်၏။

ပဋိပတ်ဟုဆိုအပ်သော လက်တွေ့ ဝိပဿနာအလုပ်
၌ ဒေသနာနည်းကို လိုက်နေ၍ မဖြစ်။ ဒေသနာတိ ပညတ္တိ
ဟူသောစကားတော်အရ ဒေသနာဟူသည်မှာ ပညတ်မှုသာ
ဖြစ်၏။ ပရမတ်ကို ထိထိမိမိဉာဏ်ဖြင့်သိမှ ဝိပဿနာဟု ဆိုရ
လေသည်။ ပရမတ်အရာ၌ သဘောမျှကိုသာယူရ၏။ ပရမတ်
ကို သိဖို့ရာ သဘောမျှသာဖြစ်၍ ပညတ်ခြင်းကဲ့သို့မဟုတ်။
သို့ပါ၍ “မြင်လျှင် မြင်တယ်”ဟု ဝိပဿနာ ချွတ်သောစိတ်
တစ်ချက်၌ အဖေတွင်ပါသည့် ဝိရတီစေတသိက်သုံးလုံးတို့
အပါအဝင် မဂ္ဂင်ရှစ်ဖမ်းတရားတို့သည် သဘောအားဖြင့်
တစ်ပြိုင်နက်ပါဝင်ပြီးစီးတုန်၏။ ထို့အတူပင် “ကြားလျှင် ကြား
တယ်၊ နံလျှင် နံတယ်၊ ကွေးလျှင် ကွေးတယ်၊ ဆန့်လျှင်
ဆန့်တယ်”စသည်ဖြင့် မှတ်သော ဝိပဿနာစိတ် တစ်ချက်
တစ်ချက်၌အသီးသီးမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့သည် တစ်ပြိုင်နက်ပါဝင်ပြီး
ဖြစ်လေတော့သည်။

ဤသို့ပြဆိုခဲ့ပြီးသော စကားအစဉ်ဖြင့် “သင်္ဂြိုဟ်အဋ္ဌ
ကထာဆရာက ဒေသနာပရိယတ်နည်းကို ပြတော်မူသည်။
သံယုတ်အဋ္ဌကထာဆရာက ဒေသနာပဋိယတ်နည်းကိုပြတော်

မူသည်” ဟူ၍ ဆရာနှစ်ပါးအဖွင့်ကွဲပြားသည်ဟု မှတ်ယူ
ပါလေ။

(၁) တစ်နည်းဆိုသော် ဝိရတီစေတသိက်တို့သည်
လွန်ကျူးအပ်သော ဝတ္တုဟုဆိုအပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ
စသော အာရုံတို့၏ဖြစ်သင့်ခြင်းကိုခွဲခြားရှိသည် ဖြစ်၍ အာရုံ
ပြားသောကြောင့် လောကီနှင့်တစ်ပြိုင်နက်မယှဉ်၊ တစ်ခုသော
ယှဉ်သည်။ နိဗ္ဗာန်အာရုံ၏တစ်ခုတည်း၏အစွမ်းဖြင့် အာရုံ
မပြားသောကြောင့် လောကုတ္တရာ၌ တစ်ပြိုင်နက်မယှဉ်သည်
ဟူ၍ (ဋီကာကျော်နှင့် အင်္ဂုရုဒိကာဆရာတို့ အဆိုအမိန့်ရှိ
သည်ကို ထောက်သော် အမေး၌ လောကီကုသိုလ်ဖြစ်သော
ဝိပဿနာကုသိုလ်ဟုဆိုသော်လည်း လောကုတ္တရာသို့ ရှေး
နေသော မဂ်၏ပဋ္ဌဘဝအဖို့ ရှိနေသောအရာဌာနဖြစ်၍
အာရုံ မပြားသောကြောင့် သံယုတ်အဋ္ဌကထာဆရာက
တစ်ပြိုင်နက်မယှဉ်ပုံကို ဖွင့်ပြတော်မူသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။
(မှတ်ချက်) တ-အမှတ်ပြအဖြေသည် သထုံမြို့ မူလ မင်းကွန်း
ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏စာပေ၊ မကွေးမြို့၊ ကမ်းရင်းရွာ၊
မဟာဂန္ဓာရုံတောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဥပနိဿယကို
မှီး၍ ပြောဆိုပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဂဓုဇောတ အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၂၀)

၂၀၂

ဘာသာရေးပြဿနာ အခြေလွှာများ

၆၈- အာပတ်နှင့် ငရဲ ကွာခြားစုံ

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၄၂၊ ထိန်ဘပင်
ညွှတ်လမ်း၏ အမေ့ကို... ဖြေဆိုသည်။)

၁။ သူန်းကြီးများမှာ ဘုရားရှင်ပညတ်တော် မူအပ်
သည့် သိက္ခာပုဒ်တော်များကို လွန်ကျူးလျှင်
အာပတ်သင့်သည်ဟု ဆိုသည်။ လူများမှာလည်း လူ့ဘိနည်းဟု
ဆိုအပ်သော ၃၀၆၀ ပါးကို လွန်ကျူးလျှင် ငရဲကြီးသည်
ဟု ဆိုရပါသည်။ ဤမျှသော တွာခြားပါသည်။ သဘောမှာ
မတွာခြားလှပါ။ အာပတ်မှာ ပါရာဇိက သံယာဒိဿသံ၊
ထုလ္လစ္စဉ်း၊ ပဒိဗ်တံ၊ ပါဠိဒေသနီ၊ ဒုက္ကဏံ၊ ဒုဗ္ဘာသီ၊ ဒုရုပဓိက္က
ဟူ၍ ရှစ်မျိုးရှိသလို ငရဲမှာလည်း သိဉ္စိုင်း၊ ကာလသုတ်၊
သယံအာ၊ ဓောရဇာ၊ မဟာဓောရဇာ၊ တာပန၊ မဟာတာပန၊
အဝိစိ ဟူ၍ အကြမ်းအားဖြင့် ရှစ်မျိုးပင် ရှိပါသည်။ အာပတ်
တန်းလန်းနှင့် ခုတေလျှင် ငရဲသို့ဝင်ရောက်နိုင်၍ ငရဲကြီးသည်
ဟု ဆိုရာ၌လည်း ငရဲလို့ ကျရောက်နိုင် သည်ကိုပင် ဆိုခြင်း
ဖြစ်သည်။

၂။ အာပတ်သင့်တိုင်း ဒေသနာ ကြား၍ မပျောက်
ပါ။ အထက်၌ ဖော်ပြထားသည့် အာပတ်ရှစ်မျိုး
တွင် လဟုက ဖြစ်သော ခနောက် ၆-မျိုးသော အာပတ်များ
သည်သာ အာပတ်သံငရဲဖြင့် ဒေသနာကြားလျှင် ပျောက်နိုင်

ပါသည်။ ဂရုဏဖြစ်သော သံယာဒိဿသံအာပတ်မှာ ပိနည်း
တော်၌ လာသည့်အတိုင်း ပရိဝတ်၊ မာနတ်၊ အတ္တန်-အစ၊
အလယ်၊ အဆုံး၊ သုံးပါးလုံး၌ သံယာ အကူအညီဖြင့် ကုစားမှ
ပျောက်ပါသည်။ သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက် သေသွားလျှင်
(မိမိပြုသောကံသည် မိမိနောက်သို့ သွားလေရာ အစိပ်ပါ
သကဲ့သို့ ပါလေသည် ဖြစ်သောကြောင့်) ငရဲကြီးမှုများ ကျန်
မနေခဲ့ပါ။ ထိုသူနောက်သို့ ပါသွားသည်သာတည်း။

၃။ ငရဲသည်လည်း အာပတ်ကဲ့သို့ ကုစား၍ ရ-မရ

၂မျိုး ရှိပါသည်။ အမိသတ်၊ အပေသတ်၊ ရဟန္တာ
သတ်၊ ဘုရားကို သွေးစိမ်းတည်အောင်ပြု၊ တိကျွန်မကို ဖျက်
ဆီးခြင်း ဂရုတ်ဟုဆိုအပ်သော ပဉ္စန္ဒန္တိယတ် ၅-ပါးကို ကျူး
လွန်မိသူများကား... ငရဲသို့မကျအောင် ကုစား၍ မရနိုင်ပါ။
ကျန်ကံများကို လွန်ကျူးမိသူများကား... ကလျာဏမိတ္တ-
အဆွေခင်ပွန်းတောင်းတို့ရလျှင် ငရဲသို့ မကျနိုင်ပါ။ ကုစား၍
ရနိုင်ပါသည်။

(ပုံစံထား) အဇာတသတ်မင်းသည် အဖကို သတ်ပြီးနောက်
ဆရာဝိဝကဟူသော ကလျာဏမိတ္တကို ရ၍
သာမညမလေသုတ်ကို မြတ်စွာဘုရားထံမှ နာကြားရသော်
လည်း ငရဲမလွတ်ခဲ့။

(သီလက္ခန်-၄)

တမ္မဒါဠိက ခိုးသူသတ် ယောက်ျားသည် အရှင်
သာရိပုတ္တရာဟူသော ကလျာဏမိတ္တကို ရ၍ ငရဲမှလွတ်ပြီး
တုသိတာနတ်ပြည်သို့ လားရောက်ရသည်။ (ဓမ္မပဒ)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၆၉- ခွန်တမ္ဗဝါစာ စကုဉ် စဟုဉ်

(အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၃၄၊ ရွှေထီးကုဏ္ဍရာ ဇာ
အမေးကို... ဖြေဆိုသည်။)

၁။(က) ပရိပုဏ္ဏဿ စ အဿေ-ဟု အဿပုဉ်ကို
ဝါကျခွန်ပြု၍ ရေးသားထားသော ပဓေသာ တိုက်ရိုက် ဘုရား
ကြီးမူသည် ဝိမတိဋီကာနည်းကို နှီး၍ စကုဉ် ရေးသားထား
တော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

(ခ) ပရိပုဏ္ဏိမေသံဠိစသ်ဟူသောပုဉ်သည်လည်း...

အထက်ပါ အဿ စ အဿ စ-ဟူသော နှစ်ပုဉ်ကို
ကေသေသ်ပြထားသောပုဉ် ဖြစ်၏။ ၎င်းကေသေသ် စသ်ပုဉ်
နှင့် ပရိပုဏ္ဏပုဉ်တို့ သန္ဓိစင်၍ ပရိပုဏ္ဏိမေသ-ဟု ရေးသား
ထားသော ပိဋကတ်တော် ပြန်ပွားရေးမူသည် ဝါရာဇိတဏ်
နှင့် စူဠဝါပါဠိတော်၌လာရှိသော အသစ်ပုနဋ္ဌသုတတို့၏ ကမ္မ
ဝါစာကို မှီး၍ စဟုဉ်နည်း ရေးသား ထားတော်မူခြင်း ဖြစ်

သည်။ ထို့ကြောင့် နှစ်ပုဉ်လုံးပင် မှန်သည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

တုဏီနှင့်တုဏီ

၂။ ဝိနည်းပါဠိတော်များ၌ လာရှိသော ကမ္မဝါစာများ
မှာ အားလုံးပင် "တဿှာ တုဏီ" ဟု ဝိယနှင့်သာ တွေ့ရပါ
သည်။

တုဏီ၏ပုဉ်ရင်းမှာ တုဏပုဉ် (အဘာသနတ္ထ)
အဿတ္ထိအနတ်၌ (၈) ဤပုဏ္ဏည်းသက်၍ တုဏီဟု ပြီးသည်။
ဤသို့... တုဏီဟူသော ဝိယကို တုဏီဟု ရသေ ဖတ်ရွတ်
ရာ၌ တံမဗျက်ကြောင်းကိုလည်း (ပရိဝါ-၄၊ ၂၄၈-၅) ဖွင့်ပြ
ထားပါသည်။

ထိုမှတစ်ပါး-တုဏီတံ ပစ် သိက္ခနာတိပဒဿ ဝိသေသနံ၊
တုဏီဏ္ဍတိ ဌိတံ ကက္ခရိဓာတိ သုတ္တေန နာဝိ
အတ္တိ၊ သဗ္ဗသမာဓာနိနာ နာလောပေ။ (ပါတိ
ခေတ္တဝဏ္ဏိပါဠိ)

ဤအထက်ပါကောင်းရပ်များကိုထောက်သော် တုဏီ
နှင့် တုဏီ နှစ်ပုဉ်လုံးပင်မှန်သည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

ဤ၌ ချဲ့ပါရစေ။ ဝိနယ ပါ-၄ တို့၌ ရဟန်းလောင်း
နှစ်ပါး-သုံးပါး တွဲ၍ဖတ်ရသော ခွန်ကမ္မဝါစာဟူ၍ တိုက်ရိုက်
မတွေ့ပေ။ ဝိမတိဋီကာ၌သာ ခွန်စကုဉ်တွင် အရိပ်အမြှောက်
မျှ တွေ့ရပါသည်။

ဤသို့ ပါ-၄ တို့၌ ခွန်ကမ္ဘာဝါစာများ တိုက်ရိုက်မလာ
မရှိသော်လည်း "ကံလေးပါးအားလျော်စွာ မကဘောသာရွတ်
ဖတ်နည်းဖြင့် ရွတ်ဖတ်သည်ဖြစ်စေ လိုအပ်သောအနက်
အဓိပ္ပာယ် ပါရှိသည်ဖြစ်စေ ဤအကြောင်းနှစ်ပါးစုံလျှင် ကမ္ဘာ
ဝါစာသမ္ပတ္တိဖြစ်၍ တံပြီးမြောက်သည်ကို သိမှတ်အပ်သ
တည်း" ဟု (ဓူဝဝါသဓမ္မနယဓမ္မက္ခန္ဓာဋီကာသော မဟာသုမထေရ်
နှင့် မဟာဓမ္မမထေရ်တို့၏ ဝါဒဆွဲနှိုးနှေးနေရာ အခန်းတွင်)
မိုင်းခိုင်းဆရာတော် မိန့်ကြားတော်မူသည်။ (တိပေဇက)

ထို့နောက်၎င်းဆရာတော်သည်ပင် ဥပသမ္ပဒခွန်ကမ္ဘာ
ဝါစာတွင်... ပရိပုဏ္ဏိယ ပတ္တစီဝရံ ပရိပုဏ္ဏိ ကေသံ ပတ္တ
စီဝရံ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏိ အဿ စ အဿ စ
ပတ္တစီဝရံ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏိယ စ အဿ စ
ပတ္တစီဝရံ ဟူ၍လည်းကောင်း ရွတ်ဖတ်သင့်ကြောင်းနှင့်မဟာ
ဓမ္မိကာရာမတို့၏ စလင်းဆရာတော်ကား အဿ၌ တ-သဒ္ဓါ
သည်လွန်ပြီးသောရဟန်းလောင်းနှစ်ယောက်ကိုသုံးယောက်ကို
စွဲနိုင်၊ ဟောနိုင်ရကား ပရိပုဏ္ဏိယ-ဟု-အဿ-သဒ္ဓါတစ်ချက်
တည်းဖြင့် ဖတ်သော်လည်း သင့်လျော်၏ဟု မိန့်တော်မူ
ကြောင်းကိုလည်း (တိပေဇက ၌) ဖော်ပြထားပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ မူများနှင့် မတူသော ဗျတ်မှောက် ခေတ်
ကမ္ဘာဝါစာများကိုဖော်ပြပါဦးမည်။ ခွန်ဘွဲ့ဝံတို့သာ ပြပါအံ့။

ကျောက်ကုန်းတောရမေဒိနီဗုဒ္ဓ-
အယ် စ နာဂေါ အယ် စ နာဂေါ အယ် စ နာဂေါ။

ပ။ ပရိပုဏ္ဏိမေသံ ပတ္တစီဝရံ ဟူ၍လည်းကောင်း။
ပဗုတ္တန္တဉ်-

၁။ အယ် စ သုမနော အယ် စ ပဒုမော အာယသ္မတော
သီလာစာရဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော ။ပ။ ပရိပုဏ္ဏိမေသံ
ပတ္တစီဝရံ ဟူ၍လည်းကောင်း။

၂။ ဣမေ သောမတေဝိန္ဒာ အာယသ္မတော အာစိဏ္ဏဿ
ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခော ။ပ။ ပရိပုဏ္ဏိမေသံ ပတ္တစီဝရံ ဟူ၍
လည်းကောင်း။

၃။ အယ် စ ဣော သုမင်္ဂလာ အာယသ္မတော ကုသလဿ
ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော ။ပ။ ပရိပုဏ္ဏိယ ပတ္တစီဝရံ ဟူ၍
လည်းကောင်း တွေ့ရပါသည်။

၎င်းမူများအတိုင်းလည်း ကံဆောင်နေကြပါသည်။
ထိုထိုဆရာတော်များသည်လည်း သာသနာတော်မှာ နေ-လ
အသွင်ထင်ရှားသော ဆရာတော်များဖြစ်၍ ထိုမူများအပေါ်၌
လည်း အမှားအယွန် ယုံမှားမရှိပူ၍ အမှန်များသာဟု မှတ်ယူ
သင့်ကြောင်း စေတနာတောင်းဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၉၊ အမှတ်-၁၁)

၇၀-ရဟန်းသိက္ခာချသင့် မသင့်

(အတွဲ-၂၀၊ အမှတ်-၄၅၊ မန္တလေးဦးကုသလ (သိမ်တိုက်) ၏ အဖေကို... ဖြေဆိုသည်။)

အောက်၌ ဖော်ပြလတ္တံ့သော ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ လာ ဝတ္ထုသက်သေများကိုထောက်သော် ရဟန်းသိက္ခာ မချ သင့်ပါ။ ရှေးက သိက္ခာချ သွားတော်မူကြသည့် ဂဏစရိပ၊ ဂဏပါမောက္ခဆရာတော်များရှိခဲ့ကြောင်းကို အများသိကြပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ထိုဆရာတော်များသည်...

သာပတ္တိကေန ဘိက္ခုဝေ နိယယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိ ဝါ ဟူသော သာရတ္ထဋီကာဆရာ၏ဝါဒကို မုချနည်းကောက် ယူတော်မူကြပြီး အာပတ်နှင့်တကွ စုတိရလျှင် ငရဲ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ ကျရောက်ရမည်ကို ကြောက်လန့်ကြသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သန်းဖြစ်သော တိဿရဟန်း၊ ဧရတပတ္တနဂါးမင်းဖြစ်သော ရဟန်းတို့မှာလည်း အာပတ်နှင့် တကွ စုတိကျ၍ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြရ ဖြစ်ကြရသည်ဟု မှတ်ထင်တော်မူကြသောကြောင့်လည်းကောင်း သိက္ခာချသွား တော်မူကြခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။

သိက္ခာမချသင့်ကြောင်း ဝတ္ထုသက်သေများ

သဠာ-သံ-ပါ-၂၈၁၊ ၎င်း ၄-၁၈ ၌ လာသော ဆန္ဒ ရဟန်းသည် ဓားဖြင့် မိမိ၏လည်ပင်းကို မိမိကိုယ်တိုင်လှီး၍

သတ်သေခြင်းဟူသော ဒုက္ကဋ်အာပတ်နှင့်တကွပင်လျှင် ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဘဂါထာ-သံ-ပါ- ၃၂၁၊ ၎င်း ၄-၁၆၁၊ ဓမ္မ-၄၊ ပ-၂၇၂ ၌လာသော) ဂေါဓိက ထေရ်သည်လည်း ဆံချသောဓားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို သတ်သေ ခြင်းဟူသော ဒုက္ကဋ်အာပတ်နှင့်တကွ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်ကို လည်းကောင်း၊ ဘေဒါနဝတ္ထက သိက္ခာပုဒ်၌လာသော အာပတ်၏ နောက်လိုက်ရဟန်းများလည်း ထုလွှစွမ်းအာပတ် နှင့်တကွ မဂ်ဖိုလ်ကို ရသွားကြသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုမှ တစ်ပါး သင်္ဂဓာဆရာတော်၏စကားပုံကျမ်း၌လည်း အာပတ် မသင့်လျှင် ရဟန်းမဟုတ်ချေ။ အာပတ်သင့်သည်သာလျှင် ရဟန်းဖြစ်သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ဧွ ပုဂ္ဂလာ အနာပတ္တိ-ဘုရားနှင့်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နှစ်ပါး သာလျှင် အာပတ်မသင့်နိုင်ပါ။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများပင် တစ်ခါတစ်ရံ အဓိတ္တကအာပတ်မျိုး သင့်ကြသေးကြောင်းကို မိန့်ကြားတော်မူသည်များကိုလည်းကောင်း ထောက်သော် အာပတ်ကြောင့်တော့ သိက္ခာမချသင့်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။ အကယ်၍ ကြောက်လန့်ခဲ့သော် အာပတ်မသင့်အောင်နေဖို့နှင့် သင့်ခဲ့သော် အာပတ်အားလျော်စွာ ကုစားဖို့သာ လိုပါသည်။ ရှင်းလင်းချက်။ ။ အများသိနေကြသည့် သန်းပြိတ္တာဖြစ်ရသော (ဓမ္မ+၄၊ ပ-၂၁၈ ၌လာသော) တိဿ

ရဟန်းမှာ အာပတ်ကြောင့် မဟုတ်၊ နှမလှူသောသင်္ကန်း၌
 စွဲလမ်းမှုဟူသော လောဘကြောင့် သန်းပြိတ္တာ ဖြစ်ရသည်။
 |လောဘကြောင့်သေ-ပြိတ္တာပြေ(ပြည်)။ အဘိဓမ္မာ၊
 ဧရုဋ်ကပတ္တနဂါးမင်းဖြစ်ရသော(ဓမ္မ-ဌ၊ ၃-၁၉၄၅ လာသော)
 ရဟန်းမှာလည်း ပြိန်းမြက်ရွက်ကို ဖြတ်မိခြင်းကြောင့်သင့်သော
 ပါစိတ်အာပတ်ကြောင့်မဟုတ်၊ ၎င်းအာပတ်ကို မကုစားရ
 သည့်အတွက် သေခါနီးတွင် နှလုံးမသာယာခြင်း၊ နှလုံးသွင်း
 မှားခြင်းဟူသော ဝိပဋိသာရကြောင့် နဂါးမင်း ဖြစ်ရသည်ဟု
 မှတ်ယူရပါမည်။ |မောဟကြောင့်သေ-တိရစ္ဆာန်ပြေ (ပြည်)။
 အဘိဓမ္မာ|

မှာထားချက်။ ။ပဉ္စာနန္တရိယနှင့် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အာပတ်မျိုး
 အပြစ်မျိုး မရှိသူများအနေဖြင့် ဘဝကူး
 ကောင်းဖို့ရာ စိတ်အချရဆုံးနည်းကတော့-

စတ္တာရာ သတိပဋ္ဌာနာတိ သမ္မာသတိ ဧကောဝ
 ပဝုစ္စတိ ဟု မိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း သူသူငါငါ သေခါနီးမှာ
 အားအကိုးရဆုံးက သမ္မာသတိပဲ။ သမ္မာသတိဖြစ်အောင် (ဝါ)
 ရုပ်နှင့်နာမ် အမှန်သိအောင် (တရားရှာ-ကိုယ်မှာ၊ ဆိုတဲ့
 အတိုင်း) မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ်တစ်နေရာရာမှာ စိတ်ကို (ဝါ) သတိ
 ကိုထားတတ် ရွတ်တတ်ဖွဲ့သလိုကြောင်း၊ စိတ်ဖြင့် (ဝါ) သတိဖြင့်
 ရွတ်တတ် မှတ်တတ်ပါလျှင် အပါယ်ဒုဂ္ဂတိဘုံသို့ ကျရ ရောက်ရ

မှာကို ကြောက်စရာမလိုတော့ကြောင်း စေတနာကောင်းဖြင့်
 အသိပေး မှာထား ဖြေကြားလိုက်ရပါသည်။
 မှတ်ချက်။ ။ဤအမေးကို မကြာသေးမီက သက်တော် ၉၀ရှိ
 ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးနှင့် သက်တော် ၈၀ ကျော်ရှိ ဆရာ
 တော်ကြီးတစ်ပါးက မေးမြန်းဖူးပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးများ
 ၏ စိတ်မှာလည်း ဤအဖြေမှာပါသည့်အတိုင်း တွေးကြံ
 ထင်မှတ်ပြီး ကြောက်ရွံ့နေကြောင်း အမိန့်ရှိ၍ သိရပါသည်။
 (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၇၀-ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ လူများနေထိုင်ပါသလား

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၂၈၊ မြန်အောင်
 သုတေသီ ၏ အမေးကို... ဖြေဆိုသည်။)

ပစ္စုပ္ပန်တော့ ဟူသော ပါဠိတော်၏အဖွင့်၌ သံဃိက
 ဖြစ်သည့် ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် (ခုတင် ကုလားထိုင်)မှာ
 မိမိပိုင် အိပ်ရာခင်းဖြင့်ခင်း၍ အိပ်ဖျော်နေသော ရဟန်းသည်
 အိပ်ရာခင်းတွန့်၍ လိပ်၍ တစ်စုံတစ်ခုသော ကိုယ်အင်္ဂါ

အစိတ်အပိုင်းဖြင့် ညောင်စောင်း-အင်းပျဉ် (ခုတင်း-ကုလားထိုင်)နှင့် ထိခိုက်မိသော ခုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်။ အဋ္ဌေတို့ဖြင့်ထိသော အမွေးအရေအတွက်နှင့်အမူ ခုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း။ (ရူဠဝါ ပါ-၃၂၊ ၄-၈၇။ သင်္ဂဟ ၄-၄၄၉)

ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက်က ဥပါသကာတစ်ယောက်သည် ကျောင်းသို့ တရားနာသွားရင်း သံဃိကအိပ်ရာနေရာ၌ ချွေးအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ပေပေကံ့ကံ့ မရှိမသေအိပ်နေခဲ့ဖူးသောအပြစ်ကြောင့် ပြိတ္တာဖြစ်နေရကြောင်းကို သူစိလောမဘီလူးဝတ္ထု၌ဖွင့်ပြထားသည်ကိုလည်းကောင်း။ (သုတ္တ ၄၊ ၃-၃၇။ သင်္ဂဟ သံ-၄-၂၇၆)

ပုဂ္ဂလိကပိုင်ကျောင်း၌နေသော ရဟန်းသာမဏေသည်လည်း ကျောင်း၌နေထိုင်အောင် ကန္တရေ၊ ဝိပဿနာစုရနှစ်ပါးတွင် တစ်ပါးပါးကို အားထုတ်ရသည်။ သို့မဟုတ် ကျောင်းအတွင်း၊ အပြင်သို့ ဝင်တိုင်း၊ ထွက်တိုင်းပစ္စေကဏ္ဍာဆင်ခြင်ရသည်။ (ပုတီးစိပ်ရသည်) (ဝိနည်းတော်နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အလို)။ သို့မဟုတ် ကျောင်းဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများကို မေတ္တာပို့ရသည်။ (အင်္ဂုတ္တရသုတ္တန်အလို) အကယ်၍ ဝင်ခိုက်၊ ထွက်ခိုက်မှာ မဆင်ခြင်နိုင်လျှင် မေတ္တာမပို့လျှင် နောက်နေ့အရက်မတက်မီအတွင်း တစ်ချိန်ချိန်မှာ ဆင်ခြင်ရမည်။

မေတ္တာပို့ရမည်။ အရက်တက်သည့်တိုင်အောင် မဆင်ခြင်မိလျှင် မေတ္တာမပို့မိလျှင် ၎င်းရဟန်းသာမဏေမှာ ဣဏပရိဘောဂ ထိုက်သည်မည်၏။ ကြွေးတင်သည်မည်၏။ အပြစ်ရှိသည်မည်၏။ ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူကြသည်။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်များမှာလာသည်ကို ထောက်သော် ရဟန်းသာမဏေများ အနေဖြင့်ပင် အပြစ်မှလွတ်အောင် ဤမျှလောက် အနေအထိုင်ကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းလှသည့် သံဃိက၊ ပုဂ္ဂလိကကျောင်း အဆောက်အအုံများ၌ လောကဠာ၊ သံသရာဖြစ်မှ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ကြကုန်သော လူပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိမိအိပ်ကဲ့သို့ အမြဲနေခြင်းငှာ မသင့်ကြောင်း စေတနာစကောင်းဖြင့် ဖြေကြားအပ်ပါသည်။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၇၂-အာဂန္တုကရဟန်းနှင့် ယာဉ်စီးမှု

ဆရာတော်ကဉ္စန သို့-။
အောက်ပါပြဿနာကို ဖြေဆိုပါရန် ရှိသေစွာ
လျှောက်ထားအပ်ပါသည်ဘုရား။
အပေး။ ။အာဂန္တုကရဟန်းသည် သူတစ်ပါး၏ကျောင်းတိုက်
တာ အရံတွင်းသို့ မော်တော်ကားဖြင့်မိမိသင်္ဃာန်

အပ်-မအပ်၊ အထောက်အထားနှင့်တကွရှင်းလင်းပြတော်မူပါ
ဘုရား။

အရှင်သီလဝသံ (စိတ္တသုခတောရ)
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၂၇၊ အမှတ်-၃၁)

အဖြေ။ ။ အာဂန္တုကရဟန်းသည် သူတစ်ပါးကျောင်း တိုက်
တာအရံအတွင်းသို့ ဖိနပ်စသော ယာဉ်ကိုစီးလျက်
သွားအပ် သွားကောင်းကြောင်းနှင့် အရံပိုင်ရှင်များက ခွင့်ပြု
ကောင်း မပြုကောင်းကို ထိုထိုပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ
တို့၌ တိုက်ရိုက်(ဟောပြု) ဖွင့်ပြထားသည်များကို မတွေ့မိသေး
ပါ။ ရဟန်းတော်အချင်းချင်းပင် ခွင့်ပြုကောင်းသည်ကို
မတွေ့ရ၍ လူဒကာ ဒကာမများအနေဖြင့် ဆို့ဖွယ်ရာမရှိ
ဖြစ်ချေသည်။

ဤကိစ္စနှင့်စပ်၍ ရှေးဆရာတော်ကြီးများပင် အငြင်း
ပွား၍ ဝါဒများခဲ့ကြသည်များကို ထိုထိုဆရာတော်တို့၏
ဝိနိစ္ဆယတို့မှမှတ်သိရဖူးပါသည်။ သို့ပါ၍ မော်တော်ကားသည်
လည်း ယာဉ်မျိုးတွင် ပါဝင်ရကား သူတစ်ပါးတို့၏ကျောင်း
တိုက်တာအရံတွင်းသို့ မော်တော်ကားဖြင့် နီးဝင်ခြင်းငှာ မအပ်
ဟု မှတ်ယူရပါမည်။
သာဓကတစ်ခုမှာ။ ။ အဇာတသတ်မင်းသည် အခါတစ်ပါး

ဘုရားရှင်ထံသို့ ဖူးမြော်သွားစဉ်က
ဆင်ကို စီးလျက် သွားသော်လည်း ကျောင်းတိုက်အဝင်ဝ
ရောက်သောအခါ ဆင်ပေါ်မှဆင်းပြီး ခြေဖြင့်သာ လျှောက်
သွားကြောင်းကို (သီလကွန်းသာမညဖလသုတ်၌) ဟောထား
သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဘုရားအရံ ကျောင်းအရံတွင်းသို့ ဖိနပ်စသော
ယာဉ်များစီးလျက် မဝင်ရဟု အာဂန္တုကဝတ်၌
ပညတ်တော်မူ ခြင်းမှာ ရတနာသုံးပါးအပေါ်၌ အဂါရဝမျိုး
ဖြစ်မည်စိုး၍ ပညတ်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၂၇၊ အမှတ်-၃၁)

အမေး။ ။ သံဃိက ရေစက်ချလျှင်ခြင်းသား ကျောင်း၊ အရံ
သည် ပုဂ္ဂလိကရေစက်ချကာ ထပ်မံလျှင်လျှင်
ပုဂ္ဂလိက ဖြစ်၊ မဖြစ်၊ သံဃိက ဖျက်၊ မဖျက်၊ ပညာရှင်များ
ဖြေကြားပါရန်။

မောင်သံဃိကကျောင်းတိုက်
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၂)

အဖြေ။ ။ သံယိကသည် ပုဂ္ဂလိက မဖြစ်နိုင်ပါ။

သံယိကအဖြစ် ရေစက်ချပြီး လျှင်ဒါန်းထားသည့် ကျောင်းအရံကို မဆိုထားဘိ မတသန္တကဖြစ်၍ ကုန်ရစ်ခဲ့သည့် လဟုဘဏ်၊ ဂရုဘဏ် ပစ္စည်းများအနက် သင်္ကန်း၊ သပိတ် စသော လဟုဘဏ်ပစ္စည်းများကိုသာ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲဝေဖန်နိုင်ခွင့်ရှိပြီး ဂရုဘဏ်ဖြစ်သည့် ကျောင်းစသော ပစ္စည်းများကိုကား ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပြီး ဝေဖန်နိုင်ခွင့် ပေးနိုင်ခွင့် ခံယူခွင့် မရှိမူ၍ အာဂတာနာဂတစာတုဒ္ဓိသာသံယိက အဖြစ်ဖြင့်သာ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ ထားရှိကြောင်းကို (မဟာဝါပါ-၄၂၀-၄၂၁-၅) မိန့်တော်မူသော စကားတော်ကိုလည်းကောင်း။

သစေ ပန သံဃဿ ဒိန္နံ ဟောတိ၊ တံ ဂဟေတုံန ဝဋ္ဋတိ၊ သံဃဿေဝ ဒါတဠံ-သံဃဿေဒေမ ဟု နှုတ်ဟုမြွက်ဆို၍ သံဃာအားလှူပြီးသော နိပ္ပရိယာယ မုချသံယိကဥစ္စာဖြစ်ပါမူကား (ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်) မိမိခံယူခြင်းငှာ မအပ်။ သံဃာအားသာလျှင် ပေးအပ်၏ဟူ၍ (ပါရာဒိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌) ဖွင့်ပြတော်မူသည်ကိုလည်းကောင်း။

ထို့မှတစ်ပါး ဂရုဘဏ်ဖြစ်သည့် သံယိကကျောင်းနှင့် ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်စသည့် ပစ္စည်းများကို ပုဂ္ဂလိကအဖြစ် မသုံးစွဲရပုံများကို (ဝိနယသင်္ဂဟ-၄၊ ၂၉၅-၅)လည်းကောင်း။

စူဠဝါဠ၊ ပြည်-၄၃၄-၅)လည်းကောင်း ဖွင့်ပြတော်မူသည်များကို ထောက်သော် သံယိကသည် ပုဂ္ဂလိက မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ကောင်းကောင်း မှတ်ယူရပါမည်။

၇၄-ရှင်ရဟန်းပြုရာမှာ

အမေး။ ။ ရှင်ဖြစ်ခြင်းအင်္ဂါ၊ ရဟန်းဖြစ်ခြင်းအင်္ဂါကို သိလိုပါသည်။ ရှင်များမှာ ပရိက္ခရာပြည့်စုံမှ ရှင်ပြုရပါသလား၊ ရဟန်းများမှာ ပရိက္ခရာရှစ်ပါးလုံးစုံမှ ရဟန်းပြုရပါသလား၊ ခုခေတ်မှာ ဓားအတု၊ သားရေနယ်အတုတွေနှင့် လုပ်နေကြတာတွေ့ရပါသည်။ ပညာရှိများ ဖြေကြားတော်မူပါခင်ဗျား။

သိလိုသူ

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၈)

အဖြေ။ ။ ရှင်ပြုရာမှာ အင်္ဂါ ၃-ပါး။

- ၁။ ဆံပင်ရိတ်ခြင်း (လက်နှစ်သစ်ထက်ရှည်လျှင်ပန်ကြားပြီးမှ ရိတ်ရသည်)
- ၂။ သင်္ကန်းဝတ်ပေးခြင်း (ကိုယ်ပိုင်မရှိလျှင် ခင်မင်သူထံမှ ငှား၍ ယူ၍ ဝတ်နိုင်သည်)

၃။ သရဏဂုံပေးခြင်း။ (ရှင်လောင်းနှင့်ဆရာ နှစ်ပါးလုံး ဌာန၊ ကရိုဏ်း ကျန ပီသရမည်)

(ဝိ၊ မဟာဝဂ္ဂခန္ဓက)

ရဟန်းပြုရာ အင်္ဂါ ၅-ပါး။

၁။ ဝတ္ထု၏ပြည့်စုံခြင်း။ (ရဟန်းလောင်း အသက် ၂၀-ပြည့်ရမည်)

၂။ သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်း။ (အောင်မြင်စွာ သမုတ်ထားအပ်သော သိမ်ဖြစ်ရမည်)

၃။ ပရိသတ်၏ပြည့်စုံခြင်း။ (မဇ္ဈိမမှာ ၁၀-ပါး၊ ပစ္စန္ဒရစ်မှာ ၅-ပါး အနည်းဆုံးရှိရမည်)

၄။ ဥတံ၏ပြည့်စုံခြင်း။ (ဥတံကို ဌာန၊ ကရိုဏ်း ကျနစွာ ဖတ်နိုင်ရမည်)

၅။ ကမ္မဝါစာ၏ပြည့်စုံခြင်း။ (ကမ္မဝါစာကို ဌာန၊ ကရိုဏ်းကျနစွာ ဖတ်နိုင်ရမည်) (တစ်ပါးပါး ချွတ်ယွင်းလျှင် ရဟန်းမဖြစ်)

ပရိက္ခရာ။ ။ရှင်လောင်းမှာ သင်းပိုင်၊ ကိုယ်ရုံ၊ ခါးပန်းကြိုး၊ သပိတ်အားဖြင့် အနည်းဆုံး လေးပါး ရှိရမည်။ ရှိမဖြစ်သည်။

ရဟန်းလောင်းမှာ မိခိပိုင်သည့် သင်းပိုင်၊ ကိုယ်ရုံ၊ ခါးပန်းကြိုး၊ သပိတ်အားဖြင့် အနည်းဆုံး ငါးပါးရှိရပါမည်။ ရှိမဖြစ်သည်။

ပရိက္ခရာသဒ္ဒါသည်-

- ၁။ အလင်္ကာရ - တန်ဆာ၊
 - ၂။ ပရိဝါရ - အသုံးအဆောင်၊ အခြံအရံ
 - ၃။ သဗ္ဗာရ - အဆောက်အအုံဟူသော အနက် သုံးပါးကို ဟောပါသည်။
- ထို့ကြောင့် အောက်ပါ ၄-တိဋ္ဌိလည်း အောက်ပါအတိုင်း ၁၂-ပါးထိ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

- ၁။ သင်းပိုင်၊
- ၂။ ဧကသီ (ကိုယ်ရုံ)
- ၃။ ဒုက္ကဋ် (၂-ထပ်)
- ၄။ သပိတ်၊
- ၅။ ခါးပန်းကြိုး၊
- ၆။ သင်ဇုန်းစား၊
- ၇။ အပ်နှင့်အပ်ချည်၊
- ၈။ ရေစစ်၊
- ၉။ အိပ်ရာခင်း၊
- ၁၀။ နိသီဒိုင် (သားရေနယ်)
- ၁၁။ တောင်ဝှေး (သို့မဟုတ်) ဆီကျည်ဘူး။
- ၁၂။ ထီး (သို့မဟုတ်) ဖိနပ်-များ ဖြစ်သည်။ (ပါရာဇိက-၄။ မူလပဏ္ဏာသ ပါ-၄။ အင် ၄-၄။ ဗုဒ္ဓ

ဝံသ-၄။ ဇာတက-၄။

ပရိက္ခရာဆိုသည်အတိုင်း အပြည့်အစုံလျှော့ဒါန်းပါလျှင် အပြည့်အစုံ အကျိုးခံစားရပါမည်။ မပြည့်မစုံနှင့် အတူအပ လျှော့ဒါန်းပါလျှင် မပြည့်မစုံနှင့် အတူအပ အကျိုးလောက်သာ ခံစားရပါမည်ဟု မှတ်သားရာသတည်း။

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၇၅-လက်ဖက်ရည်ကြမ်း အပ်-မအပ်

အဖေး ။ရဟန်း၊ သာမဏေ၊ ယောဂီများ နေလှသော အခါ လက်ရည်ကြမ်း သုံးဆောင်ရာ အပ်-မအပ်၊ ပညာရှင်များ ဖြေကြားပေးပါရန်။

ဦးမောင်စိန် (ဆားဖိုးကုန်းဂေါ်မြို့နယ်)

(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၃၆)

အဖြေ ။လက်ဖက်ရည်ကြမ်းကို အချို့က အာဟာရကိစ္စ မပြီးဟု ဆိုကြပါသည်။ အချို့က အာဟာရကိစ္စ ပြီးသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ အာဟာရကိစ္စ မပြီးဟု ယူလျှင် လက်ဖက်ခြောက်ကို ဝိနည်းတော်လာ ကာလိက လေးပါးတို့ တွင် ယာဝဇီဝက၌ သွင်းယူရပါမည်။ အာဟာရကိစ္စပြီးသည့်

ဟုယူလျှင်ယာဝကာလိက၌ သွင်းယူရပါမည်။ ယာဝဇီဝကမ္ပိုး ကိုနေလှသောအခါ၌ မွတ်သိပ်ဆာလောင်ခြင်းတည်းဟူသော ပိပါသ-အကြောင်း၊ မကျန်းမမာဖျားနာခြင်းတည်းဟူသော ဝေလည-အကြောင်းရှိလျှင် သုံးဆောင်အပ်ပါသည်။ အကြောင်းမရှိလျှင် မသုံးဆောင်အပ်။ အကြောင်းမရှိဘဲ သုံးဆောင်လျှင် သုံးဆောင်တိုင်း-သုံးဆောင်တိုင်း (သောက်တိုင်း-မျှီတိုင်း) ရဟန်းမှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်။ ရှင်သာမဏေမှာ ဒဏ်ထိုက်သည်။ လူဥပုသ်သည်မှာ သီလညစ်နွမ်းသည်။

(ပါစိတ်-ပါ၊ ခုဒ္ဒသိက္ခာ ၎င်းငြိကာ)

ယာဝကာလိကမ္ပိုးကို ပိဏ္ဏပါတန္တိ ယံ ကိစ္ဆိ အာဟာရံ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်) အဆာပြေ စားတတ်သည့် ခါဒနီယ ဘောဇနီ-စသော အလုံးစုံ မျှီအပ်သောအစာအာဟာရဟူသမျှကို ဆွမ်း၌ရေတွက်သည်။ ၎င်းကို ယာဝကာလိက ဟုမှတ်။

ရဟန်း၊ သာမဏေ၊ လူဥပုသ်သည်တို့အနေဖြင့် ဆာလောင်မှုအကြောင်း၊ နာဖျားမှုအကြောင်း၊ ရိဂ္ဂိ-မဂ္ဂိရှိမသုံးဆောင်အပ်။ သုံးဆောင်လျှင် သုံးဆောင်တိုင်း (မျှီတိုင်း) ရဟန်းမှာပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်။ ရှင်သာမဏေမှာ (မဟာဝိပဗ္ဗဇ္ဇကန္ဓက-လာ) ဒဏ်ထိုက်သည်။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ ၄-တို့၌ သာမဏေများမှာ သိက္ခာပုဒ် တစ်ပါးပျက်လျှင် ဆယ်ပါးလုံး ပျက်သည်။ ပျက်သည့် သိက္ခာပုဒ်အတွက်

ကံထိုက်သည်ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည်ကိုဆောက်သော် လိမ်ကျသည်။ လူဥပုသ်သည်များမှာ စိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဂံပျက်သည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

လူဆချက်

ဤစာရေးသူအနေဖြင့် ဆွမ်းစားခါနီးအချိန်မှာ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း တစ်ခွက် နှစ်ခွက် သောက်ပြီးလျှင် ဆွမ်းစား၍ မကောင်းတော့သည်ကို အကြမ်းဖျားစွာ ကိုယ်တွေ့သိရသဖြင့် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းကို ယာဏကလိယတွင် သွင်းယူ မှတ်သားထားပါသည်။

ရှင်-ရှင်သာမဏေနှင့် ပရိက္ခရာ

အမေး။ ။ရှင်သာမဏေပြုရာမှာ ဝဇိက္ခရာရှစ်ပါးစုံမှ သာမဏေဖြစ်ပါသလား။ တစ်ခါကို ပညာရှင်များ အများသိအောင် ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဘေသာကုန်းများ၌ ပါသော အတိုင်း ပြောကြားပေးပါရန်။

ဦးမောင်ကျော် (အာပုံမြို့)

အဖြေ။ ။ပရိက္ခရာသဒ္ဒါသည် အလင်္ကာရ-တန်ဆာ ဟူသော

အနက်၊ ပရိဝါရ-အသုံးအဆောင်၊ အခြံအရံဟူသော အနက်၊ သမ္ဘရ-အဆောက်အအုံဟူသော အနက်သုံးပါးကို ဟောပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပရိက္ခရာသည် စ-ပါးသာ မဟုတ်၊ အောက်ပါ ပါဠိ တို့၌လည်း အောက်ပါအတိုင်း ၁၂-ပါးအထိ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

၁။သင်ပိုင်း၊ ၂။ဧကသီ(ကိုယ်ရုံ)၊ ၃။ဥတု(၂-ထပ်)၊ ၄။သမိတ်၊ ၅။ခါးပန်းကြိုး၊ ၆။သင်မုန်းစား၊ ၇။အပ်နှင့်အပ်ချည်၊ ၈။ရေစစ်၊ ၉။အိပ်ရာခင်း၊ ၁၀။နိသိဒ္ဓိင်(သားရေနယ်)၊ ၁၁။တော်ငှေ့ သို့မဟုတ် ဆီကျည်ဘူး၊ ၁၂။ထီး သို့မဟုတ် ဖိနပ်များဖြစ်သည်။

(ပရိက္ခရာရှစ်ပါးပြု ပါဠိ-များကား... ဝိ ၁-၄၊ ပ ၂၀၅၊ တံ ၄၄ ၃၈၀၊ ပဏီ ၁-၄၅၃-၁၁၆၊ ဇာတက ၄၊ ပ-၇၆၊ ဝုဒ္ဓ-၄၃၃၃၊ အပ-၄၊ ပ-၇၈၊ မဟာနိ-၄၊ ၄၀၉၊ ပရိက္ခရာ ကိုးပါး၊ ဆယ်ပါး၊ ဆယ့်တစ်ပါး၊ ဆယ့်နှစ်ပါးပြု ပါဠိ-များကား ပဏီ-၁ ပါ-၂၃၈၊ ပဏီ-၁ ၄၊ ၃-၁၁၆၊ အံ-၄ ၄၊ ၃၈၀၊ ဒီ-၁ ၄၊ ၁၈၄-၁၈၅)

ပရိက္ခရာဆိုသည့်အတိုင်း အပြည့်အစုံလျှောက်ပါလျှင် အပြည့်အစုံ ခံစားရပါမည်။ မပြည့်မစုံလျှောက်ပါလျှင် မပြည့်မစုံနှင့် အတူအပအကျိုးမျှလောက်သာ ခံစားရမည်ဟု မှတ်သားရပါမည်။ ရဟန်းပြုရာ ရှင်ပြုရာမှာ ပရိက္ခရာဘယ်နှပါးရှိ

ရဟန်းဖြစ်သည် ရှင်ဖြစ်သည်ဟု ပါ၊ ငှ တို့၌ အတိအကျ ဖော်ပြထားသည်ကို မတွေ့မိပါ။ ရဟန်းပြုရာ၌ ကိုယ်ပိုင်မရှိ လျှင် ငှား၍ပြုနိုင်သည်ဟုသာ တွေ့နိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုအခါ ရှင်ပြုရာ၊ ရဟန်းခံရာမှာ ပရိက္ခရာကို အင်္ဂါအနေဖြင့် မသတ်မှတ်မှု၍ ရှင်လောင်းမှာ-

- ၁။ သင်းပိုင်၊
- ၂။ ကိုယ်ခွံ
- ၃။ ခါးပန်းကြိုး၊
- ၄။ သပိတ်

အားဖြင့် အနည်းဆုံး ၄ပါးဖြင့် ရဟန်းလောင်းမှာ စုကုန်တိုး၍ ၅ ပါးဖြင့်သာ ရှင်၊ ရဟန်းပြုနေကြသည်ကိုထောက်သော် ပရိက္ခရာရှစ်ပါး မစုံသော်လည်း ၄ပါးဖြင့်လည်း ရှင်သာမဏေ ဖြစ်သည်ဟုမှတ်ယူရပါမည်။ ကျမ်းဂန်များ၌ ရှင်သာမဏေဖြစ် ဖို့ရာ အင်္ဂါအားဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည်မှာအောက်ပါအတိုင်း ၃ ပါး ရှိပါသည်။

- ၁။ ဆံပင်ရိတ်ခြင်း (လက်နှစ်သစ်ထက်ရှည်လျှင် ပန်ကြားပြီး ရိတ်ရသည်)
- ၂။ သင်္ကန်းဝတ်ပေးခြင်း (ကိုယ်ပိုင်မရှိလျှင်ငှားယူ၍ ဝတ်နိုင်သည်)
- ၃။ သရဏဂုံပေးခြင်း (ရှင်လောင်းနှင့်ဆရာ နှစ်ပါး

လုံး ဌာနိတရိုဏ်း ကျ-န-၌ ဝိသ-ရမည်) (ဝိ ၃-ပါ-၄၊ ပဋ္ဌန္ဒကထာ)

ထို့နောက်ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာ ၃၊ ၉၄-၌ ဆံချခြင်း၊ သင်္ကန်းဝတ်ခြင်း၊ သရဏဂုံပေးခြင်းဟူသော သုံးပါးကို ပဗ္ဗာဇေဟိတိ က္ကံဒံ တိဝိဓမ္မိ သဒ္ဓာယ ဝုတ္တံ ဟူ၍လည်း မိန့်ဆိုထားပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ၁၃၃၃-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၈-ရက်နေ့ထုတ် ဤစာစောင် အတွဲ-၁၇၊ အမှတ်-၂၅ ၌လည်း သိလိုသူ၏အမေးကို အထက်ပါအတိုင်းလိုလိုပင် ဖြေခဲ့ဖူးပါပြီ။ (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၂၀၊ အမှတ်-၂၈)

၇၇-ပါရာဇိကကျသော သာမဏေ

အမေး။ ။ ကိုရင်သာမဏေများ ပါရာဇိကကျလျှင် ရဟန်းခံ လို့မရ ဆိုသောစကားသည် မှန်၊ မမှန်ကို ရှင်းလင်း ဖြေကြားပေးတော်မူကြပါ။

အရှင်ကောဏ္ဍည (မော်ကျွန်း) (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၂၈၊ အမှတ်-၄၀)

အဖြေ။ ။ ၁။ ရဟန်း၏ အသွင်အရောင်ကို ပြသော် သံဝါသ ထေနကဖြစ်သကဲ့သို့ သာမဏေအယောင်

သော သာမဏေရာလယကို ပြသောသူသည်လည်း သံဝါသ ထေနေက ဖြစ်သည်။ ဒီပဲယင်းမြို့သား ဇောတမည်သော သာမဏေသည် ပထမပြန်စာမေးပွဲနီးသောအခါ လိင်ပြန်၍ ထမင်းစားနေစဉ် စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကိစ္စရှိ၍ လူငယ်တစ်ယောက်လေ့တ်ခေါ်၍ အလိုအလျောက် (မိမိ ဘာသာ) သင်္ကန်းကို ပြန်ဝတ်ပြီး ဆရာတော်ထံသို့ သာမဏေ ဝတ်အသွင်နှင့်လာသည်ကို နောက်မှဆရာတော်သိရာ အဲဒါ မှီး ထေယျသံဝါသက (သသာမဏေပါရာဇိက)ဟု မိန့်တော်မူ သောကြောင့် “လူထွက်ရသတည်း”ဟု မဟာဝါ ဂဏ္ဍိသစ် (၁၂၄)၌ မိန့်ဆိုထားသည်တစ်ချက်၊

၂။ ပါရာဇိက ကျသော ရဟန်းသည် သာမဏေ အဖြစ်၌ နေခွင့်ရသေး၏။ လိင်ထေနေက ဖြစ်ပြီးသူ (ပါရာဇိက ကျပြီးသူ)ကား သာမဏေ အဖြစ်၌မျှ နေခွင့်မရတော့ပေဟု အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ (၁၀)၌ မိန့်ဆိုထားသည် တစ်ချက်။

ဤ နှစ်ချက်ကို ထောက်သော် ရဟန်းခံလို့ မရဟု မှတ်ရပါမည်။

၁။ သာမဏေသည် ပါဏာတိပါတ စသောအမှုကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါ သို့မဟုတ် အကြိမ်များစွာ ပြုပြီးနောက် သရဏဂုံ မယူဘဲနေသည်ကို ဆရာဥဇ္ဈာယ်တို့သိ၍ သုံးကြိမ်

တိုင်တိုင် မဆုံးမမီ ဝတ်မြဲတိုင်းပင် သရဏဂုံ ပေးရမည်။ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်ဆုံးမပါလျက်နှင့် မကြည်မရှောင်နေမှသာလျှင် အသွင်ကို ဖျက်ဆီး၍ သရဏဂုံပေးရမည်ဟူသော တေရသ ကဏ္ဍိကာလာ စကားကို ထောက်၍ အသွင်ကို ဖျက်ဆီး သည်ကိုရည်၍ နှင်ထုတ်အပ်၏ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်ဆို သည်ကို သိအပ်၏။

တေရသကဏ္ဍိကာလာ စကားသည်-

၁။ ပုနသံဝရေဋ္ဌာတုကာမောဟောတိလိဂ်နာသနက္ခိန္ဒ နတ္ထိ ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့သော အဋ္ဌကထာ စကားနှင့်ညီမျှ၏ဟု မဟာဝါဂဏ္ဍိသစ် (၁၁၀)၌ မိန့်ဆိုထားသည်တစ်ချက်၊

၂။ လိင်ထိုက်(လိင်ကျ) (ပါရာဇိကကျ)၍ ဝါပြတ်ပြီး သော သာမဏေသည် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့မှစ၍ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့တိုင်အောင် ကုန်လွန်ခဲ့သော နေ့တို့တွင် အမှတ်မရှိ တစ်နေ့နေ့၌ သရဏဂုံယူ၍ ဝါခေါင် လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့ ပစ္ဆိမဝါကပ်သည်ရှိသော် ပစ္ဆိမဝါ၌ ဖြစ်သော ဝါဆိုသင်္ကန်းကို ရလတ္တံ့-ဟုလိုသတည်းဟု မဟာ ဝါဂဏ္ဍိသစ် (၁၁၀)၌ပင် မိန့်ဆိုထားသည်တစ်ချက်။

၃။ သာမဏေတို့အား ပါရာဇိကကို ပါဒဖြင့် ပိုင်းခြား ၍ မဆုံးဖြတ်အပ်ဟု ဝိနယသာရ (၂၈၂)၌ မိန့်ဆိုထားသည် တစ်ချက်။

ဤအထက်ပါ သုံးချက်ကို ထောက်သော် ရဟန်းခံလို့ ရသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။
အမှာစကားချစ်။ ဤသို့ အဆိုအမိန့် နှစ်ဝါဒ ကွဲနေသည့် ဝိနည်းအရာ၌ ဝရနှင့်လဟု ဝရကို လေးစားလိုက်နာရမည်ဟု အဆိုအမိန့် ချို့သောကြောင့် ရဟန်းခံလို့ မရသည်ဘက်က အလေးထားစဉ်းစားလိုက်နာကြ မှ သင့်လျော်ကြပေမည်ဟု အဖြေရှင်က ဆန္ဒပြုမိပါကြောင်း။
 (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၇၈-သိမ်ထပ်ခြင်း

- အမေး။** ၁။ သိမ်ထပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကံထပ်ခြင်းသည် ဘယ်အချိန်ကစပြီး ပေါ်လာပါသနည်း။
- ၂။ သိမ်ထပ်လျှင် စင်ကြယ်သည်ဆိုတာ ဟုတ် ပါ သလား။
- ၃။ သိမ်ထပ်၍ မည်သည့် အကျိုး၊ အပြစ် ဖြစ်နိုင် ပါသနည်း။
- ၄။ သိမ်ထပ်လျှင်လည်း မည်သည့် အကျိုး၊ အပြစ် ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း။

၅။ မြတ်စွာဘုရားက အဘယ်အရာကို အလိုရှိ ၍ အဘယ်အရာကို ပြုလုပ်စေလိုပါသနည်း။
 ဤအမေးတို့ကို ဓမ္မဝိနယနှင့်အညီ ဖြေရှင်းပေးကြပါ ရန် ရှိသောစွာ တောင်းပန်ပါသည်။ နှစ်သိမ့်အဖြေ၊ အလျှော် အဖြေများကိုမဖြေစေလိုပါ။ ဓမ္မဝိနယနှင့်ညီညွတ်စွာ မြတ်စွာ ဘုရားမျက်နှာတော်ကို ထောက်ထားပြီး ပြတ်ပြတ်တောက် တောက် ဖြေစေလိုပါသည်။
 မင်းဘူးအရှင်ကဥန၊ တည်တောဆရာတော် (ရွှေထီး ကုန္ဒရာ) ပါဠိသင်္ဂီဆရာတော်စသော အရှင်မြတ်တို့ဘုရား . . တိတိကျကျ ဖြေဆိုပေးတော်မူပါဘုရား။

သာသနာမာမက ရဟန်းတော်

အဖြေ။ ဤသိမ်ထပ်ခြင်းကိစ္စမှာ ဓမ္မဝိနယနှင့်အညီ တိတိ ကျကျကိုးကားဖြေဆိုရန် မတွေ့မသိရသေး၍ ရှေး ကပင်တို့မှသည်မှ မေးလာကြသည်များကို အဖြေမပေးဘဲ နေခဲ့ရပါသည်။ ယခုတော့ စာစောင်မှ အမည်ကိုဖော်ပြ၍ မေးထားသောကြောင့် ဓမ္မဝိနယနှင့် တိကျသည်ဟု မဆိုနိုင် သော်လည်း မျက်မှောက်ခေတ် သာသနာတော်မှာ နေ့လ အသွင် ထင်ရှားတော်မူကြသော ဆရာတော်အရှင်မြတ်များ၏ မိန့်ခွန်းသံ၊ ရေးသားဟန်တို့မှလည်းကောင်း၊ သပိုင်းချာလတ်

မှလည်းကောင်း သီသမျှ စုပေါင်း၍ ဖြေဆိုပါအံ့။

မဝေးလှသော မျက်မှောက်ခေတ်ဟု ဆိုထိုက်သည့် မန်လည်ဆရာတော်၊ လယ်တီဆရာတော်၊ ပထမ ရွှေကျင် ဆရာတော်ခေတ်မှာ “မန်လည်ဆရာတော်သည် အသက် ၂၀ မပြည့်မီ ရဟန်းခံမိသည်ကို တစ်ဝါရရှိပြီးမှသိ၍ ဒုတိယ အကြိမ် သိမ်ထပ်တော်မူရသည်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “သက် တော် ၂၁ နှစ်အရောက် သက္ကရာဇ် ၁၂၂၅ ခုနှစ်၊ နှစ်ဦး လောက်မှာ ပထမအကြိမ်ရဟန်းခံသည်။ ထို့နောက် ရဟန်းခံ ရာ ခဏ္ဍာသိမ်သည် သိမ်နှင့်မဏ္ဍပ် ဆက်စပ်နေသည်ကို သံသယရှိ၍ ထို ၁၂၂၅ ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၅ ရက် နေ့ ဒုတိယအကြိမ် မဲဇာမြစ် ရေသိမ်မှာ သိမ်ထပ်ရသည်” ဟူ၍လည်းကောင်း ဆရာတော်၏ အဖိုးတန်မန်လည်စာပေမှ ဖတ်ကြားမှတ်သားရဖူးပါသည်။

ထို့ပြင် (မမှတ်မိတော့သော) စာတမ်းစာအုပ်ငယ် တစ်ခု၌ မန်လည်ဆရာတော် သိမ်ထပ်ရသည်နှင့်စပ်၍ ပထမ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက (သိက္ခာတင်ပဋ္ဌင်္ဂ) အင်္ဂါ ၅ ပါး ရှိနေ၍ “ရဟန်းအဖြစ်၌ စိတ်ချရအောင် ၂ ကြိမ်၊ ၃ ကြိမ်လောက်တော့ သိမ်ထပ်သင့်ပါတယ်” လို့ မိန့်ကြားတော်မူ သည်ကိုလည်း ဖတ်ကြားမှတ်သားရဖူးပါသည်။

ယခုမျက်မှောက်ခေတ်မှာ ထင်ရှားလှသည့် ဆရာ

တော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည်ပင် ၃ ကြိမ် ၃ ခါ သိမ်ထပ် ကြောင်းနှင့် ၄ ကြိမ်မြောက် သိမ်ထပ်ရန်ဒကာများက လျှောက်ထားတော့ “သိမ်ထပ်တယ်ဆိုတာ ဘာမှထူးတာ မဟုတ်ပါဘူး” လို့ မိန့်ကြား ပယ်မြစ်တော်မူသည်ကို (ဆရာ တော်၏ တစ်ဘဝသံသရာမှ) သိရပါသည်။

တိပိဋက အရှင်နေမိန္ဒသည်လည်း ၃ ကြိမ်၊ ၃ ခါ ထက်မနည်း သိမ်ထပ်ခံသည်ကို ကြားသိရပါသည်။ ထိုဆရာ တော်များက လာဘာသက္ကာရကြောင့်မဟုတ်။ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကလည်း ပရိယာယ်၊ ကထာ၊ ဩဘာနိမိတ်၊ အရိပ်အရောင် စကားများကိုလည်း ပြုကြမည့် ပြောကြမည့် ဆရာတော်များ မဟုတ်လောက်ပါပေ။ ဒကာဒကာမတို့၏ သဒ္ဓါတရားကို ငဲ့၍ လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏သိက္ခာကို “မြီရာသံပတ်” ဆိုစကားလို စိတ်ချရသည်ထက် စိတ်ချရအောင်သော်လည်းကောင်း ၂ ကြိမ်၊ ၃ ကြိမ် သိမ်ထပ်ခံယူတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သို့သော် အချို့သော လောဘသက္ကာရ အစွန်းထွက်သော ဓမ္မကထိကများ၊ ဂိုဏ်းဆရာများ၊ ဆေးဆရာများ၊ ဗေဒင်ဆရာ များလည်း အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် သိမ်ထပ်ခံယူကြသည်များ ကို ကြားသိ တွေ့ကြုံနေရသည့်အတွက် သာသနာရေးကို အလေးအနက်ထား၍ စဉ်းစားကြသူများအဖို့ (မရောင်ရာ ဆီလိမ်းတဲ့သဘောမျိုးမို့) ဘဝင်မကျစရာ ကိစ္စတစ်ရပ်လို့

ဖြစ်နေပါချေသည်။ မိနည်းကံနှင့်စပ်၍ (ဝိ ၃ပါ)ဘေသဇ္ဇကန္တန္တက
၌) ဘုရားရှင်က မဟာပဒေသ ၄ မျိုး ဟောကြားခဲ့ရာတွင်
အောက်ပါအချက်လည်း တစ်ချက်ပါဝင်လေသည်။

“ရဟန်းတို့... ဤအရာသည် အပ်၏ဟု
ငါဘုရား ခွင့်မပြုရသေး။ ထိုအရာသည် အကယ်၍
အပ်၏နေကြားအံ့။ မအပ်သောအရာနှင့်လည်း ဆန့်
ကျင်ဘက် ဖြစ်၍နေကြားအံ့။ ထိုအရာသည် သင်တို့
အားအပ်၏” ဟု နည်းပေးညွှန်ပြတော် မူခဲ့ပေသည်။
ဤအချက်ကိုပင် အဋ္ဌကထာဆရာတို့က ရဟန်း
အဖြစ်၌ သံသယတူဣစ္စပျောက်ကင်းအောင် ဆေးရုံပါသည်။
ထိုဆေးကား အခြားမဟုတ်ပါ။ ထိုသံသယတူဣစ္စ ဖြစ်နေ
သော ရဟန်းတော်များအား ၎င်းသံသယတူဣစ္စ တင်းလည်
အထိ သိက္ခာပြန်ယူခြင်း၊ သိက္ခာပြန်ထပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်
ဟု ဖွင့်ပြတော်မူကြောင်းကို ပထမရွှေတူရိဆရာတော်ဘုရား
ကြီးက လင်္ကာသာသနာသိသ္မိကထာကျမ်း စာမုက်နာ ၂၀၉
မှ ၂၁၅ ၌ လာသည်များကို ချုံး၍ဖော်ပြပါသည်။

ရာဇဝင်သဒ္ဓါးနှင့်စပ်၍-

၁။ ဟံသာဝတီခေတ် မုတ္တမမြို့ကောင်းစားစဉ်က
မိဖုရားကြီးကိုးကွယ်သော ဗုဒ္ဓဝံသထေရ်နှင့် မဟာနာဂထေရ်
တို့သည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ကူး၍ မဟာဝိဟာရဝါသီ အဆက်

အနွယ် အရှင်တို့ထံ သိက္ခာထပ်ပြီးမှ မုတ္တမသို့ ပြန်ကြွလာကာ
သာသနာပြုတော်မူသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း။

၂။ ထို့ပြင် မုတ္တမမြို့ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ခံဘုရင်ဗညားဦး၏
မယ်တော် သီရိသုတန္ဒါဒေဝီကိုးကွယ်သော မေဓကရာမထေရ်
သည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ကူး၍ တောကျောင်းနေထေရ်ကြီးတို့
ထံ သိက္ခာထပ်တင်ပြီးမှ မုတ္တမသို့ပြန်လာကာ သာသနာပြု
သည်ဟူ၍လည်းကောင်း။

၃။ သုဝဏ္ဏသောဏထေရ်သည်လည်း သီဟိုဠ်ကျွန်း
သို့ သွား၍ ကလမ္မရေအိုင်တွင် ရေသိမ်၌ ဝနတန သံယု
ရာဇာဆရာတော်ကို ဥပဗ္ဗာယ်ပြု၍ သိက္ခာထပ်ပြီး မုတ္တမသို့
ပြန်ကြွကာသာသနာပြုသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (၁) သာနာ
လင်္ကာရစာသန်း (၆၀)၌လည်းကောင်း၊ (၂) သာသနာဗဟုသု
တပုကာသနီ (၁၆၃)၌လည်းကောင်း ဖော်ပြထားသည်ကို
ဖတ်ရှုရပါသည်။ (၃) ထို့နောက် ရာဇာဓိပတိဘွဲ့ခံ ဓမ္မစေတီ
မင်းသည် သက္ကရာဇ် ၈၃၇ ခုနှစ်တွင် နန်းတက်တော်မူသည်။
ထိုမင်းလက်ထက် ပထမအကြိမ် မေဂလ္လာန်ထေရ် အမှူးရှိ
သောရဟန်း ၁၀ ပါး၊ သာမဏေ ၁၀ ပါးတို့ကိုလည်းကောင်း၊
ဒုတိယအကြိမ် အရှင်သောမထေရ်အမှူးရှိသော ရဟန်း ၁၀
ပါး၊ သာမဏေ ၁၀ ပါးတို့ကိုလည်းကောင်း သီဟိုဠ်ဘုရင်
ဘဝနေကတဟုမင်းလက်ထက်၌ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကြွစေကာ

ကလျာဏီဖြစ် ရေသိပ်၌ သန့်စင်သော မဟာဝိဟာရနွယ်ဝင် အရှင်တို့ဖြင့် ရဟန်းအသစ်ထပ်မံ ခံယူစေသည်။ ပြန်ကြွလာ သောအခါ ပဲခူးမြို့၌ ကလျာဏီ သိမ်ကြီးကို သမုတ်၍ ကျန်ရှိ နေသည့် ရာမညတိုင်းသား ရဟန်းများကိုလည်း ထိုရဟန်း အသစ်တို့ဖြင့် ထပ်မံရဟန်းခံစေ၍ သာသနာကို ချီးမြှောက် လေသည် ဟု၍လည်းကောင်း။

၁။ သာသနာလင်္ကာရ (၆၄)၊ ၂။ သာသနဝံသပ္ပဒီပိကာ (၄၀)၊ ၃။ သာသနမဟာသုတပ္ပကာသနီ (၁၅၄)တို့၌ ဖတ်ကြားမှတ်သားရသည်များကို ကိုးကား၍ အမေးရှင်သိလိုသော...

- ၁။ သိမ်ထပ်ခြင်းအစ၊
 - ၂။ သိမ်ထပ်၍စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုး၊
 - ၃။ သိမ်ထပ်လွန်းပါက ရရှိနိုင်သည့် ပရတ္တနအပြစ်၊
 - ၄။ အင်္ဂါ ၅ ပါး မပြည့်စုံဘဲ သိမ်ထပ်လျှင် ရဟန်း မဖြစ်နိုင်သည့်အပြစ်၊
 - ၅။ မြတ်ဉာဏ်တရားကရဟန်းအဖြစ်၌ သံသယကုက္ကုစ ကင်းအောင် သိမ်ထင်စေလိုခြင်း ဆန္ဒတော် ရှိကြောင်း မဟာပဒေသ ၄ ပါး၌ ဟောတော်မူ ခဲ့သည့် အချက်အလက်တို့ကို မှတ်သိရသမျှ စုပေါင်း၍ ဖြေဆိုလိုက်ပါသည်။
- (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက)

၇၉-ကမ္မဝါရုတ်ဖတ်ပုံ

- အမေး ၁။ အန္တရာယ်ကင်း၊ ဘေးရန်ရှင်းလတ်၊ သဒ္ဓါစာတိ ဖြင့်၊ ရွတ်ဖတ်ကမ္မဝါ၊ ရှိလေရာတွင်၊ တင်ဖျဉ်ခွေ ထိုင်၊ ကမ္မဝါကိုင်ကာ၊ ဖတ်တာမျိုးရှိပါသည်။
- ၂။ တချို့ဒေသ၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍၊ ကိုင်သ ကမ္မဝါ၊ ရွတ်ဖတ်ပါ၏၊ ကျမ်းမှာမည်သို့ ရှိမည် နည်း။
- ၃။ တစ်ခါထလေ၊ သာမဏေများ၊ ဝင်ဖတ်ငြားကာ၊ အပ်သလားပြေပါ၊ သိလိုပါ၏။
- ၄။ တစ်ပါးနဲ့စ်ပါး၊ ဖတ်လေငြားကာ၊ အပ်သလား ပြေပါ၊ သိလိုပါ၏။
- ၅။ လေးပါးဝါးပါး၊ ဆယ်ပါးအထိ၊ ဖတ်လေ့ရှိ၏။ မည်သည့်ခြင်းရာ၊ အမှန်ပါဟု၊ ကျမ်းစာရှု၍၊ ဝိပဿနာ၊ မြင်မမှားအောင်၊ ဖြေကြားပေးတော် မူကြပါ။
- အမှန်ကိုလိုလားသူ။ အရှင်ပညာဝံသ (ရွှေဖြူဖြူ) (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၂။ အမှတ်-၅၂) အမေးပေါ်သောအချက် ၅ ချက်ကို အစဉ်အတိုင်း ဖြေဆိုပါအံ့။

၂၃၆ ဘာသာရေးပြဿနာ အခြေလွှာများ

အဖြေ။ ၁-၂။ ကမ္ဘာပိရွတ်ဖတ်ရာတွင် အချို့တင်ဖျဉ်ခွေ၍ ရွတ်ဖတ်သည်ကို ပညာရှိတို့ မနှစ်သက်ကြ

ပေ။
အကြောင်းကား... ထိုထိုပိုနည်းကျမ်းတို့မှာပါရှိသည့် ဥပုသ် ကံစသော ကမ္ဘာပိစာများ၌ "ပုလ္လင်္ဂ အာသုဝိတွာ" စသည်ဖြင့် မပါရှိမူ၍ "ဥတ္တိယာ ထပိတာယ ထေရေန တိက္ခနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂ ကရိတွာ ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသိဝိတွာ" စသည်ဖြင့်သာ ပါရှိလေသောကြောင့် ခမ္မဓါရဝဖြစ်အောင် ဆောင်ကြောင့် ငုတ်တုတ်ထိုင်၍ ကံပြုသည်ကိုသာ ပညာရှိတို့ နှစ်သက်တော် မူကြသည်။

၃။ ကံဆောင်မဟုတ် အန္တရာယ်ကင်း ဘေးရန်ရှင်း အောင် ရွတ်ဖတ်ရာ၌ ရှင်သာမဏေများသာ မဟုတ် လူဝါဒကားများပါ ရွတ်ဖတ်နိုင်ပါသည်။

၄။ တစ်ပါးနှစ်ပါးသာမဟုတ်သုံးပါးအထိ အတူ တကွ ထစ်ပိုင်နက် ရွတ်ဖတ်နိုင်ပါသည်။

၅။ လေးပါး၊ လေးပါးထက်အလွန် အတူတကွ တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်ဖတ်ခြင်းငှာ မအပ်ပါ။

အကြောင်းအကျယ်သော်ကား... ကမ္ဘာပိစာအရာ၌ "သုဏာတု" ဟု ရွတ်အပ်လျက် "သုတု" ဟု ရွတ်ဖတ်ခြင်းသည် အကွရာကို ယုတ်စေသည်မည်၏။

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံယော" ဟု ရွတ်အပ်လျက် "သုဏာတုမေသံယော" ဟု ရွတ်ခြင်းသည် ပုဂံကို ယုတ်စေ သည်မည်၏။

"သုဏာတု" ဟု ပထမအက္ခရာဖြင့် ရွတ်အပ်လျက် "သုဏာထု" ဟု ဒုတိယအက္ခရာဖြင့် ရွတ်ခြင်းသည် မကောင်း သဖြင့် ရွတ်ခြင်းမည်၏။

ဤအလုံးစုံတို့လည်း ကမ္ဘာပိစာသုံးကြိမ်တို့တွင် တစ်ကြိမ်၌ပင် ရွတ်ဖွဲ့စဉ်အတွင်း ကမ္ဘာပိပုတ္တိဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာပိပုတ္တိမှ လွတ်သိန်သောငှာ ရှေးမထေရ်မြတ်တို့သည် ကမ္ဘာ ပိစာကို နှစ်ပါး သုံးပါး တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်ကုန်၏။

(သာဓက) ပေါရာဏကမဟာထေရာ ကမ္ဘာပိပုတ္တိပရိ ဟရဏတ္ထံ ဒွိဟိ တိဟိ ဧကတော အနုဿာဝနံ ကရောန္တိ။ ဤမျှလောက်သာ လက်သန်းရှင်တို့ မိန့်သည်ကို ထောက်ပါ။

ယခုကာလ ဆရာအချို့ကား ရှေးမဟာထေရ်မြတ်တို့ ၏ ဒိဋ္ဌာနထိသို့ မှန်ကန်အောင် မလိုက်တော့ဘဲ လေးပါး တစ်ပြိုင်နက် ကမ္ဘာပိစာကို ရွတ်စေကုန်၏။ ဝိပုတ္တိဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသာ၊ မသင့်အနေတည်း။ မသင့်ကြောင်းကို မဟာ ခန္ဓာက၌ မိန့်ဆိုသည်မှာ...
"ကမ္ဘာပိစာဆရာကို အလွန်အားဖြင့် သုံးယောက်ကို

သာ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာဆရာတို့ ခွင့်ပြုတော်မူသောကြောင့် လေးယောက်၊ လေးယောက်ထက်အသွန် ကပ္ပဝါစာကို မရွတ်အပ်” ဟု မှတ်အပ်၏။

ကေစီဆရာတို့ကား... များတိုင်း ကောင်း၏ဟု ယူ၍ လေးယောက်၊ လေးယောက်ထက်အလွန် ကပ္ပဝါစာကို ရွတ်ကုန်၏။ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ဥက္ကဋ္ဌအားဖြင့် သုံးပါးကို သာ ခွင့်ပြုတော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း။

ဝိနယဝိနိစ္ဆန္တံ “တီဟိ အာစရိယေဟေဝ ဧကဘော အနုဿဝနံ ဩသာရေတွာ ကတံ ကမ္ပံ န စ ကပ္ပတိ” ဟု ဆရာဘုဒ္ဓအပ်သည် သုံးပါးထက် အလွန်ကို ဖြစ်၍ မိန့်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း။

ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၌ “ပေါဇာကစဝိနယစရ ထေရာ ကမ္ပဝိပတ္တိသင်္ကာပရိဟာရဏ္ဍိ ဇ္ဇိဟိ ဝါ တီဟိ ဝါ ဧကတော ကမ္ပဝါစံ သာဝေဇ္ဇိ” ဟု မိန့်မှာတော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း ထိုကေစီဆရာတို့၏ ဝါဝသည် မသင့်၊ အတ္တနောမဘိဗ္ဗသတည်းဟု (ဝိနယသာရ-၂၉၇-၌) မိန့်တော်မူသောကြောင့်ပါတည်း။

၈၀-ဝိနည်းဆိုင်ရာပြဿနာ

အမေး။ ။ ဝိနည်းနှင့်ပတ်သက်၍ လျှောက်ထားပါရစေဘုရား
၁။ ကထိန်သံယိကသည် အဘယ်သံယိက ဖြစ်ထိုက်ပါသနည်း-ဘုရား။
သမုခိဘူတသံယိက၊
အာရာမဋ္ဌသံယိက၊
စာတုဒ္ဓိသာသံယိက။

အာဂတာနာဂတသံယိက-အားဖြင့် လေးပါးရှိရာတွင် ဝိပေတိန္ဒြေနိဆရာတော် အဆုံးအဖြတ်ကတစ်မျိုး၊ ညောင်ရမ်းဝိနိစ္ဆယကတစ်ဖုံ၊ ပခုက္ကူကလည်းတစ်မျိုး များသောအားဖြင့် လဟုဘဏ် ကထိန်သင်္ကန်းကို အာဂတာနာဂတစာတုဒ္ဓိသာ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါသလား-ဘုရား။ ဖိုးနန်ကုန်းဆရာတော်ကလည်း ကွဲကွဲပြားပြား မရှိ၍ မှန်ကန်သောဝိနိစ္ဆယ ပေးသနားတော်မူပါရန် ငိုသေစွာ လျှောက်ထား ဝံပါသည်။

၂။ ကထိန်သင်္ကန်းကို ကထိန်ခံပြီးပုဂ္ဂိုလ်မပါဘဲနှင့်၊ သင်္ကန်းကြီးကိုသာ သက်သက် ကမ္ပဝါဖတ်ခြင်းသည် ကထိန်ခင်းထိုက်-မခင်းထိုက်၊ ခင်းကောင်း-မခင်းကောင်း။

ရေနံဆောင်းမြို့နယ် မိုင် ၂၀ အကွာခရီး ရွာတစ်ရွာမှာ သင်္ကန်းသက်သက် မတ်နေကြပါသည်။

မကွေးမြို့ ဘဝဂူမှာ ကထိန်သက်န်းကြီးသက်သက် သက်န်းကိုခင်းနေကြပါသည်-ဘုရား။

သို့အတွက် ပါဠိဘော်နည်း၊ အဋ္ဌကထာနိကာနည်း ကိုက်-မကိုက်၊ ဟုတ်-မဟုတ် အဆုံးအဖြတ်ချ် ဖေးသနားတော် မူပါဘုရား။

၃။ ကထိန်ခင်းသောအခါ သံဃာမည်မျှနှင့် ခင်းရ မည်နည်းကထိန်ဒဿ ဧကံ မုသံ သံသော-ဟုသောပါဠိတော် အရ အဘယ်သံဃာကို ယူရမည်နည်း-ဘုရား။

ပင့်သံဃာကိုပဲ ယူရမည်လား။

သို့မဟုတ် ပုရိမဝါသား သံဃာကိုပဲယူရမည်လား။

လက်ခံသံဃာကိုပဲ ယူရမည်လား။

ကမ္မပတ္တသံဃာကိုပဲ ယူရမည်လား။

မျက်မှောက်သံဃာကိုပဲ ယူရမည်လား-ဘုရား။

၄။ ညောင်ဇောင်းကွက်နတ်သော သိမ်နတ်အစီ

အစဉ်သည် ဘယ်မင်းလက်ထက်က၍ ပေါ် ပေါက်ခဲ့ပါသနည်း-ဘုရား တစ်ကွက်လျှင်လေးပါး၊ ငါးပါး နတ်နည်းကို သဘောပေါက်ပါသည်ဘုရား။ သံဃာများသော ရန်ကုန်/မန္တလေးမြို့များမှာ အကွက် ၅၀ လျှင် တစ်ကွက်ကို ၅ ပါးထိုင်ခဲ့သော် ၁၀ ကွက် မတ်သောအခါ သံဃာ ၅၀ကျ တစ်ပြိုင်နက်ကမ္မဝါဒတ်ခဲ့သော် ၎င်းသိမ်မှာနတ်သောကံသည်

ကျွတ်-မကျွတ်၊ ဝိနည်းဒေသနာတော်အရ ဟုတ်-မဟုတ် အဆုံးအဖြတ် ပေးသနားတော်မူပါရန် ရိုသေစွာ လျှောက်ထားအပ်ပါသည်။

ဦးယောသိတ (ဝိးဖြူကုန်း)

အဖြေ။ (ဤ ၁-နိပတ်အမေး ပြဿနာသည် ယခုအခါ အရပ်ရပ်၌ ဝါဒကွဲများရှိ၍ အတန်ငယ်ချဲ့၍ ဖြေ ခွင့်ပြုပါရန်။)

၁။ ကထိန်သံဃိကသည်-အာဂတာနာဂတ ဓာတုဒ္ဓိ သာ သံဃိက-သာဖြစ်ထိုက်ပါသည်။

ချဲ့ဦးအံ့... ဤ ကထိန်အရာမှာ "ဣပံ ကထိန်စီဝရံ သံဃဿဒေမ" ဟု ဆို၍ လှူရာ၌ သံဃဿ-အရကို ဓာတုဒ္ဓိသာသံဃကိုသာ အလိုရှိအပ်၏။ ဂဏ၊ ပုဂ္ဂလတို့ကို အလိုမရှိအပ်ပေ။ ထို့ကြောင့်-

(ဝိ-၂ ဌ၊ ၃၀၉-၌) ကထိန် ပန ဧကေနအတ္ထဂိတဗ္ဗံ၊ ယဿသံယော ကထိန်စီဝရံ ဒေတိ-ဟူ၍ လည်းကောင်း။

(၎င်း ၅၊ ၃၉၁-၌) ဂရုဘဏ္ဍံ န ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဟူ၍ လည်းကောင်း။

(ဝိနယာဠိ ၂ -ပြည်-၉၃၅) ယော စ တတ္ထ စိဝရံ-ဒေ။ ။ အာဂတာနာဂတဿ သံဃဿ သန္တကံ တောတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း။

(၎င်း၏ ၉၆-၇၀-၅)ခပ် ကုမသို့ ကာလေး။ ပ။ အနု-
ဂတ် ဟောတီတီ ဒဋ္ဌဝှံ-ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်အပ်၏။

ထိုပါဠိတို့တွင် "ဃဿ သံယော ကထိနစိဝရံဗေတီ"
ဟူသောပါဠိဖြင့် တစ်ပါးသာရှိသော ကျောင်း၌ တိုက်တစ်ပါးမှ
သံယာသည် ကထိနံသင်္ကန်းတို့ ကထိနင်းသောရဟန်းအား
ပေးသည်ကိုပြသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ၎င်းကထိနံ
သင်္ကန်းသည် တိုက်တစ်ပါးသံယာ၏လည်း သန္တကဖြစ်
ကြောင်းကိုပြတော်မူ၏။ ထိုသို့ပြခြင်းဖြင့် ကထိနံသင်္ကန်းသည်
"စာတုဒ္ဓိသာ သံယိက" ဖြစ်ကြောင်းကို ပြတော်မူ၏။

"ဂရုဘဏ္ဍံ န ဘာဒေတဝှံ" ဟူသော ပါဠိဖြင့်လည်း
ကထိနံသင်္ကန်းနှင့် ရောစပ်၍ လှူအပ်သော ဖျာ-သင်းဖြူ
စသော ဂရုဘဏ်ကို မဝေဖန်အပ်ကြောင်းကို ပြသော အဋ္ဌ
ကထာဆရာသည် ဝရုဘာဏ်နှင့်တကွ လှူအပ်သော သင်္ကန်း
သည်လည်း "စာတုဒ္ဓိသာ သံယိက" ဖြစ်ကြောင်းကိုပင် ပြတော်
မူ၏။

ထိုစကားသင့်ခွဲ ဖျာ-သင်ဖြူ စသောဘဏ္ဍာသည်
ဂိုဏ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တကဖြစ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အလိုရှိတိုင်း
ဝေဖန်အပ် ဝေးအပ်၊ ခွင့်အပ်၏။ စာတုဒ္ဓိသာသံယိက ဖြစ်
သော်သာ မဝေဖန်အပ် မဝေးအပ်၊ မခွင့်အပ်။ သို့ဖြစ်၍
မဝေဖန်အပ်ဟုဆိုကာ "စာတုဒ္ဓိသာသံယိက" ဟု သိအပ်၏။

ထို့ကြောင့်(ဦးမတ် ၉၂-၅) ပါဠိယံ အဝိသဒ္ဓိကံ။ ပ။ အနုဇာနာ
ဇိတိ အတ္တော-ဟု မိန့်အပ်၏။ ယော စတတ္ထ စိဝရပေါဒေါ-
စသော ပါဠိတို့ဖြင့် တိုက်တစ်ပါး သံယာ၏ သန္တက ဖြစ်သော်
လည်း အသီးတိုက်နေ ပုဂ္ဂိုလ်အား ဘုရားခွင့်ပြုတော်မူအပ်
သည်ဖြစ်၍ သင်္ကန်းသာ ရောက်လာတိုင်းသော သံယာ၏
သန္တကဖြစ်ကြောင်းကိုပြတော်မူသော ဋီကာဆရာသည်လည်း
ကောင်း၊ ဆွမ်းဆန် စသည်တို့နှင့်တကွ လှူအပ်သောသင်္ကန်း
သည် "စာတုဒ္ဓိသာ သံယိက" ဖြစ်ကြောင်း ပြတော်မူ၏။

"ခပ် ကုမသို့ ကာလေး။ ပ။ ဥတ္တိကမ္ပဝါစာရဟံ
နဟောတီ" စသော ပါဠိဖြင့် ဂိုဏ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တကဖြစ်သော
သင်္ကန်းသည် ဥ တ်ကမ္ပဝါစာဖြင့် ပေးခြင်းငှာ မထိုက်ကြောင်း
သံယသန္တကဖြစ်သောသင်္ကန်းသည်သာ ဥ တ်ကမ္ပဝါစာဖြင့်
ပေးခြင်းငှာ ထိုက်ကြောင်း၊ အာနိသင်ဝါးပါးကိုလည်း ဖြစ်စေ
တတ်ကြောင်း၊ သံယာအား လှူအပ်သောသင်္ကန်းသည်သာ
မဟုလဖြစ်၏ဟု ပြောကြား၍ ဒါယကာတို့ကို သံယိကဖြစ်
မြောက်အောင် လှူဒါန်းစေခြင်းငှာ တိုက်တွန်းသင့်ကြောင်း
ဒါယကာတို့ လှူခြင်းငှာ မသိလျှင် မိမိကခံယူ၍ သံယာအား
လှူသင့်ကြောင်း၊ ၎င်းသံယာအား စွန့်လှူခြင်းသည်သာ
"သံယေ တွံ ဂေါတမီဒေဝဟိ" စသော စကားတော်နှင့်လျော်
ကြောင်းပြတော်မူသော ဋီကာဆရာသည် ၎င်းကထိနံသင်္ကန်း

သည် "စာတုဒ္ဓါသာသယံ" သာ ဖြစ်ကြောင်းကိုပင် ပြတော်မူ၏။

သည်သာမကသေး(ဝိ ၁၊ ပ-၄-၃၃၆-၌ လည်း)။

မဟာဝဋ္ဋရိယံ ပန သင်္ခေပဋကထာယူ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။ ဆဋ္ဌတဝိဟာရေ ဝန ပလာမလံ ထေယျစိတ္တေန ပရတုဂ္ဂတော န ပါဇိကံ။ ကသ္မာ အာဂတာနဂတာနံ သန္တကတ္တာတိ" ဟူ၍လား၏။

ဤအဋ္ဌကထာ၌ သံဃာသည်စွန့်အပ်သောကြောင့်သာမညဖြစ်ပါလျက် လျှောက်အထူးမပြုဘဲ "အာဂတာနာဂတာနံ သန္တကတ္တာတိ" ဟု အားရဥစ္စာရှင် သံဃာကိုသာ အထူးထုတ်၍ပြခြင်းဖြင့် "အာဂတာနာဂထဿ စာတုဒ္ဓိတဿ သံဃဿ ဒေမ" ဟု အထူးသေသအားဖြင့် ဆို၍ လှူသော်လည်းကောင်း၊ "သံဃဿ ဒေမ" ဟု သာမညဖြင့် ဆို၍လှူသော်လည်းကောင်း အထူးအခြားမရှိ။ စာတုဒ္ဓါသာ အာဂတာနာဂထသံဃိက ဖြစ်ကြောင်း ပြတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိတော်၌-

အာဂတာနာဂတာနံသန္တကတ္တာတိစာတုဒ္ဓိတဿ သံဃဿ ဒေမိတိ ဝိနုတ္တာ ဝုတ္တံစဝံ အဝတ္တာ သံဃဿ ဒေမိတိ ဝိနုဋ္ဌိ တာဝိသမောဝ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့သံဃဿ ဒေမ-ဟု ဆို၍ လှူခြင်းကြောင့်

စာတုဒ္ဓါသာ သံဃိကဖြစ်ခဲ့လျှင် တိုက်တစ်ပါးနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် သံယုလာဘ်ကို အဖို့ဘာဂခံ၍ မယူရပါသနည်း-ဟူမူ (ဝိ-၃၊ ပါ-၄၂၁-၌)

ယံ တတ္ထ လဟုဘဏ္ဍံ လဟုပရိက္ခာရံ တံ သဗ္ဗဒီဘူ တေန သံယေန ဘာဇိတုံ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဖြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကြောင့်သာ သန္တကရွှင်ဖြစ်ပါ လျက်(ဆိုင်သာဆိုင် မပိုင်သောကြောင့်) တိုက်တစ်ပါးကနေ၍ အဖို့ဘာဂကို မခံရသည်ဟူပေ။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိတော်၌-

တထာပိ တိ ဝတိ ဌိတော လာဘံ န လဘတိ။ အဂဝတော ဝစနေနာတိ ဝေဝိတဋ္ဌံ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ဤသို့ပြဆိုခဲ့သော ပါရာဇိကဏ် ပါ-၄၊ ဝဇီ၊ ဝိမတိ၊ ဝိနယာ-ဋီတာတို့၏ အဆိုအမိန့်ကို ထောက်၍လည်း ဣမံကထိန် စီဝရံ သံဃဿ ဒေမ" ဟုဆို၍ လှူအပ်သော ကထိန်သတ်နှိုး၏ စာတုဒ္ဓါသာသံဃိက အဖြစ်သည် အလွန်ပင် သင်ရှားလှ၏။

ဤကထိန်နှင့်ဆိုင်ရာ ပါ ၄-ဋီတာတို့၌ပင် အစုံအညီလာသော အဆိုအမိန့်များကြောင့် ၎င်းကထိန်အရာ၌ "အာရာမိက-လော၊ ဂဏိက-လော၊ ပုဂ္ဂလိက-လော၊ တောဂ္ဂိဟ သံဃဿကို မဖြစ်စေဘဲ စာတုဒ္ဓါသာအာဂတာနာ

ဝတသံယံက မြစ်ကြောင်းကိုသာ သက်ဝင်ယုံကြည်အပ်သည် ဟု တိပိဋကပတ်ဏ္ဍကနိပိဒ် ၆၂-၌ မိန့်ဆိုသည်များကို တင်ပြ ဖြေဆိုအပ်ပါသည်။

၂-နံပါတ်အဖြေ။ ကထိန်သင်္ကန်းတို့ တစ္ဆေပတ္တသံသာသည် ကထိန်ခံမည် ပဋိဂ္ဂိုဟက ရဟန်းအား ဥတိကမ္ပဝါကျဖြင့် "သံသာသည် ဤကထိန်သင်္ကန်းကို ကထိန်ခင်းဖို့ရန်ကြံမည်သော (တိဿမည်သော) ရဟန်းအား ပေးရာ၏။ ပေး၏" ဟု အဆိုအမိန့်ရှိသော တစ္ဆေဝါစာကို ထောက်၍ ပဋိဂ္ဂိုဟက ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း သင်္ကန်းခင်းသက်သက် ကမ္ပဝါစာဖတ်ခြင်းသည် (ရဟန်းလောင်းမပေါ်ဘဲ ရဟန်းခံ ကမ္ပ ဝါစာကို ဖတ်သိသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်) ကထိန်မမည်ပေ။ ကမ္ပဝါစာဖြင့် အပေးမခံရသူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပေါက် ခင်းသော် လည်းအခင်းမမြောက်နိုင်ပေ။ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ ၌လည်း မလာမရှိပေ။

မှတ်ချက်။ ဤမျှလောက် ပရိယတ်သာသနာ့ ထွန်းကားနေ ခိုက်မှာပင် ဤအခြေသမိုင်း ရှိနေသည်မှာ ဝမ်းနည်း ဝရာဟုပင် ဖတ်ချက်ချရာပေတော့သည်။

၃ နံပါတ်အဖြေ။ ၃(က) ကထိန်ခင်းသောအခါ ကထိန်ခင်း သော ရဟန်းတစ်ပါးနှင့် အနုမောဒနာပြု သော ရဟန်း ၄ ပါး၊ ပေါင်း အနည်းဆုံး ရဟန်း ၅ ပါးရှိမှ

ကထိန်ကံမြောက်ပါသည်။ မှတ်ချက်။ ။ တစ်ပါးသည် ဝါဆိုသော ကျောင်း၌ ကထိန်ခင်း ပါက အခြားကျောင်းမှ ၄ ပါးပင့်၍ ခင်းရမည်။ ကထိန်အာနိသင်ကိုတော့ ကျောင်းရှိ သံဃာ တစ်ပါးသာရ၏။ ပင့်သံဃာများ မရပေ။

(ခ) ကထိန်နဿ ဧကံ မူလံ သံယော-ဟူသော (ဝိဂ္ဂ ၃၀၆) စကားတော်သည် ၎င်းစာမျက်နှာမှာပင် ရှေ့နားက "ကထိန်နဿကထိ မူလာနိ" ဟူသော အမေးစကားတော်၏ အဖြေစကားတော်ဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား "ကထိန်၏ အရင်းမူလတို့သည်အဘယ်မျှတို့နည်း။ ကထိန်၏ အရင်းမူလ သည် သံဃာဟူသော တစ်ပါးသာတည်း" ဟု အမေးနှင့်အဖြေ ကို ပြတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို ထောက်သော် ကထိန် ထမြောက်ရေးမှာ သံဃာသာ မူလဘူတဖြစ်ကြောင်း၊ သံဃာ မပါလျှင် ကထိန်မဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို ပြတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သံယောအရ ကမ္ပပတ္တ သံဃာကိုသာ ယူရပါမည်။ ၎င်း ၄-၌ အထူးဖွင့်ပြတော်မမူပါ။

၄ နံပါတ်အဖြေ။ ၄(က) ညောင်စောင်း ကွက်နုတ်သော သိမ်ဇော်အစီအစဉ်သည် ရာဇာဓိပတိတို့ခံ ဓမ္မစေတီမင်းလက်ထက်၊ ၎င်းမင်းကိုယ်တိုင်စီစဉ်ခဲ့ရာမှ စတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ (ကလျာဏီကျောက်စာမြန်မာပြန် ၉၇-၉၈)

(ခ) သိမ်နတ်သည်ဆီရာမှာ သိမ်သမုတ်မည်နေရာ၌ ဤတုရားသာသနာ တည်ထွန်းရာ ရှေးအခါက သမုတ်ခုံကြွ သော ဗုဒ္ဓသိမ်ဟောင်းများရှိခဲ့သော် သီပေါသမ္မတ အခြေတည် ရကာ မဖြစ်ရအောင် ပန်းချင်း၊ လက်ဝှမ်းချင်း၊ သင်္ကန်းစွန်းချင်း မထိစေဘဲ ထိုင်နေ၊ ရပ်နေ၍ သိမ်နတ်ကမ္မဝါဒကို သံဃာ ကုန်ပြင်ပေးတင်ပါခြင်း နှစ်ပါးခြင်းဖြစ်စေသံဃာများ တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်ဖတ်၍ နတ်အပ်၏။ သိမ်ဟောင်းရှိရာ၌ သံဃာနှင့် ကမ္မဝါဒကလျှင် တစ်သိမ်လုံး တစ်ပြိုင်နက်ကျွတ်၏။ တစ်နေရာကနတ်လိုက်လျှင်လည်း တစ်သိမ်လုံး တစ်ခါတည်း ကျွတ်တော့သည်။

သို့ပါလျက် နှင်းရာထိုင်ရာ၌သာကျွတ်သကဲ့သို့ ညောင်စောင်းကွက်နေသား၍ သံဃာ နည်းနည်းပါးပါးနှင့် ရက်စွယ်လများ သောင်စောင်းထွက်တိုင်း နေအောင်ထိုင်၍ တစ်ထိုင်ကို ခုနားနား ဝှမ်းသာ ဖတ်၍ သိမ်နတ်ပုံကို စီရင်ထားသော ဝိပတိဝိနယာ လင်္ကာရရှိကားဆရာများကား နောင်လာ နောက်သား ပင်ပန်းဆင်းရဲ ယုံမှားဝံ့တောင် အနည်းနည်း ဉာဏ်ရှာစာတ်ကြပေသည်။

သိမ်ဟောင်းချင်း မကူးမဝင်ရအောင် မကွပ်ကနား မဆောက်ခမ်းနတ် တပင်တိုင် ထီးမြွေနှံကိုသော်လည်းဆောင် လုပ်၍နတ်၊ သမုတ်မည် သိမ်ရာပတ်လည် ၁၈ တောင်ကွ

ဥ တောင်ကွား ချောက်အောင်နတ်၊ ဤသိမ်နတ်ကမ္မဝါဒကို သံဃာကုန်ဖတ်လျှင် "သံဃောအရ နာသုကတ္တား ဘယ်မှာ နည်း" ဟုမှ လေးစားသံဃာပုဂ္ဂိုလ်ပြုရာ၌ ဥတိထားသော ပုဒ်လည်း "သံဃော-ကတ္တား" ၌ ပါဝင်သကဲ့သို့ မိမိပါ သံဃာ ကုန် နာသုကတ္တားဖြစ်၏။ အချို့ကား န ဟိ သံဃော သံဃ သမ တဗ္ဗံ တရောတိ-ဟူသည်ကို ရောယောင်လျက် သုံးပါး ထက် ပို၍ မဖတ်တောင်းဟူ၍ အမှတ်မှား အယူမှားကြ၏။ ကျမ်းဂန်တို့၌ ဘစ်ပိးသော ကမ္မဝါဒတည်ဟု လာ၏။ အထပ်ထပ်ဖတ်မှုကား ကံအောင်ပြီးဖြစ်လျှင် ဒဠီကမ္မ၊ မအောင်သေးလျှင် ကံအောင်၏ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသကဲ့သို့ အားလုံးဝိသလျှင်ဝဋီကမ္မ အချို့မဝိသလျှင် မဝိသသုအတွက် ကံမဖျက်ခြင်း၊ သိမ်နတ်ရာ၌ ငြိမ့်လွယ် စပ်လွယ်၍ သံဃာများ ချမ်းသာခြင်း စသော အကျိုးကြီးလှသောကြောင့် သုံးပါး သာမက ၁၀ပါး ၉ပါး၊ အများအားလုံးပင် ကမ္မဝါဒရွတ်ဖတ် ခြင်း၌ ယုံမှားကင်းစွာ မှတ်ယူရမည်ဟူသော (ဝိသုဒ္ဓါရုံအဆုံး အဖြတ် ပ-၃၃၆) ကောင်းရပ်ဖြင့် ယုံမှားသံသယ ကင်းပပီ စေသော်။

၈၀-ယာမကာလနှင့် သတ္တဝါတရားစာအုပ်

အဖြေ ၈၀။ ဘီလပ်ရည်ကို အချို့က ယာမကာလိက အချို့က သတ္တဝါတရားစာအုပ် ယူကြ၏။

၂။ ရွှေဘိုသီးကို အချို့က ယာမကာလိက၊ အချို့က ယာမကာလိက ယူကြ၏။ ဘယ်သင်းက မှန်သည်ကို ဖြေတော်မူကြပါ။

၃။ ကျောက်ကောင်းပါသော နာရီကို ရဟန်းသားမကေ အလှူခံ၍ သုံးဆောင်အပ်-မအပ်၊ မအပ်လျှင် မည်သည့်ဝိနည်းပြစ်နိဗ္ဗာန်ကို အထောက်အထားနှင့်တကွ ပညာရှိများ ဖြေကြားတော်မူကြပါရန်။

အရှင်သီလဝံသ (မုဒုံ၊ ဇိတ္တသုခတောရ) (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၂၈၊ အမှတ်-၃)

အဖြေ ၈၀။ ဘီလပ်ရည်သည် (ရေအေးဖြင့်) ရေခဲမီးဖြင့် ပြုလုပ်ထားလျှင် ယာမကာလိက၊ ကြာရှည်ခံအောင် မီးဖြင့် ကျိချက် ပြုလုပ်ထားလျှင် ယာမကာလိက၌ သွင်းယူရပါသည်။ (ဝိ-၂ ၄-၁၀၀-၁၀၃) သတ္တဝါတရားစာအုပ် မဖြစ်နိုင်ပါ။ အကြောင်းကား ဘေးသန္ဓေသိက္ခာပုဂံ၌

ထောပတ်၊ ဆီညို၊ ပျား၊ တင်လဲ ၎င်း ၅ ပါးကိုသာ အာဂိသဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါတိတိကျကျ သတ္တဝါတရားစာအုပ်ဟောတော်မူသော ကြောင့်ပါတည်း။

၂။ ရွှေဘိုသီးမှာ အရည်သည် ပကတိအားဖြင့်ယာမကာလိက၊ လက်သုပ်ဟင်းလျာအဖြစ် သုံးဆောင်လျှင် ယာမကာလိက၊ အခွံရင့် စသည်ကို ဆေးအဖြစ် သုံးဆောင်လျှင် ယာမကာလိက-ဟု မှတ်ယူရပါမည်။ (ဝိ-၂ ၄-၁၀၀-၁၀၃)

၃။ ကျောက်ကောင်းပါသော နာရီကို ရဟန်းတော်များ အလှူခံ၍ ကိုင်သော်လည်း အပြစ်မရှိ၊ အပ်၏ဟု မှတ်ယူရပါမည်။ အကြောင်းကား ယာမကာလိကဖြစ်သော ဟင်းလျာထဲ၌ ယာမကာလိကဖြစ်သော ဆား၊ ချင်း၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်၊ စသည်တို့ကို ထည့်ချက်သော်လည်း ၎င်းဆား စသည်သည် ဟင်းလျာ၏ အဆင်တန်ဆာ အဆာမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအတူပင် နာရီထဲမှာ ကျောက်ကောင်းများ ထည့်ထားသော်လည်း နာရီ၏အထည်ကို ပဓာနမဟုတ်။ နာရီအချိန်မှန်အောင် ထည့်ထားသော အဆင်တန်ဆာမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်ပါတည်း။

၈၂-ခမတိ-ခမ္ပတိ

အမေး။ ယခုအခါ ကမ္ပတိစာ ဖတ်ရွတ်ကြရာ၌-

- ၁။ အချို့ကခမတိ၊အချို့ကခမ္ပတိဟု၍ လည်းကောင်း
- ၂။ အချို့ကတုဏှိ၊အချို့ကတုဏှိဟု၍ လည်းကောင်း။
- ၃။ အချို့ကခိဝံးမှာတစ်ခေါက်သာ အချို့ကသုံးခေါက် ရွတ်ဖတ်ကြပါသည်။ ဤသို့ ရွတ်ဖတ်ကြရာ၌ အမှား အမှန် တိုးကားဝေပန်၍ အဖြေပေးတော်မူပါရန်။
သိလိုသူ ဦးကုန္ဒဝံသ (ပြည်)
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၂၆၊ အမှတ်-၃၄)

အဖြေ။ ၁-ခမတိတွင် မ-အတ္ထရာ တစ်လုံးတည်းနှင့် ခမတိ၊
မ-အက္ခရာ ၂-လုံးဆင့်လျက် ခမ္ပတိ၊ ၂-ချက်ပင် ရှိသင့်၏ ဟု ဝိမတိဋီကာဆရာ မိန်မှာတော်မူ၏။ မန်လည် ဆရာတော်ကလည်း ခမတိ-ပုဒ်ကို ပုစ္ဆာလုပ်၍ အမေးထုတ် တော်မူသည်မှာ-

“ကမ္ပတိပင်၌ ခမတိပုဒ်အနေ၊ စာတွေက လွန်ဖူး။ မ-ဒွေဘော်၊ ရှိမဲ့ လျော် မလျော်လို့ ရွှေကိုယ်တော် သဒ္ဒါတတ်ကယ်၊ ဆုံးဖြတ်ပါလား” ဟူသတည်း။

၎င်းမေးခွန်းကို မင်းကွန်းအလယ်တောရ ဆရာတော် က-

“မ-ဒွေဘော်၊ ရှိမဲ့ပင် လျော်မည်ဟု၊ ရွှေဋီ၊ တော် သဒ္ဒါတတ်ကယ်တို့၊ ဆုံးဖြတ်ကြသား” ဟု အဖြေစကား ရေးသားတော်မူ၏။

၎င်းဝိသုဒ္ဓနာဘိက္ခုညီလွင် ခမ္ပတိဟု မ-ဒွေဘော်နှင့် ရွတ်ဖတ်သင့်၏။ သို့သော်လည်း ၎င်း ၂-နည်းအတွက် ကံပျက်မှု မဟုတ်၍ ၂-ပုဒ်လုံးပင် ရွတ်လိုရာနှင့် ရွတ်နိုင်၏။ လိုရင်းမှာ ပထမနှင့်တတိယာ ၂-ဖြာသော ကတ္တား ဝုတ္တ-ဧကုတ္တ မလွဲမမှားရအောင် ခွဲခြား၍ ဖတ်တတ် မှတ်တတ်ပို့ သာတည်း။

၂။ တုဏှိ-သဒ္ဒါ ဤဒီယနှင့်သာ ရှိသင့်ကြောင်း ကောင်းကောင်းသိဖို့ရန် သာဓကမှာ မာဂဓ အဘိဓာန် ဂါထာ ၄၂၉ ၌ မောနမဘာသနံ တုဏှိဘာဝေါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သဓုဉ-၌လည်း ဟုဏှိ ဟုမောန ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ စကား ပြော ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း အနက်ကို ဟောသော နိပါတီပုဒ် တုဏှိနှင့် တုဏှိဘာဝသဒ္ဒါကို ပြဆို၏။ ၎င်းပုဒ်အဖွင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌-

တုဏှော မောနံ စတဿ အတ္တိတိ၊ တုဏှိ တဿ ဘာဝေါ တုဏှိဘာဝေါ တုဏှဿ ဝါ တုဏှိ

သပနံ တုဏှိသာဝေါ၊ အသဝါ ဘောဟတီတိ
တုဏှိ။ တုဟစာဒနေ အာဒနံ ဟိသာ ကံပစ္စယော
ဝဏ္ဏပိ ပရိယာယော၊ တုဏှိနော ဘာဝေါ
တုဏှိတံ ဝေါ- ဟု နှင်းပြန်၏။

ဤအလို တုဏှိသဒ္ဒါနောင် ဧကွဒိတော ဣတ ဤ
သုတ်ဖြင့် (°) ဤပုဒ်နှင်းသက်၍ တုဏှိ၊ တင်နည်း တုဟ-
ဓာတ်နောင်ကံပစ္စည်းသက်၍ ဟ-နှင့် ရှေ့နောက်ပြန်ပြီး-
တုဏှိ။ ထို့နောင် ဘာဝသဒ္ဒါနှင့် တွဲယှဉ်သောအရာ၌လည်း
ဟုဓာတ်၏ အယှဉ်ဖြစ်၍ အဘူတဘဒ္ဒါဝေ ကရာသတုယော
ဝေဝိကာရာမိ-ဟုသောသုတ်နှင့်ညီစွာအဘူတဘဒ္ဒါဝေကရာ
၌ ဤ(°)ပစ္စည်းသက်၍ တုဏှိသာဝေါဤ(°) ဤဒီသနှင့် သူဦး
ပြီး၏။ သို့ဖြစ်၍ ကမ္ပဝါစာတို့၌ "တုဏှိ"ဟု (°)ဤဒီသ
နှင့်ရှိမှ (ရွတ်ဖတ်မှ) သုဒ္ဓိတ၊ သုရတ္တဖြစ်မည်ကို သတိပြုကြ
ကုန်ရာသတည်း။

ထိုမှတစ်ပါး ကမ္ပဝါစာနိဂုံး၌ တုဏှိဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ တုဏှိဟူ၍လည်းကောင်း-ရသးနှင့်ဒီသ ၂ ချိုးခွဲရာ
တွင် "တုဏှိ"ဟု သေသနှင့် ရွတ်ခြင်းကား နိဂ္ဂဟိတကိ ဝိပတ္တ၊
ဝိမတ္တကို နိဂ္ဂဟိတ သိထိလကိ ခနိတ၊ ခနိတကို သိထိလဟူ
သော ကံပုဂ္ဂိုလ်ခြင်းအင် ၄ ပါးသို့ မသတ်ဖေါ၍ တံကာမေပုဂ္ဂံ
၃ ရာဂုဏဂုဏ္ဍ၌ အာပတ်သင့်သည်။ "တုဏှိ"ဟု ဒီသနှင့်

ရွတ်ဖတ်ခြင်းသည်သာ ဝဇီရုပ္ပိဒီကာ၌ထုတ်ဆောင်၍ ပြုအပ်
သော ဥဒါတရက်နှင့် ညီညွတ်နိုးနှောမိလေသောကြောင့်
သင့်မြတ်မှန်ကန်ပေသည်ဟု ဝိနယသမုဟ၌ မှတ်ချက်ချတော်
မူသည်ကို တွေ့ရပါသေးသည်။

ပု၊ ကမ္ပဝါစာနိဂုံး၌ နောက်ဆုံးဝါကျကို သုံးခေါက်
ရွတ်ဖတ်ခြင်းကား အလိုသား ဖတ်ခေါက်နှင့်ပင် ပြီးကောင်း၏။
အဋ္ဌကထာတို့၌ မလာ။ ဝဇီရုပ္ပိဒီကာတို့၌လည်း မပါ။ ဒီကာ
တို့တွင်လည်း ဝဇီရုပ္ပိဒီကာသည် အဦးအစပထမဖြစ်သည်။
ဤအဆုံးအဖြတ် အရာကို နောက်ဒီကာဆရာတို့က
အယုတ္တဖြစ်အောင်ဆိုရာမရှိဖြစ်၍ အတ္ထာပနအားဖြင့် ဒီကာ
အများပင် လာသည်ဟု ဆိုသင့်ဆိုထိုက်ပေသည်။ (ဝိနယ
သမုဟဝိနိဋ္ဌိယ ၈-၄၉၂)

၂၅၆ ကာသာဒေဝါသနာ အခြေလွှာများ

၈၃-ထိုပုဂ္ဂိုလ် ရဟန်းခံအပ်၊ မခံအပ်

အဖြေ။ ။လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်း၊ နှစ်ချောင်း၊ သုံးချောင်း၊
တို့နေသောသူကို ရဟန်းခံကောင်း မခံကောင်း၊
ထိုပုဂ္ဂိုလ် ရဟန်းခံလျှင် ရဟန်းဖြစ်-မဖြစ်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန်း
ခံပေးလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှာ အပြစ်ရှိ-မရှိ။

ရှင်ဩဏာသ (ပြင်ဦးလွင်)
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက၊ အတွဲ-၁၈၊ အမှတ်-၃၉)

အဖြေ။ ။ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် ၂၁ ယောက်တွင် အပါအဝင်ဖြစ်
သော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် ၁၁ ယောက်တို့ကား လက်ခြေ
မပြတ်သော်လည်း ရဟန်းခံကောင်း၊ မခံအပ်။ အကြိမ်
တစ်ထောင်ပင် ရဟန်းခံသော်လည်း ရဟန်းမဖြစ်။ ရဟန်းခံ
ပေးသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာနှင့် ကာရကသံဃာတို့မှာလည်း
အပြစ်အာပတ်မှလွတ်။

အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မပါဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို လက်-
ခြေပြတ်သော်လည်း ရဟန်းခံကောင်း၏၊ ရဟန်းဖြစ်။ ထိုသို့
အပြစ်ဆိုဖွယ်မရှိ။ သို့သော် ရဟန်းခံပေးသောဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ
နှင့် ကာရကသံဃာတို့မှာတော့ အာပတ်မှလွတ်၊ အားလုံး
အာပတ်သင့်သည်မှာ မှတ်ယူရမိမည်။

၈၄-ပါရာဇိကကျသောရဟန်း

သာတော။ ။သဟဿိက္ခတ္တုပ္ပိ ဥပသမ္ပာဒိတော အ
သမ္ပန္နေတ ဟောတိ။ပ။ န ကောစိ အာပ
တော မုစ္စတိ။

(ဝိ-၃၊ ၅-၄၊
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အတွဲ-၁၉၊ အမှတ်-၃၉)

၈၄-ပါရာဇိကကျသောရဟန်း

အဖြေ။ ။ရဟန်းဝတ်မှ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် ၄-ပါးတို့တွင်
တစ်ပါးပါးကျူးလွန်၍ ပရိသုဒ္ဓါ-မြို့ လူဝတ်လဲလ်
ပါသည်။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်သည် လူအဖြစ်နှင့် (ဝိပဿနာ) တာ
အလုပ်ကို အားထုတ်ပါက ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝတွင် မင်္ဂလာ
ဒြိုလ်တရား တို့ကို ရထိုက်ပါသေးလား။

ဦးစောလေး (ပုသိမ်)

အဖြေ။ ။ရဟန်းတော်တို့မှ အာပတ် ဂုဗ္ဗိသည့်အနက်ပါ
ဇိကအာပတ်သည် လူထွက်မှ (ပရသုဒ္ဓါမြို့မှ) သ
ဟုတ် သာဓကေဝတီနှင့်နေမှ စင်ကြယ်ပါသည်။ လူဝတ်
ပြစ်စေ၊ သာဓကေဝတီနှင့်ဖြစ်စေ ဝါန၊ သီလ၊ ဝိပဿ

၂၅၈ အာသာရောဂြိယနာ အခြေလွှာများ

ဘာဝနာတရားအလုပ်ကို အားထုတ်မိက လှူပြည်နတ်ပြည်သို့
ရောက်နိုင်သည့်အပြင် ဘဝအတုံပါရမီရှိခဲ့ပါမူ ယခုပစ္စုပ္ပန်
ဘဝမှာပင် မဂ်တရား၊ ဇိတ်တရားတို့ကို ရထိုက် ပါသည်။
ရရှိနိုင်ပါသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

သာဓက။ ။ အယဉ် ယသ္မာ ပါရာဒိကံ အာပန္နော၊ တသ္မာ
ဘိက္ခုဘာဝေ ဌပေတွာ အဘဇ္ဈော၊။ တသ္မာ
ဿ၊ ဝိဟိအာဖိတာဝေါ ဝိသုဒ္ဓိ နာမ ဟောတိ။
(မာတိကာ အဋ္ဌကထာ)

တာသာရေးပြဿနာ
အဖြေရွာများ
မင်းဘူး အရှင်ကဉ္စနု

BURMESE
CLASSIC
COM

